This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Slav 7205.32.20

Bought with the income of
THE
SUSAN A. E. MORSE FUND
Established by
WILLIAM INGLIS MORSE
In Memory of his Wife

Harvard College Library

ÚMLUVA.

PŘÍSPĚVEK K DIPLOMATICE ZÁPISŮ DESK ZEMSKÝCH

KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO

PODÁVÁ

Dr. JOS. TEIGE.

V PRAZE 1893.

Nakladatel Dr. FRANT. BAČKOVSKÝ, knihkupec.

Žitná ul., č. 55. n.

7205.32.20

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY
AUG 13 1969

Mork. 4.

Knihtiskárna B. Grunda a V. Svatoně, Kr. Vinohrady.

ÚMLUVA.

PŘÍSPĚVEK K DIPLOMATICE ZÁPISŮ DESK ZEMSKÝCH

KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO

PODÁVÁ

Dr. JOS. TEIGE.

V PRAZE 1893.

Nakladatel Dr. FRANT. BAČKOVSKÝ, knihkupec.

Žitná ul., č. 55. n.

Nákladem knihkupectví Dra **Frant. Bačkovského** v Praze vyšlo mimo jiné:*)

Arbes J., Český Paganini. Novella z uměleckého života, 40 kr.
— Ethiopská lilie. Romanetto. Druhé vydání. 1 zl. 40 kr., váz. 2 zl.
— Romanetta. Díl I.: Svatý Xaverius. — Sivooký démon. — Newtonův mozek, 1 zl. 40 kr., váz. 2 zl. — Díl II.: Ukřižovaná. — Ďábel na skřipci. — Akrobati, 1 zl. 50 kr., váz. 2 zl. 10 kr.
Bačkovský Dr. F., Básně P. J. Šafaříka a Palackého s úvodem o básnické činnosti jejich, 1 zl. 80 kr.
— Čím dál tím hůř! Fraška ze života studentského o třech jednáních s úryvky z národních písní. Druhé, přepracované a rozmnožené vydání, 20 kr.
— Jak znamenitým byl by učencem padělatel rukopisu Královédvorského a Zelenohorského, 25 kr.
— K dějinám stolice jazyka českého při pražské universitě. Za účelem, aby stolice ta byla znovu zřízena, 25 kr.
— Kdy jest psáti v češtině na počátku slov písmena veliká? Za účelem, aby pravopis ve příčině té byl ustálen, 18 kr.
— Latinský pravopis, jehož jest dbáti gymnasijním žákům s upozorněním na některé bohemismy v latině, 14 kr.
— Mluvnické rozpravy k užitku všem, kdo jakkoliv obírají se mluvnicí českou, vůbec a brusičům zvláště, 1 zl. 50 kr.
— Národní obětiny, jejich vznik, rozvoj, význam a úspěchy, 35 kr.
— O milenkách básníka Frant. Lad. Čelakovského, 35 kr.
— Oprávce poklesků mluvnických v jazyku českém. Třetí vydání. 1 zl. 15 kr.
— Rádce při domácí přípravě k prvé řeči katilinské M. T. Ciceróna s úvodem k četbě spisů Cicerónových vůbec a jeho řečí zvláště, 20 kr.
— Rady a pokyny našemu studentstvu, 1 zl.
— Rukopis Královédvorský a Zelenohorský ve světle pravděpodobném. Na uváženou věřícím i nevěřícím v pravost a spolu také příspěvkem k dějinám písemnictví novočeského, 1 zl. 60 kr.
— Slovníček opravených chyb pravopisných, sestavený za účelem, aby jednak pravopis český byl ustálen, jednak aby rychle mohli poučiti se ti, kdo nejsou v pravopise náležitě vycvičeni, 30 kr.
— Stručná nauka o řečnictví s příklady. Žákům nejvyšších tříd škol středních i vůbec každému, kdo řečniti míní. Třetí vydání, 1 zl. 20 kr.
— Zajímavé črty ze života českých slavných mužův a žen devatenáctého století, 70 kr.
— Zevrubné dějiny českého písemnictví doby nové. Celé dílo vyšlo v 20 sešitech. Cena seš. 20. jest 80 kr. Sešity dřívější jsou po 40 kr. Celé dílo za 5 zl. místo 8 zl. 40 kr.**)
Bílek T. V., Reformace katolická neboli Obnovení náboženství katolického v království Českém po bitvě bělohorské. 2 zl. 80 kr.
Bulíř K. A., Sbírka výměrů (130 str.), 30 kr. (Jest to abecední výklad slov méně známých, většinou cizojazyčných k potřebám učitelstva.)
Černý Dr. F., Obrázky z dob našeho probuzení, 1 zl. 20 kr.
Červinka M., Básně, 40 kr.
— Hynek. Báseň, 50 kr.
České zvuky. Sbírka národních písní. Druhé, opravené a rozmnožené vydání, 30 kr.

---

*) Úplný náš seznam **nakladatelský** obdrží zdarma každý, kdo přihlásí se o něj.

**) Jiné spisy Bačkovského vyšly nákladem Fr. Borového, A. Hynka, I. L. Kobra a Fr. A. Urbánka.

Český humor. Sbírka humoresek, veselých příhod, žertovných básní, anekdot a pod. od rozličných spisovatelů, 2 zl.

Dostojevský P. M., Aninka Nezvanova. Novella. Převedl prof. H. Mejsnar, 40 kr.

Divadelní historky. Sebrané „Palečkem", 36 kr.

Duda L., Návod k sbírání hmyzu polokřídlého a další úpravě jeho pro sbírky. 25 kr.

— Soustavný přehled českého hmyzu polokřídlého, 25 kr.

Elegantní tanečník. Soubor všech českých a jinonárodních tanců kolových a figurálních s tekstem písní národních. Třetí vydání, 30 kr.

Feistmantel Dr. O., Osm let ve Východní Indii. Stručné vylíčení pobytu a výletů svých v zemi té, 1 zl. 20 kr.

Gogol N. V., Plášť. Pověst z úřednických sfér petrohradských. Přel. K. Havlíček Borovský. Druhé vydání. 20 kr.

Hálek V., Epištoly k našemu studentstvu. S životopisem Hálkovým, podobiznou, podpisem a pomníkem na pražském Karlově náměstí. Třetí vydání, 25 kr.

Hameršmid J. Fl., Allegoria. Protheus felicitatis et miseriae Čechicae. Staročeská země. Satyra. Léta 1715. složená, potom od jesuitů dokonaná, léta 1829. pak podruhé do tisku daná od Jana Hýbla. Třetí vydání, 10 kr. Na ukázku buď uvedeno těchto několik veršů:

Táta loco primo, sedávala matka sekundo,
atque synus dextram, capiebat dcera sinistram.
Primus prae reliquis invasit táta polívkam,
poste[illegible] fuit ipsa matička secunda;
tunc raciente viam bratro malá sestra sahábat.
Tunc erat in mensa bene pinguis saepe prasátkus,
multus cum křeno fumabat hovězina funtus,
polité odvárkou chutnábat dušené maso.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Protinus ad vojnam! ad vojnam! per compita křikus
exoritur, chasamque vocant ad proelia bubny,
městaque purpureos vystrkábant z věže praporkos,
nec non nezvedení concurrunt undique synci.
Volis desertis chvátant do města pacholci,
železnisque armata cepis venit holota vulgi,
sicque brevi mnohos zverbávit Praha vojákos:
nec satis, armatos jubet concurrere kmotros.

Hesiod, O původu bohů. Přel. H. Mejsnar. 30 kr.

Hrdlička A., Veselé vojenské historky. Druhé vydání, 80 kr.

Javor J. K., Karel Havlíček před porotou pražskou 13. dubna 1849., 16 kr.

Jeřábek J., Němčina a vzdělanost. Úvaha vlastenecká, 12 kr.

Ježek J., Novomodní švindl. Povídky z nynější skutečnosti. Druhé vydání. 60 kr.

Klicpera V. Kl., Věnceslava. Povídka z věku třináctého, 42 kr.

Kment A., „Kde domov můj?" pro Ameriku, 5 kr.

Knaus R., Zeměpis škol měšťanských. Dle osnovy učebné pro I. tř. škol měšť. a pro VI. a VII. tř. škol obec., 40 kr.

Kněží katoličtí o písemnictví novočeské zasloužilí. S podobiznami. Svazek I. 1 zl. 50 kr. (Svazek II. vyjde brzo.)

Kosina J. a Hulakovský J., Učebnice jazyka francouzského s methodou [illegible]vtic[illegible]o-direktní. Pro střední a jiné školy. Dvě části po 80 kr., tedy 60 kr. (K vyučování dle knihy té dáno svolení c. k. ministeria.).

O doktoru Hanušovi. Životopisná povídka, 30 kr.

Laciné čtení. Sbírka humoresek, veselých příhod, žertovných básní, anekdot a pod. od rozličných spisovatelů, 40 kr.

Lipovský V., Poslední bašta Siona českého. Historická pověst, 24 kr.

Lisle de Leconta, Výbor básní. Autorisovaný překlad Jar. Vrchlického, 90 kr.

Malčevského A. Marie. Pověst ukrajinská překladem Jana Nečasa, 30 kr.

Mattuš Karel, JUDr., Několik myšlének o českém státě, 30 kr.

Mayer Rudolf, Básně. Vydal Dr. J. Durdík, 60 kr., váz. 1 zl. 45 kr.

Mejtský J., Několik myšlének o řešení otázky slovanské. 25 kr.

Ministrace čili Navedení, jak se ke mši Sv. sloužiti má, 5 kr.

Mordovcev D. L., Socialista minulého století. Z ruštiny přel. A. Straka. 53 kr.

Mrňávek J., Výlet do říše věčného sněhu a ledu, 25 kr.

Nejedlý R., Zeměpis Čech v otázkách a odpovědích. Upraven na opakovanou. Třetí vydání, 20 kr.

Novák, P., Spojenými silami! Myšlénky o svépomoci našeho lidu v písemnictví a jiných potřebách vzdělanostních. Všem opravdovým vlastencům na uváženou, 30 kr.

Paulík J., Učebnice jazyka polského se zvláštním zřením k výslovnosti, obsahující mluvnici, rozmluvy a čítanku. Pro školy i samouky, 70 kr.

Perské povídky. Z perštiny přeložil J. A. Mrkos, 20 kr. (Překlad ten zdokonalil universitní professor Dr. R. Dvořák.) „S povděkem přijímáme tyto „Perské povídky", poněvadž z nich čtenáři nabudou lepšího názoru o životě a zvycích Peršanů, než kdyby četli jakýkoli cestopis. Doví se z nich zvláště o přísné jejich spravedlnosti a o velmi moudrém rozsuzování sporných věcí . . . Knížku tu doporučujeme žákům nejstarším jakož i mládeži škole odrostlé." (Hlídka literární r. 1891.)

Pomněnky. Sbírka nápisů do památníku, 30 kr

Procházka J., Studující nedostudovavší gymnasium anebo reálku a školy vysoké, která povolání životní zvoliti si mohou? 20 kr.

Ruda Dr. J., Prostředky, které ničí nákazy a zlé výpary, 40 kr.

Sardou V., Vlast. Truchlohra. Přel. E. Vávra. Druhé vydání. 70 kr.

Sládek J. V., Čítanka anglická s úplným anglicko-českým slovníčkem a výslovností, 1 zl. 80 kr.

Smolík J., Počtářství kupecké, 3 zl. 60 kr.

Studnička Dr. F. J., Vyšší mathematika v úlohách. Pro vysoké školy, zejména technické. Druhé vydání, 80 kr.

Svoboda J., První sociální revoluce. Dějepisná rozprava z hnutí dělnického roku 1848. 30 kr.

— Z bojův o vykořenění lidské bídy. 50 kr.

— V., Skloňování cizích jmen v češtině, 2 zl.

Šafařík V., Proslov k přednáškám o astronomii na české universitě. 20 kr.

Šafránek J., O pohřebišti a podobě kněze Prokopa Velikého, 25 kr.

Šmilovského A. V. Pozůstalá dramata. Sv. I. 60 kr.

Štolba Dr. J., Za oceánem. Cestopisné obrázky. Díl I.: V západní Indii. 1 zl., váz. 1 zl. 80 kr. Díl II.: V Mexiku. 1 zl., váz. 1 zl. 80 kr. Díl III.: V severní Americe, 1 zl., váz. 1 zl. 80 kr. Všecky tři díly v jedno vázané, 3 zl. 65 kr.

Tomič J. E., Drak bosenský. Povídka z novějších dějin bosenských. Z chorvatštiny přel. J. Hudec (207 str.), 50 kr.

Tonner E., Slovo upřímné Polákům a Rusům, 20 kr.

Trnobranského V. V. Vybrané spisy veršem i prostomluvou. Sv. 1. Písně a ballady. — Sv. II. Deklamovánky a básně drobné. — Sv. III. Povídky. Cena každého svazku 1 zl. 20 kr., váz. 1 zl. 80 kr.

Vaněček J. S., O dějinách geometrie, 30 kr.

Knihtiskárna B. Grunda a V. Svatoně na Král. Vi

Dovoleno mi budiž sprovoditi příspěvek svůj k diplomatice zápisů deskových připomenutím, že nehodlal jsem přejíti zcela na půdu dějin práva českého, což vysvětluje značný zřetel k jich textům. Kromě toho zdálo se mi býti vhodné některé otázky, jako o personálu exekuci provádějícím, o písařích desk, podrobnější výklad o titulech exekuce a rozsahu jejím atd. na jiné místo zanechati.

Zkratky citovaných několika tištěných pramenů jsou odborníku známy, rovněž jasné bude, že D. Z. M. a V. = desky zemské menší a větší, D. D. = desky dvorské, strany v nich citovány jednotně oproti nedůslednému užívání v deskách, takže pravá strana za *a*), následující levá po obrácení listu za *b*) jednoho listu se považuje.

Konečně vytknut budiž zde nedostatek literárních pomůcek z cizích literatur v příčině podrobnosti chodu processualního a jmenovitě zápisů soudních, vydaných v zemích cizích.

Bedlivým strážcům národního pokladu — desk zemských — pp. ředitelům Jos. Vobořilovi a Ed. Ringelsbergovi vzdáti jest mi povinné díky za všestrannou podporu.

V Praze dne 10. června 1892.

Spisovatel.

Pro úmluvu vešlo v právní terminologii latinskou v Čechách římsko-právní slovo monitio, které ovšem v nejstarší době jedině se užívalo, potom však s prolomením zásady o užívání latiny českému ustoupilo, aby takto trvalo až do konce XVIII. st. i v listech německých.

V pramenech římského práva častým výraz monere, admonere není. Kromě Cod. Th. l. 39, 12, 1 nalezá se slovo monitio ve výrazu napomenutí, připomenutí v l. 9. C. 1, 4. (Nec deerit antistitum Christianae religionis cura laudabilis, quae ad observationem constituti iudicis hanc ingerat monitionem.) Bližší význam našemu předmětu vyskytuje se v l. 6. § 3 C 1, 12 (de monitione judicis), kde se čte: Cum autem monitus fuerit in publico privatoque contractu actione civili, in eius sit arbitro . . respondere, tedy ve významu soudního napomenutí. Jinak se monere v pandektách nevyskytuje. Stejný smysl má složené admonere. Vedle prostého napomenutí, upomenutí v l. 2. D. 2, 12,[1]) ba i trestání v l. 7. D. 48, 19., naskytuje se zcela ve smyslu středověké citace v l. 2 (de causa peremptorii edicti cessante) C. 7, 43, kde se praví: Cessante quoque causa peremptorii edicti, adversus eos, qui admoniti iudicio adesse noluerunt, sententiam a iudice posse proferri certum est. Jinak ani admonere v pandektách se nenachází.[2])

Při vchodu do středověku setkáváme se s druhem listiny epistola admonitoria zvané, který zajisté již z doby římské pochází a identitu pojmů citatio a admonitio potvrzuje. Sbírka formulí soudních římsko-právních Zeumerem: Formulae iudiciales secundum legem Romanam pojmenovaná v záhlaví de trina

[1]) Srov. i l. 2 § 7 D. 5. 1. neb l. 6 § 1 D. 26, 1.; l. 48 D. 45, 1.

[2]) Bezvýznamný v naší příčině jest admonitor v l. 2 C. 12, 61. neb admonitorium v C. Deo aud. § 12.

conventione[1]) zachovala nám vzor takového soudního půhonu (Sceda de literis commoneturiis, qualiter, contra quoscumque interpellatum fuerit, debent trina conventione ad audientiam evocari)[2]); zde se rovněž užívá výrazu admonere[3]) jako citare neb convenire, což ještě jasněji vychází ze znění formulae citationis (Lindenbrog 116, Rosière 437, Zeumer p. 537):

Quoniam imperialibus sanctionibus cautum est, ut absentes, contra quos actiones exercere cupiunt, in iudicio copiam sui facere edictis citentur, idcirco ego iudex has admonitorias tibi delego, quatenus in iudicio praesentiam tui facias intentionemque actoris suscipias eique oppositiones legum atque exceptiones obiicias.

Další sledy vedou nás jednak do Španělska, jednak do Gallie. V oné zemi zachoval se římský právní mrav nejdéle; žalobu ústní[4]) přijímá soudce, který po soudním poslu obsílá obžalovaného před sebe listem epistola, sigillum zvaným, zajisté stejné podstaty jak epistola admonitoria.[5]) Východním Gothům slul takový půhon conventio (Ed. Theod. 73). V Gallii jediná Lex Salica užívá našeho výrazu, a to tit. 52 § 2: ut per singulas admonitiones (Walter I, 72) a analogicky tit. 54 (Walter 74) qui per tres admonitiones; konečně pak v Additio Ludovici Pii imperatoris ad Legem Salicam v § 4: Si post secundam Comitis admonitionem aliquis ad mallum venire noluerit.

Vedle tohoto slova vchází v obyčej pro pojem soudního vyzvání celá řada nových výrazů; nejbližší z nich jest mannire, ad mallum mannire, stněm. manôn = monere u Franků (Grimm, Deutsche Rechtsalterthümer p. 843), šp. muñir, franc. semondre, semonner = avertir, inviter (z submonere). Ve formě submonere žije ale staré římské slovo dále. Tak abychom přešli běžně přes cap. 41. zákonů Jindřicha I. Angl., zmíníme se jen o listině Filipa Augusta z r. 1194 (Delisle, Catalogue des actes de Philippe-Auguste (1856) č. 428., p. 102), kde se praví: Nullus intra pacem civitatis manens submonere debet, nisi per scabinos. V Italii má listina z r. asi 444. commonitorium (Marini J.

[1]) Srov. L. Rom. Visigoth. Nov. Valent. III, 12. Interpr. a Paul. V, 5, 6.
[2]) Zeumer, Formulae p. 534—5.
[3]) s vedlejší formou commonere.
[4]) Jinak L. Rom. C. Th. IV, 21, 1.
[5]) L. Visig. II, 1, 18: Iudex adversarium ... ammonitione unius epistolae vel sigilli ad iudicium venire compellat. Srov. Bethmann-Hollweg, Der Civilprocess des gemeinen Rechts, 1868 IV p. 242.

papyri dipl. č. 73.) A v Německu čte se v trhové listině halberstadské z r. 1257: Si dominus archiepiscopus per modum amicitie nos cum illo non poterit concordare, admonitione de sex septimanis apud illum premissa, dum a nobis fuerit requisitus, in manu potenti . . nos iuvabit. (Schmidt, Urkb. des Hochst. Halberstadt II. (1889) p. 175 č. 930). A podobné doklady nalézti možno po celý středověk.

Ve smyslu soudního vyzvání sluší vykládati monitio, monere i v českých právních památkách, kde nikterak není osamocen, a brzy se specialisuje pro určitý druh.[1]) Původní výraz ovšem pro vyzvání, půhon v latině jest zajisté citatio. Tak užívá se v listině z r. 1227 (Reg I. č. 722 p. 335), 1228 (č. 735), 1229 (č. 742), 1233 (č. 820), 1234 (č. 860) atd.[2]). Zcela stejně i české zákony, jako statuta knížete Otty z r. 1222 (Jireček, Codex juris bohemici sv. I [1867] p. 55 § 2). Nejstarší stopa, kde se užívá monere již na rozdíl od citare, nalezá se v zachované původní části kvaternu půhonného z let 1316—1320. Zde nalezáme tato místa; terminus monere feria IV quatuor temporum Quadragesime (č. 3, R. I, 6), terminus monere feria IIII post conductum pasche. Citato datum est pro iure (č. 5. 26.), citatus astitit . . terminus monere (č. 8 p. 7) atd. Nejstarší výklad slova toho jazykem českým jest v Řádu práva zemského, kde monitio překládá se napomenutím, úmluvou:

§ 22. (Actor) petet dari sibi bedallum, qui ipsum citatum monebit, ut infra sex septimanas continuas a die monitionis pro capite ipso . . concordet.

(Póvod) jmá vzieti komorníka . . , aby napomanul pohnaného, aby se s ním smluvil v šesti nedělech.

§ 46. Postea idem actor, quandocunque voluerit, . . bedallum petet et mittet, ut moneat citatum, quatenus cum eo concordet super praemissa obtenta causa.

Pak po dvú nedělí pohnanému má dáti úmluvu, aby se s ním smluvil. A kdyby se s ním nesmluvil atd.

[1]) Srov. na př. R. t. t. I, p. 6 č. 3 atd. nebo Brandl, Libri citationum I, 3, 5 atd. atd.

[2]) Podobně i v Polsku. (Hubr, Prawo polskie w wieku trzynactym [1874] p. 219.)

Nejstarší český doklad pak nalezá se v Knize starého pána z Rožmberka, kde v hlavě o půhonu se praví:

I. § 9. Všecka potřeba, což komorníkem právo zdieti, což pohnati nenie, to mož vše jedniem zdieti: jedno že na úmluvu, neb rok dáti, nebo což komorníkem zdieti; to jedniem komorníkem.

§ 10. Když póvod dá komorníku svój kóň, že na nem snědě póhon, nebo na úmluvu, nebo kterúž kolivěk potřebu, jest polovice mýta póvod převuzen, že koně požíčil.

A tak sahá nejstarší stopa naší úmluvy ve formě latinské k r. 1316., v české k letům 1320.—1330. (dle H. Jirečka); forma latinská zachovala se jistě až do známé reformy jazykové z r. 1494. a česká až do r. 1728. Následkem obnoveného zřízení vešlo v užívání i německé označení die Ankündigung, a to poprvé r. 1630., naposledy 1782. Právním památkám německým slovo Ankündigung ve významu naší úmluvy známo není.

Vedle toho užívalo se ale i vždy mimo desky slova monicio jako vyzvání i mimosoudní. Tak čte se v listině z r. 1390. u Pangerla, Urkundenbuch v. Hohenfurt č. 176.:

Item promittimus eidem .. omnes in solidum manu conjuncta sine dolo, quod quicunque nos ipsi aut alius suo nomine moneret aut a nobis exigeret, quod sibi .. prelibata bona libera dimitteremus, ex tunc statim tenemur, proximis quatuor temporibus post ipsam monicionem ad tabulas terre accedendo expedire. Podobně i zápisy v D. D. 25 p. 6 *a)*, 7 *b)* atd. atd.[1])

A v půhonných knihách moravských nalezáme k r. 1374.: quibus litteris cum monicionibus extorsit suum debitum proprium (Brandl, Libri cit. I [1872] p. 3.).

V trestní formuli listin a tak i v deskách zemských vyskytuje se monere konečně i v obratu monere et inquietare (Reliquiae tab. I, p. 78, 88 etc. D. D. 25 p. 26 *a*) etc.).

Z přeměny formy monere na monitio mohlo by se souditi na kolisání, které bývá na počátku některé instituce právní

[1]) Srov. i v D. D. 25 214: Bohuslaus de Cossynie et Johannes Czuker de Tamffeld nomine nobilium Burgiani de Gutstein et Johannis Czalte de Camennehory ipsis eciam presentibus locuti sunt cum Wilhelmo dicto Bukowina de Pnietluk coram beneficiariis curie ipsum monendo, quatinus satisfaceret cum effectu pronunciacioni facte per dominum Hanussium de Colowrat et Johannem Smirzicky 1446.

právě zavedené, s tím by souhlasila okolnosť, že v památkách až do XIII. věku se monitio ani v Čechách, Moravě ani v Polsku nevyskytuje.

V Deskách (jmenovitě dvorských) až po konec XV. věku slulo vůbec obeslání vedle citatio často monitio. Ze vzorů tu v kvaternu D. D. 32 zachovaných uvedeny buďtež tyto doklady: Litera monicionis ad Machnikonem de Pohorzowicz data est feria II. post Domine ne longe. 1457 (fol. 97) ut in forma:

Sluzbu swu wzkazugem przieteli mily. Przissel przed nas Martin z Bernartic oznamuge nam, kterak on y s tebu smluwu vzawsse o to, abysste spolu a gednostaynie przi wedli proti Peprzikowi, czoz sie dotycze diedin w Pohorzowicech, a o to oba przissla sta na ubrmany, iakož y we dskach gest zapsano a ze az do sie chwile gesstie konce nenie. A o to zadal gest na nas, abychom gemu pohon na tie wydali. A my gesstie pro naklady a sskody obogich wás gesstie sme pohonu wydati nechtieli. Protoz nam by se zdálo, abysste sie o to smluwili tu w kragi mezi prziately bez nesnazii dalssich. Paklibysste sie smluwiti nechtieli, ale abysste obogi stali s ubrmany swymi tu sobotu na suché dny letnicznii przed námi a tu pokusymy sie, zdaly bychom mezi wami toho porownali. Pakli sie y tak dokonati nemohlo, giztbychom Martinowi prawa geho hágiti nechtieli.

Nebo latinská z r. 1462. citace k odporu (ib.):

Tibi Henrico de Morawiewsy et de Hostiwicze, omagiali regio auctoritate regia et sub pena 10 marcarum argenti mandamus, quatinus Joachim de Wrzesowicz et Johannem natum eius de ibidem personaliter accedens monere debeas, quos et nos presentibus monemus, ut ad defensam eorum, quam fecerunt contra vendicionem bonorum et heroditatum omagialium, videlicet castri Scziedra etc. que Wilhelmus de Pnietluk et de Bukowiny Ulrico de Waldeka et Agneszce filie eius vendidit, stent et pareant coram dominis baronibus iudicio presidentibus sabbato quatuor temporum Quadragesime termino in proximo, vel si tunc domini iudicio non presiderint, scilicet post quam primum iudicio presidebunt, ut sine alteriori ammonicione parere non negligant predictis Ulrico et Agneszce de iustitia responsuri fidem nobis executionis faciatis etc.

Oznámení nadešlé doby výplaty činže prodané dělo se druhdy též listem monitio zvaným. Tak na právě uvedeném místě fol. 119 čte se: Anno 1485 feria III ante Georgii data est litera monicionis ad Nicolaum Kfelerz de Zakssowa ex parte Wenceslai Sulík de Nova Civitate Pragensi et Katharine eius consortis in hec verba:

Sluzbu swu etc. przieteli mily. Zadala na nas pani Katherzina Selikowa s noweho miesta prazskeho, atbychom tie obeslali, zet dawa

swym gmenem puol leta naprzed wiedieti. Jakoz Jan Rziteczky saukup twuoy prodal gest bye gim plat na dwu dworziech kmeczich v Rzitcze na Maceskowie a na Girowie za dewiet kop gr. czeskych a to k wyplatie, kdyzby on gim dal ½ leta naprzed anebo oni gemu nebo gich diediczowe wiedieti. Protoz przieteli mily to wieda umiey se tiem zprawiti.

Podobně obeslání k vyzdvižení deposice jmenováno litera monitionis. V témže kvaternu fol. 121 čte se: Ex parte Wenceslai Czcecz purgravii castri Pragensis data est litera monicionis ad Hanussium Sschondorff in hec verba:

Sluzbu svu etc. Wiediettit dawame, ze urozeny Waczlaw Cziecz z Neniyczewsy polozil gest u desk dworskych kralowych tobie penieze zapeczetienee k s placzenie hradu rzeczeneho Hradisstie s geho przislussnostmi, ze by tie splatiti chtiel o swietim Janie nayprw przisstiem, yakoz dsky trhu tweho swiedczi. Protoz to wieda, aby se nalezl k tomu czasu bez messkanie a swe penieze wzal, zet ge wyczisti chcze a ty gemu to take uczinil, czoz uczciniti mass, yakoz dsky swiedczi. Datum feria IIII ante Viti anno domini MCCCCLXXXVIII.

I. Úmluva pro nedosti učinění.

V právu staročeském jest úmluva procesualní napomenutí ku plnění dvou obligací procesualních a to během celého procesu od podání žaloby až do upokojení vítěze.

Zmíněné povinnosti processualní, k jichž plnění úmluva vybízí, jsou zastoupení v procesu pro zprávu a iudicatum solvi.[1])

Úmluva jako první stupeň exekuce děla se:

I. Na základě rozsudku (sententia) soudního,[2]) a to zajisté jak zemského soudu, tak i jiných kompetentních úřadů; tedy rozsudku:

1. α) zemského soudu většího i

β) menšího, který v deskách zemských větších trhových neb zápisných byl zanášen. (Vlad. Z. Z. § 255 Archiv V p. 135);

2. soudu komorního, jehož rozsudky relacemi byly úředníkům desk zemských sdělovány (srov. Relace I);

---

[1]) Ondřej z Dubé § 42.: Pak úmluva po staném právu jest od pówoda napomenutie pohnaného, jenžto jest ztratil neb řádem súdným aneb podvoleniem (Codex Juris 2/2 p. 371), — Všehrd IV, 13 § 1: Při dskách zemských, též i při súdě královstvie českého úmluva jest práva vedenie počátek skrze svod až k odhadání. — Obnovené Zřízení Zemské pro Čechy Codex juris 5/2 p. 270) G. 11: Obdrží-li kdo při soudem neb stanným právem o dědictví a statek pozemský, a nebylo by mu to dědictví v času rozsudkem vyměřeným a po právu stanném ve dvou nedělích postoupeno a odevzdáno, tehdy má sám ke dskám zemským přijíti aneb na místě svém jiného poslati a od starosty komorníka na úmluvu (die Úmluwa zu thun) aby tu stranu, kteráž prosoudila, pro nepostoupení napomenul, vyžádati.« Obnovené zřízení zemské moravské z r. 1628. neobsahuje analogického ustanovení. Srov. Codex Juris 5/3 p. 211 § 241 sg. Definice úmluvy pro zprávu prameny nemají.

[2]) Ondřej z Dubé II, 542 (jenžto jest ztratil); Vladisl. Zř. Z. §§ 21 (Archiv český V, p. 21: a vyhráli při, kdož pohání), 25, 255 (§ 135); Všehrd II, 21 § 2 (p. 82); IV, 13 § 2 (p. 192) Zř. Z. 1530 § 21; Z. Z. 1549 C 29, Obnovení Zř. Z. G. 11. K tomu srov. jako příklad záznam v D. D. 3 p. 128. z r. 1437.: Metudius alias Strachota veniens notificavit coram beneficiariis curie, quod vadit post monicionem de iure cupiens concordare cum Petro Drahobuzsky de Roztok super iure obtento, et hoc fecit bina vice. Sed quia Petrus predictus fuit absens nec fuit in Praga, petivit ergo ut non detur inductus super hereditates suas.

3. soudu purkrabství pražského, který rovněž relacemi oznamoval své rozsudky (srov. Relace II) s dodatkem, že vítěz hodlá exekuci vésti (Vlad. Z. Z. § 382 Archiv V p. 175, Všehrd I, 5 § 4, 7 [p. 28], Z. Z. 1549 Q 27);

4. soudu purkrabství kraje Hradeckého, týmže spůsobem deskám zemským oznámený. Prameny zákonné nemají sice žádného přímého ustanovení, než dostatečně dokládá tuto okolnost praxis desk zemských (srov. Relace III);

5. soudu hejtmanského rovněž relací oznámené. I zde zřízení zemská nemají žádného ustanovení a v deskách samých nalezá se jen málo dokladů (srov. Relace IV.).

K tomu budiž podotknuto, že soud dvorský sám své rozsudky exekvoval. (Z. Z. Vlad. § 307 Archiv V. 152.)

6. ubrmanského soudu. Tak zní na př. počátek úmluvy v D. Z. M. 165 E. 19 (1571): Dej úmluvu od Hanuše Mourice a Karla, synův a dědicův po někdy Danielovi Tatousovi z Vraního zůstalých Evě Pešíkové z Chrástu poručnici a držitelkyni statku po někdy Bořivojovi Pešíkovi z Komarova a to pro dosti neučinění výpovědi Janem Bořitou z Martinic a na Karlsteině, purkrabí Karlsteinským, jsouce od Jich Milosti pánů a vladyk z plného soudu zemského k tomu volení, a úředníky pražskými menšími desk zemských vedle podání od Jich Milosti pánův a vladyk z plného soudu učiněné; podobně D. M. 83 C. 14.

7. kanceláře královské. (Příklad z r. 1650. v D. Z. V. 112 G. 29 *b*); případ to nejřídší. Relace podávány jako z komorního soudu a i na témže místě zapisovány.[1])

II. Po dání práva stanného. Srov. Ondřej z Dubé II § 42 (úmluva po stanném právu jest etc.) Všehrd II, 21 § 2 (p. 82), III, 18 § 2; IV, 13 § 2; Z. Z. 1530 § 21, Z. Z. 1549 C. 29, Obnov. Zř. Zem. G. 11.

III. Po podrobení (submissio) srov. Ondřej z Dubé II § 42. Sem připočísti sluší i exekuci následkem závazku v litera confessata neb listinou jí rovnou.

---

[1]) Výminečně objevuje se i rozsudek arciknížete Ferdinanda z r. 1566. Tak v kvat. D. M. 148 B. 23 jest: Dej úmluvu od Jetřicha pána z Plesu knížatům z Plavna a to pro dosti neučinění smlouvě a vejpovědi od J. M. arciknížete Ferdinanda v Chomutově učiněné. Výpověď sama jest v kvat. památném bílém (1566) A. 39. Podobně i D. M. 148 E. 16, H. 4.

IV. Po přísaze v kapli provedené Srov. Všehrd II, 23 § 8 (p. 84), II, 29, § 2 (p. 98).

V. Na základě vyměření v řízení konkursním (crida).

Úmluva měla býti učiněna teprve po 14 dnech (Srov. Ondřej z Dubé II § 42, Vlad. Z. Z. §§ 21 (p. 21), 25; Obn. Z. Z. G. 11.) po rozsudku neb po stanném právu (Ondř. z D. II § 42 (p. 371) Všehrd II, 21 § 2) po 14 dnech po vzdání soudu menšího neb většího (Všehrd III, 18 § 1) a nejdéle ovšem do promlčení práva, tedy do 3 let a 18 neděl (Ondř. z Dubé II § 42 (p. 371), Vlad. Z. Z. § 85, p. 44). Vydávána byla na žádosť strany ve při zvítězivší [Vlad. Ž. Z. § 21, p. 2: má od starosty žádati komorníka (debet petere . . in admonitionem rei), Všehrd II, 21 § 2 (p. 82), Z. Z. 1530 § 21, Obnov. Zř. Zem. G. 11.] od úřadu desk zemských (při lenních věcech úřadu desk dvorských). Srov. Vlad. Z. Z. § 17 (p. 19), Všehrd IV, 13 § 8, Z. Z. 1530 § 21, Z. Z. 1549 C. 29.

Starosta komorničí po nahlédnutí do rozsudku v deskách vepsaného, resp. do relace, vydal na dodání úmluvy komorníka (Všehrd III, 13 § 24), IV, 13 § 8, Z. Z. 1530 § 21, Z. Z. 1549 C. 22), opatřeného pečetí zemskou (Všehrd III, 17 § 3). Při tom musil starosta k tomu přihlížeti, by nevyslal téhož komorníka, který dříve již poháněl téhož pohnaného (Řád práva zem. § 46 C. J. B. 2/2 p. 225), ani toho, který by později vítěze vésti měl (Officium circa tabulas terrae § 152 p. 278). Tak na př. poznamenáno v juxtě ku Formae querelarum: Actori (Stefano de Obořiště) datum est pro iure. Dedit memoriales. Camerarius Zdon fuit apud Peškonem de Suchého dolu et Peškonem de Obořišce in monicione anno domini MCCCLIX feria tertia post octavam Sti. Martini proxima.

O doručení úmluvy platily zásady tytéž jako při doručování půhonu. Jmenovitě jen s dovolením pohnaného směla býti mu úmluva dána v neděli neb den sváteční (Vlad. Ž. Z. § 136 str. 69, Všehrd III, 13 § 6). Vrátivší se komorník poznamená ku zapsané úmluvě rok a den, kdy byl na úmluvě a komu ji odevzdal. Tak na př. dodána úmluva Jiříka Cetenského z Cetně k suchým dnům postním r. 1564. Jindřichovi purkrabímu z Donína na Benátkách ve středu po sv. Lucii, t. j. 13. pros. 1563 (D. Z. M. 168 A. 1), následující od Jana

a Jiříka bratří vlastních Bejchorských z Raškovic Heřmanovi Varleichovi z Bubna od téhož komorníka Zikmunda v pondělí den sv. Antonína 17. ledna 1564. (Úlok byl vložen ve čtvrtek po sv. Lucii t. j. 16. pros. 1563) atd. Od let třicátých XVII. věku psáváno datum, ale pod zápis a to podrobněji. Tak zní v posledním českém zápisu: Letha 1728. w Patek po Swatczych Swatodussnich to gest 21 Maii weypis teto Umluwy Jan Fridrich Florian przygal od Francze Jozeffa Sswellera komornika przy kral. dskach zemskych, neb v posledním německém: Ao 1782 an Freytag der gedächtnus deren heyl. Cosmae und Damiani, das ist den 27ten Septembris ist diesse gerichtliche Ankündigung Umluwa genannt in gedachten Guth Tworschowitz wollzohen und der Frauen Executae Tochter Maria Veronica Gazinallin in abwesenheit des dortigen Beamtens übergeben worden von dem Joh. Joseph Lemlein Landtäffl. Kammerling.

O dodání úmluv vedli komorníci svá manualia. Z zemských desk nezachovala se nám žádná taková kniha,[1]) z dvorských pouze dvě z XVII.—XVIII. století. První z nich (Manuale relationum de anno 1654, č. 49.) jde od r. 1654. až do r. 1688.

Na příklad, jak zápisy takové znějí, stůjtež tyto výňatky:

Anno 1654 11. dne měsíce Februarii dodal jsem artykule positionální panu doktorovi Tychnerovi samymu do rukou v domě jeho na Malé Straně N. 5. 16 gr., a to od pana Jana st. Odkolka z Újezda. p. A. 1.

---

[1]) Kratičký pouze výpisek: notantur moniciones per camerarium a tabulis terre zachoval se v D. D. 30 p. 235. a sl. Příkladem z něho uvádíme:

Henricus de Zhudowicz, camerarius tabularum terre, fuit in monicione aput Mikssonem villanum et censitam Johannis de Nedielisst occupatorem hereditatum in Wyssehorowicz, videlicet curie arature super quam inductus est Johannes de Wrabie, ut defendat si vult dicta bona infra II ebdomadas. Actum feria V. post Viti anno 1463.

Przech camerarius fuit in monicione aput Johannem Ssesskam, cuius curia in Warobyli est proclamata, ut defendat si placuerit infra II ebdomadas. Actum sabbato post festum sancti Viti anno ut supra.

Henricus camerarius fuit in monicione aput Benessium et Mnichonem de Klussecz in Popowicz (occupatores prati cuiusdam sub Popowicz přetrženo) nescivit nominare ani se ho doptati mohl, qui tenet pratum sub Popowicz, ut defendant infra hinc et II ebd. Actum feria II ante Laurentum anno LXIII.

p. 237.: Anno domini LXXXIII.° feria III. ante Urbani data est litera monicionis ad Henricum de Hostiwicze ad postulacionem Anne de Lithohlaw glotis sue ut secum componat pro dote sua.

Vypraven sem byl s úmluvú od panů bratří Strachovských na Miletice k panu hraběti z Dobrše, nenašel jsem správce doma, při přítomnosti rychtáře jsem tu úmluvu na almárku přibil. 17. Oct. 1654. Sol. p. A. 2.

Od pana Albrechta Jiřího Heydy dodal jsem J. M. panu hraběti Divišovi Kocovi úmluvu v domě jeho v Starém Městě Pražském ležící pod Koznou panu hraběti do rukou při přítomnosti pana Václava Lhotáka prokurátora a plnomocníka jeho. 22. Novembris 1655. p. A. 2*b*.

Dodal jsem úmluvu od J. M. paní Anny Marie Bleileblové panu Constantinovi Solhausovi z Solhausu na Svadově u přítomnosti jeho pána písaře Dobiáše a druhého písaře Ambrože. 25. Apr. 1657 do dvou neděli. ibidem.

Dodal jsem úmluvu od paní Zbynky Polixeny Kaplířové roz. Bezdružické z Kolovrat panu Karlovi Kaplířovi z Sulevic samýmu pánu rukou na Milešově 19. dne měsíce Juli letha 1658. p. A. 3*b*.

Druhé manuale (č. 50) jde od r. 1688., 1. pros. (komorník Jan Benedikt Pokher) až do r. 1752., pros. 6. (Wentzl Schlumberger Lehen-camerling).

Úmluva odevzdávána byla napsaná na ceduli. (Všehrd IV., 13. § 8. p. 193.). O formě její zpraveni jsme jednak se zachovaných ceduli, jednak z formulářů. Tak má na př. Vladislavovo Z. Zemské (v § 321 p. 161) tento vzor exekuční úmluvy dvorské:

Jiřík Berka z Dubé. Tobě N. N. manu královskému,[1]) moci královskú a pod pokutú 10 hřiven stříbra přikazujem, aby Jana z N. napomenul, ať by Petrovi z B. jenž jest téhož Jana právem pohonil, z dědin ve Lhotě jemu plným právem pány v soudu zahájeném přisúzených, ve 14 dnech od danie tohoto listu pořád

[1]) Tibi N. de P. vasallo regio auctoritate regia et sub pena talentorum argenti mandamus, ut Johannem de N. moneas, ut Petro de B. qui eundem Johannem iure citaverat de agris in Lhota, illi pleno iure per dominos in iudicio legitimo adiudicatis, in XIIII diebus a datum litterarum istarum continuis, cederet aut pro his cum illo amicabiliter concordaret; si tunc id facere neglexerit, iam ex tunc P. de B. juris executionen prohibere non poterimus, juxta ritum et nostra jura. Et id cum feceris, sigillum tunc istis nostris litteris ut applicares testimonium. Datum Prage apud tabulas curie die Martis etc. sub sigillo officii nostri.

po sobě sběhlých postúpil, anebo se o to s ním přátelsky umluvil, pakliby toho učiniti nedbal, již bychom P. z B. práva dále hájiti nemohli, podle práva a úřadu našeho. A to učině, pečeť svú k tomuto našemu listu, aby přitiskl na svědomie. Dán v Praze u desk dvorských královských léta etc. pod pečetí úřadu našeho. Slovně přejata formule tato i do zřízení zemského z r. 1549. O. 23 a z r. 1564. N. 9.

Úmluva dává se od původa pohnanému (Všehrd IV., 14. § 12. p. 194.). Jím může býti:

1. Osoba dospělá v plném užívání rozumu, nejsoucí ani v poměru lenním neb poddaném ani ve spolku, a to bez rozdílu muž neb žena (v. Czyhlarz, Zur Geschichte des ehelichen Gütterrechts im böhmisch-mährisch. Landrecht p. 12.) Srov. i Z. Z. 1530. l. §§ 44., 94., 144—5. i Z. Z. 1549. G. 11, H. 25, O. 29, S. 33 sq.

2. Poručník nedospělých; takový příklad jest v D. Z. M. 141. A. 13 *b*: »Dej úmluvu od Anny Kokořovcové z Svarova máteře a opatrovatelkyně Kryštofa Kokořovce z Kokořova, syna a dědice po někdy Janovi Vilímovi Kokořovcovi z Kokořova, kteráž smlouvou mezi Kryštofem Kokořovcem z Kokořova a touž Annou Kokořovcovou z Svarova učiněnou a ve dsky zemské na povolení Jich Milosti nejvyšších pánův úředníkův a soudcův zemských do kvaternu památného druhého popelatého léta 1627. v středu u Vigilii sv. Jana Křtitele A 2 vloženou při opatrování svrchudotčeného sirotka a statku jemu náležejícího zůstavena jest. Neb s druhé strany v témže kvaternu D. 13 *b*: Dej úmluvu od Eleny Eustachie Sternberkové rozené Křinecké z Ronova a na Jilemnici panně Dorotě Mrácké z Dubé, poručnici nad Karlem Eusebiusem Mráckým též z Dubé sirotkem a statky jemu náležejícími.«

Při tom bývá jmenovitě od let 90tých XVI. věku vždy důkladněji a důkladněji připomínáno, na čem se poručnictví zakládá. Tak má zápis v kvaternu D. 2, M. 147, G. 17 (1585.): Dej úmluvu od Vilíma star. Oprstorfa z Dubu, Frydsteina a na Slavěticích, JMC. rady a nejvyššího mincmistra království Českého Lukrecii Bohdanecké z Nečtin a na Bračicích, manželce někdy Heřmana Bohdaneckého z Hodkova mocné otcovské poručnici kšaftem na mocný list královský ve dsky zemské vlo-

ženým nad statkem a sirotky po témž někdy Heřmanovi Bohdaneckém z Hodkova zřízené. Neb v kvat. D. 2, M. 74, C. 296 (1599.): Dej úmluvu od Samuele Nečepínského z Nečepína a na onen čas na Horách Kutnách Mandaleně Libenické z Vrchovišť, dceři po někdy Janovi Libenickém, odkudž z Vrchovišť, poručnici nad dvěma sestrami jejími mladšími Veronykou a Annou z Vrchovišť i také nad strýcem jejím Janem Libenickým též z Vrchovišť, synem po někdy Vilímovi Všeborovi Libenickému odtudž z Vrchovišť pozůstalým let nemajícím od nejjasnějšího knížete a pána pana Rudolfa druhého z boží milosti voleného římského císaře, uherského a českého krále jakožto krále českého dskami zemskými zřízené, jakž též poručenství ve dskách zemských v kvaternu trhovém léta etc. 98⁰ v úterý po neděli Cantate pod literou J. 5. zapsané to v sobě šířeji obsahujíc zavírá. Taktéž (D. Z. M. 147, E. 14 z r. 1584.): Dej úmluvu od Anny Bedružické z Kolovrat a na Košátkách a Buštěhradě Mandaléně Vartmberské z Kunovic, pozůstalé vdově po někdy Zděnkovi z Vartmberka a Napajedlích, poručnici Jich Milostmi pány a vladykami na plném soudu zemském na sirotky a dítkami jejími po témž někdy Zdeňkovi z Vartmberka pozůstalými i na spravedlnostmi jich, kterážby se v tomto království vyhledati a najíti mohla, zřízení.

Bylo-li více poručníků, byli všichni vyjmenováni. Tak na př. zní úmluva v kv. D. 2, M. 58, E. 28 z r. 1616.: Dej úmluvu od Sezymy z Vrtby na Vrcholticích a Janovicích, Bohuslava z Michalovic na Rvenicích a Novém Sedle, JMC. rady místokancléře království Českého, Voldřicha Gerštorfa z Gerštorfu a Malšvic na Velikém Vosově a Skřipli JMC. rady a prokuratora v království Českém, Adama Ryzmberského z Janovic, úředníka podkomořího království Českého při deskách zemských, Jana Horského z Grynfeldu, JMC. výběrčího v kraji kouřimském, Jiříka Košetického z Horek, depositora při deskách zemských království Českého, Mandalény Sebuzínské rozené z Hrušova a na Březanech, Markéty Hradecké z Malovic a na Trojovicích poručníkův a poručnic nad Annou Marií Šturmovou z Hiršfeldu, dcerou někdy dobré paměti Adama Šturma z Hiršfeldu a též dcerou vlastní někdy dobré paměti Ofky Šturmové z Malovic, manželky téhož někdy Adama Šturma z Hiršfeldu a dědičkou

statku po též Ofce Šturmové z Malovic pozůstalého i nad statkem jí náležejícím.

3. Poručník šíleného.

4. Dědic (ipso iure). I zde býval druh nápadu výslovně poznamenáván: Tak v kvat. D. Z. M. 82, D. 7 *b* z r. 1577.: Dej úmluvu od Albrechta Bryknara z Bruksteina na Libni nad Vltavou, JMC. v království Českém prokuratora — Václavovi a Jiříkovi bratřím Myškům z Žlunic jakožto synům a dědicům a držitelům statku pozůstalého po někdy Janovi Myškovi z Žlunic. Rovněž v kvat. D. Z. M. 139, B. 4 *a* z r. 1580.: Dej úmluvu od Jana Jetřicha mladšího z Žerotína na Kolíně a Strážnici majícího sobě právo a spravedlnosť od Jana Dobešovského z Malenovic, jakožto nejbližšího přítele a krevního ujce a nápadníka statku po témž někdy Janovi Maryanovi z Uherska postoupené a odevzdané. Neb konečně v kv. D. Z, M. 39, E. 23 z r. 1604.: Dej úmluvu od Jana, na onen čas mladšího, Mlazovského z Těšnice, strýce vlastního a krevního někdy Jana Mlazovského z Těšnice a na Syrovátce i na místě Jindřicha Mlazovského z Těšnice, bratra jeho vlastního let nemajícího, jakožto též strýce vlastního a krevního nadepsaného Jana Mlazovského z Těšnice a na Syrovátce a tak vedle milosti slavné a svaté paměti krále Vladislava jakožto krále českého stavům panskému a rytířskému o odúmrtech učiněné a vedle zemského nápadníka statku všeho i všelijakého po něm jakožto strejci pozůstalého.

5. Společníci dospělí, byli-li i nedílní nedospělí, též tedy jich jménem. Vlad. Z. Z. § 66. Arch. V. p. 38. Příklad uvádíme z kvat. D. Z. M. 168, A. 2 z r. 1564.: Dej úmluvu od Jana a Jiříka bratří vlastních Bejchorských z Raškovic i na místě Zdeslava, Fridricha a Adama bratří jich mladších let nemajících odtudž z Raškovic Heřmanovi Varlejchovi z Bubna. Sem patří zajisté případ v Vlad. Z. Z. § 104. (z r. 1493.) uvedený. Důležité jest ustanovení Vlad. Z. Z. § 66.: Bratři, kteří by byli sebe nedílní, po otci by zůstali, a potom by se rozdělili, tehdy z těch závad, kteréž by závady ve svém nedílu zavadili (si tunc aliqua debita ante partitionem bonorum contraxissent), a potom jsouce dílni, proto z té závady před dílem mají všichni pohániti býti.

6. Singulární successoři: *a)* Trhem, tedy kupec. Delší příklad má úmluvu v D. Z, M. 83, E. 5—7 z r. 1601.

Sem patří též prodání celé pře deskami, jak to připouští Vlad. Z. Z. §§ 92, 93, Z. Z. z r. 1530. § 40, 41 a Z. Z. 1549 E. 2, 3 G. 2.

b) Juxtou v deskách zemských neb v jiných knihách veřejných. Takový doklad jest v D. M. 74 C. 30 *b*: Dej úmluvu od Tobiáše Podivinského z Podivína majícího sobě od Tomáše Sušického města Žlutic souseda právo jeho všecko jemu půhonem a stanym právem náležející juxtou postoupené, jakž též postoupení práva v registřích starostových půhonných černých k soudu zemskému menšímu Jeronymskému léta etc. 99 v pondělí po sv. Vítu podle půhonu zapsané plněji svědčí. Tento půhon v D. Z. M. 25 N. zní: Tomáš Sušický města Žlutic soused pohání Baltazara Sekerku ze Sedčic a na Budově, viniti jeho, chce z 33 kop míš. od něho Baltazara Sekerky ze Sedčic jemu Tomášovi Sušickému povinných, jakž list pod sekrytem jeho Baltazara Sekerky jemu Sušickému na touž sumu učiněný, jehož datum jest na Budově ve středu po neděli šesté po Veliké noci léta etc. 95 plněji svědčí. Kteroužto sumu on Baltazar Sekerka ze Sedčic maje dávno zaplatiti a dáti, toho jest neučinil a učiniti zanedbává až posavad. Dáno stané právo. Juxta pak zní: Léta etc. 99 v pondělí po sv. Vítu Tomáš Sušický města Žlutic soused v tomto půhonu svrchupsaném jmenovaný p. že práva svého všeho jemu tímto půhonem a stanym právem náležejícího, postoupil jest a touto juxtou postupuje Tobiášovi Podivinskému z Podivína, dědicům a budoucím jeho a to k jmění, držení, dání, prodání, zastavení, zapsání, jinému postoupení a tím vším jako se svým vlastním učinění žádného práva ani které zvláštnosti sobě ani dědicům a budoucím svým na tom na všem tudíž dále nepozůstavujíce, nýbrž to všecko právo své na něj Tobiáše Podivinského z Podivína, dědicům a budoucím jeho převozuje plným právem. Vyznání všech úředníkův.

Postup může se díti i registry úřadu nejvyššího purkrabství pražského (ku př. D. Z. M. 82 E. 22), neb purkrabství kraje Hradeckého (D. Z. M. 35 L. 18 *b*) neb soudu komorního (D. Z. M. 39 B. 14 *b*)

c) listinou soukromou, tedy smlouvou postupní. Příklad k tomu podává úmluva v D. Z. M. 39 C. 19 z r. 1603.: Dej úmluvu od Mandaleny na onen čas Šarovcové a již nyní Nejedlé z Chodův (na onen čas) na Kundraticích, jakožto na onen čas poručnice Karla Mikuláše Hysrli z Chodův, syrotka a statku po někdy Adamovi Hysrlovi z Chodův pozůstalého, jakožto majícího sobě smlouvou jistou léta od narození božího 1601. v úterý po sv. Kateřině, Zacharyášem Kábou z Rybňan místosudím král. českého, Jindřichem Chanovským z Dlouhé Vsi, písařem Desk zemských menších, Volfem Hozlaurem z Hozlau a Petrem Pavlem Hozlaurem z Hozlau a na Ústrašicích, smlouvci a přátely dožádanými mezi Karlem Mikulášem Hysrlí z Chodův, synem a dědicem po někdy Adamovi Hysrlovi z Chodův a na Kundraticích pozůstalým s jedné a ní Mandalénou na onen čas Šarovcovou a již nyní Nejedlou z Chodův a na Kundraticích a Jenikovicích s strany druhé učiněnou, od téhož Karla Mikuláše Hysrli všecko právo a spravedlnosf jeho postoupeno a odevzdáno.

d) deskami zemskými: Sr. Kvat. D. Z. M. 39 E. 32 z r. 1604.: Dej úmluvu od Jana Mlazovského z Těšnice (srov. při 4.).. Anně Kateřině Vartmberské ze Smiřic a na Rovni, manželce někdy Jaroslava z Vartmberka a na Svijanech a již nyní vdově po něm pozustalé, jakožto mající sobě od téhož někdy Jaroslava z Vartmberka a na Svijanech dskami zemskými před úředníky pražskými menšími desk zemských zápis dlužní v jednom 100 kopách grošu českých učiněný, kterýmžto zápisem jest týž Jaroslav z Vartmberka za živobytí svého jí Anně Kateřině ze Smířic a na Rovni manželce své, budoucím jejím po smrti své a prve nic, zakoupil všeho a všelijakého dědictví a statku svého všeho a všelijakých práv a spravedlností a nápadův svých, kteréžkoli, k čemukoli a na čemkolivěk měl, neb ještě by míti mohl, kdež by se ty koli po komkoli a kdekoli a jakkoli najíti a vyhledati mohli a jemu náleželi, jakými by koli jmény jmenovány býti mohly, a na čem by ty koli byly a se vyhledali, buďto dskami, zápisy, listy, majestáty, tak jakoby na ně řádné dobré vůle sdělány měl, se všemi svršky a nábytky, klenoty, hotovými penězy, dluhy, též které nyní má aneb potom ještě by míti mohl, všem nikde nic nevyminujíc,

a to k jmění, držení, prodání, zastavení, zapsání a učinění s tím se vším, jako se svým vlastním, v témž dědictví, právích a spravedlnostech, žádného práva, panství ani které zvláštnosti sobě ani dědicům a budoucím svým tudíž dále po smrti své a prve nic pozůstavši, i také bylo-li by toho potřebí v to vše všecko s jedním komorníkem pražským od Desk zemských podle toho zápisu vyšlým, uvázání, tak jakž týž zápis dluhu ve kvaternu menším zápisném rudém léta 1600. ve středu po neděli Letare E. 10 to v sobě šíř obsahujíc zavírá.

7. Držitel (v římskoprávním smyslu). Z řídkých případů uvádím úmluvu v kvat. D. Z. M. 104 A. 23 z r. 1608.: Dej úmluvu od Anny z Němčího na onen čas Klucké a tehdáž manželky Purkarta Kluckého z Libodřic a na Sloupně a již nyní manželky Mikuláše Jestřibského z Rymburku a na Trnavech Václavovi Kluckému z Libodřic a na Sloupně, bratru vlastnímu někdy Purkarta Kluckého z Libodřic a na Sloupně, na onen čas manžela jejího a držiteli statku a zboží po témž Purkartovi Kluckým z Libodřic a na Sloupně, na onen čas manželu jejím zůstalého, kteréhož se po smrti jeho ujav, posavad v držení zůstává.

8. Rukojmí. Odkazujíce na Z. Z. Vlad. § 152. uvádíme zde z hojných dokladů praxe onen, který nalézá se v kv. D. Z. M. 145 C. 23 z r. 1626.: Dej úmluvu od Johanky z Hradešína rozené Panvicové z Lomnice Gabrielovi Kryštofovi ze Sebuzína na Březanech, Cholupicích, Nové Libni a Chotouni již samému jedinému jistci a dlužníku, poněvadž druhý společník, Václav, bratr jeho mladší a dskami zemskými nedílný skrze smrť s tohoto světa sešel, po jehožto smrti on Gabriel Kryštof držitelem statku. — Ovšem žijící rukojmí sluší solidárně žalovati a též i úmluvu na ně dávati; tak zní úmluva v kvat. D. Z. M. 176 A 18*b* z r. 1595.: Dej úmluvu od Hynka Bořka Dohalského z Dohalic a na Dohalicích majícího sobě všecko právo a spravedlnosť od Markéty Zachařové ze Sloupna a na Jiřicích registry úřadu nejvyššího purkrabství pražského pořádně postoupené, Václavovi nejstaršímu Berkovi z Dubé a na Rychmburce, J. M. C. římského radě, Jindřichovi Slavatovi z Chlumu a Košmberka na Košmberce a Chropini, Janovi st. Lukavskému z Lukavce a na Zámrsku, Václavovi Lukavskému z Lukavice a na

Domoraticích, jakožto rukojmím za Zacharyáše Slavatu z Chlumu a Košmberka a na Chroustovicích všeho a všelijakého po něm pozůstalého jest a zůstává a to po nedosti učinění nálezu etc.

9. Přítomný příbuzný za nezvěstného: K vzácným případům takovým náleží úmluva v kvat. D. Z. M. 39 A. 12 z roku 1603. Dej úmluvu od Václava Bendy Cerekvického, měšťénína města Pelhřimova, jakožto syna a dědice po někdy Benešovi Bendovi Cerekvickém, měšťénínu v městě v Pelhřimově, pozůstalého, poněvadž Jan Benda Cerekvický, bratr jeho vlastní, též syn a dědic po témž někdy Benešovi Bendovi Cerekvickém pozůstalý vedle něho Václava Bendy Cerekvického k níže dotčenému Kryštofovi Leskovcovi pořadu práva zachovati nechce, a též poněvadž se o Adamovi Cerekvickém, bratru třetím jeho též vlastním od několika let, kde by býti a živ-li by býti měl, neví a věděti nemůže.

Vlad. Z. Z. § 65.: Jestliže by kdo ze svého dílu svévolně nechtěl pohnati, tedy ostatní mohou pohnati, podobně jestli by kdo v zemi nebyl.

10. Jménem krále prokurator království českého. Příkladové toho jsou hojné jmenovitě při úmluvě o správu; z nich vyjímáme onen v kvat. D. 2 M. 168 D. 20*a* z r. 1565.: Dej úmluvu od Mandaleny a Anny sester z Veitmile a na Mostském hradě Albrechtovi Bryknarovi z Bruksteina J. M. C. v království českém prokurátoru na místě nejjasnějšího knížete a pána, pána Maxmiliana, římského císaře po všecky časy rozmnožitele říše, uherského a českého etc. krále etc. jakožto zástupci atd. Ostatním členům královské rodiny byla však úmluva přímo dodávana. Tak zní zápis v témže kvaternu F. 2*b*.: Dej úmluvu od Kryštofa z Karlovic a na Červeném Hrádku nejjasnějšímu a velikomocnému knížeti a pánu, pánu Ferdinandovi arciknížeti rakouskému a hraběti tyrolskému, jakožto držiteli dědin správních (t. j. Chomutova) ... aby na soudu komorním ... zastoupiti ráčil.

11. Zástupce rodu dle statutu králem schváleného. Nemohouce podati příklad z praxe deskové uvádíme ustanovení Z. Z. Vladislavova v § 62.: Jestliže by kteří rodové byli neb jsú v království, ježto mezi sebou mají zřízení učiněná, nebo potom míti budou s povolením královským, vedle kterýchžto

zřízení jedna osoba že by byl správce statku a zboží toho rodu, tehdy takového každý, kdožby správcí statku byl, může samého pohnati, a on bude povinen odpovídati a práv býti sám od sebe i od jiných bratří a strýcův svých rodu svého. A též také, chtěl-li by ten, kdož správce statku jest, koho pohnati, že to učiniti bude moci a sám pohnati o kterúžkolivěk potřebu téhož rodu.

12. Mandatář. Tak vyšla r. 1659. úmluva od Jana Jakuba Paravicina, měštěnína M. M. Pr. a generálního plnomocníka dědicův Verdemonských zřízeného, na místě a k ruce týmž dědicům (D. M. 105 B. 4 *b*).

13. Komora česká ve věcech fiskálních: Dej úmluvu od Alžběty Benygny hrab. z Rozdražova, roz. z Klenového a Janovic J. M. Řím. a Českého krále zřízené komoře v kr. č. . . . I poněvadž se to nachází, že prodávající jménem a na místě J. M. královské někdy kníže z Lichtensteina jistou smlouvou trhovou sub dto 30 Maii l. 1623. někdy Janovi z Klenového a J. statek Osek se správou zemskou kupujícího přede všemi a všelijakými závadami . . tak opatřil, že vždycky každého času J. M. král. komora česká kupujícího — v tom zastoupiti a tu závadu svésti jest povinna, a ačkoliv jest J. M. kr. komora česká ještě l. 1653. při J. M. kr. radě a prokuratora v kr. Č. skrze obzvláštní . . dekret . . to aby v příčině takové závady a platu stálého nadepsané dědice někdy Vilíma z Klenového a z J. zastoupiti hleděl, nařídíti ráčila, nicméně nestalo se toho až dosavad. (D. Z. V. 112 L. 9.)

14. Opat a převor za konvent celého kláštera (Z. Z. 1500 § 70 p. 39; 1530 § 70 a 1549 D. 22.) O příslušnosti duchovenstva pod moc zemského soudu vůbec srov. Regesta I. 825, II. 106, Codex dipl. Moraviae IX, 387 atd. Z. Z. 1500 § 106 (rozsudek z r. 1412.) p. 56; 1530 § 105, 1549 § 5. Překladem srov. D. Z. M. 105 G. 22 atd. atd.

15. Purkmistr, konšelé i veškerá obec za město. Srov. Z. Z. 1500 § 71; 1530 § 71; 1549 D. 23. Příklad v D. M. 105 G. 40.

16. Kurátor ad litem. Na př.: Dej úmluvu od Adama Jiřího Materny z Květnice v Dolanech Jiřímu Vojtěchovi Strakovi, zemskému prokurátoru, a Matoušovi Maxm. Petrášovi, měšť. St. M. Praž. jakožto od jich Excell. a Mil. král. pp. místo-

držících v král. č. Dorotě Františce Khynové roz. Vitanovské z Vlčkovic zřízeným curatorům ad litem. (D. Z. M. 105 K. 16 z r. 1675.)

Úmluvou vyzývá se pohnaný, aby v určité lhůtě plnil, k čemu byl odsouzen. Nejstarší prameny právní mají tato ustanovení:

Fragmentum praxeos judiciariae v případě, že by pohnal kdo, an své dědiny jiným zapsal a neměl nikdež dědin svobodných:

Když minú po staném roku dvě neděli neb více, opět má vzieti komorníka pražského a dobýti bířice v témž městě, jakož jest prvé pohoněn, aby opět lid svolal svým právem. Tu komorník pražský má řéci: »Prav jeden druhému, že tento odtudto obdržal právo na tomto »odnikudž« (jmenuje jej tiem jmenem, jakož jest pohnán) a dán jest jemu rok do desieti neděl, aby se s ním smluvil o to právo, jakož jest na něm obdržal.« A když mine šest nedělí těch k úmluvě neb k smluvení, tehdy ten kdož pohoní, má vzieti úředníka pražského a komorníka s ním (ku zvodu).

Zde zajisté první lhůtu opraviti sluší na šest neděl souhlasných s analogickým ustanovením Řádu práva zemského:

§ 22. Al. 1.: Tu pak (po dání za právo) když koli chce póvod, z té hlavy i z těch peněz hlavních, jmá vzieti komorníka, aby napomanul pohnaného, aby sě s ním smluvil v šesti nedělích. A když těch šest neděl mine, a on se s ním nesmluví, jmá to ve dsky vložiti a jiného komorníka poslati, aby se s ním smluvil opět v šesti nedělích. A když druhých šest neděl mine, a on sě s ním nesmluví, opět to má ve dsky vložiti a vzieti třetího komorníka, aby jej napomanul, aby sě s ním smluvil v šesti nedělích v posledních.

Al. 2. A když těch osmnádste nedělí mine (má se učiniti zvod) atd.

Byťby Majestas Carolina řádně uznaným zákoníkem se nestala, přešla předse jednotlivá ustanovení její v život praktický. Z nich zajisté jest i změna lhůty 6nedělní na 2nedělní, která pak po celý ostatní čas se udržela. Jako doklady toho buďtež uvedeny:

Majestas Carolina § CIV.: Citato convicto ... actor, quando voluerit, alium bedellum, praeter illum qui citationem fecit, petat, qui mittatur ad victum, monere eum, quod super causa iam obtenta cum actore concordet infra duas septimanas. Quod si facere recusaverit ... (induceto).

Ondřej z Dubé, II. § 43. (o vzvodu):

Po dvú nedělí po té úmluvě pak móže jiný úd práva býti, to jest vzvod. Vladislavovo zřízení zemské § 21.:

A vyhrál-li při kdož pohání (z dědictví), má po dvú nedělí zase do Prahy přijeti; nepostúpíli mu těch dědin, které jest vysoudil, má od starosty žádati komorníka na úmluvu . . . A nepostupíli mu pc té úmluvě, má zase do Prahy po dvú nedělí přijeti (ku zvodu). Srov. i § 136.

Podobně ve při o sumu § 25. Kromě toho viz Všehrd II., 21 §§ 2., 8.; IV., 13. § 14.; IV., 14. § 1., Z. Z. z r. 1530. § 21.; Z. Z. z r. 1549. C. 29.; Obnov. Zr. Z. G. 12.

Lhůta tato byla i v úmluvě vyznačena slovy: Ať to opatří podle práva do dvou nedělí (tak r. 1565. D. M. 168 A. 1, neb na př. r. 1626. D. Z. M. 145 C. 23, 1628 D. Z. M. 141 A. 13*b*). Poslední zápis český z r. 1728. (D. M. 106 L. 24*b*) má lhůtu již do textu vlastního pojatu (w cztrnáczti dnech), podobně i poslední zápis německý z r. 1782.: innerhalb 14 Tagen. Totéž platilo i v právu dvorském. (Ať to opatří podle práva do dvou nedělí. D. D. č. 58. Str. 73). Lhůta tato počínala ovšem od dodání úmluvy (Vlad. Z. Z. § 153., Obn. Zr. Z. G. 12, kterýž obdržel).

Jako příklady uvedeme zde tyto úmluvy. Nejstarší v deskách zapsaná úmluva zní věrně takto:

Dey Umluwu od Joachima Berzkowskeho z Ssebirzowa a na Brozanech Girzikowi diedicznemu Krageczii A Gindrzychovi Bratrzim Sezymuom z Sezymowa Austí a na Ausstků, jakožto drziiteluom statku někdy Jana z Sezymowa Austi Streycze gich A to po przisudku przed Urzadem Neywyzsieho Purkrabstwii Prazskeho uczinienem. Ať to opatrzii podle prawa do dwau Nedieli.[1])

[1]) Starší ovšem jsou v D. D. Malý formulář v kvat. č. 32. má z let šedesátých XV. století tyto vzory: Joh. de Hazmburg etc. Tibi N. de P. auctoritate regia et sub pena 10 marc. arg. mandamus, quatinus A. de B. per te ipsum vel per nunccium tuum ydoneum et fidelem personaliter accedens monere debeas, ut cum Petro de S. super causis suis iure obtentis infra hinc et XIII diebus amicabiliter componet et concordet. Alias quantum de iure nostri beneficii fuerit contra ipsum et bona sua procedere etc. fidem nobis executis etc. (fol. 49). Nebo: Vobis A. B. C. auctoritate regia et sub pena 10 m. a. et cuilibet vestrum mandamus, quatinus P. R. S. personaliter accedentes ipsos monere debeatis, quos et nos presentibus monemus vel [cum Johanne et Petro in vel super bonis, hereditatibus omagialibus ad coronam regni Bohemie spectantibus ad ea pertinentibus, que ipsi Johannes et Petrus racione citacionis et ipsorum P. R. S. contumacia nostro in beneficio pleno obtinuerunt iure, amicabiliter componat infra hinc et XIIII dies post se continue sequentes a die monicionis computando, alioquin contra ipsos et hereditates, quidcunque iuris fuerit, ulterius procedere fidem nobis etc.]

Jednotlivé však části textu úmluvy vždy důkladněji a důkladněji byly vyjadřovány a z půhonu přibírány vždy větší a větší kusy. Tak zní již na př. úmluva z r. 1603.:

»Dej úmluvu od Jana mladšího Čejky z Olbramovic a na Ratajích Hrazených nad Sázavou Vylímovi Trmalovi z Toušic a na Vrbičanech, jakožto tomu, který od Doroty Tejnové z Taupoltu a na Veliké Bukovině manželky Adama Gottfrieda Tejna z Tejna a na ten čas zdravého rozumu nemajícího, statek jeho, totiž tvrz velkou Bukovinu se vším k ní příslušenstvím trhem koupil a držiteli dědin a dědictví jeho Adama Gottfrieda Tejna, totižto tvrze Veliké Bukoviny a při též tvrzi dvoru poplužního s poplužím, s dědinami ornými i neornými, lukami, zahradami, štěpnicemi, chmelnicemi, ovčíny, pivovárem, vodotočinami, potoky, řekami, rybníky, halteři, mlejny, lesy, háji, porostlinami, pustotinami, vsi Veliké Bukoviny, vsi Malé Bukoviny, vsi Sochov s dvory kmetcími splaty a ospy, stálými i běžnými, jakými se koli jmény jmenovati mohou, s kurmi, vejci, robotami a povinnostmi všelijakými na těch lidech náležitými, s lidmi a syrotky osedlými i neosedlými aneb z těch gruntův zběhlými, i se spravedlnostmi jich, s podacím kostelním, s krčmami vejsadnými a šenky, a sumou se vším příslušenstvím, s plným panstvím a zvolí, což k tomu statku od starodávna až posavad záleží se všemi svršky a nábytky, nic ovšem nevyminujíc, nejináče nežli tak, jakž jest on sám Adam Gottfried Tejn po předcích svých toho

s druhým variantem: ut cum Johanne et Petro pro III m. marc. arg. iure obtentis amicabiliter componere debeant infra hinc et XIIII dies a die monicionis post se sequentes computando nullam in hoc negligenciam facturi, alioquin contra ipsos, bona vel hereditates ipsorum in regno Bohemie, que et quas possident et occupant, quidquid iuris fuerit ulterius procedetur fidem etc. Český vzor (monicionis vulgaris) uveden jest tento: Jan z Hazmburga etc. Tobie N. de P. manu kralowskemu moczii kralowsku a pod pokutu desieti hrziwen strziebra przikazugem Aby osobnie Jana z N. napomenul, atby Petrowi z B. genz gest tehoz Jana prawem pohonil z diedin we Lhotie gemu plnym prawem pany w sudu zahagenem przisuzenych we XIIII dnech ot darie tohoto listu porzad po sobie sbiehlych postupil, anebo se o to s nym przatelsky umluwil. Pakliby toho uczinili netbal, gizbychom Petrowi z B. prawa dale hagiti nemohli podle rzadu a prawa urzadu nasseho. A to uczinie peczet swu k tomuto nassemu listu aby przitiskl na swiedomie. Dan w Praze u desk dworskych kralowych, leta b. etc. pod peczetii nasseho urzadu. (D. D. 30 f. 22 a sl.) Nejstarší podrobnější protokollování, že se taková úmluva stala, jest v D. D. 18 f. 19 *b*): Anno dom. MCCCC feria sexta ante Valentini Protywa de Uneklas, servilis regius, dedit monicionem Woytiechoni et Johanni predictis, quam recognovit per impressionem sigilli sui pleno iure.

statku v držení a užívání byl a vešel. Kterýchžto dědin jest na onen čas týž Adam Gottfried Tejn po předcích svých toho statku v držení a užívání byl a na nich nížepsaným půhonem a nálezem zastížen jest. A on Vilém Trmal jest od též Doroty manželky Adama Gottfrieda Tejna koupil i v držení jich zůstává. A to pro nedosti učinění nálezu na soudu nejvyššího purkrabství pražského mezi týmž Janem mladším Čejkou z Olbramovic a na Ratajích Hrazených nad Sázavou s jedné a s dotčeným Adamem Gottfriedem Tejnem z Tejnu a na Velikém Bukovině a na Poštovicích se strany druhé o sumu padesáti kop gr. č. a úroky na touž sumu vzešlé a zadržalé v sobotu po Na nebe vstoupení Krista Pána léta 1600. učiněnému, z nichž jest on Jan Čejka jeho Adama Gottfrieda Tejna léta páně 1599 ve středu po památce sv. Petra a Pavla do téhož soudu nejvyššího purkrabství pražského pohnal a tak jeho týmž půhonem a nálezem na týchž dědinách svrchupsaných zastihl. Ať to opatří podle práva do dvou nedělí.

Obnovené zřízení zemské nemělo na textování nižádného vlivu, ovšem ale zkáza jazyková. Za doklad sloužiž tato úmluva z kvat. D. Z. V. 142 fol. L. 10 *b*) z roku 1657.: Dej úmluvu od Jana Karla Černína z Chudenic a v městě Hofu všeckno právo jeho registry úřadu nejvyššího purkrabí pražského postoupené, jakž též postoupení plněji svědčí Jiřímu Fridrichovi Harantovi z Polžic a z Bezdružic, kteréhož na místě Evy Kateřiny Harantové, rozené Černínky z Chudenic, obžalované, manželky své, pod tou rozepří prostředkem smrti z tohoto světa sešlé, se do excipírování vydal, odpíraje pečeti a podpisu ruky proč by tento dluh platiti povinen nebyl. A to pro nedosti učinění výpovědi na témže soudu nejvyš. purkrabství pražského připomenutému Janovi Karlovi Černínovi z Chudenic původu proti dotčené ní Evě Kateřině Harantové z Chudenic obžalované v sobotu po sv. Matěji 26. Februarii l. 1656. vynešené. Ať to opatří podle práva do dvou nedělí. Actum 14. Septembris leta 1657. 20 Septembris zanechal přípis té úmluvy na statku Černinech za správcem. Jan Methudius, komorník při deskách zemských. Brzy se ale druhá část poněkud přetvořuje, a fráse »a to pro nedosti učinění« konkretněji opisuje. Tak k. p. D. Z. M. 105. A. 13. má: a to pro nedání a nezaplacení na Zikmundovi

Karlovi ze Svarova dědici někdy Kryštofa Hynka z Svarova a Anně Eckersdorfové, rozené Karlovně odtud ze Svarova, vlastní mateři podotčeného Kryštofa Hynka Karla z Svarova přisouzených a jakž se to pořádně dle vejpovědi v kvaternu vejpovědí odporných a o mordy pří modrém druhém leta 1670. v pondělí po sv. Havle, to jest 20. dne Octobris pod lit. G. 2. zaznamenáno vynachází, přísahou potvrzených 5000 zl. r. a na díl čtvrtý dotčené summy Anny Eckersdorfové 1262 zl. r. 30 kr. k zaplacení přicházejících, a ačkoliv jest jmenovaný František Eusebius hrabě Khan ve třech dílích na Zikmunda Karla z Svarova k zaplacení náležejících spokojen, ale ona Anna Eckersdorfová na díl její přicházejících 1262 zl. 30 kr. dosavad i s neužíváním prodlévá zaplatiti. Ať to tehdy vedle práva opatří i s neužíváním s výhradou škod a útrat, též všelijakých dobrodiní právních ve dvou nedělích pořad zběhlých. Actum dne 5 maii leta 1679.

Formu úmluvy německé znázorniž tento zápis v D. Z V. 112 L. 10 *a*): Thue die Ankündigung von dem Huberto Walderode von Eckhausen, als welchem von dem Johan Alberto de Witte von Lylyenthal vermög bey dem löblichen Königl. Obristen Purkraffen-Ambt rechtmessigen erhaltenen auspruchs, eine gewisse Summa Gelder, nemblichen 5000 fl. rh. Capital-Summa sambt Interessen de dato Obligation Schuldt, die ersten sechs Jahren keine, die letzten vier Jahren aber die landesgewohnliche Interesse 6 percento jahrlichen, undt ein jedes Jahr besonder allen gegeben werden, cediret dem durchlauchten undt hochgebornen Fursten und Herrn, Herrn Wentzeln, Herzogenen Sagan in Schlesien, Fursten und Regieren dess Hauses Lobkowitz, gefursteten Grafen in Stevenstein, Herrn zu Chlumetz, undt Raudnitz an der Elbe, Rittern des goldenen Vellorio etc. Undt solches wegen nit genug thuen dem rechtlichen auf demselben königl. obristen Purkgraffambt rechtlichen erhaltenen Ausspruchs zwischen gedachten Johann Alberto de Witte von Lylyenthal als Klagern an einem undt dem ernandten Wentzel Hertzogen zu Sagan (titul) beklagten an andern theil. Damit er es versorge vermöge der landtordnung innerhalb 14 Tagen. Actum 1 Septembris A. 1657.

V pozdějších letech forma stará pořád více a více se

uvolňuje. Tak na př. úmluva z r. 1679. zní už takto: Thue die Ankündigung von dehnen Johann Antonio Picenoni, Maria Maximiliana undt Mariana, leiblichen geschwisterten Picenoni, alss nach weyl. Johann Picenoni mit auch weyl. Anna Caecilia Picenonin erzeügten Kindern Undt hinterbliebenen Erben — dem Frantzen Ignatio Werdemann alss des Wayl. Johann Baptistae Werdemans hinterlassenen Eheleiblichen Sohn undt Erben: wegen nicht Erleg und Bezahlung 4000 fl. rh. Capital sambt hierauf vom 6ten Februarii Ao 1641 vertagten undt ferners biss zur würklichen Bezahlung kommende Nichtnutzungmassen, die von dem königl. obristen Burggraffenambt zue dem Ambt der königl. Landtaffel ergangene undt daselbten in den dritten weissen Convallienfarben Gedenck-Quatern Anno 1679 sub lit. K. 2. befindtliche Relation zur Rechtsführung solches mit mehrerm aussweisset, damit diese Praetension von derjenigen Schuldforderung, welche nach weyl. Johann Baptista Werdemann herrühret, undt dehnen Werdemanns den Erben sowohl crafft der in der königl. Landtaffel in dem blauen Starostnregistern der Rechtsführungen Anno 1658. sub. lit. H. 3. eigetragenen undt in das Gutt Brzezan sambt dessen Appertinentien vollzogenen Einführung Zwod genandt, dann crafft der in dem andern gesprengten Neün Gedenck-Quatern unterpfindlicher Aussprüche dehren Creditoren Ao. 1679. den 24. Aprilis sub lit. F. 23. nochübrig undt zuständig, vergnüget undt bezahlet werde, alls auf welche Werdemannische Graff Michnische Schuldtforderung inhalts königl. Novell. Th. 8. eingangs ermeldte Picenonische Erben ihren Regress hiermit genomben undt angekhündigt haben wollen, damit es innerhalb denen negsten 14. tagen versorget werde, mit diesem beygefügten Anhang, wan etwass hierauff erweisslichen was bezahlt worden wehre, dass solches sie Picenonische Erben zu geniessen nit begehren.

Příklady z posledních let viz v části III. při přehledu užívání jazyka českého a německého. Forma dvorské úmluvy byla s přirozenou změnou ve výrazech úřadu tatáž jako desk zemských: Za příklad stůj úmluva v D. D. kvaternu práv vedení z roku 1626. č. 58. str. 73.: Dej úmluvu od Salomény Lokšanovy a Kateřiny Kheltornovy sester vlastních Štosek z Kounic Zikmundovi Jindřichovi Kordulovi ze Sloupna a na Vřeštově a to pro

nedosti učinění té resoluci J. M. C., kteráž jest se stala na relací J. M. C. komisařův commisí revisionis a transactionis, tu kdež jsou oni Salomena a Kateřina sestry Štosky z Kounic na též komisi dluhu sobě od téhož Zikmunda Jindřicha Kordula ze Sloupna summy 1950 kop míš. povinného pořádně provedli a prokázali, tak jakž táž resolucí J. M. C. kteréž actum 2 Maii ve dskách dvorských v kvaternu proclamationum fol. 541 a vedle ní reláci Vylímovi z Lobkovic na Bilíně, Beřkovicích J. M. C. radě, komorníku a nejvyššímu sudímu dvorskému v království českém, jíž jest datum v městě říšském Řezně 7. Octobris vše léta tohoto 1630 tolikéž v týchž dskách dvorských v kvaternu relací lvovém fol. 75. zapsána, to vše v sobě šíře obsahuje a zavírá. Ať to opatří podle práva do dvou nedělí. — Zde ovšem nedodával úmluvu komorník než jak má ustanovení z r. 1415. některý man a to rovněž 14 dní po rozsudku (fuit data monicio XIIII. diebus litteris ab officio per vasallum aliquem.)

Konečně sluší připomenouti, že exekucí ve stadiu úmluvy bylo možno ještě činiti odpor resp. podati žalobu excindenční (Vladislavovo Zříz. Zem. § 28. p. 26.), na druhé straně ale rovněž při prodati (ib. § 40. p. 31., Zříz. Zemské z r. 1549. §§ 2. a 3.).

Právo městské úmluvy pro nedosti učinění nezná. (Srov. Koldín v Codex jur. boh. 4, 3, 2, p. 95.)

V příčině původu jejího budiž nám dovoleno vysloviti domněnku, že povstala z mimosoudního vyzvání takového, jaké mají listiny obligační pod závazkem vjetí, jako na př. píše se v D. D. 25 f. 30 r. 1455: Mirek de Pietichwost et Nicolaus de Kowarzowicz protestati sunt c. b. c. se teneri novem sex gr. Jane institrici de Praga solvendas in festo s. Georgii . . quod si non solverent, ex tunc debet et tenetur ipsos monere more obstagiali usque plenam percepcionem predicte pecunie cum impensis et ad hoc se prenominati . . benivole submiserunt. Podobně píše se v pronájmu z téže doby (ib. 15 a): quandocunque infra huic et spacium sex annorum predictorum . . predicti . . ipsum Strachotam monerent per se aut per nunccium ipsorum . . tunc debebit et tenebitur . . ipsis dare et solvere centrum sex. gr. . . . Častější ovšem byl zvod bez předcházející úmluvy.

II. Úmluva správní.

Vznik správní úmluvy v Čechách hledati sluší opětně ve vlivu práva římského. Neb i tam není litis denunciace jako každá denunciace dekretem soudním neznámá. (Srov. Zimmern. Rechtsgesch. III. § 143. Heffter System § 308., Wieding, Libellprocess § 18., 24.) Německému právu forma naše jest cizí, byť by věc sama ovšem byla od nás prostřednictvím západu přejata. (Srov. Planek, Deutsches Gerichtsverfahren im Mittelalter. díl I. § 65. p. 541 sg. 9.).

Správní závazek vyskytuje se v Čechách v těchto případech:

a) Darování: Promittimus per sollempnem stipulacionem, dacionem et tradicionem ac corporalis possessionis assignacionem predictorum omnium et singulorum perpetuo ... firmas per nos et nostros heredes et successores habere ac nos facturos et curaturos ipsas a qualibet persona, cui quodcunque ius conpetit in bonis predictis, ratas haberi ... nec ullo umquam tempore contra eas de iure vel facto ex causa quacunque venire, nec ipsos ... in suis hominibus et rebus ibidem in ... per nos, alium vel alios perturbare, imo eosdem ... pro viribus defensare. (Reg. III. č. 22. p. 8.). — 1328.: Insuper promitto ... predictam villam ... disbrigare a quolibet homine iure terre, quod si non disbrigavero, tunc statim ipsum monasterium de bonis omnibus ... debet se intromittere. (ib. p. 574 č. 1468.).

b) Trh. 1. Jeli prodávající král český. Příkladové nejsou hojní, neboť sama listina královská podávala dostatečnou záruku bezpečného držení resp. jistého odražení útoku procesualního. Vyskytuje-li se, pak jest její forma ovšem forma listiny soukromné. Tak na př. zaručil se Ferdinand I. v D. Z. V. 13 B. 22, že prodává Uhersko atd. s plným panstvím, tak a v témž plném právě, v týchž mezech a hranicích, v nichž to dědictví

záleží, tak jakož jsou toho někdy purkmistra konšelé města V. Mýta a potom po nich někdy Bohuše Kostka z Postupic v držení a užívání byli i také jakž registra k témuž trhu vydaná — ukazují, žádného práva, panství ani které zvláštnosti sobě J. M. C. a J. M. Kr. ani dědicům i budoucím králům českým — dále na tom na všem pozůstavovati J. M. neráčí, prodati jest J. M. C. a J. M. Kr. ráčil Divišovi Slavatovi z Chl. a K. a d. a b. jeho za 4500 k. gr. č. úplně a docela zaplacených, a jemu to nadepsané dědictví J. M. C. a J. M. Kr. dědicky postoupiti jest ráčil. Spravovati J. M. C. a J. M. Kr. ráčí před každým člověkem dědinami svými, totižto Kostomlaty zámkem etc. — právem zemským a zvláště před věny a sirotky, jakž země za právo má, třetinou výš.

2. Soukromou listinou mezi stranami 1318.: Promittens sana fide prefatam curiam contra quemlibet inpetere nolentem disbrigare iuxta communem terre consuetudinem hactenus approbatam. (Reg. III., č. 417 p. 170) — 1322.: promittens quod predictis ... de eviccione cavebo, ipsaque ab omni inpeticione amicorum vel extraneorum humilium sublivium personarum, quociens necesse fuerit, secundum ius et consuetudinem regni Boemie disbrigare. — 1399.: daz globe wir ... unde unse bürgen dez guttes czu gewern und czu frayen als dez landes recht ist. (Schlesinger Stadtbuch. Brux p. 61. č. 137.) — 1430.: a ten lán prvé psaný mám a slibují jemu spraviti a osvoboditi a ve dsky zemské vložiti na prvé, nebo na druhé aneb konečně na třetí suché dny, kdyžby byly otevřeny v zemi České. (Archiv český I. p. 343. č. 5.).

3. Před pánem patrimonialním (1315.): Si quis autem ... dictum Z. aut ejus successores conaretur infestare et compellere; exinde bona fide manuali vice et nomine iuramenti una cum successoribus nostris dictum Z. et sibi succedentes defendere promittimus et tueri, circa iurisdiccionem prefate empcionis securi manere valeant et quieti. (Reg. III., č. 239. p. 98.).

4. Statku lenního (1446.): Alsso de Ssumburg protestatus est coram beneficiariis curie, quod quemadmodum nobilem Henricum de Plawan purgravium Missnensem inbrigavit in disbrigacionem, ubi vendidit bona sua et hereditates omagiales in Brunerzow etc. ad Nicolaum de Lobkowicz, prout de hoc te-

statur. Ita potkaloliby czo prenominatum Henricum de Plawna propter in disbrigacionem bonorum et hereditatum predictarum, hoc ipse Alsso debet et promisit ipsum Henricum zastupiti bonis suis et hereditatibus suis videlicet Perstein cum suis pertinenciis et aliis hereditatibus suis habitis et habendis. Si vero newywadil-by a nezastupil, ex tunc ipse Henricus cum solo beneficiario curie poterit se intromittere de bonis et hereditatibus suis castro Perstein cum omnibus hereditatibus et fructibus ad ea pestinentibus et aliis bonis et hereditatibus suis habitis et habendis, easque tenere, habere, uti frui, tam diu quousque sibi non fuerit satisfactum, usque plenam liberacionem de eadem disbrigacione cum omnibus dampnis et impensis obinde perceptis. (Quat. oblig. de a. 1445. Nr. 25. fol. 9. *a)* desk dvorských.) Neb v českém srov. D. Z. V. 41. Fol. A. 17.: Bohuslav Felix Hasišteinský z Lobkovic p. jakož jest téhož léta a dne ve dsky dvorské dědiny své manské kladl Šebastyanovi z Veitmil a jeho dědicům ve 475 kop gr. pr. č., totižto ve Březně Velkém dvůr ... i se vší, s panstvím, to vše, což jest tu po otci svém i s výplatoú měl, tak jakž trh ve dsky dvorské téhož léta a dne vložený plnějí svědčí, že on Bohuslav Felix jemu Šebastyánovi z Veitmil a jeho dědicům též dědiny manské svrchujmenované spravuje a spraviti má dědinami svými dědičnými, kteréž má neb míti bude a čímž má neb míti bude před každým člověkem právem zemským třetinou výš.

5. Před soudem městským 1315. (Most): Promittens pro se et suis-heredibus ... dicto G. abbati vice et nomine conventus et monasterii sui in O. sollempnitor stipulanti dict(um) censum ... auctorisare, disbrigare et defendere ab quolibet inpetente. (Schlesinger Stb. v. Br. p. 21.). — 1322. (Bělina): Promittentes .... ipsum agrum libertare, ratificare et disbrigare secundum exigenciam iuris terre a quolibet impetente. (Reg. III., č. 757. p. 309.) — 1328. (Praha): Promisitque ... ipsam curiam ... pruit iuris et moris est civitatis Pragensis et etiam terre Boemie a data presencium libertare et ab impeticione cuiuslibet hominis disbrigare sub pena 100 sex. gr. prag. (Reg. III. p. 569. č. 1461.).

V pozdější době (konec XV. věku?) vydávána na správu listina samostatná od trhové resp. u desk zvláštní vyznání při-

o. Tak na př. vyznává v D. Z. V. 41 B. 8 Bohuše Kostka

z Postupic: jakož jest dědiny zápisné . . . i se vší, s panstvím, což tu sám měl a držel nic sobě tu nepozůstavuje, tak jakž smlouva mezi nimi učiněná a téhož léta a dne ve dsky zemské vložená plnějí svědčí, prodal Václavovi Okrouhlickému z Kněnic za 1850 kop gr. pr. č. I jestliže by ty svrchupsané dědiny zápisné a též zboží kdy k výplatě přišlo, a on Václav neb jeho dědici z těch dědin a z téhož zboží, z držení svého buď z dílu neb ze všeho od kohožkoli a právem jakýmkoli vyveden byl, že on Bohuše Kostka neb jeho dědici má jemu Václavovi . . . neb jeho dědicům summu 1900 kop gr. pr. č. ihned ve dvou nedělech pořád zběhlých po vyvedení z týchž dědin a z toho zboží a povinen bude zase dáti a zapłatiti i se všemi škodami. Pakli by nedal a nezaplatil, tak že s komorníkem pražským bude se moci uvázati v dědiny jeho Bohuše Kostky všecky, kteréž má neb míti bude, a ty bude moci držeti a jich užívati dotud, dokud by jemu Václavovi neb jeho dědicům ta summa svrchupsaná, pro kterouž by vyveden byl, od téhož Bohuše Kostky neb jeho dědicův zase dána a zaplacena nebyla i s náklady. A kdyžby propustil a etc. dědin těch, v kteréž by se uvázal, postoupiti bez odpornosti, a to pod pokutou s komorníkem pražským uvázání zase v nadepsané dědiny všecky i s náklady.

c) Pronájem doživotní: Item promittimus predictis . . . quod postquam demonstraverimus eis metas ville predicte, si quis eos in predictis metis inpediverit et eis per hoc in agris, pratis et silvis diminutum fuerit, iusticia mediante eos tenebimus ab omni homine iuris patrocinio tueri et defensare. (Reg. III., 188. č. 456.)

d) Zástava. V deskách byla správa zvlášť zapisována. Nejstarší v D. Z. V. 41. fol. G. 6*a* z r. 1542. zní: Adam Sezema z Ústí na Uštku p. jakož jest zastavil dědiny své zápisné v Tvání ves a dvory kmetcí s platem, což tu měl . . . i se vší, s panstvím, Václavovi Kekulovi ze Stradonic a j. d. ve 200 kop gr. č., že on Adam Sezema a j. d. jemu Václavovi Kekulovi ty svrchupsané dědiny zápisné spraviti má a spravuje dědinami svými dědičnými a tvrzí, městem i předměstí Uštkem i s jinými statky svými dědičnými, kteréž má neb míti bude a čímž má neb míti bude před každým člověkem právem zemským, zvláště před věny a sirotky, jakž země za právo má, třetinou výš.

e) Postup. Po shoření desk obnoven byl zápis opětně této starší správy (D. Z. V. 42 fol. H. 6*a*): Hendrych z Guttsteina p. jakož jest léta a dne ve dsky kladl postoupením dědictví své a dědiny své odhadané v Bělé zámek s jeho příslušenstvím, tak jakož zápis téhož postoupení šíře ukazuje Janovi Roupovskému z Roupova, jeho dědicům v 8000 kop. ve třech stech kopách gr. č. i s těmi správami, jakož dsky od téhož plnější svědčí, že on nadepsaný Hendrych jemu Janovi z Roupova a jeho dědicům to výš psané dědictví spraviti má a spravuje dědinami svými, kteréž má neb míti bude, a čímž má neb míti bude třetinou výš a má spraviti závady své a závady někdy Jana z Guttsteina a Volfa odtud z G. bratří svých, kteréž by toliko po odhadání přišly.

Postup další hned vedle znovu vložený zní: Léta božího 1525 v úterý před sv. Marcellem Jan z Roupova mocný otcovský poručník dětí a statku někdy Václava z Roupova bratra svého p. že všecko právo své jemu tímto zápisem správním od Hendrycha z Guttsteina a dědiny v zápisu dotčené, svědčící, to všecko právo své kterézkoli k správě za dědiny v zápisu jmenování má, hned přenesl a převedl jest a tímto zápisem přenáší a převozuje na Petra Roupovského z Roupova, strýce svého a na jeho dědice k jmění, k užívání a bylo-li by potřebí práva pro nesprávu těch dědin vedení, a učinění s tím jako s jeho vlastním, v témž právě, žádného práva sobě ani svým dědicům, k témuž zápisu a správě dále nepozůstavuje.

f) Zrušení závady (kvitování). Z řídkých případů nejstarší uvádím z r. 1538. (D. Z. V. 42 K. 21 *a)*: Daniel Tatous z Vraného přiznal se před úředníky pražskými: Jakož jest přijal od Hynka Krabice z Veitmile, místopísaře král. č. summu 100 kop gr. č., kteroužto summu někdy Abraham Tatous z Vr. nadepsanému Danielovi dlužen byl, kterážto závada na statku téhož někdy Abrahama Tatousa na domu svobodném Vápenicí řečeným v Menším M. Pražském podle brány Písečné ležícím — byla zůstala. I jestliže by on nadepsaný Hynek Krabice neb j. d. buď z téhož statku neb ze vší summy svrchupsané neb na díle od kohožkoliv a právem jakýmžkoli vyveden byl aneb co svého skrze to dáti musil, tehdy s jedním komorníkem pražským on Hynek neb jeho dědici bude se moci uvázati v dědiny

jeho Daniele Tatousa všecky, kteréž má neb míti bude a ty bude moci držeti a jich užívati dotud, dokudžby jemu ta summa, to jest 100 kop gr. p. č. buď všecka neb na díle, z kteréžbykoli vyveden byl, aneb co svého dáti musil, dána a zaplacena nebyla i se všemi náklady. A kdyžby dána a zaplacena byla, má zápis tento z desk propustiti a dědin, v kteréžby se uvázal, postoupiti bez odpornosti.

g) Smirčí soudce při smíru 1316.: Nos A. et B . . . decisioni eiusmodi litis interposuimus, statuentes . . . Ne igitur memorate ecclesie fratres in possessione dicte ville Rayaw in posterum aliqua perturbentur calumpnia, ipsis pro maiori caucione nos perpetuos defensores contra futuras impeticiones . . . dum . . . requisiti fuerimus in communi placito vel privato. (Reg. III. č. 330 p. 134.).

Jako na základě listin confessatních bylo možno bez rozsudku vésti exekuci ve statky dlužníka, vyskytovala se druhdy — a to zajisté původní forma její jest — i úmluva mimosoudní na základě listinného se podvolení mající za následek pak vjetí. Příklad toho znám v listině z r. 1389., kterou Bušek z Poříčí prodal louku Františkovi z Třebína. Zní pak:

Noverint universi presentem litteram inspecturi sive eciam audituri, quod ego Busco de Porzyecz matura mea prehabita deliberacione parique uxoris mee omniumque amicorum meorum deliberacione parique uxoris mee omniumque amicorum meorum et heredum consilio et assensu pratum ex altera parte aque cuius fines obstaculo molendini contingunt, iure et consuetudine terre Boemie recognosco vendidisse honesto viro Francisco de Trzebin et heredibus suis; pro cujus quidem prati vendicione petivi et rogavi amicos meos infrascriptos, ut ipsi una mecum ipsum pratum suo iure, ut prefertur, iuxta iura et consuetudines terre Boemie approbatas disbrigarent. Nos igitur Gindra de Porziecz et Patek de Rzeben compromissimus et bona nostra fide compromittimus, prefatum pratum ipsi Francisco prefato et heredibus suis contra quempiam hominem et principaliter contra uxoris dotalicium dicti Busconis disbrigare et post ipsius mortem annis tribus et septimanis sex libertare. Nos vero Busco Gindra et Patko promittimus et fideliter spondemus, si aliquem ex nobis infra tempus disbrigacionis prefatum ab hac luce migrare contingerit

quod tunc alter loco defuncti equivalens in quatuor ebdomadis deinde continuis per nos residuos debet surrogari. Si vero prefatus Franciscus et heredes ipsius aut dictorum bonorum possessor impedimentum quodcunque in dictis bonis haberent seu habuerint, quod tunc unus ex nobis die altera monicione previa prehabita cum uno famulo et duobus equis obstagium verum in civitate Budueys in hospicio sibi per dictum Franciscum aut heredes suos demonstrato obstagialiter debebit subintrare. Elapsis denique quattuordecim continuis a dicto monicionis termino prestito ipso obstagio vel non prestito promisimus et fideliter promittimus omnia dampna, que ipse Franciscus et heredes sui per impedimenta aut ob non disbrigacionem predicti prati perciperent seu percipere possent, rationabiliter probanda ea omnia et singula volumus et tenemur ipsis restaurare. (Pangerl, Urkundenbuch v. Hohenfurt č. 175.) Stejně závazek zní r. 1397.: promittens fide pura omni absque malo zelo una cum disbrigatoribus et fideiussoribus .. in solidum omnes manu coniuncta et indivisa dictum censum .. iuxta approbatam et hactenus terre regni Bohemie consvetudinem observatam contra quemlibet hominem inpetentem seu inpetere volentem fideliter disbrigare; alioquin duo ex nobis, qui .. moniti fuerint, unus super alium non iudicando nec se per alterius absentiam excusando .. ad prestandum obstagium .. tenebimur subintrare (ibid. 184.). Podobně i r. 1402. (ib. č. 192.), 1433. (ib. 812.) Česky změla tato formule: Paklibichme toho wsseho neuczynuly, tehdy y hned, kterzyzby z nas byl napomenut, bezewssye omluvy geden druhym sye neomluwage mame a slibyli sme .. vgety .. w prawe a wobykle lezenye. (1405. ib. č. 196. srov. č. 200. z r. 1406., č. 201. z r. 1407., č. 237. z r. 1459.) Způsob napomenutí tohoto mimosoudní výslovně uvádí listina z r. 1433.: tehdi geden z nas rukoymi predepsanych, kterizbi nayprve napomenut byl nassym vierzitelem listem neb poslem geho .. (A. č. 211.) K čemu se r. 1478. dodává: »neb ustnie« (ib. 264 neb r. 1487. ib. 283).

Rukojmím dostávalo se ovšem též zaručení, že veškeré škody jim z ručení povstalé jim budou nahrazeny Tak na př. zní nejstarší samostatný správní závazek v D. Z. V. 41, fol. D. 7 *a* z r. 1542.: Zdislav Berka z Dubé a z Lipého na Zákupí

nejv. komorník král. Č. a krále JMti obou dědicův arciknížat rakouských hofmistr atd., jakož jsou se za něho Zdislava Jan purkrabí z Donína a na Kynikšperku a Arnošt a Jiřík bratři Šleinicové z Šleinic k Zikmundovi z Varnštorfu za zboží Šenporn, opět týž Jiřík ze Šleinic vedle doktora Nostvice a Jakuba z Selčic a jiných za zboží Bernstorf k Gangelchovi z Lutychu, opět týž Jan purkrabí z Donína a Jiřík Šleinic za zboží Smekvic k Kryštofovi z Mezerod a též nyní jmenovaný Jan z Donína a Jiřík Šleinic za zboží Ruperstorf k doktorovi Nostvicovi, správci za též statky v markrabství Horních Lužic postavili, i jestližeby osoby Arnošt z Šleinic, Jan purkrabí z Donína a Jiřík Šleinic neb jeho dědicové pro tuž správu, dokudžby v ní stáli, buďto oni neb jich dědici jakou škodu vzali aneb co svého dáti musili a dali, že se budou moci s jedním komorníkem pražským uvázati v dědiny téhož Zdislava, totiž v zámek Zákupy etc. a ty budou moci držeti a jich užívati dokudžby jim Arnoštovi a Jiříkovi bratřím z Šleinic a Janovi purkrabí z Donína neb jednomu z nich a j. d. to což by po tu správu svého dáti musili, zase dáno a navráceno nebylo, i s náklady. A kdyby .. propustiti a dědiny, v kterýchžby se uvázal neb uvázali zase postoupiti bez odpornosti. A to pod pokutou s komorníkem pražským uvázáni zase v nadepsané dědiny i s náklady.

Závazek ze správy vyplívající, jaký veškeré právo zemí evropských po celý středověk uznávalo, sahá do doby římské. Zde zajisté uznávalo se plně, že prodávající ručí ut emtori rem habere liceat, že práv jest náhrady, byla-li věc pořadem práva kupci odjata. (D. de evictionibus 21, 2.)

Týž závazek byl při směně a narovnání, snad i při darování (srov. Glück, sv. 30. § 1115. a sl.) Za tou příčinou byl kupec povinen, byl-li stižen žalobou, autorovi svému zprávu dáti za účelem procesualní intervenience (litem denuntiare l. 53. § 1.; 55. § 1.).

Recipována byla zásada naše všeobecně a nalezají se její stopy jak v ustanoveních zákonných, tak i v listinách trhových, zde často se stipulací, resp. později s rukojemstvím. Chtějíce zde podati příspěvek zároveň k diplomatice listin trhových, uvádíme podrobněji:

Na území italském v právu longobardském poukazuje

na intervenci autora místo v Graeci interpretis Eclogae ad § 231: Si quis comparaverit ancillam et postea venerit alter homo, qui eam suam dicat esse, revertant pariter ad auctorem. Tunc auctor si vindicare non potuerit, praeveat sacramentum quod consciens non sit fraudi . . reddat praetium tantum, quantum in diae illa, quando eam tradidit, accepit; et ancilla ipsa proprio domino restituatur. (M. G. H. L. L. IV, p. 228 srov. i p. 58, 264), k čemu v Liber Papiensis nachází se tato glossa:

Nam si actio in rem fuerit et possidens auctorem habuerit, non exercetur ea actio contra tenentem sed pocius contra auctorem. Et secundum veteres fit hoc, quos hic sequitur; quia Longobardus semper dat auctorem, et numquam stat loco auctoris; et Romanus semper stat loco auctoris et numquam auctorem dat.[1])

V listinách trhových vyjadřuje se závazek náš v Salerně takto:

Et oc repromitto ego suprascripto Gaidoaldus et obligo me et mei heredes tui suprascripti Jacob et tui heredibus de ista mea benditione ab omni homine inantistare et defensa promitemus —

se stipulací:

et qui si bovi minimi inantistare potuerimus, aut nos ipsi vel nostri heredibus per colibe ingenio retornare voluerimus componere promitemus nos bovi duplo pretius . . (798 v Rotě mezi Sarni et S. Severini).

Codex Cavensis I, p. 3.

Formule tato zjevuje se pak doslovně po dlouhý čas. Tak na př. listina z r. 859. (Cod. Cav. I, p. 71) má:

de quibus me obligo ego qui supra Ursu et meus heredes tibi suprascripto Rattiperti presbitero et tuis heredibus, ut ipsa nostra binditio ab omni homines antestare et defendere promitemus. Et qui sit menime potuerimus, aut per nos ipsi per quolibet ingenio retornare quesierimus, duplo suprascripto pretiu nos vobi cumponere spondimus.

Počátkem 10. stol. se formule trochu rozšiřuje (Cod. Cav. I. p. 158):

ut eaque nostram bindictionem . . nos vobis ab omnis homines inantestare et defensare promittimus ego et meis heredibus vobis et ad vestris heredibus, ut omni tempore firmiter habere et possidere et facere quod volueritis, quit sim minime potuerimus, vel si nos ipsi forsitan per quavis modis removere aut retornare quesierimus, ante omnia questio

[1]) Jest tedy zde formální rozdíl. Dle řím. práva zůstává původní obžalovaný stranou, v německém (a v českém) nastupuje autor zcela v postavení zastoupené strany (Laband, Die Vermögensrechtlichen Klagen p. 125 a sl.).

nostra sit bacuum et inanes et duplum supradicto pretio vobis componere promittimus (908).

Stejně zní ještě r. 960. (Cod. Cav. I., 267). R. 966 ale s malou změnou slohovou, která se však v následujícím čase udržuje. Zní totiž:

et per eadem guadia obligo me meique filiis et heredes amodo et semper antistandum et defensandum tibi tuique heredibus predicta nostra vindictione cum vice de biis suis .. taliter illut vobis et ad vestris heredibus non defensaverimus, aut si nos nostrisque filiis et heredes vobis vel ad vestris heredibus eos tollere aut contrare seu removere quesierimus aut si quacumque calumnie inde vobis emiserimus, tunc primum omnium questio et causatio nostra et de nostris filiis et heredibus modis omnibus sit exinde tacita et vacua, et duplum suprascripto pretium .. nos nostrisque filiis et heredes componere obligavimus vobis vestrisque heredibus. (Cod. Cav. II. p. 32.)

Ač listina z r. 968. formuluje samostatně jen s nepatrným použitím starého znění:

Et unde obligo me ego qui supra Andrea et meos heredes obligamus nos tibi et ad tuis heredibus, quod si aliquando tempore eadem mea vinditione retornare aud removere quesierimus, post hanc cartulam ostensam et relecta puplice fuerint et inantea perserveraverimus eos removendum aud exinde causandum, vel si illos vobis da omnis homines, cui a nos datum vel alienatum esse paruerit, non defensaverimus secundum Langobardorum lege, ideo ante omnia questio et causatio nostra bacua et tacita sint adversus vos, et viginti solidos constantinos per hanc cartulam vobis prenominati Andree quam et ad vestris heredibus nos et nostris heredibus componere obligamus, et adversus vos per imbitis tacitis et contemptis maneamus. Igitur obligo me qui supra Andrea adque heredes meos obligo tibi nominati Andree, quam et ad tuis heredibus, iamdictam mea vinditione ab omnibus hominibus antistemus et defensemus secundum langobardorum legem

dodává však zcela nově:

De aliis vero hominibus sciatis exinde per vos autori et defensori cum ista cartula et cum moniminas ipsas, que de ipsis rebus et casis sunt pertinentes adque continentes, ut liceam te et tuos eredes per vos ipsi defensori essere et moniminas ipsas ad legem ostendere, et omnia exindo facere, sicut ego et meos heredes facere debuissemus. (C. C. II. 55.)

Roku 1001. zní naše formule takto:

Et per eadem guadia hobligo me meoque filium et heredes amodo et semper antistandum et defensandum vobis inclita suprascripta mea bindictione cum bice de bia sua ha pars uxori mee et ab omnibus hominibus omnique partibus et non eos vobis tollere aut contrare queramus. Quod si taliter semper illut vobis vestrisque heredibus non defensaverimus, aut si ego vel filius aut heredes meos illut vel exinde vobis vestrisque

heredibus tollere aut contrare, seu removere quesierimus vel aliqua causatio vobis vestrisque eredibus exinde emiserimus, per quavis modis vel ingenium, ante omnia questio et causatio mea et de filio et heredes meos modis omnibus adversus vos sit inde tacita et bacua; et per ipsa guadia hobligo me meoque filium et heredes componere vobis . . et ad vestris heredibus, aut cui vice nostra cartula ista in manum paruerit, decem auri solidos constantinos, et, sicut superius dictum est, per inbitis illut vobis defensemus; si autem vos vel vestri heredibus, et quando volueritis per vos ipsis inde esse auctores et defensores, tunc bice nostra licentiam et potestatem abeatis cum ista cartula et cum quale alia rationem, quod inde habere potueritis, in omnibus inde causare et finem facere, qualiter volueritis, nam, quando me vel filium aut heredes meas quesieritis inde abere defensores, ego autem et filius et heredes meas inclita suprascripta mea bindictione vobis vestrisque heredibus semper defensemus, et omnia adinpleamus, sicut superius legitur, per supradicta guadia et obligata pena. (C. C. IV, 3.) Tak i r. 1034. (ib. V, 258, VI, 2).

Rozvláčná tato forma ustupuje záhy kratší stylisaci. Tak čteme v listině z r. 1030.:

insuper nos et nostris heredes vobis et ad verstris heredibus illut antestare et defensare promittimus omni tempere ab omnibus hominibus, et si nobis vel at nostris heredibus dederit exinde chartula iuberta, mittere illam debeamus aput vos et vestris heredibus sine vestra amaricatione vel damnietatem. Quod si minime vobis exinde steterimus et omnia, ut super legitur, non atimpleverimus, componere promittimus nos et heredes nostris vobis et at heredibus vestris auri solidos ducentos lyzianteos . . (ib. V, 194.)

ba zcela jen na rukojemství se obmezuje, jako r. 1037.:

de qua per convenientia guadia mihi ipse (venditor) dedi et mediatore mihi possuit N.; et per ipsa guadia obligavit se et suos eredes, ut si taliter omnia suprascripta nobis non adimpleverit et de suprascripta aliquit contradixerit, per ipsa guadia et per convenientia obligavit se et suos eredes componere nobis, et cui brebem iste in manum paruerit, decem auri solidos constantinos et talia nobis complirent, et ipse mediatore apposuit se nobis ad pignerandum causam suam legitimo et inlegitimo, alio sic se apposuit ipse devitor et eius eredes ad ipsum mediatore ad pignerandum. (C. C. VI. p. 70).

ač stará věta stále ještě vedle se vyskytuje (srov. VI, p. 80, 88, 92 a p.). V smlouvě trhové klerika Petra a manželky jeho, kteří žili dle zákona římského (qui sumus vir et uxor et vivimus ad legem romanam) z r. 1039. stylisuje se naše formule stejně jako prve až na nepatrné změny:

Et per eandem guadia obbligavimus nos et nostris eredibus amodo et semper defensemus ad parte predicta monasteria tota et integra ipsa

suprascripta nostra venditione. qualiter supra legitur, ab omnibus hominibus. Et quando partem predicta monasteria per se voluerint inde essent defensores, potestatem habeant cum omnibus muniminibus et rationibus, quas inde habuerint, omnibus modis inde causare et finem facere, qualiter voluerint. Et si taliter omnia, sicut supra legitur, nos et nostris eredibus ad partem predictorum monasteriorum illerumque rectores non adimpleberimus et illud vel exinde quesierimus remobere, per combenientiam per ipsa guadia componere obligavimus nos ... trecentos auri solidos constantinos. (C. C. VI., p. 118.).

V Gaetě v Neapolsku původně závazek správní do listiny nepsali. Až do r. 958. čteme jen obmezený regress. Teprve roku 926. rozšiřuje se i pro širší případ: et neque a nos suprascripta N. neque at qualicumque hominem non abebitis querellam haut chalumnia vos .. neque vestris eredes in sempiternum. Verum etia quod absit et divina abertad potentia, quod sibe nos aut qualicumque omo contra anc nostra benditionem contrarie aiere boluerimus componere bobis promittimus auri evriti libre due (ib. p. 109.). Brzy i slovo defendere přijato bylo do formule. Tak r. 984. napsáno: Verum quod absit et avertat divina potentia quod sive nos suprascripti venditores, aut nostri heredes contra hanc nostram venditionem aliquid contrarie agere voluerimus, vel si suprascripta terra, a parte de nostris consortibus seu ab omnibus hominibus non defenderimus, composituri etc. (ib. p. 159). R. 1000. užito výrazu promissio defensionis (ib. p. 197). Cizí vlivy jeví se v XI. věku. Již listina z r. 1013. (p. 239) rozděluje naši formuli na dvě i prostorně oddělené části listiny a proto i mění znění její; listina z r. 1021. nahražuje omnis homo obratem magna vel parva persona (p. 274), jiná z r. 1031. přidává slovo inquietare (p. 517). V druhé oddělené části však již r. 984. objevuje se reminiscence na formule z Salerna nám známé: vendidimus et tradidimus insuper amodo stare et defendere nos et nostris heredibus vobis vestrisque heredibus a parte de nostris consortibus et ab omnis hominibus promittimus (p. 159), která se po celé XI. století uchovala (srov. p. 365).

Podobně v Padově listina o trhu původně se o evikci nezmiňuje. (Codice dipl. Padovano p. 116). Ale již r. 1008. zjevuje se závazek evikční:

Quidem expondeo atque promitto me ego qui supra **M.** una cum meis etredibus tibi cui supra J. tuisque etredibus aut cui tu dederis supra-

scripta pecia de terra qualiter superius legitur in integrum ab omni omine defensare, quod si defendere non potuerimus aut si nobis exinde aliquit per covix genium sustraere quesierimus tunc in duplum suprascripta vendicio vobis restituamus. (Codice dipl. Padovano p. 120. Podobně i p. 349. z r. 1100.).

Tak jako v Salerně jest i v jiných částech longobardské Italie evikce v listině trhové známou. Již prodej otroka z r. 725. má:

quem ab hac diae promittit una cum suprascripto genitore suo ab unumquemquem hominem ipso puero emptori suo defensare et si pulsatus aut aevectus fuerit et menime ab omnem hominem defendere potuerint, doblus solidos emptori suo restituant. (Codex dipl. Langobardiae č. 4. Podobně 769, ib. č. 37 *a)* 38; 772 č. 46.)

Rozšířené znění nacházíme r. 803.:

sed spondeo me ego N. una cum heredibus meis tibi D. vel ad tuis heredis ipsas rem cum fine, cesa et accessi sua ad omne homine defensare; et quid si menime feceremus ad defensandum, aut contra hanc cartolam hire aut removere presumseremus, tunc restituamus vobis ipsas rem in dublum sub iusta extimatione (č. 76.),

a toto pak znění udržuje se až do XI. věku. Srov. Hortzschansky a Perlbach, Lombardische Urkunden des elften Jahrhunderts (1890) p. 76.

I ve Spoletu původně evikci všeobecnou nepsali do listiny. (J. Giorgi e Balzani, Il regesto di Farfa sv. II. [1879] p. 44). Roku 763. ale již nalézáme známé:

Et quod non credimus nec fieri potest. si ipsam suprascriptam terram subtrahere voluerimus .. per quodlibet ingenium aut ipsam terram ab unoquoque homine defensare minime potuerimus, promittimus nos .. una cum nostris haeredibus tibi .. vel successoribus tuis componere in duplum (ib. p. 56).

Roku 1025. zní tato formule:

Et hoc repromitto et obligo me suprascriptus venditor et meos haeredes tibi, vel posteris et successoribus tuis, ut si deinceps de suprascriptis rebus aliquam causationem mittere quaesierimus per quodlibet ingenium, aut vobiscum litidium fecerimus, aut collidium cum quopiam homine factum habemus aut in antea fecerimus, aut ab omni homine defendere non potuerimus aut forsitan pro doloso aut iniquo animo noluerimus, aut vobis contenderimus, aut qualemcumque superpositionem vobis fecerimus, tunc duplas et melioratas alias res de proprio nostro restauremus ad aestimationem bonorum hominum quales illa die apparuerint quando exinde causare videbitur. (Sv. 3. p. 288.)

I zde objevuje se brzy snaha po stručnější formuli. Tak má trhová smlouva z r. 1069:

Et hoc repromitto et obligo me .. cum meis haeredibus tibi .. ut si aliquo tempore, aliquando causare vel retollere aut minuere vel feras eiicere per quodlibet ingenium vel occasionem quaesierimus, aut ab omni homine antestare vel defendere non potuerimus aut noluerimus, de meo proprio melioratas res restauremus sub aestimatione, quales in illa die apparuerint quando exinde causare videbimur. (Sv. 4 p. 368.)

Že tento závazek evikční na společný původ římský uvésti sluší, dokazuje jeho forma v listinách v Gallii psaných. Tak již formulář Andegavenský z druhé polovice VII. století má ve vzoru pro smlouvu trhovou taková místa, která nás živě na Italii upomínají. (Zeumer, Formulae p. 6 č. 4.) Markulf pak i jasně povinnosť evikční vyjadřuje:

Si quis vero, quod futurum esse non credo, ego ipse aut aliquis de heredibus vel proteredibus meis seo qualibet opposita persona contra hanc vindicionem venire timptaverit, aut me male vindedisse convincerit, et a me vel heredibus meis defensatum non fuerit, tunc inferamus vobis heredibusque vestris dupla pecuniam, quantum a vobis accipi .. et quod repetita vindicare non valeat, sed presens vinditio omni tempore firma permaneat, stipulatione subnexa (ib. p. 89. č. 19.).

Ač se ve formulářích doby Karlovců ještě naše formule vyskytuje několikráte, přece se v praxi neudržela. Nejstarší trhová smlouva na půdě francské známá má toliko: ut post hunc die, ullus eredis meus seu extrania persona, qui contra vindicione ista at me facta venire aut eccontra ipsa ad om ... se volluiret, inter te et socium fisco, auri libera una, argenti solledis LX conponat, et quod petit non vindicit, et vindicio ista omnique tempore firma permaniat, cum extiblacione subnexa. (Tardif, Monuments historiques [1866] č. 67.) Nic víc neobsahuje i druhá koupě z r. 1173. (ib. č. 643.). I v zemích nizozemských nevkládali toho závazku do smluv, teprve listina trhová z r. 1248. zavazuje prodávajícího hraběte Viléma II.: Si quis vero dictos .. aut eorum heredes in prelibatis bonis molestare presumeret ipsos et eorum heredes nos et nostri heredes deberemus in dictis bonis ab omni iniuria et calumpnia defensare (van den Bergh, Oorkondenboek van Holland en Zeeland I č. 459.), což opět ale mizí. Tak v Utrechsku nalézáme jen všeobecně stylisováno: Ut autem nostre venditionis ratihabitio sepedicte ecclesie stabilis permaneat et inconvulsa, eisdem fratribus warandiam prestare una cum nostro herede

spondentes (1244, Sloet, Oorkondenboek der Graafschappen Gelre en Zuften č. 641). Za to však vyvinuje se zde od druhé polovice XIII. věku cizím vlivem více a více závazek rukojmí. Ač ještě r. 1262. označuje se: Caeterum pronuntiando palam protestamur, quod .. supra praefatis conditionibus et venditionibus anno integro et diebus subsequentibus, prout iuris est, plenam warandiam et publicam praestabunt, positis hiis fideiussoribus. N. N. N. inviolabiliter observare (ib. č. 850.), rozšířen jest již jejich závazek r. 1276: Si vero comes predictus in aliquo ipsorum premissorum aliquem pateretur defectum, quod absit, iidem fideiussores moniti opidum Wassenberg intrabunt et iacendo satisfacient, tanquam boni et legitimi fideiussores, nec inde recedent, donec idem defectus plenarie sit adimpletus (ib. č. 976.). Rovněž i flanderské listiny obsahují jen závazek obmezený proti prodavateli. Insuper per presentes litteras me firmiter obligavi, quod, si quis memoratam ecclesiam .. molestare voluerit, ego ipsam eidem warandicabo, et ecclesiam indempnem per omnia conservabo; renuntians omni exceptioni tam iuris civilis quam canonici. (1231, Serrure, Cartulaire de Saint Bavon à Gand, dle exempláře knihovny c. k. ústavu pro rakouské dějiny ve Vídni, ježto kniha do obchodu nepřišla, p. 173.).

Na půdě švýcarské uznávají listiny Churské závazek pro evikci i povinnosť intervenience. Tak na př. má trh z r. 1271.: Et quam veditionem dictus N et dicti X. Y. patres et filii sui, parabula et iussu alterius promiserunt, sub hipoteca omnium bonorum suorum dicti hospitali .. deffendere et guarentare, a modo in antea, ab omni homine et persona suis omnibus damnis et dispendiis et sine damno et dispendio dicti hospitalis. (Mohr, Sammlung der Urkunden zur Geschichte Cur-Rätiens und der Republik Graubünden I. č. 260., 1300. II. č. 93.; 1122. ib. č. 193.) Listina z r. 1278 odvolává se: promittentes predictorum auctores esse prout exigit ordo iuris (ib. II. č. 3.; podobně r. 1282. ib. č. 10.). R. 1332. vyskytuje se německá forma: Wir und unser erben sont ouch weren sin nach rehte des vorgenanten propstes und des convents und des gotshus ze Sant Lucien umb daz vorgenanten gut swa si sin immer me notdürftig werdent an gaistlichem und an weltlichem

gerichte. (ib. č. 236., podobně r. 1347. ib. č. 320.; 1349. č. 327., 1350. č. 331., 1351. č. 332., 1355. č. 339., 1359. č. 346. atd.). Jasněji vyslovuje se starší listina z r. 1258.: Wir wöllen auch all unser Erben des obgedachten verkaufs guet wehrer sein, dasselbig in allweg vertretten, verstehen und versprechen gegen wenigklich nach allen notturft getreulich und ohn geferde (ib. III. č. 9.).

Za to nejstarší listiny opatství sv. Havelského o intervenienci se nezmiňují. Památný nejstarší trh z r. 744. má pouze:

Et si quis, quot non credimus, aliquis alequando de heredis nostris contra hunc factum ire au temtare au inronpere voluerit, solva iudici auri lijeras III. et cartola esta sua obteniad firmitatem aquiliani arcaciani leies stibolacionis. quia omnium cattarum ad commodat firmitatem. (Wartmann, Urkundenbuch der Abtei Sanct Gallen I. č. 8.).

neb listina z r. 761. s větší podobností s italskou:

Si quis ego aut eredis mei aut ulla opposita persona, qui contra hanc vindicione ista venire temptaverit aut agere presumperit, tunc inferat parti custodiente dupla repiditione et a fisco auri uncias duas et nihilominus pesens vinditio ista omni tempore firma et stabilis permaneat stibulatione subnexa. (ib. č. 31.),

Teprve r. 1297. v obsáhlé smlouvě totéž opatství formuluje jasně závazek svůj k intervenienci:

Item promisimus nos dictus abbas ac singuli et universi de conventu monasterii prefati, fide data per quemlibet nostrum dicto commendatori pro se suisque patribus et eorum successoribus recipienti et stipulanti, litem seu controversiam eis de predictis rebus vel iuribus seu aliqua earum parte nullo tempore inferre vel inferrenti consentire, sed ipsas res et iura predicta vel quamlibet earum eis eorumque successoribus tam in proprietate, quam possessione civili ab omni persona et universitate legitime defendere, auctorisare et expedere vacuamque possessionem predictorum tradere eis et ipsos in possessione civili facere pociores (ib. č. 1100.).

Ku konci XIII. a počátkem XIV. století přichází v obyčej pouhé rukojemství pro evikci: obligantes insuper nos nostros que successores, qui pro tempore fuerint ad plenam warandiam et ad quodlibet eviccionis periculum subeundos coram quocumque iudice, ecclesiastico vel civili, cum sollempnitate debita ac refusione expensarum dampnorum et interesse (ib. č. 1155.), které brzy zaměňují se za osobní rukojmí, jak to činí na př. smlouva z r. 1316. (ib. č. 1235.). Německá listina z r. 1345. vyjadřuje povinnosť intervenience takto: Und wär, das die

selben vogtye ald den zins, den si giltet, jeman anspräche für aigen ald für lehen, des sölin ich und min erben in und sin erben verstan und versprechen, und des ir reht wern sin gen manlichen nach reht ane geuerde (ib. č. 1430.).

Kupní smlouvy Basilejské až do XII. století se nezachovaly. Nejstarší z r. 1239. (Wackernagel & Thommen, Urkundenbuch der Stadt Basel [1890.] I. p. 106 č. 152.) nezná intervenci: sufficientem warandiam ac plenariam in omnibus locis si necessitas super hiis ingruerit, fideliter prout ius exigit prestaturus«; podobně píše se r. 1260. zcela prostě nos de evictione iuxta legitimas sanctiones per stipulationem obligantes (ib. p. 288. č. 385.), což r. 1262. se opisuje slovy: Promittimus eciam et sub obligacione omnium bonorum nostrorum mobilium et immobilium et sese movencium nos facturos et prestaturos circa predicta, quidquid in causa evictionis debet fieri vel prestari (ib. p. 301. č. 405).

Elsasko náleží rovněž k zemím, kde závazek evikční původně se nepsal. (Wiegand, Urkundenbuch der Stadt Strassburg I. p. 14. č. 17.). Specielně ve Štrasburce přichází evikce poprvé r. 1257.: promittentes nos facturos et procuraturos, quod eadem area in toto vel in parte non evincatur a to v listu biskupa Jindřicha (ib. I. p. 309. č. 411.), v širším okolí (pokud mi stalo se známým) daleko později, r. 1342.: Wir geloben och fur uns vnd alle unsere erben, sú und ir erben des huses were ze sinde vnd ze werende an allen stetten, wa sú sin notdúrftig werdent, ane alle geuerde. (Albrecht, Rappoltsteinisches Urkundenbuch I. p. 402. č. 531.)

Totéž ovšem platí i pro listiny z okolí Basileje. Zde vyjadřuje se závazek právní prostě slovy: Insuper po evictione me et meos heredes per solempnem stipulationem obligavi. (1266.; Boos, Urkundenbuch der Landschaft Basel I. p. 59 č. 89.)

Ku konci XII. věku však počíná se objevovati formule, která jasněji intervenci vyjadřuje, než dosud kdekoli jsme shledali. R. 1295. napsáno ve smlouvě trhové u Boosa, p. 133.: promittentes.. prestare dicto monasterio, quandocunque opus fuerit, dictorum bonorum venditorum debitam et legitimam warandiam et de evictione cavere et in causa evictionis cum effectu assistere

contra quoscumque volentes dicta bona evincere. Tak i r. 1321. (ib. p. 201.)

Na bavorské půdě neuznávala se zákonná povinnosť intervenience. Lex Baiuwariorum totiž nepožaduje přímého zastoupení v procesu, ale jen položení kauce pro případ evikce žalobcem, totiž firmare, suiron, v pozdější mluvě stätigen, bestätten (= vestire). Srov. Tit. XV. § 121., M. G. H. L L. III., p. 323. Rozdíl jest ovšem jen formální. Neb po stipulaci obnovené nastavá vždy skutečná soudní intervenience (srov. Siegel, Gerichtsverfahren I. p. 263.)

Co se týče formy evikční v listinách trhových bavorských, tu poznamenati sluší, že vyskytuje se dosti pozdě, a to zajisté jako všude vlivem římského práva. Správně zajisté poznamenává Haeberlin ve své Systematische Bearbeitung der in Meichelbeck' Historia Frisingensis enthaltenen Urkundensammlung (1842 I, 97), že buď povinnosť intervenční v právu národním ustanovená během času zašla aneb rozuměla se při každém trhu sama sebou tak, že výslovného určení písemně třeba nebylo, vlivem římským ale pozměněno bylo a do listiny přibráno. Forma i obsah se časem, jako jinde jsme viděli, měnily. Okolo polovice XIII. věku zavazuje se ve frisingských listinách prodávající pro případ evikce ku vrácení sumy kupní a k plné náhradě škody, za kterým účelem staví rukojmí:

Promisi autem me prestitum ire, quicquid sepedicta Ecclesia Frisingensis per casum evictionis incommodi sustinuerit in iisdem rebus, sive tracta in ius vel alio modo per aliquem sibi ius in eisdem rebus asseverantem, me in integrum refusurum. Insuper ob eius periculum evictionis in hoc contractu per subnotatos eidem ecclesiae fideiussoriam prestiti caucionem, puta. N. N. N. qui se in casum suprafatum fideiussorio nomine, ut eorundem sigillorum appensio testatur, et subscripcio obligarunt. Preterea iidem fideiussores caucionem iuratoriam prestiterunt, se in casum evictionis supra dictum . . se in civitaten Augustensem nomine obstagii adituros, nec inde, nisi omni refuso dispendio exituros. (Meichelberk, Hist. Frising. II., 1., p. 33.).

Jen výminkou objevuje se již v tomto věku slib procesualní intervence a to při restituci z r. 1234.: quod utique donationis huius autrix existat saepe dicta Haeluigis contra omnem hominem iustitiam (ib. II., 1, p. 13). Zcela na římském základě spočívá listina z r. 1255.:

Nos vero .. promisimus per stipulationem, ut si idem ius patronatus evictum fuerit ab ipsa ecclesia Frisingensi auctoritate iudiciaria non autem per potestatem aut violentiam cuius piam. dictum pretium refusuros, et sicubi requisiti fuerimus, auctores venditionis landaturos. (ib. II., 1., p. 44.—45.).

Výminečně objevuje se jednou časové obmezení závazku pro evikci, za to ale dle zvyku zemského: Ich han auch gelobt und wil ez gern laisten, daz ich dez vorgenanten Läut und Guts mit den Gerihten, als ez der chauf beslozzen hat, Gewer sol sein aufreht, ich und min erben zehn iar (?) und einen tach, nach aigens reht und nach des Landes gewohnhait, an aller der stat, da sein dem Bischof und dem Gotshaus noh geschiht (ib. II., z. p. 151.)

Od XIV. věku objevuje se soudní intervenience v evikční formuli pravidelně (Srov. Meichelbeck II., 2 č. 298, 308, 311 etc.), s čímž jest sice z počátku i postavení rukojmí spojeno, od polovice ale téhož století nahraženo svolením k uvázání se v statky prodávajícího jako v zástavu (ib. č. 290, 295.)

Stejný pochod byl vůbec i v zemi Francské. Tak zní závazek v listině z r. 1387. (Monumenta Boica sv. 44 č. 21): Wir und unser erben soellen den vorgnannten .. oder sin erben oder wem er daz git oder vermacht . . wern und vertigen vor aller ansprach und irrsal en hindernisse aller lute und geriht, sie sin geistlich oder weltlich, alz eygens reht ist nach dez landesreht und gewohnheit in Francken, on iren schaden ungeuerlich. I zde následuje slib náhrady škody, k jehož utvrzení postaveni jsou rukojmí.

Tak jako ve formulích na území dnešní Francie vzniklých vedle skutečného zastoupení pouze formule trestní se vyskytuje, tak i trhové listiny dnešního území virtemberského jen tuto formu mají. (Wirtembergisches Urkundenbuch I., č. 41 p. 43)..

Věk XII. nahradil konventionalní pokutu slibem náhrady škody (ib. II, č. 451, str. 250), a teprve v XIII. věku zjevují se stopy intervence, jako r. 1226.: insuper fide data nomine iuramenti firmiter promisi, quod si quis predictos fratres in prefatis bonis occasione mei inquietaverit, ego, quandocunque et a quocumque fratre ejusdem domus conmonitus fuero, iure debeam ea ab omni contradictione et vexatione facere absoluta,

(ib. II. č. 708 p. 190); neb r. 1298.: fide data promittens, quod si forte aliquis eosdem fratres in molendino iam dicto impetere aut molestare presumpserit, ego ipsos ab omni omnium impetitione paratus ero deliberare (ib. č. 733 p. 219).

Časové obmezení pro ručení, jako jsme shledali ve friesingské listině nachází se na této půdě do r. 1260. pouze jednou a to r. 1240.: qui ad hoc se obligarunt, quod quicunque virorum seu mulierum infra spacium anni unius emptioni inter nos facte contradicere aut etiam inpedire conaretur, idempnitati mee et ecclesie in emptione predicti predii ad plenum ex tunc respondere tenentur et providere (Ib. III, č. 947. p. 451.)

Specielně pak na území kláštera Salemského spatřuje se intervenience právní dosti pozdě. První doklad známe teprve z r. 1274. (v. Weech, Codex dipl. Salemitanus II., č. 520. p. 123, podobně i r. 1276. ib. p. 147, č. 543; r. 1283. č. 660, p. 281; r. 1284. č. 670, p. 299 a 300) a utvrzení slibu rukojmími teprv r. 1277. (ib. č. 561, p. 171-2). Jako zajímavý příklad stylisace naší formule podobné listinám českým stůjž zde následující výňatek z trhu z r. 1294.:

Constituendo sibi A. B. C. warandos et fideiussores super evictione dictarum possessionum sub forma subscripta et hoc, quoad filium meum si forte dictis abbati et conventui per eundem Ulricum de iure vel de facto moveri contingeret questione super dictis possessionibus, quod iidem A. B. C. quousque dictus filius legittime cum sollempnitate debita et consueta sub certa forma verborum, quo eisdem videbitur necessaria, dictum vendicionis contractum ad ipsorum arbitrium aprobabit, se, monicione octodierum premissa, presentabunt in obstagium in.. nunquam inde recesuri, donec predicta approbacio vendicionis premisse fuerit legittime consummata et si ad alterius observacionem obstagii sint ligati, alios eque idoneos obsides sibi in monicione quatuordecim dierum premissa, acceptandos duxerint, subrogabunt.

Na středním Poryní závazek evikční do listiny nedávali. Teprv r. 1247. čteme jej a to ve znění, které ihned cizí původ nám prozrazuje, s čímž souhlasí jak osoba kupce (něm. řád v Koblenci), tak i prodavače (klášter v Laachu). Zníť totiž: Cavemus etiam (renuntiantes omni accioni et exceptioni atd.) de evictione premittentes sub ypotheca rerum aliarum eclesie nostre in Winningen, quod eos conservabimus indemnes a quocumque volente eis occasione huius venditionis movere questionem. (Urkundenbuch der mittelrhei-

nischen Territorien 1874 III., p. 697 č. 929). Rozuměl se ovšem sám sebou, neb r. 1251. odvolává se již listina na obyčej: Ut igitur prefati in empcione dictorum bonorum firmiores existant A. B. pro me fideiussores posui, quod ipsis warandiam faciam secundum terre consuetudinem annualem (ib. p. 810, 1091.), a to i v městech (v Trevíru r. 1256.): in presentia scabinorum .. premiserunt .. garandiam facere super emptione predictorum (ib. p. 977, č. 1355, podob. p. 1022, č. 1409.)

I specielně v městě Wormsu počíná se zmínka o evikci pozdě; mát ji teprve listina z r. 1234. (Boos, Urkundenbuch der Stadt Worms I. p. 126. č. 173.; z r. 1271. p. 230. atd.; p. 293. č. 443, 1298.) Ještě později vyskytuje se evikce ve Frankfurtě n. M. a i zde jest to církevní korporace, která ji zavádí. Když německý řád r. 1273. statky v okolí tu kupoval, dal vepsati do listiny trhové: Ut eisdem fratribus faciam super huius modi bonorum emptione warandiam consuetam debitam, ad maiorem cautelam pono et assigno ipsis fideiussores A. B. (Boehmer, Urkundenbuch der Reichsstadt Frankfurt p. 163. srov. i p. 177.) R. 1280. jmenují se již: secundum consuetudinem civitatis frankevordensis facere warandiam iustam, debitam et consuetam (ib. p. 198.). V týž asi čas do zvyku přichází správa v krajinách westfalských. odkud první případ uvésti možno z r. 1280.: promittendo fide prestita corporali, quod ipsis .. de premissis .. bonis .. per annum integrum et diem secundum patrie consuetudinem prestabo .. warandiam. [Seibertz, Urkundenbuch zur Landes- und Rechtsgeschichte des Herzogthums Westphalen (1839.) I. p. 476. č. 389.); 1282. (warandiam prestabimus debitam et consuetam) p. 486. č. 398.; 1295. p. 455. č. 451.]

Nejstarší listiny fuldské evikce přímo se nedotýkají. V Halberstadtě psala se evikce teprve od konce XIII. věku (1289. dictam autem ecclesiam, si in bonis prehabitis ipsam nostra de parte quispiam inpetere voluerit, warandamus. (Schmidt, Urkundenbuch der Stadt Halberstadt. [1878.] I. p. 184. č. 234.; 1294. p. 201. č. 262. etc.) V kraji kol Wolfenbüttlu známe nejstarší trh s evikcí z r. 1264. kláštera Riddaghausen: venditionis huius warandiam pollicentes. (v. Bocholz-Asseburg, Asseburger Urkundenbuch [1876.] p. 120. č. 322.) V Sasku náleží zmínka o správě v listinách trhových k vzácnostem; v Míšni

do XV. věku ji vůbec nepsali; v Kamenici napsal ji klášter benediktinský teprve r. 1376. a to prostě jen slovy: unde wollen des ein recht gewere sin (Ermisch, Urkundenbuch der Stadt Chemnitz p. 335. č. 373.). Lipsku pak dostává se kupcům z r. 1439. ujištění jen: dorümme so sullen vnde wellen wir.. dy obgnanten . . vnde alle ire erbin, erbnemen vnde nachkommelinnge alle zcu verteidigen vnde zcu helffen glich andern vnsers closters armen luten (v. Posern — Klett, Urkundenbuch der Stadt Leipzig I. 147. č. 199). Jen klášter sv. Tomáše opatřil se již r. 1350. klausulí: in der selben hůven gewere sulle uir daz capitel vnd die herren wisen, wen si vns des irmanen ane widersprache, však o vlastní zprávě ani tu se nemluví (ib. II. p. 87. č. 109.), ba ani v listině z r. 1391. (ib. p. 143. č. 167.), která předse úžitím cizího formuláře tolik kautel právních obsahuje. V Pirně zavázal se poprvé biskup mišenský Thimo z Koldic r. 1402.: ab dem oft genanten Andres adir seyn erben ymant das obin geschreben forwerg adir seyne czugehorunge ansprechen adir anrechen welde, das sulle uir ym vnd seyn erben entwerren als lant recht ist (v. Posern-Klett, Urkundenbuch der Städte Dresden und Pirna p. 377. č. 62.) a ve Freiberce čte docela r. 1430.: so globin uir ym und syner sampnunge des hoffes geweren, also recht ist, vor allem statrechte und gerichte fryhe ane argelist. (Ermisch, Urkundenbuch der Stadt Freiberg in Sachsen I. p. 143. č. 197.)[1])

Abychom se ještě severních krajin německých dotkli, podotýkáme, že v Bremách teprve klášterní listina z r. 1263. má: et debemus dicto claustro esse veri et perpetui warandi (Ehmck u. v. Bippen, Bremisches Urkundenbuch [1873.] I. p. 353. č. 312.), a v Bukovci r. 1281.: si vero procedente tempore bona supradicta quicumque etiam hominum impediret, eadem expedire debebimus, prosit in publico extitit placitatum (Urkundenbuch der Stadt Lübeck [1843.] I. p. 376. č. 413.). V Holštýně teprve r. 1345. prodávající slibuje po celý rok a den, bude-li třeba ante indicium venire et ibidem in iure contestari

[1]) Srov. Laband, die vermögensgerichtlichen Klagen nach den sächsischen Rechtsquellen des M. A. (1869) p. 125 sg.; Sachsenspiegel II. Art. 35; Wiener Weichbildbuch Art. 75, 82 atd.

volo warandare (Schleswig-Holstein-Urkunden-Sammlung II. č. 107. p. 121.).

V Polsku R. Hube do XIII. (incl.) věku nenašel žádné stopy evikčního závazku nejen v listinách, ale i vůbec v právu (srov. Prawo polskie w wieku trzynastym. Varšava 1874.). Přes to však, že listina z r. 1227. mluví: et super his omnibus prefato preposito et ecclesie sue sepedictus Johannes scholasticus de eviccione sese obligavit, in omnibus predictis dominum N. cancellarium Lesconis ducis Polonie et magistrum Johannem archidiaconum Sundumiriensem fideiussores interponens (Piekosiński, Kodeks dyplomatyczny Małopolski II. p. 35., 36. č. 391. a 392.), ukazuje již okolnost, že smlouva sepsána jest mezi dvěma kláštery, na vliv cizího práva, kanonického rsp. římského. Za to ovšem v XIV. věku není evikční závazek — byť ne ještě častý — nijak vzácností v listinách tamějších. Jako nejstarší příklad ryze polský uveden tu budiž trh z r. 1358., kde se praví: Promittentes bona fide a qualibet persona seu personis, que in dicta hereditate Comparzewo iudicialiter vel extra iudicium et specialiter ab omnibus nostris amiciariis .. nec non a quocunque alio, magno vel parvo, qui ipsum impeteret seu impeterent vel quopiomodo invaderent, libenter et totaliter disbrigare (ib. III., 123. č. 726); druhý z r. 1366. má: promittens .. si N. infra spacium trium annorum et sex septimanarum a data presencium numerandorum per quempiam super dicta parte hereditatis impedirentur, pro ipsis intercedere, eandem partem hereditatis .. exbrigando (ib. p. 197. č. 790), jsou to ale zároveň jediní příkladové z Malopolska do r. 1386. Rovněž ani formulář smlouvy trhové před soudem zemským o evikci nic neví.[1]) Tomu nevadí, že

[1]) Teprve z r. 1440. mají Akta grodzkie i zemskie sv. I. p. 26 č. 19.: qui quidem debet et tenetur eundem .. et ipsius legitimam posteritatem per tres annos a data presencium ab iniuriis omnibus, impedicionibus protegere a quovis homine tam propinquo quam remoto. Processualní význam intercesse v Polsku osvětlují příkladem tyto zápisy soudní (v téže sbírce sv. XIV p. 20—21 č. 144.): Terminus suspensus est inter .. actorem et .. partem adversam pro equo, qui furatus est actori et pars adversa debet statuere intercessorem alias zachoczcza in sex ebdomadis, et si non poterit in aliis sex, et si terciario non poterit intercessorem statuere in octodecim ebdomadis, equum perdet (ib p. 120 č. 937.): N. statuit evictorem .. dominum suum, qui ipsum evicit pro bobus. Qui evictor alium submisit se statuere evictorem, a quo eosdem habet. Et in continenti statuit C... qui ulterius submisit se statuere mercipotores, coram quibus boves eosdem emit aput quendam hominem.

r. 1362. týž soud odsoudil Tomka z Bieganówa ad exbrigandam ipsam hereditatem (ib. p. 157. č. 754.).

Tím více na původ, odkud formule evikční do Polska se dostala, ukazují zápisy německé obce Krakovské. Na příklad uvádíme z Liber actorum, resignationum nec non ordinationum civitatis Cracoviae r. 1300.—1375. vydané F. Piekosińskim v Najstarszie księgi i rachunki miasta Krakowa v IV. svazku Monumenta medii aevi historica res gestas Poloniae illustrantia (1875) tyto příklady:

p. 4. č. 10.: Jacob cuncen sun des bederes uf der wizele.. der gab fritshen dem bedere sin teil der badstuben uf der Wizele vnde vercech sich ouch sines bruder teiles arnoldes vnde untfinc sin teil an dem anevalle, vnde tet im des eine gewer in einem gehegeten dinge (1301).

p. 26. č. 336. . . promisit, quod dictam domum . . ab omnibus qui dictum Conradum inpetere vellent, debeat modis omnibus disbrigare et liberum facere (1316).

p. 57. č. 576.: . . pro eo N. extitit fideiussor, quod dictum ortum si quis inpedire vellet, debeat disbrigare (1319) atd. atd.

Nejstarší trh, který na Moravě se o evikci zmiňuje, a sice z r. 1269., má: nichilominus aput clarissimam in domino abatissam et moniales prefati monasterii de Ozla talionis et sponsionis vinculo bona fide nos adstringentes, quod si in futurum de bonis eisdem per qualemcunque viam controversie ipsas contigerit inpediri, nos in bonis nostris equipellentes redditus ad usus earundem restituemus, donec partis adverse lites per omnia decidantur. (Codex dipl. Moraviae IV, p. 39 č. 31.). Teprve r. 1281. přichází defensio zajisté soudní: et promisimus ipsam villam cum suis attinentiis prefatis dominabus infra tempus determinatum secundum terre consuetudinem defensare, ač zdá se, že i listina kláštera Tišnovského již z r. 1279. se toho dotýká (č. 161.[1]) V Čechách jest listina, první o evikci zmiňující se, která protokoluje prodej domu pod hradem pražským Oldřichovi proboštovi pražskému ze dne 25. února 1287: promittimus — metare praedicta bona et disbrigare a quolibet et de evictione cavere

[1]) Dosti pochybno, mluví-li se o evikci v listině svědčící bratřím Templářům z r. 1292. ib. p. 388 č. 304.

saepedicto praeposito. (Emler, Regesta II, p. 601 č. 1398.) R. 1287. květ. 13. praví se již: et easdem villas a quolibet inpeditore sive affini vel non affini per triennium secundum ius terre emendare (Rel. tab. I. p. 3 č. 1.), což rozšiřuje se r. 1309.: promittimusque pro nobis et aliis quibuslibet utramque villam et omne ius earum ab omni homine iure terre defendere et nostris sumptibus disbrigare. (Reg. II p. 951 č. 2189).

Takto stylisovaná formule trvá až do Obn. Zř. Z. s vytknutím správy jmenovitě před nároky dědičnými a věnními; tak příkladem má trh z r. 1541. v D. Z. V. 41 A. 2: Czoz se pak sprawy dotyczie, tu ma pan Jan (ml. Krakovský z K.) ty diediny Kolessowicze sprawowati przedkem Krakowczem hradem y ginym wssim swym statkem a panuow stryczuow swych a czoz ma aneb gmiti bude przed wieny a syrotky trzetinau wayss, yak zemie za prawo má; neb r. 1607. (ib. 180 K. 30): Spravuje také paní Anna Černínová z Příchovic spolu s Janem Petrem Černínem synem svým let nemajícím i s dědici jich panu Janovi z Klenového a z Janovic a děd. jeho týž statek a což tak prodala zvláště před věny a syrotky čímž mají nebo míti budou, třetinou výš, jakž země tato česká za právo má a drží. Z doby po Obn. Zř. Z. buďtež uvedeny tyto příklady formule správní. Z r. 1637.: naproti tomu prodávající má kupujícímu — předně starými správami a dáleji statky svými, kteréž má, především a všelijakými závadami — třetinou výš podle řádu země této spravovati .. a takový statek přede vším příkoří očistiti. (D. Z. V. 304 C. 24); neb z r. 1726: K doplnění často pravené smlouvy trhové ještě 3000 zl. k zaplacení přicházející ty pro obyčejnou evicci na 3 léta a 18 neděl nápodobně pod obyčejným 6 percento ročně ourokem, kdyby nějaké závady a břemena na témž prodaném statku — se vyskytly, zůstati mají, by on p. kupující v čas nastávající potřeby na těch pro evicci zanechaných 3000 zl. svou náhradu stíhati mohl, při vyjití ale téhož času p. kupující una cum sua causa ji zapraviti se zakazuje. (D. Z. V. 499 F. 29.)

Úmluva pro evikci předpokládá ohrožení ve vlastnickém právu úplné neb částečné pořadem práva.

Ohrožení tato vyskytují se v následujících případech:

a) **Popírání důvodu vzniku práva vlastnického.** Toho příklad sloužiž úmluva v D. Z. M. 60 fol. A. 29 *a*) a sl. z r. 1618.: Dej úmluvu od Adama Hrzaně z Harasova na Skalce, Landškrouně, Landšperce, Červeném Hrádku a Platné, JMC. rady a již nyní purkrabí Karlsteinského Janovi Jiřímu na Skalách a Rohozci, JMC. komorníku a dědičnému šenku království českého a Ottovi Hendrychovi na Tuchoměřicích, bratřím z Vartenberka, kteří jsou se po smrti Jana z Vart. v statky Novozámský a Lipský sami o své ujmě uvázali, od JMC. jistým dekretem při témž svém uvázání na jistý spůsob zachováni jsou, jakž týž dekret, jehož jest Actum in Consilio Bohemico Prage decima nona die mensis Iulii anno 1617. to vše v sobě šíř obsahujíc zavírá, a tak držitelům týchž statkův novozámského a lipského se vším k nim příslušenstvím, jichž jest na onen čas Jan z Vart., tehdáž na Novém Zámku, Lipém, Kamenici a Zvířeticích nejv. dědičný šenk král. českého v držení a užívání byl; a to pro nesprávu a příkazy, které jsou přišly od Ladislava Juliusa Kurcbacha z Trachmburku a z Milče, syna vlastního někdy Hendrycha na onen čas mladšího Kurcbacha z Tr. a z Milče na Ronově, Stolinkách a Trachmburku již léta majícího, kterýž odpírá té smlouvě trhové, která se jest stala léta Páně 1608. v pátek po sv. Bartoloměji mezi nadepsaným Janem z Vartenberka, prodávajícím s jedné a týmž Adamem Hrzanem z Harasova a toho času purkrabím kraje Hradeckého kupujícím se strany druhé, a to taková smlouva a tento níže oznámený trh, že jest týž Jan z Vart. jemu Janovi Hrzanovi, dědicům a budoucím jeho šmahem prodal a touž smlouvou postoupil statek a dědictví své zpupné a svobodné, v ničemž, mimo v té smlouvě níže dotčený plat komorní ze vsi Litic, kteréhož se každoročně po 15 kop. míš. gr. dává, nezávadné, kteréž jest na téhož Jana z Vart. po dobré paměti Zikmundovi z Vart. nejvyšším a dědičném šenku král. českého, bratru jeho, připadlo, totiž zámek pustý Ronov a pod tím zámkem tvrz Stolinky a při též tvrzi dvůr poplužní s pivovárem, pilkou, sladovnou, pánví měděnou ku vaření piva, též druhý dvůr, jenž slove Stráň, městečko Stolinky ... Radoušov ... ves Lísku ... Krosendorf ... a to za summu 1420 kop, 34 gr., 2 peníze míš. (kvatern památný druhý lazurový 1610 F. 4), pravě z počátku psaný La-

dislav Julius Kurzbach z Tr. — že by on Jan z Vart. s ním Adamem Hrzaněm z Har. té smlouvy činiti a jemu svrchu dotčeného statku — jakožto věci cizí a dědictví vlastní jemu Ladislavovi Juliusovi Kurzbachovi již samému živému pozůstávajícímu prodati neměl a nemohl. Z příčin těchto:

Jedné. Ačkoli dotčený Joachym Malcan měl jest sobě statek svrchupsaný zámek Ronov etc. — od Evy Malcanové z Lobkovic, manželky své dskami zemskými postoupený, avšak nejsouce ona Eva Malcanová z Lobkovic podle kšaftu Viléma z Illburka řádnou společnici a nápadnici tuto opačného statku, také jest nemohla cizí věci jemu Joachymovi Malcanovi odevzdati a postupovati, kterémužto odevzdání a postoupení on Ladislav Julius Kurcbach také místa nedává, nýbrž vedle vyměření Zřízení zemského jest tomu dání a postoupení deskami zemskými odpor učinil, a to proto, že někdy Vilém Illburk z Il. na Ronově čině kšaft o statku svém, napřed zámku Ronově a tvrzi Stolinkách i jiným všem a všelijakým statku dědičným i zápisným, ten jest dal Anežce hraběnce z Helfensteina a na Ronově, manželce své a po smrti její aby spadl na Annu Kurcbachovu, manželku Jindřicha Kurcbacha, dceru jeho toliko do její živnosti, aby to držela, užívala a po její smrti aby přišel a připadl na syny její, na Vilíma a Hendrycha a tak jest to všecko panství nejinam než do sameho rodu pánův Kurcbachův z mužského pohlaví týmž kšaftem dal a odkázal. Z kterýchžto dvou bratří totižto Vilím Kurcbach zanechal jest po sobě syna a dědice někdy Hendrycha, na onen čas mladšího Kurcbacha a dotčený Hendrych mladší K. ten jest také bez dědicův s tohoto světa nesešel, nýbrž po sobě tohoto Ladislava Juliusa K., syna svého jest v živobytu zanechal, na kteréhožto se kšaft Vilíma Illburka z Ill. vztahuje a podle téhož kšaftu týž svrchu opáčený statek zámek Ronov a tvrz Stolinky — již na něho Ladislava Juliusa, jakožto již samého toho rodu mužského pohlaví jediného živého zůstávajícího, jest plným právem připadl.

Druhé. Ačkoliv někdy Hendrych Kurcbach z Tr. — kšaft o statku svém na list mocný královský učinil a o témž statku — řídil a kšaftoval, a Evě z Vartenberka, manželce své, k užívání dal zámek Ronov — toliko do živnosti její a po smrti

její aby takový statek pozemský bez umenšení přišel a připadl na Evu Malcanovu z Lobkovic, vnučku jeho, avšak dotčený někdy Hendrych na onen čas mladší Kurcbach témuž kšaftu jest místa nedal, nýbrž dskami zemskými jest odepřel a do téhož svého odporu, proč týž kšaft svého místa a jemu průchod míti nemá, jest příčiny tyto položil:

Jedno, že jest někdy Vilím z Il. kšaftem svým na list mocný nejjasnějšího knížete a pána, pána Vladislava — učiněným statek všecken a všelijaký poručil, zřídil napřed zámek svůj Ronov, Stolinky, zámek Helfenburk, zámek Oltařík, zámek Lamberk — to vše zboží své dal jest někdy Anežce hraběnce z Helfensteina a na Ronově, manželce své do živnosti její, po smrti její to všecko aby spadlo na Annu Kurcbachovou, manželku Jindřicha Kurcbacha, dceru jeho toliko do její živnosti, aby to držela, užívala a po smrti její na syny její Vilíma a Hendrycha ku činění jako se svým vlastním dědictvím bez překážky všelijakých lidí, jakž týž kšaft, kteréhož datum jest léta — 1531. v sobotu po sv. Matěji ap. páně učiněný a do desk zemských do kvaternu trhového vejpisův l. 1542. pod. lit. D. 15. vložený, plněji svědčí. Kterýžto kšaft někdy dotčeného Vilíma Illburka z Ill. a nápad tím kšaftem nařízený vejpovědí panů JMti a vladyk na plném soudu zem. mezi někdy Vilímem Kurcbachem z Trach. a Hendrychem K. z Tr. bratřími s jedné a někdy Annou z Illburka a na Stolinkách máteři jich z strany druhé stvrzen jest, tak že on někdy Vilím a Hendrych bratři K. při témž kšaftu zůstaveni jsou, mimo pak týž kšaft Vilíma Illburka z Ill. o týž statek někdy Vilím a Hendrych bratři vlastní Kurzbachové z Pr. a M. mezi sebou se na tom smlouvou spečetěnou snesli a srovnali a jisté nápadníky zřídili, tak jestliže by jedna kterákoli strana z nich bez dědicův mužského pohlaví s tohoto světa z dopuštění božího sešel a pán Bůh ho smrtí neuchoval, tehdy ten statek všecken dědičný a zápisný anebo cožkoliv pán Bůh ráčil by jim dáti a jmíti mohli, tehdy s mrtvého na živého, s jednoho bratra na druhého aneb dědice jejich mužského pohlaví takový statek připadnouti má, však na ten způsob, že každý manželku i dcery své slušným věnem opatřiti musí. Proti kterémužto kšaftu Vilíma Illburka z Il. a nadepsanému jich Vilíma a Hendrycha nápadu zřízenému on někdy Hendrych

Kurcbach z Tr. neměl a nemohl jest Evě z Vartenberka, manželce své k užívání zámku Ronova etc. mocně dávati a odkazovati a po smrti její nápadu na Evu Malcanovu z Lobkovic, vnučku jeho a děti její — ku pravému právu dědickému nařizovati ani také jiných všech statků svých — dávati nemohl.

Druhé. I proto neměl jest a nemohl on někdy Hendrych Kurcbach z Tr. jakožto s ním Hendrychem na onen čas ml. Kurcbachem z Tr. synem někdy Vilíma K. a bratra vlastního téhož někdy Hendrycha K. nedílným o témž statku výš psaném takového kšaftu proti zřízení zemskému činiti, poněvadž o tom Zřízení zemské tak vyměřuje, že nedílný proti nedílnému nic dáti a odkázati nemůže.

Třetí a naposledy, že týž kšaft na jmenovaný list královský učiněný s tímž listem mocným královským v tituli J. M. toho času nejjasnějšího knížete a pána, pána Ferdinanda etc. se nesrovnává a to v tom, že z nadepsaného titule J. M. Kr. v listu mocném obsaženého tato slova v kšaftu vypuštěna jsou, totiž: z Boží milosti a potom, kdež napsáno »Římský král po všecky časy rozmnožitel říše; ta slova král po všecky časy rozmnožitel říše také v kšaftu vypuštěna jsou, nic méně kdež v listu mocném JMK. markrabí moravský též také lužické markrabě toho titule užívati ráčil, naproti tomu v kšaftu na obé markrabí JMi. titul dán jest, a tak týž kšaft s dotčeným listem královským a tituly J. M. Kr. srovnán není, jakž týž odpor a příčiny do něho položené v kvaternu trhovém sivém l. 1590. A 11 to však šířeji v sobě zavírá. Kterýchto příčin od téhož někdy Hendrycha na onen čas mladšího do téhož odporu zejména položených on Ladislav J. Kurcbach, jakožto syn a dědic vlastní po témž někdy Jindřichovi na onen čas mladším Kurcb. pozůstalý obzvláště té první a druhé příčiny také tuto užiti žádá, a na ně zcela a zouplna se potahuje.

Z kterýchžto příčin svrchupsaných on Jan z Vart. etc. — té smlouvy s dotčeným Adamem Hrzaněm z H. jest činiti, téhož statku etc. proti spravedlivosti jeho Ladislava Juliusa Kurc. prodávati neměl, nýbrž že to jemu Ladislavovi Jul. K. ten všecken statek podle nařízení kšaftem to někdy Vilíma Illburka z Il. spravedlivě náleží, a on k němu nejlepší právo a spravedlivosť má, to před pány a vladyky na plném soudu

zem. větším kr. Č., když mu toho potřeba bude, vésti a ukazovati chce, tak jakž též odpor jeho Ladislava Juliusa K. té smlouvě trhové — učiněný a léta 1600. v sobotu po památce Božího Těla při též smlouvě juxtou desk zemských připsaný (k němuž jest týž Ladislav Jul. K. z počátku psaného Adama Hrzaně před pány JMti. a vladyky do plného soudu zem. pohnal) to všecko obsahujíc závírá.

I poněvadž jest on Jan z Vartenberka výš dotčenou smlouvou trhovou před řečený zámek pustý Ronov etc. za dědictví zpupné a svobodné a nezávadné s počátku psanému Adamovi Hrzaňovi, dědicům a budoucím jeho střed beze všech dalších odkladův s touž smlouvou ve dsky zemské vložiti a jej předně starou správou i jinými všemi statky svými, kteréž má neb ještě míti bude, přede všemi závadami, buďto věnnými anebo jinými, jakými se ty koliv jmény jmenovati mohou, též zápisy a na též statky práva vedení třetinou výš, jak země za právo má, spravovati se zavázal. A protož, aby on atd.

b) Výplata. Z celé řady úmluv, které na základě rázného vystupování Alžběty Veitmilové z Žerotína a na Postoloprtech na zachování statku rodinných povstaly a v kvaternech D. Z. M. 147, 149 se nacházejí, uvádím na příklad z poslednějšího kvaternu fol. A 11 *b)*: Dej úmluvu od Kryštofa Robmhapa ze Suché a na Kopydlně Lidmile Šleinicové z Lobkovic, jakožto držitelkyni dědin správních od někdy Jindřicha Haugvice z Biskupic na onen čas na Nepokojnicích jakožto nápadníka po někdy Janovi Haugvicovi z Biskupic, bratru jeho pozůstalého ve zprávě jemu Kryštofovi Robnhapovi v kvaternu černém léta 1564. v úterý po sv. Martině A 3. zavázaných, totižto zámku Nepokojnice, tvrze Mutinské, vsi Ledeček, Zabrdovice — což jest bylo jeho někdy Jindřicha Haugvice z B. jakožto nápadníka po někdy Janovi Haugvicovi odtud z B. bratra jeho pozůstalého, čehož ona Lidmila Šleinicová z Lob. již nyní v držení jest, pro nezprávu dědin, totižto Kopydlna zámku etc. v těch mezech a hranicích, jakž jest toho sám Jan Haugwic v držení a užívání byl a jakž jest se mu to na díl jeho dostalo a nápadem po někdy Ladislavovi bratru jeho naň přišlo a připadlo a on to jemu Kryštofovi podle rejster nato vydaných prodal — a to pro příkazy, které jsou přišly od Alžběty Veitmilové z Žerotína a

na Postoloprtech, mocné otcovské poručnice, syrotku a statku pozůstalého po někdy Janovi Lorencovi z Veitmile a na Postoloprtech, pradědu jeho kšaftem zřízená, kteráž ty dědiny právem zemským naříká obeslavši jeho Kryštofa Robmhapa ze Suché do soudu zemského král. Č. ke dni úternímu, aby položil všeckny a všelijaké listy, majestáty a spravedlnosti, ač má-li které, na ves Češov, kteráž příslušela někdy k sv. Benediktu zákona německého do Prahy, pravě se ona Alžběta Veitmilová jakožto mocná otcovská poručnice syrotka a statku pozůstalého po témž někdy Janovi Lorencovi z Veitmile k dotčené vsi s jejím příslušenstvím podle dání a obdarování majestátem od slavné paměti krále Vladislava jakožto krále českého JMsti. někdy Benešovi z Veitmile jakožto pravnuku a dědici téhož někdy Beneše z Veitmile na místě a k ruce týmž sirotkům — k též vsi Češovu jakožto k statku duchovnímu — právo a spravedlivosť vejplatou i jinak lepší míti nežli on Kryštof Rohmhap a než kdo jiný. Protož aby ona Lidmila Šleinicová z Lob. etc.

c) Výpověď zástavy. Taková úmluva v kvat. D. Z. M. 149 D. 5 *b*) zní: Dej úmluvu od Matyáše Štampacha z Stampachu na Srbčí a Kornhauze Janovi a Jaroslavovi vlastním bratřím Mičánům z Klinsteina a z Roztok vlastním synům někdy Fridricha Mičána odtud z Klinsteina na onen čas na Kornhauze jakožto správcím vsi Velké Hořešovice etc. — a to pro příkazy, kteréž jsou přišly. Tu kdež jest on Matyáš Stampach z St. obeslal Jana Václava z Lobkovic na Jiřetíně J. M. arciknížete Arnošta komorníka jakožto držitele dvoru a vsi Hořešovic — z toho, jakož jest léta 15 68. ve středu po sv. Havle stala se smlouva celá a dokonala dobrovolná a to mezi někdy Janem nejst. z Lobkovic — s jedné a někdy Fridrichem Mičánem z Klinsteina a z R. strany druhé a to taková, že jest Jan z Lobkovic Fridrichovi Mičánovi na dvůr a ves Hořešovice — 5000 k. gr. m. půjčil, tak jakž táž smlouva — v sobě obsahujíc zavírá, kterážto smlouva od někdy Fridricha Mičána z Klinsteina na něho Matyáše Stampacha ze Stamp. smlouvou trhovou též i dobrou volí převedena a také týž dvůr a ves Hořešovice od něho Jana Jaroslava vlastních bratří Mičánů z Klinsteina — v desky zemské vložena jest. Podle kteréžto smlouvy zástavní na sebe převedené on Matyáš Štampach z Stamp. jemu Václavovi z Lobkovic touž

summu 5000 k. gr. m. — ke dskám zemským do deposici jest položil, aby on Jan Václav z Lobkovic jakožto držitel výš psaných dvora a vsi Hořešovic touž summu od desk zemských sobě vyzdvihl a proti vyzdvižení jemu téhož dvora — postoupil a také ve všem dále podle též smlouvy znění k němu Matyáši Stampachovi se zachoval a to konečně od datum téhož obeslání ve 4 nedělích etc. Protož aby oni Jan a Jaroslav Mičanové z Kl. — jakožto správcové výš psané vsi — jeho Matyáše Stampacha z St., když na to obeslání a při přijde v tom obeslání a při proti němu Janovi Václavovi z Lobkovic zastoupili.

d) Vedení práva pro dluh. Jako příklad stůjž zde úmluva z kvat. D. Z. M. 149 A. 7: Dej úmluvu od Albrechta Klusáka st. z Kostelce Anně ze Šenfeldu, mocné otcovské poručnici nad statkem a dítkami někdy Jana star. Vratislava z Mitrovic od něho kšaftem zřízené, jakožto držitelkyni dědin syrotčích tvrze celé Litně — tvrze pusté a vsi Skuhrova, vsi Měňan, což tu má vsi Vlence — s všelijakým k tomu příslušenstvím a správci týchž dědin správních a ve správě od někdy Adama Budovce z Budova jemu Albrechtovi Klusákovi z Kostelce zavázaných, kterýmižto výš dotčenými dědinami a jsa jich on Adam Budovec předešle v držení a užívání a prodavši on Adam Budovec jemu Albrechtovi Klusákovi dědictví své Korotice — za summu 2062½ kop gr. č., tak jakž smlouva trhová upečetěná mezi někdy Adamem Budovcem z Budova prodávajícím s jedné a ním Albrechtem Klusákem z strany druhé léta páně 1571. v sobotu den památky Vtělení Pána Krysta učiněná a po ní vklad dotčeného dědictví Korotic — v kvaternu trhovém modrém l. 1574. v pondělí po památce Božího Těla G. 6. to v sobě šíř obsahujíc zavírají, kteroužto smlouvou on Adam Budovec dostatečnou správou, čímž má neb míti bude, jak země za řád a právo má týmiž dědinami výš dotčenými, kterýchž tak dotčená Anna ze Šenfeldu, mocná otcovská poručnice nad statkem a dítkami někdy Jana st. Vratislava z Mitrovic — v držení a užívání jest, spravuje — a to pro nesprávu a příkazy, kteréž jsou přišly od Vilíma star. z Opprstorfu etc., kterýž dědiny někdy Heřmana Bohdaneckého z Hodkova a na Bračicích a již nyní syrotkův po něm pozůstalých, zejména ves Bračice — právem zemským naříká,

davši na úmluvu Lukrecii Bohdanecké z Hodkova a na Bračicích, mocné otcovské poručnici kšaftem na mocný list královský vedsky zemské vloženým, nad statkem a syrotky po témž někdy Heřmanovi Bohdaneckém zřízené, jakožto držitelkyni dědin sirotčích a ve zprávě od téhož někdy Heřmana Bohd. témuž Vilímovi star. z Opprstorfu etc. zavázaných, a po ní zvod vyžádavši, na dotčené dědiny syrotčí výš jmenované, a to pro nedání a nevyplnění summy jistinné 470 kop 15 gr. 6 peněz vše č. od něho Vilíma star. Oppr. jakožto držitele na onen čas těch dědin, totižto dvoru — Korotic — od svrchudotčeného někdy Heřmana Bohd. koupených někdy Janovi Chlumovi z Chlumu po zvodu a práva vedení až k odhadu dovedeného na svrchu dotčené dědiny daných a k tomu škod a nákladův 1 kop 16 gr. č. plným právem, a jakž táž úmluva vyšlá — a potom zvod tošíře v sobě obsahuje a zavírá. A táž Lukrecie Bohdanecká z Nečtin, manželka někdy dotčeného Heřmana Bohd. — dala jest zase na úmluvu Apoleně Novohradské z Lichtnburka jakožto správci dědin, totiž dvoru Korotice — aby jí v tom práva vedení jeho Vilíma star. Opprstorfa s strany té summy 470 k. 15 gr. č. zastoupila a to podle práva a zřízení zemského opatřila. A táž Apolena Novohradská z L. M. dala jest zase na úmluvu jemu Albrechtovi Klusákovi, jakožto správci dědin totiž dvoru Korotice — aby on Albrecht Klusák v tom právu vedení jeho Vilíma st. Oppr. z strany té summy 470 kop 15 gr. vše č. zastoupil. — A poněvadž někdy Adam Budovec z Budova týž dvůr poplužní Korotice — prodal jest jemu Albrechtovi Klusákovi z Kostelce smlouvou trhovou za 2062½ gr. č. a jemu to čímž má a míti bude, jak země za řád a právo má spravuje a tak spravcím týchž dědin ona Anna z Šenfeldu — jako držitelkyni — tvrze Litně ve správě jemu Albrechtovi Klusákovi od někdy Adama Budovce z Budova zavázaných jsou, kteréž on Adam Budovec také někdy Janovi st. Vratislavovi z Mitrovic jest prodal a odbyl. Proto aby ona Anna ze Šenfeldu jej etc. . .

e) Nárok vdov a sirotkův. Jako doklad stůjž zde úmluva z D. Z. M. 149. fol. G. G. 20. *a*): Dej úmluvu od purkmistra, konšelův i vší obce — města Mostu Janovi Chotkovi z Chočkova a na Skřiváni, jakožto držiteli dědin správních níž psaných ve správě zavázaných, totiž tvrze Skřivání — tak jakž

jest toho všeho někdy Bohuslav Sekerka ze Sedčic v držení a užívání byl, — a to pro příkazy, které jsou přišly na tvrz Kopysty — od Kateřiny Sekerkovy z Šanova i vdovy po někdy Bohuslavovi Sekerkovi ze Sedčic pozůstalé; obeslavši táž Kateřina Sekerkova z Šanova před pány Jich Mti a vladyky do plného soudu zemského většího ke čtyřem dnům sirotčím purkmistra, konšely a všecku obec — města Mostu, viníce je jakožto správce záduší špitálu sv. Ducha blíž Mostu ležícího, držitele statku Kopyst — z 187½ k. gr. věna jí povinného a to takového; jakož jest týž někdy Bohuslav Sekerka jí Kateřinu z Šanova manželku do též tvrze Kopyst vnesl a veselí svatební v též tvrzi s ní měl a proti obvěnění 75 kopami gr. 187½ k. gr. obvěnil, však jí takového věna neujistil, až smrtí z tohoto světa sešel. A tak ona Kateřina Sekerková nejsouc věnem opatřena ani ho sobě jinak ujištěného nemajíc, k tomu statku, do kteréhož vnešena v svrchupsané své jméno hledí — a tak táž Kateřina S. z Š. takové jich dědiny týmž jejím do téhož statku vnešeným právem zemským naříká. Protož aby on Jan Chotek z Ch. jakoby držitel výš psaných dědin — poněvadž se oni — města Mostu jiných žádných dědin někdy Jindřicha, Bohuslava a Adama bratří Sekerkův z S. doptati nemohou, — aby zastoupil.

f) Nárok vlastnický na díl zboží, resp. zadržování. Přirozené jest, že tento druh úmluv jest nejčetnější. Z nich uvádíme onu, která zapsána jest v D. Z. M. 149. fol. 27. *b*): Dej úmluvu od Jana a Václava bratří vlastních Vitanovských z Vlčkovic a na Uhersku Vilémovi Vostrovcovi z Královic J. M. C. radě a prokuratoru v král. Českém na místě a k ruce J. M. C. jakožto krále českého jakožto držitele dědin správních a ve správě od J. M. C. slavné a svaté paměti cís. Ferdinanda, jakožto na onen čas krále českého někdy Divišovi Slavatovi z Chlumu a Košmberka zavázaných, totižto zámku Kostomlat — kterýmižto dědinami spravovati J. M. C. ráčil mezi jinými dědinami a vesnicemi ves Uhersko, Trusnov s rybníky, zejména rybník Lodrant a rybník Trusnovský, Starý pod Lodrantem, rybník Popudil, rybník slove rybník v lesích, rybník druhý v lesích, rybník Rohlík a na drahách, r. podvesní, Mazanec, druhý na drahách s řekou, kteráž jest od starodávna k Uhersku — někdy Divišovi Slavatovi z Ch. a K. dědicům a b.

jeho od téhož někdy J. M. C. Ferdinanda — smlouvou trhovou — týž někdy Diviš Slavata — prodal jest někdy Arnoštovi Vitanovskému z Vlčkovic otci nadepsaných Jana a Václava bratří Vit. z Vlč. dědicům a budoucím jeho za 2150 k. 21½ gr. a dotčené dědiny spravuje toliko správou starou, totižto tou, kterouž jest J. M. C. Ferdinand — jemu učiniti ráčil — a to pro příkazy, kteréž jsou přišly od Adama Jindřicha a Albrechta bratří vlastních a na onen čas nedílných Slavatův z Chl. a K. i na místě Zacharyáše Slavaty odtud, Ch. a K. bratra jich mladšího na onen čas let nemajícího: tu kdež týž Jan a Václav bratří vlastní Vitanovští z Vlč. pohnali jsou do soudu zemského většího král. Č. nadepsané bratry Slavaty viníc je z toho: Jakož jest léta 1564. na gruntech Radhoštských, jichž na onen čas oni bratři Slavatovi v držení jsou byli a nyní Zacharyáš Slavata v držení jest, kterýchžto gruntův na onen čas Přibík jinak Beneš Sekerka ze Sedčic a toho času na Radhošti v držení a užívání byl a za držení svého toho statku Radhoštského strouhu v nově udělati a vymetati dal a touž strouhou uvedl jest vodu z rybníku horního Zičského na rybníky ležící v Radhošti a touž strouhou tak v nově udělanou vyvedl jest vodu ze starého toku, kterýž jest od starodávna chodíval a tak svůj skrze rybníčky horní a dolní zičské svobodný majíc na rybníky jich bratří Vitanovských řečené Lodrant a jiné rybníčky pod týmž Lodrantem ležící jest šel, a týmž vyvedením vody ze starého toku škoda se jim svrchupsaným bratřím děje, tak že na též rybníky své vody dostatku, jakž jest od starodávna bývalo, míti nemohou. I poněvadž tak vody na škodu rybníkův svrchupsaných bratří Vitanovských proti Zřízení zem. ze starého toku vyveden a jinam obrácen jest, a oni bratři Slavatové na onen čas toho statku Radhoště v držení a užívání jsou byli a nyní Zacharyáš Slavata bratr jich téhož statku v držení jest a téhož toku nového na rybníky na onen čas jich a již jeho k Radhošti náležité na škodu týchž bratří Vitanovských jsou užívali a užívá, k nim bratřím Slavatům oni Jan a Václav bratři vlastní Vitanovští hledí, aby takový tok vody zase v starý tok, jak od starodávna bývala, uvésti poručili, tak aby tím starým tokem skrze též rybníčky horní a dolní zičské — týž tok vody volně bez překážky na rybníky jich bratří Vitanovských jíti mohl, tak

jakž týž půhon to v sobě šíř obsahujíc zavírá. Protož aby on Vilém Vostrovec z Královic — je — bratry vlastní Vitanovské z Vlč. — v tom půhonu proti nim — bratřím — Slavatům z Chl. a K. — zastoupil. S tou úmluvou souvisí věcně i následující (ib. fol. F. 28. *a*): D. ú. od Jana Lukavského z Lukavice a na Zámrsku, syna a dědice někdy Heřmana L. z L. Mikulášovi Sekerkovi ze Sedčic a na Obříství, synu a dědici po někdy Přibíkovi Benešovi S. z S. a na Radhošti na onen čas zůstalému a držiteli dědin správních a ve správě zavázaných, totiž městečka Klumínu — vsi pusté Slatiny, druhé vsi pusté Lhoty, čehož tu tak někdy Přibík Beneš Sekerka z S. — od někdy Daniela Špigle z Roglovic a na Šidlovicích v držení a užívání byl, a on Mikuláš též také toho času až posavad v držení a užívání jest a to pro nesprávu a příkazy, kteréž jsou přišly na dvůr poplužní v Radhošti — jakž desky zemské od někdy Přibíka Beneše Sekerky někdy Heřmanovi Lukavskému z L. — plněji svědčí — od bratří Slavatův — kteříž ty dědiny právem zemským naříkají. Proto aby on předpsaný Mikuláš Sekerka z S. zastoupil. Jiná úmluva v této věci jest ib. folio F. 26. *a*) (od Slavatů Janovi Lukavskému z Lukavice a půhon v D. Z. M. 136. J. 5. *b*).

g) Popírání hranic. Z četných toho druhu úmluv uvádíme příkladem onu z D. Z. M. 149. B. 10 *b*): Dej úmluvu od Bernarda Hochauzara z Hochauzu na Malým Baštku Sidonii Karykové rozené Šmitnerové, pozůstalé vdově po někdy Zikmundovi Karykovi z Řezna a na Malém Baštku, jakožto mocné otcovské poručnici dědin a statku po něm pozůstalého od něho Zikmunda, manžela jejího, kšaftem nařízené, jakožto správci a držitelkyni statku na penězích za statek tvrze Malého Baštku — kterýž ona jest jemu Bernardovi Hochauzarovi za sumu 2200 k. gr. č. prodala, jakž táž smlouva — to v sobě šíře obsahujíc zavírá; kteroužto smlouvou ona Sidonie Karyková týž statek syrotčí, starými správami a potom čím i má neb míti bude, týmiž penězi za týž výš dotčený statek, poněvadž na dědinách nemá — spravuje, a to pro nesprávu a příkazy, hteré jsou přišly od Floriana Griespacha z Griespachu na Kacerově a Rožmitále JMC rady, kterýž ty výš dotčené dědiny někdy Zikmunda Karyka — jakž toho on někdy Zikmund

K. od Vilíma Lužanského z Lužné v držení vešel a užívání byl, právem zemským naříká, davši na úmluvu jemu Bernardovi Hochauzarovi z H. a na M. B. — a to pro nesprávu a příkazy téhož Floriana Griespeka — dílu i všech práv a spravedlnosti, kteréž on někdy Zikmund K. z Ř. na panství, zboží a dědictví rožmitálském měl, a je témuž Florianovi Griespekovi vedle někdy Jana Zikmunda a Ondřeje bratří Karyků odtud z Řezna všech živých toho času prodal, totiž na Rožmitál zámku etc. — kteréžto příkazy jsou přišly k němu Florianovi Griespekovi od Ladislava na onen čas ml. a již nyní staršího z Lobkovic a na Zbiroze — kterýžto dědiny právem zemským naříká vyžádavše pánech JMti. a vladykách na plném soudu zemském purkrabí na meze a hranice, a on Florian Griespek tolikéž jest na páních — na meze a hranice purkrabí vyžádal, a jej Ladislava z Lobkovic podle práva obeslal. Totiž počnouce od jedle veliké stojící pod lesem, slove Pchov na skalce, v kteréžto jedli udělány jsou s volí téhož Ladislava z Lobkovic, tolikéž téhož Floriana Griespeka z Gr. jakožto vrchností obojích těch gruntův tu se stýkajících za pravé meze a hranice dva křížové — odtud k jedli velké, na niž tři lízy staré mezní zarostlé jsou odtud dále k buku meznímu velikému, na kterýmž jest jedna líza mezní starodávná zarostlá, odtud — k jedli velké pod vrchem, slove Březím, stojící, odtud jdouce na vrch — až na cestu, kteráž přechází příčkou od Staršic a slove ta cesta od starodávna mezní, uhnouc se na pravou ruku touž cestou až k sosně — odtud k dubu, kterýž mezi dvěma cestami stojí, v kterémžto dubci dvě lízy staré zarostlé jsou a dva kříže v nově léta 1583. — udělány jsou, a proti tomu dubci blízko odtud na jedlici Ladislav z Lobkovic své jméno a léto a nad tím hvězdu vyrýti dal 1583 — a tak což jest po pravé straně, jsou gruntové — Floriana z Gr. a což po levé, jsou gruntové téhož Ladislava z Lobkovic náležející k Zbirohu. Kteréžto meze a hranice on Florijan Gr. dostatečně vykázati a provésti má, jakž též obeslání to v sobě šíř obsahuje a zavírá. Protož aby ona Sidonie — jakožto správce svrchu oznámených dědiců — zastoupila.

h) Poměr manský. Příklad čte se v D. Z. M. 105 f. A. 16 *b*) z r. 1658. tento: Dej úmluvu od Jana Rudolfa

Cellera z Rozentalu a na Trojovicích J. M. krále sl. soudu dvor. a komor. rady i na místě Jana Karla C. bratra jeho, který řád duchovní oblíbil, též od Evy Mundové roz. C. z R., dcery někdy Jana Václava C. z R. a na Slabcích, od osoby její vlastní a jakožto nad sestrou svou nezl. zřízené poručnice. kterýmž jest od v. ur. Lidmily Benygny z Šternberka etc. za příčinou nějakého domnělého manství na statku Petrovicích k hradu Křivoklátu pokládaného, kdež jest jí od Diviše Albrechta Koce z Dobrše jisté obeslání dodáno a od ní zase úmluva 15. dne t. m. Julii l. b. 1658. skrze komorníka od d. z. . . fedrována a to J. M. uh. a česk. krále panu presidentu a radám zřízené komory, též J. M. kr. radě a prokurátoru v kr. č. z příčiny té: Jakož se vynachází, že jest někdy Jan C. z R. otec tohoto Jana Rudolfa C. z R. a děd Evy Mundové, pořádnou smlouvou trhovou — od jistých . . komisarův statek Petrovice — za dědictví spupné a žádnému v ničemž nezávadné koupil — a potom zase týž statek někdy Aleně Marií Vohynské roz. z Hozlan pořádným trhem nápodobně za dědictví spupné prodal, táž pak Alena Marie V. učiníce dskami zemskými jisté pořízení jest dotknutý statek — nadepsanému někdy Frant. Mat. Karlovi ze Sternberka absolute dala a postoupila . . I poněvadž jest . . ve smlouvě trhové zejména doloženo, že jest tento statek Petrovice na místě J. M. C. a kr. jemu někdy Janovi C. — za dědictví spupné — prodán, a tuto mimo nadálosť o nějaké domnělé manství se pretendinuje, pročež on Jan Rudolf Celler etc. časně na úmluvu dává.

Nebezpečí evikce nabylo konkretní podoby dodáním úmluvy obesláním atd., lat. mandata, v starším znění impedimenta.[1])

[1]) Jen výminkou vyskytá se ohrožení orgánem práva veřejného. K takové výmince sluší přičísti úmluvu v D. Z. M. 105 C. 19 *b*): Dej úmluvu od Kateřiny Kokořovcové roz. z Vrtby a na Pirksteině důst. a vel. Janovi Fridrichovi z Vrbna vel. domu professí Soc. Jesu u sv. Mikuláše v M. M. Praž. proboštu na místě a k ruce celého téhož domu — jakožto majícím sobě od někdy Václava Fr. hr. z Kolovrat a posléze řádu Soc. Jesu skrze poslední vůli a disposicí statky mohovité, totiž Střelu, Hostice, Hrádek a Strejčkov, kterými jest, když statek Pirkštein jí Kateřině Kokořovcové prodán byl, evicí neb správu učinil, odevzdané, a tak držitelům týchž statkův — pro příkazy, které jsou přišly od J. M. řím. císaře, uh. a česk. krále resp. tajných i jiných rad, komorníkův etc. skrze citací pod dt. 7 Junii l. 1662. na Einrichtungscommissi v příčině statku Pirkšteina, na kterémž sobě král. komora čes. praetensí míti praví,

Příklad podává zápis z r. 1651. D. Z. V. 112, f. H. 7, b a sq.: Dej úmluvu od Jaroslava Joachima hraběte z Dobrše Maximiliánovi Jiřímu hraběti odtud z Dobrše, a to vedle smlouvy a bratrského porovnání v létě 1648. v úterý po Třech králích, to jest 7. dne měsíce Januarii mezi Karlem Heřmanem, Janem Václavem a tímto Jaroslavem Joachymem, bratry hrabaty z Dobrše s jedné a týmž Maximiliánem Jiřím též hrab. z D. s strany druhé, stalé a ve dsky zemské do kvaternu památného třetího růžového l. tohoto 1651. ve čtvrtek po památce sv. Tří králův, t. j. 12. Januarii pod lit. H, 18. vložené a vepsané; a to pro příkazy, které jsou přišly a témuž Jarolavovi Joachymovi hrab. z D. dodávány jsou od Lidmily Voršily Felnerové a Anny Markéty Nosticové, sester Bechyněk z Lažan, o kterýchž také časně dotčený Jaroslav Joach. hr. z D. témuž Maximiliánovi Jiř. hr. z D. skrze psaní znáti dal a takové insinuací in originali odeslal. Však toho, aby túž věc zastupovati měl, dosavad se nenachází. Kteřížto příkazové takto slovo od slova znějí:

Dej úmluvu od Lidmily Voršily Felnerové a Anny Markéty Nosticové, sester B. z L. a dcer někdy Anny Bechyňové roz. z Dobrše Karlovi Heřmanovi J. M. C. radě, Janovi Václavovi a Jaroslavovi Joachymovi vlastním bratřím hr. z D. vlastním strýcům někdy Adama Galla Koce z D. jakožto nápadníkům statku po něm pozůstalého kšaftem jeho zřízeným — a to pro nedosti učinění výpovědi na soudu J. M. královském komorním v kr. Č. jim Lidmile Voršile a Anně Markétě sestrám B. z L. původům, proti nim Karlovi Heřmanovi, Janovi Václavovi a Jaroslavovi Joachymovi bratřím hr. z D. obžalovaným léta 1647. 17. dne měsíce Novembris vynešené; ať to oni bratří opatří podle práva do dvou nedělí.

J. M. C. radové a úředníci pražští menší desk zem. uroz. pánu panu Karlovi H., Janovi V. a Jaroslavovi J., vl. bratřím hr. z D. etc. Služby své vzkazujeme a věděti dáváme, že urozená paní Lidmila Voršila Felnerová a paní Anna M. Nosticová etc. podaly jsou nám k úřadu d. z. obeslání, viníce V. M. ním ze škod útratních a nákladních ze 200 k. m. a to po výpovědi na soudu J. M. kr. komorním mezi týmiž sestrami B. z L. etc.

a na túž Einrichtungs-Commissí ona Kateřina Kok. od dodání též citací v 6 nedělích pořád zběhlých citována jest atd. atd.

a V. M. obžalovanými . . vynešené, jakž o tom relací od dotčeného J. M. kr. soudu komorního ke d. z. přišla — žádajíc nás při tom, abychom V. M. k témuž obeslání citovali. Protož vedle obnoveného práva a z. z. V. M. obsýláme a k tomu napomínáme, abyste při úřadě d. z. v sobotu po sv. Fab. a Šeb., t. j. 21. Januarii léta přicházejícího 1651. stáli, liquidací týchž škod útratních a nákladních doslýchati a potomně na soudu škodním pod titulem a jménem J. M. královské na to výpovědi spravedlivé očekávati ráčili. Datum na hradě Pražském při úřadě desk zemských pod pečetí Adama Peceliusa z Adlersheimu a na Starém Dvoře J. M. C. rady a místokomorníka v kr. Č. v úterý po památce Početí P. Marie, to jest 13. Decembris léta 1650.

Kteréžto příkazy mnohokráte připomenutý Maximilián Jiří hr. z D. to ať opatří podle práva do dvou nedělí tak, aby skrze to další útraty a jiné škody nepošly. Actum 18. Januarii 1651.

Vyzvání ku zastoupení ze správy plynoucímu dělo se obesláním úmluvou. (Všehrd III. 13, § 24.). Opomenutí toho mělo za následek ztrátu regressního práva správního (Vlad. Zř. Zemské § 17., A. Č. V. p. 19 z r. 1493.; § 37. p. 30, Všehrd III. 13, § 24; IV. 10, § 17., Z. Zemské z r. 1530. § 38.; z r. 1549. § C. 17.),[1]) včasné ale učinění zjistilo, že žalovaný i kdyby při prosoudil, může se hájiti na správcích (pro nesprávu vésti = conpetit tali actio contra fideiussores pro evicta re. Vlad. Z. Z. § 206. p. 118, Všehrd III. 13, § 24., Z. Z. 1530. § 17. ovšem jen do lhůty promlčecí, Všehrd IV. 11, § 23. Z. Z. z r. 1549. § E. 42.,[2]) leč by stanným právem při ztratil. Z. Z. 1530. § 38., 1549. § c. 17.). Příklad takový nachází se mezi relacemi úřadu purkrabství pražského, tento:

Léta 1546. ve středu po sv. Mistru Janovi Husovi Jan Košťalovský Kaplíř ze Sulevic a Dorota z Komarova a na Sulevicích, poručníci dětí a statků někdy Václava Kaplíře ze Sulevic pohnali před úřad purkrabství pražského Šťastného Novohradského z Kolovrat a na Kystře, vině jej k ruce sirotkům z 500 k. gr. č. podle zapsání jeho listem na papíře s přiti-

[1]) Ze soudní praxe srov. D. Z. V. 7, D. 25. z r. 1545.
[2]) Srov. při v D. Z. V. 7, G. 18.

štěním jeho pečetí a na svědomí jednoho pána a jiných dobrých lidí pečetmi, kteréžto list někdy Václavovi Kaplíři st. z Sulevic a dědicům jeho on Šťastný Novohradský na zástavu vsi Dřemčic s jejím příslušenstvím jest učinil, v kterémžto listu tato jedna výminka učiněna jest: Pakliby moji věřitelé z též vsi jakžkoli právem vyvedeni byli, tehdy já svrchupsaný Šťastný Novohradský z K. povinen budu a slibuji věřitele svého, dědice a budoucí zastati a sumu jich zase v jich moc i se všemi škodami dáti a navrátiti. Z kteréžto vsi on Jan Košťalovský a Dorota z Komárova jsouce od Wolfa z Vřesovic, hejtmana hradu Pražského z výplaty do soudu komorního obesláni a jemu Šťastnému davše na úmluvu v tom soudu, když jest je on nezastoupil, darmo touž ves prosoudili a tak tím nálezem a prosouzením z té vsi oni poručníci jsou vyvedeni. Kteréžto sumy 500 k. gr. č. on Šťastný jim poručníkům maje k sobě poselství o to učiněné dáti zanedbává až posavád. Škoda nákladův 16 k. gr. č. (D. Z. V. 47. A. 26 *b*).

Právo úmluvou vyzvati k zastoupení jest ovšem závislé na vzniklé povinnosti a proto v tomto smyslu nepromlčitelné, jak má Všehrd IV. 11, § 23.

Dle Vladislavova Zřízení zemského (§ 153) a i dle pozdějších řádův[1]) měl vlastník evikcí stižený přijíti k úřadu desk zemských a tu úředníkův žádati, aby mu onen trh, na základě jehož povstalo jeho právo vlastnické, četli, jakož i závazek tam obsažený pro evikci a jsa poučen o svém právu, má žádati úředníkův, aby jemu dali úmluvu (ut illi daretur monitio). To se zapíše od starosty komorničího do register (in registra sua) a ten pošle hned komorníka na úmluvu, kterou se žádá, aby správce zapsal se u desk, že tu při na se béře a soudem ji brániti chce. (Všehrd III. 13, § 24.). A potom od toho dne, který den komorník tam bude dávaje úmluvu, po dvou nedělích, nebyl-li zastoupen, má, kdo vede pro nesprávu, ke dskám přijíti a žádati proto za exekuci, to jest především za zvod.

Vyzvaný správce (autor) sám, má-li správce dalšího (qui habet fideiiussorem alium) má hned tomuto dáti úmluvu

[1]) 1530 § 157., 1549 § C. 22. a G. 22.

v téže době promlčecí (Vlad. Z. Z. § 195. p. 113.) Příklad srov. na str. 72.

V poměru k nastalé při bylo nutno úmluvu učiniti nejdéle do vysvědčení půhonův (Všehrd IV. 11, § 23.; Z. Z. z r. 1530. §. 17.; z r. 1549. § C. 17.); dle Obnov. Zř. Z. K 21. do 8 dnů od oznámení nároku, kterým se k regressu správnímu oprávněný ohrožuje ve svém právu. Jeli více správcův, tu dle Všehrda (IV. 11, § 13.—14.) má nejprve (obžalovaný) na jistce sáhnouti, a teprv, co by se jemu nedostávalo, toho má na spolusprávcích postihati; kdyby však jistec nic na dědictví neměl, tehdy může hned na správce saženo býti. Mimo to dle téhož (§ 15.), když dva podávají a spolu ve dsky kladou i spolu spravují, a jeden z nich nemá nic, čím by spravoval, druhý ale má, tehdy správa všecka na tom, který má, zůstává a na toho má saženo býti.

Intervence správce ovšem nezbavila nijak původního pohnaného veškeré účasti ve při, neboť hroziti by mu mohlo dání práva stanného původcovi (srov. Všehrd IV. 13, § 24. Z. Z. z r. 1530. § 38. a z r. 1549. § C 22.)

Úmluvou žádalo se za zastoupení ve při vedené na soudu obojím zemském (viz dolejší příklady), řídčeji na komorním. Takový doklad jest v relacích soudu komorního nejstarší tento:

Léta 1545. v pondělí po sv. Matěji ap. Daniel Tatous z Vraného obeslal před J. Mt. kr. do soudu komorního pana Burjana Medka z Valdeka místokomorníka kr. Č., jakožto držitele dědin ve správě závadných někdy Jiříka Tatousa z Vr. totiž domu Petřína na Újezdě při Menším M. Pr. ležícího se vším příslušenstvím a to pro nesprávu vsi Duchkov, vsi Brandeis, vsi Holousy, vsi Vyšmeku se vším k týmž vesnicím příslušenstvím, s plným panstvím; a to pro příkazy, kteréž jsou přišly od Zikmunda Údrčského z Údrče, úředníka Králové Její Mti při D. Z., kterýž ty dědiny naříká právem zemským, kdež jest týž Zikmund jeho Daniele T. z těch vsí do soudu komorního k výplatě obeslal, jakž též obeslání plněji svědčí a v sobě zavírá. Protož aby on, pan Jan Medek, jakožto držitel těch dědin správních, jeho Daniele T. v tom soudu zastoupil, když na tu při přijde. Po kterémžto obeslání on Daniel T. k panu Burjanovi Medkovi jako k správci svému vedle výhrady soudem

komorním učiněné hleděti chce. Stalo se ve čtvrtek po sv. Gedrutě l. 1546. (D. Z. M. 123 E. 8.). Taková relace učiněna na správce Jana Studeněvského z Libošína. Jiný příklad obeslání má Menšík ve svém spise o soudu mezním příkladem uvedenou. Srov. H. Jireček Spisy právnické v XVI. století p. 163 a sl.

Formu úmluvy pro nesprávu nejstarší zachoval protokol v DD. 32. p. 80, kde se Notantur litere monicionis propter indisbrigacionem. Zní takto:

Johannes de Hazmburg et de Costi judex curie regalis per Bohemiam supremus.

Tibi Benessio Prus de Drast omagiali regio auctoritate regia et sub pena X. marcarum argenti mandamus, quatinus Nicolaum de Sulewicz et de Winterberg personaliter accedens monere debeas prout est disbrigator bonorum et hereditatum omagialium in Drastech pro Johanne iuniore de Hodiegewa venditore dictarum hereditatum omagialium Ulrico de Chmelicz, ut cum dicto Ulrico emptore earundem hereditatum in Drastech amicabiliter componat infra hinc et XIIII dies propter impedimenta que veniunt dicto Ulrico a decano sancte Pragensis ecclesie, qui trahit se super dictas hereditates omagiales in Drastech et nominanter super VII. sexag. gr. census camere alias quantum de iure nostri beneficii fuerit contra ipsum Nicolaum de Sulewicz et bona sua procedetur fidem execucionis nobis facias per impressionem sigilli etc. Datum feria III. post Galli. Tomuto znění druží se těsně nejstarší mi (vedle Všehrda IV. 13, § 6.) známý český zápis o úmluvě v DD. 25. str. 256 *b*):

Leta božího M. V. čtvrtého v pátek o Suchých dnech postních Duchek a jinak Spirit komorník desk dvorských královských byl jest na úmluvě od Petra z Kauče na Trmicích, držitele dědin manských, tudíž v Trmicích, u Martina Sudy z Kundratic mocného otcovského poručníka syrotkův a statku někdy Mikuláše Stolenského z Kopyst pro nesprávu dědin a zboží manských tu v Trmicích a pro překážky, které jsou přišly od Kateřiny z Mansdorfu, někdy manželky nadepsaného Mikuláše z Kopyst, kteráž svrchujmenované dědiny naříká právem dědickým, aby jej Petra, on Martin v tom zastoupil před pány

a vladykami v soudu dvorském královském v sobotu nejprv příští. Vyznání téhož komorníka.

V deskách zemských zní nejstarší úmluva z r. 1563. takto: Dej úmluvu od Jiříka Cetenského z Cetně na Vinařicích Jindřichovi purkrabí z Donína na Benátkách, jakožto správci dědin správních zápisných městečka Terčic . . . s plným panstvím, tak jakž dsky od něho Jindřicha z Donína jemu Jiříkovi Cetenskému na též dědiny v kvaternu památném žlutém leta o 60° K 26 plněji svědčí, šíř ukazují a zavírají, a to pro nesprávu nadepsaných dědin a pro příkazy, které jsou přišly od Zděnka z Valdsteina a na Pěčicích, kteryž nadepsané dědiny právem zemským naříká, obeslavši jeho Jiříka Cetenského před pány J. Mti. a vladyky do plného soudu zemského, viníc jej z výtržnosti a to takové . . . pravě se on Zdeněk z Valdsteina, k těm svrchupsaným dědinám právo a spravedlnosť míti, jakž též obeslání plněji svědčí, v kterémžto obeslání stání se jest položeno v úterý po suchých dnech letničních léta 1563. Protož aby on nadepsaný Jindřich purkrabě z Donína jakožto správce dědin správních svrchupoložených jeho Jiříka Cetenského v té při, když na ni v soudu přijde, podle práva a zřízení zemského zastoupil a to opatřil.

Forma úmluvy této byla stejně konservativní jako při úmluvě pro dosti neučinění. Jako příklad z konce XVI. věku stůjž zde úmluva z kvaternu D. M. 112 fol. A 16 (1589): Dej úmluvu od Šebestiana Lažanského z Bukové Janovi někdy mladšímu a již staršímu z Lobkovic na Točníce JMC. radě a německých len hejtmanu, jakožto správci dědin níže psaných, totiž: tvrz Dubjany, dvůr tudíž poplužní s poplužím, mlejn Nový na řece, ves Studený, dvory kmetcí s platem, dvůr kmetcí ve vsi pusté Hlivej, s dědinami, lukami všemi, jakž ukázány json, s lesy, řekou, potokem Javornicí, což tu koli sám měl, s rybníky, pustinami, s platy stálými i běžnými, kurmi, robotami, s krčmou u Nového mlejna pod Dubjany a s přívozem i s těmi stráněmi a hřebeny s druhé strany potoku Javornice, počnouc nedaleko od Kubova mlejna až dolů k řece (?) i se vší rolí, což k tomu přísluší, s plným panstvím, tak a v témž plném právě, v týchž mezech a hranicích, v nichžto dědictví záleží, a jak vklad téhož Jana někdy mladšího a již staršího z Lobkovic na Točníce a Nové Bystřici

témuž Šebestianovi a Voldřichovi bratřím vlastním Ložanským z Bukové a na Křiči učiněný ve dskách zemských v kvaternu trhovém žlutém léta 1564. v pátek po družebné neděli B. 22 ve dsky zemské památné slovo od slova vložená plněji svědčí, a to pro příkazy, kteréž jsou přišli od Šebestiana Újezdeckého z Červeného Újezda a v Modřovicích Janovi Tejřovskému z Enzidle, jakožto držiteli nyní nadepsaných dědin, kteréhož on Jan Tejřovský z Enzidle do soudu zemského většího království českého jest pohnal, viniti jej chtíc z pychu a pro ten pych z 10 kop gr. č. pokuty podle zřízení zemského propadené a to takové ..... jakoby to gruntové jeho byli, čemuž on Jan Tejřovský že místa nedává, ten pych k sobě přijal a na sebe vstáhl, však pychu nenapravil a pokuty nedal, protož aby stál a z toho práv byl, jakž týž půhon to vše v sobě šíř obsahuje a zavírá. A tak že on Šebestian Újezdecký z Červeného Újezdce ty dědiny v tom artikuli, co se lesu k statku a dvoru jeho Jana Tejřovského Dubjanům náležitého, kdež slove Hřebeny a Stráně, od dotčeného Šebastiana Ložanského z Bukové jemu Janovi Tejřovskému prodaného a postoupeného, dotýče, pravíc on Šebastian Újezdecký ty grunty a lesy, kdež slove »Hřebeny« »V stráních« své dědičné býti, právem zemským naříká, a dávajíc jemu Šebestianovi Ložanskému z Bukové on Jan Tejřovský jakožto správci nadepsaných dědin na úmluvu k němu, aby jeho Jana Tejřovského z Enzidle v tom proti témuž Šebestianovi Újezdeckému z Červeného Újezdce, kdež na témž slavném soudu zemském větším na ten půhon a při přijde, zastoupil a to podle práva opatřil, jakž táž úmluva jeho Jana Tejřovského to v sobě šíře obsahuje a zavírá. Protož aby nadepsaný Jan již starší z Lobkovic jakožto přední správce nadepsaných dědin téhož Šebestiana Ložanského z Bukové proti témuž Janovi Tejřovskému z Enzidle, když na témž slavném soudu zemském větším na ten půhon i při přijde, zastoupil a to podle práva opatřil.

I zde nemělo rovněž Obnovené Zřízení Zemské na stylisaci valného vlivu: Tak na př. zní úmluva D. Z. M. 62 fol. A. 18 z r. 1630.: Dej úmluvu od Viléma z Lobkovic na Bilíně etc. samého od osoby jeho a pro díl jeho Samuelovi Albínovi z Weissenblutu etc. prokuratoru v království českém na místě a k ruce J. M. C. jakožto krále českého,

a to pro nesprávu a příkazy, kteréž jsou přišly od Adama ze Šternberka etc. Tu kdež týž Adam ze Šternberka dal na úmluvu jemu Vilémovi z Lobkovic od osoby jeho a do dílu jeho jakožto níže připomenutému správci svému, poněvadž pro díly Anny hraběnky z Fürstenberka rozené z Lobkovic etc. dceři vlastní někdy Alžběty Lobkovské z Lobkovic nápadnice a držitelkyně statku všeho a všelijakého po ní pozůstalého, osobě její a do dílu jejího, vedle ní a spolu s ní Albrechta Libšteinského z Kolovrat J. M. etc. syna a dědice někdy Jana Libšteinského z Kolovrat etc. jakožto také správcům téhož statku Páteckého jeho dle vyměření zřízení zemského o zastoupení do dílu jich obesláni jsou a proti nim na exekuci právní nastoupeno jest:

a to pro nesprávu a příkazy, které jsou přišly od kněze Kašpara z Questenberka, opata klášterův Strahovského a Želivského etc. i na místě všeho konventu týchž klášterův. Když jest léta tohoto 1623. 25. Augusti do kanceláře Jeho Milosti Císařské české dvorské jej Adama ze Šternberka, tak tím titulem jakožto držitele statku Páteckého i se vším i všelijakým k témuž statku od starodávna náležitým příslušenstvím skrze spis německý obžaloval, pravíce se dotčený kněz Kašpar z Questenberka opat i na místě všeho konventu klášterů Strahovského a Želivského k témuž statku od starodávna náležitým příslušenstvím právo a spravedlnosť vedle majestátův od slavné paměti krále Vladislava, císaře Rudolfa jakož i potvrzení jich od J. M. C. nynějšího krále českého jmíti, jakž týž spis jeho plněji svědčí.

Protož aby on Samuel Albín z Weissenblutu etc. na místě a k ruce J. M. C. jakožto krále českého v té úmluvě jeho Adama ze Šternberka jej Viléma z Lobkovic do dílu jeho proti témuž Adamovi ze Šternberka zastoupil a to podle práva a zřízení zemského náležitě opatřil.

Jako příklad úmluvy německé uvádíme onu z r. 1660.: v D. Z. M. 105 fol. A. 21. *b*): Thue eine Ankündigung von dem hoch vndt wohlgebornen Johan dess heyl. Röm. Reichs Graffen von Rottal etc. als vermög der auch hoch undt wohlgebornen Annæ Mariæ vorhin von Lobkowitz, hernach Seiner Gemahlin Seel. gebohrnen von Sternberkh. So derweil wohlgebornen Ulrich Adam Popel von Lobkowitz ihren vorrigen ehe-

herrn geerbet hatt, der königl. Landtaffel einverleibten Testaments instituirten Universalerben,

der Hoch vndt wohlgebornen Elisabethæ Apoloniæ verwittibten Poplin von Lobkowitz, gebohrnen Graffin von Tilly, als Vormünderin ihres mit dem auch hoch undt wohlgebornen Christoff Ferdinandt Popel von Lobkowitz Seel. (titul) erzeugten undt nach dessen Todt verbliebenen Weisen. Wie auch an (titul) Frantz Wilhelmb Popel von Lobkowitz etc.

Demnach die ob benandte weil. Ulrich Adam So dan Christoph Ferdinandt beide etc. Sell. vndt Frantz Wilhelm drey gebrüder Popln von Lobkowitz lauth eines den 5. Februarii anno 1647. aufgerichten, vndt der königl. Prager Landtaffel den 18. Martii in selbigen Jahr in dem Cypressenfarben gedenck Kwatern sub littera O, 12 einverleibten bruderlichen Theilungsvergleichs laut beylag A. sich dahin güettlich undher einander verglichen vndt verbunden haben, dass daferne von anderwerts gegen eines oder des andern Bruders Antheil eine Strittigkeit moviret oder ein Aussprach wie der immer notiren haben mög, her vorkhomben und sich erraignen möchte, dass also den vermög der rechten deren anderen Brudern nicht allein obligen solle, den beunruhigten Bruder mit Praestirung der landes bräuchigen Gewähr vndt Eviction zur Hilff zu khomben, sondern auch von allen dreyen Brudern insamben gesetzt vndt unita manu et consilio dergleichen Strittigkeit ausgeführet vndt alle Ungelegenheut durch kräfftige vndt schleünigste Mittel abgeleinet werden solle.

Nun aber der Pater Rector dess Colegii Societatis Jesu in der alten Stadt Prag wegen eines von weil Ulrich Felix Popel von Lobkowitz, obernandter Gebrüder Gross Vatters Anno 1604. aufgerichten Testaments vndt darauss praebendirenden legati per 4000 fl. Capital sambt Versessenen interesse, eine gerichtlite einführung laut beylag B. den 19. dieses Monats Augusti in obbemeltes weil Ulrich Adams Popel von Lobkowitz hindterlassenes vndt von gedachten Graffen von Rottal vermittels obbesagter der Gemählin Seel. testaments ererbten Antheil benandtlich zu das Guet Beschkowitz auch einen Camerling von der Königl. Landtaffel genamben vndt vollziehen lassen.

Dass derohalben hoch vndt wohlged. Wittib als Vormunderin vndt Frantz Wilhelm Popel von Lobkowitz (titul) anfangs Hoch vndt Wohlernandten Graffen von Rottal obangezogenen bruderlichen Theilungsvergleichs Articul vnd Clausuln gemess vermög vern. landes Ord. K, 21 hierinnen beystehen vndt denselben in 14 Tagen vertretten sollen. Actum den 23. Tag Augusti Anno 1658.

III. Zápis úmluvy v deskách zemských.

Nejstarší způsob, jakým se vyslání komorníka s úmluvou v deskách zemských poznamenávalo, byl zajisté pouze onen, jak nám jej kvatern jindřichohradecký ukazuje. Ku zápisu kratičkému, kdo koho a z čeho poháněl, přidávány i poznámky procesualních výkonů a mezi nimi i o úmluvě. Že by zvláštních kvaternů k tomu již ve XIV. věku bylo, nezdá se, ledaby ještě v onom věku záznamy činěny byly na některou látku psací netrvanlivou.

Příklad takových poznámek dává zápis v kvaternu Rubeus citationum č. 9. (Reliq. I. p. 75.):

Kaczie de Triebiewlicz conqueritur super Johancam de Trzyebiewlicz et de Hradku .... Camerarius Quieton, terminus feria VI. quatuor temporum Penthecestes, II. camerarius Jan, terminus in crastino Margarete. III. camerarius Quieton, terminus in vigilia Bartholomei.

Ibi Johanca citata infirma, Smil de Solan posuit. Terminus iurare pro infirmitate in crastino Jeronimi. Ibi Johanca de Trziebiwlicz citata stans in capella iurare pro infirmitate noluit. Kaczi actrici datum est pro iure obtento, dedit memoriales. Relacio omnium beneficiariorum.

Item a. d. M°CCCC° III° fer. VI. post Galli camerarius Ostass fuit aput Johancam citatam in monicione atd.

V tomto způsobu pokračováno i v době, kdy starosta komornicí měl zvláštní registra k zanášení úmluv a setrváno v tom až do počátku XIII. věku. Poslední latinský zápis v kvaternu Albus citationum známý jest z r. 1486.:

Martinus de Drzenie citat Johannem Ilburgk. Ibi a. d. MCCCCLXXXVI fer. VI. in die Reliquiarum alias post Ambrosii camerarius Alsso de Kosseticz fuit in monicione apud Elisskam de Landsstein, uxorem olim Johannis Ilburg de Wrze-

sowicz commissariam paternam orphanorum dicti Ilburg et possessorem hereditatum dictorum orphanorum iuxta dominorum beneficiariorum invencionem et post ius obtentum.

Nejstarší pak poznámka v zachovaných kvaternech jest v D. Z. M. 1, H. 23.: Jiřík z Jelče pohání Jana Studeněvského z Libošína, viniti jej chce z 250 kop gr. č. . . . V juxtě k tomu: Vložen útok v sobotu po sv. Máří Majdaleně Jan Řebecký, komorník. Stání ut supra . . . Jiříkovi dáno za právo stané. Dal památné. Actum feria III. post Jeronymi. L. 1540. v pátek před sv. Martinem komorník Matěj byl na úmluvě od Jiříka z Jelče u Jana Studeněvského z Libošína . . . Vyznání téhož úředníka.

Poznámku o úmluvě při správě jsme v pozůstatcích desk před r. 1541. nenašli. Nejstarší tu jest řada úmluv správcům statku Adama Lva z Rožmitala ingrossovaná v D. Z. M. 226 A. 1 sq. První z nich zní takto: Léta 1542. v úterý před sv. Vavřincem Ambrož komorník od Jana z Pernsteina byl na úmluvě u Jana mladšího Popela z Lobkovic na Tejně Horšovském, u Šebastiana z Veitmile na Chomutově etc., u Jana Žateckého z Vejkrstorfu na místo jich i jiných rukojmí statku někdy Zděnka Lva z Rožmitálu, jakožto správcův a na místě všech rukojmí téhož statku někdy Adama Lva z Rožmitalu, držitelův totižto zámku Blatná . . . i jiných všech statkův, kteréž jsou k sobě od Adama Lva přijali a toho vejpovědí krále Jeho Milosti v držení jsou zůstaveni, i odevšech jiných rukojmí deskami zemskými zmocnění, městeček, vsí, dědin, luk, lesův, luhův, rybníkův, řek, potokův, kur, vajec, ospův, se vším k týmž zámkům příslušenstvím, s plným panstvím, nic nikdež ovšem nevymíňujíc . . . a to pro nesprávu dědin hradu Riesenburku, hradu Skal . . . i se vším příslušenstvím, a to pro příkazy, kteréž jsou přišly od Hynka a Jana bratří vlastních Adrspachův z Dubé . . . kteří jsou se s komorníkem pražským v nadepsané dědiny všecky jemu Janovi z Pernsteina uvázali ku pravému právu dědickému, tak jakž jich uvázání i relací téhož uvázání ke dskám zemským učiněná plnější svědčí. Ke kterémužto jich uvázání týž Jan z Pernsteina jest odpor dskami zemskými učinil a vložil i jich k tomu odporu pohnal. A protož, aby oni Jan z Lobkovic, Šebastian z Veitmil a Jan Žatecký z Vejkrstorfu, jakožto správcové a na místě všech rukojmí téhož statku a

dědin správních Zdeňka Lva z Rožmitalu držitelé, kteréž jest dotčené dědiny v tom uvázání jich Adrspachův jmenované on Zdeněk Lev jemu Janovi z Pernsteina prodával a spravoval, jej Jana z Pernsteina v tom soudu a odporu, když na tu při přijde, zastoupili podle práva a zřízení zemského. Podobná úmluva dodána ve čtvrtek po nanebevzetí Panny Marie týmž komorníkem Adamovi ze Šternberka, téhož dne týmž u Jana Tunkle z Brnička a z Zábřehu; v úterý před sv. Bartolomějem komorníkem Kašparem u Šimona Třeštíka z Hyršova; ve středu před sv. Bartolomějem týmž u Václava z Vartmberka; v úterý po sv. Jiljí Zdislavem komorníkem u Arnošta z Krajku; v pondělí po sv. Bartoloměji Matějem kom. u Hynka Špetli z Janovic; v sobotu po sv. Jiljí Ambrožem k. u Kateřiny Švihovcové z Lípy; v sobotu po sv. Jiljí týmž u Oldřicha Muchka z Bukova, a ve středu po sv. Jiljí konečně týmž komorníkem u Anny z Toušeně mocné otcovské poručnice dětí a statku po někdy Jiříkovi Bachtlovi z Pautenova a u Jana a Jetřicha bratří Špetlů z Janovic (A. 1 — A. 9).

Když vznikla samostatná registra starosty komorníčího, zapisovány přece i nadále juxty o úmluvě při půhonech. Kdy tato registra vznikla nevíme, nejspíše ovšem při reformě některé v druhé polovici XV. věku. Zdá se, že ještě Vladislavovo Zřízení Zemské počítá ty kvaterny k novým (Item od úmluv, od panování, zvodův, což se má do starých desk klásti, neb se to prvé dole do jiných knih vpisuje a potom teprv z toho do starých desk, a od toho vepsání 4 gr. č. Item a monitionibus, a dominiis, ab inductionibus, quicquid in antiquas tabulas proscribi debeat, quia ista prius in aliis libris scribuntur, et demum solent in antiquas tabulus transcribi § 167.) a označuje je výslovně jako registra starostova a starosta má tu úmluvu do register zapsati (et is procurator monitionem illam in librum suum proscribere debet § 21. srov. i § 153.). Jestli pak Všehrd v IV. 13 o úmluvě nepraví, že by se zapisovala do zmíněných register, než jen do trhových resp. půhonných, nesluší onu okolnosť přece vymezovati, neb proti tomuto místu:

Neb se každá úmluva ve dsky vepsati musí, jestli pro nesprávu, tehdy při tom trhu, kdež správa jest; pakli po staném právu, tehdy při póhonu, pakli po nálezu panském neb úřed-

níkóv menších, tehdy při panském nebo při úředníkóv menších nálezu má býti napsána, (§ 9.)

jasně dokládá v VIII., 12. § 1.—2.:

Starosta komorničí dvoje registra má: Jedna, kdež uvázanie a bránie s komorníkem zapisuje, v kteréžto registra, když má komorníka vystrojiti na uvázánie nebo na bránie, má nejprvé výpis z desk napsati, a z těch register svých (kapitola tato nadepsána jest: o registrách starosty komorničího) potom na ceduli, s kterúž komorníka vysýlá. Píše také do tiechž register všecky úmluvy, panovánie, škod ohledánie a póhony k otporóm.

Kvaterny tyto nazvány byly: kvaterny starostovy práv vedení s přívlastkem barvy jich. V deskách zachovány jsou od r. 1564. do 1782. Jsou pak tyto:

1. Registra práw wedení, úmluwy od letha 1564. do 1566. (nyní = D. Z. M. 168). Na listu A. 1 *a*) nadepsáno: Umluwy w registru k roku Suchým dnuom postním. Jest pak tu:

1564	k suchým dnům	postním		f. A. 1*a*)	sq.	15	úmluv.
»	» »	»	letničním	f. B. 5*b*)		27	»
»	k roku na zejtří	svatého	Jeronyma	f. C. 1		34	»
				Celkem r. 1564.		76	úmluv.
1565	k suchým dnům	postním		f. D. 17		44	úmluv.
»	» »	»	letničním	f. F. 1		20	»
»	k roku na zejtří	svatého	Jeronyma	f. G. 6		9	»
				Celkem r. 1565.		73	úmluv.
1566	k suchým dnům	postním		f. H. 9		45	úmluv.
»	» »	»	letničním	f. J. 17		18	»
»	k roku naz.	sv.	Jeronyma	f. K. 21		15	»
				Celkem r. 1566.		78	úmluv.

Ostatní listy vyplňují Uvázání, Zvodové, Panování, Půhonové k odporům, přiznání k půhonům a konečně útrata. Celkem 227 úmluv.

2. Registra práv vedení červeně a zeleně štráfovaná od l. 1565. (sic.) = D. Z. M. 148. Obsahují:

1567	k suchým dnům	postním		fol. A. 1		6	úmluv.
»	» »	»	letničním	» A. 27		15	»
»	k roku	sv.	Jeronyma	» B. 23		19	»
				Celkem r. 1567.		40	úmluv.
1568	k suchým dnům	postním		fol. D. 1		9	úmluv.
»	» »	»	letničním	» E. 9		16	»
»	k roku	sv.	Jeronyma	» F. 9		19	»
				Celkem r. 1568.		44	úmluv.

1569 k suchým dnům postním fol. G. 7 6 úmluv.
» k » » letničním » G. 29 14 »
» k roku sv. Jeronyma » H. 25 11 »
Celkem r. 1569. 31 úmluv.
Celkem 115 úmluv.

3. Registra práv vedení žlutá kropenatá od r. 1570. do 1572. = D. Z. M. 165. Na deskách: W. SS. Z. Obsahují:

1570 k suchým dnům postním fol. A. 1 14 úmluv.
» » » » letničním » A. 27 17 »
» k roku sv. Jeronyma » B. 30 20 »
Celkem r. 1570. 51 úmluv.

1571 k suchým dnům postním fol. C. 26 27 úmluv.
» » » » letničním » D. 27 6 »
» k roku sv. Jeronyma » E. 18 8 »
Celkem r. 1571. 41 úmluv.

1572 k suchým dnům postním fol. F. 9 13 úmluv
(chybně označeno jako k suchým dnům letničním)

1572 k suchým dnům letničním fol. G. 3 9 úmluv.
» k roku sv. Jeronyma » G. 21 4 »
Celkem r. 1572. 26 úmluv.
Celkem 118 úmluv.

4. Registra starostova práv vedení zelená od r. 1573.—5. = D. Z. M. 166. Na deskách opětné W. SS. Z. H. a S zlým pánem zlá gizda, s dobrým dobrá bývá. Obsahují:

1573 k suchým dnům postním fol. A. 1 9 úmluv.
» » » » letničním » A. 18 7 »
» k roku sv. Jeronyma » B. 9 26 »
Celkem r. 1573. 42 úmluv.

1574 k suchým dnům postním fol. C. 11 19 úmluv.
» » » » letničním » D. 7 13 »
» k roku sv. Jeronyma » D. 29 15 »
Celkem r. 1574. 47 úmluv.

1575 k suchým dnům postním fol. E. 21 19 úmluv.
» » » » letničním » EE. 27 10 »
» k roku sv. Jeronyma » 21*b*): »Úmluv hledej v registřích půhonych a těmto podobných téhož léta, jsou zádu v nich svázány a mají tuto státi k roku sv. Jeronyma 1575.« Nalézají se skutečně v kvaternu D. Z. M. č. 109. v zadu. Jest tu 17 úmluv. Celkem r. 1575. 46 úmluv.
Celkem 135 úmluv.

5. Registra práv vedení tělná od r. 1576.—1577. = D. Z. M. 82. Opětně na deskách označena písmeny T. SS. Z. H. Obsahují pak:

1576 k suchým dnům postním fol. A. 1 31 úmluv.
» » » » letničním » B. 6 11 »
» » roku sv. Jeronyma » B. 18 17 »
Celkem r. 1576. 59 úmluv.
1577 k suchým dnům postním fol. D. 3 24 úmluv.
» » » » letničním » D. 25 7 »
» k roku sv. Jeronyma » E. 21 21 »
Celkem r. 1577. 52 úmluv.
Celkem 111 úmluv.

6. Registra práv vedení bílá a zelená od r. 1578.—1579. = D. Z. M. 167. Označena na deskách literami P. SS. Z. N. Obsahují:

1578 k suchým dnům postním fol. A. 1 36 úmluv.
» » » » letničním » B. 4 5 »
» k roku sv. Jeronyma » C. 18 20 »
Celkem r. 1578 61 úmluv.
1579 k suchým dnům postním fol. D. 14 48 úmluv.
» » » » letničním » F. 3 19 »
» k roku sv. Jeronyma » G. 3 22 »
Celkem r. 1579. 89 úmluv.
Celkem 150 úmluv.

7. Registra starostova práv vedení rudá od léta 1580. do 1582. = D. Z. M. 139 (chybně označena až k r. 1583). Na deskách litery: P. SS. Z. F. Obsahují:

1580 k suchým dnům postním fol. A. 11 30 úmluv.
» » » » letničním » B. 1 26 »
» k roku sv. Jeronyma » B. 30 37 »
Celkem r. 1580. 93 úmluv.
1581 k suchým dnům postním fol. D. 9 18 úmluv.
» » » » letničním » E. 1 14 »
» k roku sv. Jeronyma » E. 26 30 »
Celkem r. 1581. 62 úmluv.
1582 k suchým dnům postním fol. F. 16 16 úmluv.
» » » » letničním » G. 18 14 »
» k roku sv. Jeronyma » H. 2 12 »
Celkem r. 1582. 42 úmluv.
Celkem 197 úmluv.

8. Registra starostova červená žlutá od r. 1583. do r. 1585. = D. Z. M. 147. Na deskách litery P. SS. Z. H. Obsahují:

1583 k suchým dnům postním nebylo úmluv.
» » » » letničním fol. A. 19 18 úmluv.
» k roku sv. Jeronyma » B. 15 47 »
Celkem r. 1583. 65 úmluv.

1584 k suchým dnům postním fol. C. 24 24 úmluv.
» » » » letničním » D. 18 9 »
» k roku sv. Jeronyma » E. 11 25 »
Celkem r. 1584. 58 úmluv.

1585 k suchým dnům postním fol. F. 6 59 úmluv.
» » » » letničním » G. 14 32 »
» k roku sv. Jeronyma » H. 12 39 »
Celkem r. 1585. 130 úmluv.
Celkem 253 úmluv.

9. Registra práv vedení tělná, zeleně štráfovaná od r. 1586. do 1588. = D. Z. M. 149. Obsahují:

1586 k suchým dnům postním fol. A. 7 31 úmluv.
» » » » letničním » B. 5 29 »
» k roku sv. Jeronyma » C. 2 28 »
Celkem r. 1586. 88 úmluv.

1587 k suchým dnům postním fol. D. 4 23 »
» » » » letničním » E. 1 46 »
» k roku sv. Jeronyma » F. 18 49 »
Celkem r. 1587. 118 úmluv.

1588 k suchým dnům postním fol. GG. 13 66 úmluv.
» » » » letničním » H. 24 31 »
» k roku sv. Jeronyma » J. 21 33 »
Celkem r. 1588. 130 úmluv.
Celkem 336 úmluv.

10. Registra starostova práv vedení modrá od r. 1589. až 1590. = D. Z. M. 112. Obsahují:

1589 k suchým dnům postním fol. A. 12 36 úmluv.
» » » » letničním » B. 14 24 »
» k roku sv. Jeronyma » C. 19 20 »
Celkem r. 1589. 80 úmluv.

1590 k suchým dnům postním fol. D. 22 46 úmluv.
» » » » letničním » F. 8 5 »
» k roku sv. Jeronyma » F. 23 23 »
Celkem r. 1590. 74 úmluv.
Celkem 154 úmluv.

11. Registra starostova práv vedení bílá s mnohými štrafy od 1591.—2. = D. Z. M. 143. Obsahují:

1591 k suchým dnům postním fol. A. 13 29 úmluv.
» » » » letničním » C. 8 6 »
» k roku sv. Jeronyma » C. 24 20 »
Celkem r. 1591. 55 úmluv.

1592 k suchým dnům postním fol. E. 8 43 úmluv.
» » » » letničním » F. 19 22 »
» k roku sv. Jeronyma » H. 12 24 »
Celkem r. 1592. 89 úmluv.
Celkem 144 úmluv.

12. Registra práv vedení od r. 1593.—94. = D. Z. M. 140. Obsahují:

1593 k suchým dnům postním fol. A. 10 21 úmluv.
» » » » letničním » B. 25 9 »
» k roku sv. Jeronyma » C. 25 16 »
Celkem r. 1593. 46 úmluv.

1594 k suchým dnům postním fol. D. 24 30 úmluv.
» » » » letničním » F. 16 21 »
» » roku sv. Jeronyma » G. 24 33 »
Celkem r. 1594. 84 úmluv.
Celkem 130 úmluv.

13. Registra práv vedení tělně žlutá od l. 1595.—95. = D. Z. M. 176. Obsahují:

1595 k suchým dnům postním fol. A. 16 34 úmluv
» » » » letničním » B. 25 11 »
» k roku sv. Jeronyma » C. 23 30 »
Celkem r. 1595. 75 úmluv.

1596 k suchým dnům postním fol. D. 29 49 úmluv.
» » » » letničním » F. 22 12 »
» k roku sv. Jeronyma » H. 3 43 »
Celkem r. 1596. 104 úmluv.
Celkem 179 úmluv.

14. Registra práv vedení višňová 1597.—96. = D. Z. M. 207. Obsahují:

1597 k suchým dnům postním fol. A. 13 51 úmluv.
» » » » letničním » B. 27 17 »
» k roku sv. Jeronyma » C. 28 45 »
Celkem r. 1597. 113 úmluv.

1598 k suchým dnům postním fol. F. 4 63 úmluv.
» » » » letničním » G. 22 29 »
» k roku sv. Jeronyma » J. 4 51 »
Celkem r. 1598. 143 úmluv.
Celkem 256 úmluv.

15. Registra starostova práv vedení zelená od r. 1599.—1600. Na deskách vytlačena písmena: W. Z. W. S. K. P. D. Z. Obsahují:

1599 k suchým dnům postním fol. A. 10 21 úmluv.
» » » » letničním » B. 1 32 »
» k roku sv. Jeronyma » C. 28 44 »
Celkem r. 1599. 97 úmluv.
1600 k suchým dnům postním fol. J. 13 14 úmluv.
» » » » letničním » L. 17 28 »
» k roku sv- Jeronyma » M. 24 56 »
Celkem r. 1600. 98 úmluv.
Celkem 195 úmluv.

16. Registra práv vedení modrá = D. Z. M. 113 od roku 1601.—1602. Označena jsou tolikéž na deskách literami: M. Z. M. S. K. O. D. Z. K. C. Obsahují:

1601 k suchým dnům postním fol. A. 11 35 úmluv.
» » » » letničním » C. 4 7 »
» k roku sv. Jeronyma » D. 4 67 »
Celkem r. 1601. 109 úmluv.
1602 k suchým dnům postním fol. E. 24 47 úmluv.
» » » » letničním » G. 10 16 »
» k roku sv. Jeronyma » H. 17 30 »
Celkem r. 1602. 93 úmluv.
Celkem 192 úmluv.

17. Registra starostova práv vedení červená z let 1603. až 1604. = D. Z. M. 39. Na deskách vytlačena jsou písmena:

J. M. Z. M. A. N. M. S. K.
P. D. Z. W. K. C.
M. K. Z. G. K. D. Z.

Obsahuji:

1603 k suchým dnům postním fol. A. 51 42 úmluv.
» » » » letničním » B. 13 31 »
» k roku sv. Jeronyma » C. 12 46 »
Celkem r. 1603. 119 úmluv.
1604 k suchým dnům postním fol. E. 8 53 úmluv.
» » » » letničním » F. 29 10 »
» k roku sv. Jeronyma » H. 1 25 »
Celkem r. 1604. 88 úmluv.
Celkem 207 úmluv.

18. Registra starostova práv vedení tělná od r. 1605. až 1606. (nikoliv, jak na hřbetě udáno, do r. 1608.) = D. Z. M. 83. Označena jsou na deskách písmeny:

J. M. Z. M. N. D. A. M. C. A. R. S. K. P.
D. Z. W. K. C.
M. K. Z, G.

Obsahují:

1605 k suchým dnům postním fol. A. 19 51 úmluv.
» » » » letničním » E. 3 21 »
» k roku sv. Jeronyma » F. 23 27 »
Celkem r. 1605. 99 úmluv.
1606 k suchým dnům postním fol. H. 25 30 úmluv.
» » » „ letničním » J. 24 16 »
» k roku sv. Jeronyma » L. 30 64 »
Celkem r. 1606. 110 úmluv.
Celkem 209 úmluv.

19. Registra starostova práv vedení bílá a červená od r. 1607. = D. Z. M. 142. Obsahují:

1607 k suchým dnům postním fol. A. 6 11 úmluv.
» » „ » letničním » B. 8 32 »
» k roku sv. Jeronyma » C. 21 42 »
Celkem r. 1607. 85 úmluv.

20. Registra starostova práv vedení žlutá od r. 1608. až r. 1609. = D. Z. M. 104. Označena jsou počátečními písmeny: Y. M. Z. M. N. D. A. M. S. K. P. D. Z. W. K. C Z. M. K. Z. G. K. P. D. Z. W. K. C. Z.

1610.

Obsahují:

1608 k suchým dnům postním fol. B. 22 11 úmluv.
» » » » letničním » C. 10 36 »
» k roku sv. Jeronyma » E. 11 40 »
Celkem r. 1608. 87 úmluv.
1609 k suchým dnům postním fol. H. 1 77 »
» « » » letničním » L. 2 22 »
» k roku sv. Jeronyma » N. 1 13 »
Celkem r. 1609. 112 úmluv.
Celkem 199 úmluv.

21. Registra práv vedení černá od r. 1610.—1611 = D. Z. M. 35. Obsahují:

1610 k suchým dnům postním fol. B. 1 18 úmluv.
» » » » letničním » E. 30 12 »
» k roku sv. Jeronyma » G. 18 39 »
Celkem r. 1610. 69 úmluv.
1611 k suchým dnům postním fol. J. 4 2 úmluv.
» » » » letničním » K. 1 22 »
» k roku sv. Jeronyma » K. 26 55 »
Celkem r. 1611. 79 úmluv.
Celkem 148 úmluv.

22. Registra starostova druhá bílá práv vedení za rok 1612. = D. Z. M. 55. Na deskách vytlačena jsou písmena:

J. M. Z. M. N. H. D. A. Z. S. K. P. D. Z.
M. K. Z. G. K. A. D. V. S. K. P. D. Z.

Obsahují:

1612 k suchým dnům postním fol. B. 16 91 úmluv.
» » » » letničním » G. 15 19 »
» k roku sv. Jeronýma » J. 30 86 »
Celkem r. 1612. 196 úmluv.

23. Registra starostova práv vedení černá od r. 1613. = D. Z. M. 36. Ohsahují:

1613 k suchým dnům postním fol. A. 17 75 úmluv.
» » » » letničním » D. 6 31 »
« k roku sv. Jeronýma » E. 29 49 »
Celkem r. 1613. 155 úmluv.

24. Registra práv vedení bílá třetí za r. 1614. = D. M. 56. Obsahují:

1614 k suchým dnům postním fol. A. 7 žádných úmluv.
» » » » letničním » A. 26 12 úmluv.
» k roku sv. Jeronyma » B. 28 20 »
Celkem r. 1615. 32 úmluv.

25. Registra starostova práv vedení bílá čtvrtá za r. 1615. = D. Z. M. 57. Obsahují:

1615 k suchým dnům postním fol. A. 15 79 úmluv.
» » » » letničnim » D. 70 »
» k roku sv. Jeronyma » F. 27 82 »
Celkem r. 1615. 231 úmluv.

26. Registra starostova práv vedení bílá pátá za r. 1616. = D. Z. M. 58. Obsahují:

1616 k suchým dnům postním fol. A. 12 52 úmluv.
» » » » letničním » C. 13 50 »
» k roku sv. Jeronyma » E. 26 47 »
Celkem r. 1616. 149 úmluv.

27. Registra starostova práv vedení bílá šestá za r. 1617. = D. Z. M. 59. Obsahují:

1617 k suchým dnům postním fol. A. 15 88 úmluv.
» » » » letničním » D. 1 33 »
« k roku sv. Jeronyma » F. 9 113 »
Celkem r. 1617. 234 úmluv.

28. Registra starostova práv vedení bílá sedmá = D. Z. M. 60 (chybně označeno na hřbetě šestá) od let 1618.—1620. Na deskách vytlačena písmena:

W. D. Z. O. S. K. P. D. Z. K. C.
M. K. Z. G. K. A. P. V. S. K. P. D. Z.

Obsahují:

1618 k suchým dnům postním fol. A. 21 30 úmluv.
» » » » letničním » E. 2 46 »
» k roku sv. Jeronýma » F. 6 9 »
Celkem r. 1618. 85 úmluv.

1619 k suchým dnům postním fol. F. 24 1[1]) »
» » » » letničním » G. 1*b* 0[2])
» k roku sv. Jeronyma » G. 1*b* 0
Celkem r. 1619. 1 úmluva.
Cetkem 86 úmluv.

1620 k suchým dnům postním fol. H. 19 40 úmluv.
» » » » letničním » L. 2 29 »
» k roku sv. Jeronyma » M. 6 53 »
Celkem 122 úmluv.

Ku str. N. 1 *a)* poznamenáno: Soud zemský svatojeronýmský od J. Mti za příčinou veřejnosti vojenské skrze patenty odložen až k terminu postnímu 1621 a tak výpravy s půhony k tomuto terminu žádné nebylo.

29. Registra starostova práv vedení osmá (chybně označeno na hřbetě sedmá, na desce devátá) od r. 1621.—24. = D. Z. M. 61. Na deskách vytlačeno:

D. W. Z. F. G. M. C. R. N. A.
N. H. P. A. S. K. P. D. Z. W. K. C.
M. K. Z. G. K. A.
P. V. S. K. P. D. Z.

Obsahují:

1621 k suchým dnům postním fol. A. 5 2 úmluvy. A. 7*b)* poznamenáno: Zvodův, půhonův k odporům, obeslání jak škodných tak i jiných žádných z ničehož k tomuto terminu postnímu 1621 nebylo a soudové žádní se nedrželi.

1621 k suchým dnům letničním fol. A. 14 poznamenáno: Úmluv, zvodův, panování, půhonův k odporům žádných nebylo k tomuto terminu ani přiznání k půhonům.

1621 k roku sv. Jeronyma fol. A. 22 1 úmluva. Celkem 3 úmluvy.

---

[1]) fol. F. 24 poznamenáno: Zvodové ani panování k tomuto terminu žádní nevyšli z příčiny nepokoje v zemi. Práva vedení zastavena býti musila.

[2]) Zde poznamenáno: Uvázání, úmluv, Zvodův, panování ani půhonův k odporům k tomuto terminu letničnímu 1619 žádných nevyšlo za příčinou nepokoje v zemi.

1622 k suchým dnům postním fol. A. 36*b*): Úmluv, zvodův, panování, přiznání k půhonům a tak ani výpravy komorníkův k tomuto terminu soudu zemského postního léta páně 1622. žádných nebylo.

1622 k suchým dnům letničním fol. B. 4*a*): Umluv, panování, přiznání k půhonům ani vejpravy k tomuto terminu letničnímu žádných nebylo.

1622 k roku sv. Jeronyma fol. B. 16*b*) 3 úmluvy.[1]) Celkem 3 úmluvy.

1623	k suchým dnům postním	fol.	B. 29	6 úmluv.
»	» » » letničním	»	B. 37	9 »
»	k roku sv. Jeronyma	»	C. 11	30[2])
			Celkem	45 úmluv.
1624	k suchým dnům postním	fol.	E. 24	30 úmluv.
»	» » » letničním	»	H. 20	18 »
»	k roku sv. Jeronyma	»	F. 16	8 »
			Celkem	56 úmluv.

Fol. J. 28 poznamenáno: Půhonové k odporům k soudu zemskému Jeronymskému 1624; k tomuto terminu žádný půhon k odporům podán nebyl; a fol. J. 29: Vejprava hlavní komorníkův k tomuto soudu z taxy býti nemohla, jakž od starodávna bývalo, nestačila by celá taxa pro skrovnosť její s velikou drahotou. Kdo své půhony dodané míti chtěl, musil komorníku útratu dáti. Kdo nedal, zůstaly jeho půhony nevypravené při úřadě. Celkem 107 úmluv.

30. Registra starostova práv vedení bílá s modrými štráfy od r. 1625. = D. Z. M. 145. Na desce vytlačeno: Za úřadu Johan Bonaventuri Papazoni G. M. C. Kammerdienera a starosty komorničího při Deskách zemských větších království českého s písmenami: M. K. Z. G.
K. P. D. Z.

Obsahují:

1625	k suchým dnům postním	fol.	A. 5	35 úmluv.
»	» » » letničním	»	A. 35	8 »
»	k roku sv. Jeronyma	»	B. 13	15 »
			Celkem r. 1625.	58 úmluv.
1626	k suchým dnům postním	fol.	B. 34	3 úmluv.
»	» » » letničním	»	C. 6	12 »
»	k roku sv. Jeronyma	»	C. 21	33 »
			Celkem r. 1626.	48 úmluv.

[1]) B. 17*b*) jest poznamenáno: »Panování, přiznání k půhonům, obeslání ze škod, půhonův hlavních ke přem k tomuto terminu žádných nebylo a tak ani soudové zemští menší a větší držáni nebyli. Byly toho mnohé slušné příčiny.«

[2]) E. 24 poznamenáno: Vejprava komorníkův z taxy býti nemohla, musily strany původní samy komorníky vypravovati.

1627 k suchým dnům postním fol. D. 16 30 úmluv.
» » » » letničním » E. 10 11 »
» k roku sv. Jeronyma » E. 36 21 »
Celkem r. 1627. 62 úmluv
Celkem 168 úmluv.

31. Registra práv vedení starostova rudá od r. 1628. do 1629. = D. Z. M. 141. Obsahují:

1628 k suchým dnům postním fol. A. 12*b*) 23 úmluv.
» » » » letničním » B. 8 29 »
» k roku sv. Jeronyma » B. 40*b*) 37 »
Celkem r. 1628. 89 úmluv.

1629 k suchým dnům postním fol. D. 10 35 úmluv.
» » » » letničním » E. 3 12 »
» k roku sv. Jeronyma » E. 19*b*) 62 »
Celkem r. 1629. 109 úmluv.
Celkem 198 úmluv.

32. Registra starostova práv vedení pergamenová od roku 1630.—1633. = D. Z. M. 62. Obsahují:

1630 k suchým dnům postním fol. A. 14 66 úmluv.
» » » » letničním » E. 29*b*) 15 »
» k roku sv. Jeronyma » F. 25 50 »
Celkem r. 1630. 131 úmluv.

1631 k suchým dnům postním fol. H. 21*b*) 42 úmluv.
» » » » letničním » K. 5 17 »
» k roku sv. Jeronyma » L. 6*b*) 39 »
Celkem r. 1631. 98 úmluv.

1632 k suchým dnům postním fol. M. 9*b*) 8 úmluv.
» » » » letničním » M. 17*b*) Úmluv, panování an uvázání žádných k tomuto terminu letničnímu ani k Jeronymskému l. 1632. nebylo. Tolikéž léta 1633. k terminu postnímu ani letničnímu podobných práv vedení ani žádná obeslání (neb žádní soudové pro nepříležitost vojenskou po ten všecken čas se nedrželi a desky vždy zavříny byly) nevycházely. A tak taxa komorničí litostivě odpočívala.
Celkem r. 1632. 8 úmluv.

1633 k roku sv. Jeronyma fol. M. 25*b*) 1 úmluva.
Celkem 238 úmluv.

33. Registra starostova práv vedení červená od r. 1634. až 1642. = D. Z. M. 40. Obsahují:

1634 k suchým dnům postním fol. A. 9 10 úmluv.
» » » » letničním » A. 29 2 »
» k roku sv. Jeronyma » A. 35 6 »
Celkem r. 1634. 18 úmluv.

1635 k suchým dnům postním fol. B. 10 8 úmluv.
» » » » letničním » B. 26 5 »
» k roku sv. Jeronyma » B. 40 1 »
Celkem r. 1635. 14 úmluv.
1636 k suchým dnům postním fol. C. 15 28 úmluv.
» » » » letničním » D. 4 1 »
» k roku sv. Jeronyma » D. 34 8 »
Celkem r. 1636. 37 úmluv.
1637 k suchým dnům postním fol. E. 13 15 »
» » » « letničním » E. 23 4 »
» k roku sv. Jeronyma » F. 4 6 »
Celkem r. 1637. 25 úmluv.
1638 k suchým dnům postním fol. F. 32 25 »
5 » » » letničním » G. 7 3 »
» k roku sv. Jeronyma » G. 33 12 »
Celkem r. 1638. 40 úmluv.
1639 k suchým dnům postním fol. H. 24 16 »
« » » » letničním nebylo žádných.
» k roku sv. Jeromyma » »
Celkem r. 1639. 16 úmluv.
1640 k suchým dnům postním nebylo žádných.
» » » » letničním » »
» k roku sv. Jeronyma fol. J. 18 10 úmluv.
Celkem r. 1640. 10 úmluv.
1641 k suchým dnům postním fol. J. 32 26 úmluv.
« » » » letničním » K. 12 9 »
» k roku sv. Jeronyma » K. 40 18 »
Celkem r. 1641. 53 úmluv.
1642 k suchým dnům postním fol. L. 34 46 »
» » » » letničním « M. 37 10 »
« k roku sv. Jeronyma » N. 15 8 »
Celkem r. 1642. 64 úmluv.
Celkem 277 úmluv.

34. Registra starostova práv vedení modrá od r. 1643. až 1657. = D. Z. V. 112. Obsahuje fol. A. 1 až E. 37 Uvázání z let 1643.—1651., od E. 37 pak takto úmluvy:

1643 k suchým dnům postním fol. E. 38 4 úmluvy.
» » » » letničním » F. 1 4 »
» k roku sv. Jeronyma » F. 2*b* 5 »
Celkem r. 1643. 13 úmluv.
1644 k suchým dnům postním fol. F. 4 16 úmluv.
» » » » letničním » F. 9*b* 5 »
» k roku sv. Jeronyma « F. 11 16 »
Celkem r. 1644. 37 úmluv.

1645 k suchým dnům postním fol. F. 18*b* 16 úmluv.
» » » » letničním » F. 24*b* 3 »
» k roku sv. Jeronyma » F. 26*b* 9 »
Celkem r. 1645. 28 úmluv.

1646 k suchým dnům postním fol. F. 32 5 úmluv.
» » » » letničním » F. 34 12 »
» k roku sv. Jeronyma » F. 38 6 »
Celkem r. 1646. 23 úmluv.

1647 k suchým dnům postním fol. F. 40 13 úmluv.
» » » » letničním » G. 8*b* 5 »
» k roku sv. Jeronyma » G. 13 16 »
Celkem r. 1647. 34 úmluv.

1648 k suchým dnům postním fol. G. 19 10 úmluv.
» » » » letničním » G. 23*b* 13 »
» k roku sv. Jeronyma » G. 28 1 »
Celkem r. 1648. 24 úmluv.

1649 nebylo žádných úmluv.

1650 k suchým dnům postním fol. G. 29 2 úmluvy.
» » » » letničním » G. 30 11 »
» k roku sv. Jeronyma » G. 35 39 »
Celkem r. 1650. 52 úmluv.

1651 k suchým dnům postním nebylo úmluv.
» » » » letničním fol. H. 13 7 úmluv.
» k roku sv. Jeronyma » H. 15*b* 14 »
Celkem r. 1651. 21 úmluv.

1652 k suchým dnům postním fol. H. 22 13 úmluv.
» » » » letničním » H. 27 4 »
« k roku sv. Jeronyma » H. 28*b* 12 »
Celkem r. 1652. 29 úmluv.

1653 k suchým dnům postním fol. H. 33 12 úmluv.
» » » » letničním » H. 38*b* 20 »
» k roku sv. Jeronyma « J. 9 16 »
Celkem r. 1653. 48 úmluv.

1654 k suchým dnům postním fol. J. 18 15 »
» » » » letničním a až do roku
1657. (Tuto se více nerozdělují.) 125 úmluv.
Celkem 449 úmluv.

35. Registra práv vedení starostova žlutá (druhá) od roku 1657.—1678. = D. Z. M. 105. Obsahují:

1657 k roku sv. Jeronyma až do (nerozděluje se vždy dle soudního zasedání)
1660 k suchým dnům letničním fol. A. 1 — B. 14 úmluv.
Celkem 73 úmluv.
» k roku sv. Jeronyma fol. B. 15 Celkem 31 úmluv.

1661 k suchým dnům postním fol. B. 27*b* 11 úmluv.
» » » » letničním » C. 3*b* 3 »
» k roku sv. Jeronyma » C. 6 10 »
Celkem r. 1661. 24 úmluv.

1662 k suchým dnům postním fol. C. 12*b* 4 úmluvy.
» » » » letničním » C. 14 6 »
» k roku sv. Jeronyma » C. 17*b* 5 »
Celkem r. 1662. 15 úmluv.

1663 k suchým dnům postním fol. C. 24*b* 1 úmluva.
» » » » letničním » C. 25 5 »
» k roku sv. Jeronyma » C. 28 8 »
Celkem r. 1663. 14 úmluv.

1664 k suchým dnům postním
a letničním fol. D. 9 5 úmluv.
» k roku sv. Jeronyma — 8 »
Celkem r. 1664. 13 úmluv.

1665 k suchým dnům postním — 7 »
» » » « letničním — 6 »
« k roku sv. Jeronyma — 6 »
Celkem r. 1665. 19 úmluv.

1666 k suchým dnům postním — 5 úmluv.
« » » » letničním — 6 »
» k roku sv. Jeronyma — 7 »
Celkem r. 1666. 18 úmluv.

1667 k suchým dnům postním — 11 úmluv.
» » » » letničním — 7 »
» k roku sv. Jeronyma — 13 »
Celkem r. 1667. 31 úmluv.

1668 k suchým dnům postním — 15 úmluv.
» » » » letničním — 5 »
» k roku sv. Jeronyma — 18 »
Celkem r. 1668. 38 úmluv.

1669 k suchým dnům postním — 17 úmluv.
» » » » letničním — 4 »
» k roku sv. Jeronyma — 7 »
Celkem r. 1669. 28 úmluv.

1670 k suchým dnům postním — 13 úmluv.
» » » » letničním — 7 »
» k roku sv. Jeronyma — 7 »
Celkem r. 1670. 27 úmluv.

1671 k suchým dnům postním — 2 úmluvy.
» » » » letničním — 3 »
» k roku sv. Jeronyma — 13 »
Celkem r. 1671. 18 úmluv.

1672 k suchým dnům postním — 13 úmluv.
» » » » letničním — 3 »
» k roku sv. Jeronyma — 6 »
Celkem r. 1672. 22 úmluv.
1673 k suchým dnům postním — 5 úmluv.
» » » » letničním — 7 »
» k roku sv. Jeronyma — 7 »
Celkem r. 1673. 19 úmluv.
1674 k suchým dnům postním — 1 úmluva.
» » » » letničním — 2 »
» k roku sv. Jeronyma — 5 »
Celkem r. 1674. 8 úmluv.
1675 k suchým dnům postním — 2 úmluvy.
» » » » letničním — 7 »
Celkem r. 1675. 9 úmluv.
1676 k suchým dnům postním — 2 úmluvy.
» » » » letničním — 5 »
» k roku sv. Jeronyma — 6 »
Celkem r. 1676. 13 úmluv.
1677 k suchým dnům postním — 4 úmluvy.
» k roku sv. Jeronyma — 1 »
1678 k suchým dnům postním — 6 »
Celkem 11 úmluv.
Celkem 433 úmluv.

36. Registra starostova práv vedení žlutá druhá od let 1678.—1782. = D. Z. M. 106.

1678 k roku sv. Jeronyma fol. A. 1 3 úmluvy.
Celkem r. 1678. 3 úmluvy.
1679 k suchým dnům postním fol. A. 4*b*) 4 úmluvy.
» k roku sv. Jeronyma » A. 8*b*) 5 »
Celkem r. 1679. 9 úmluv.
1680 k suchým dnům postním fol. A. 16*b*) 1 úmluva.
Celkem r. 1680. 1 úmluva.
1681 k suchým dnům letničním fol. A. 18 2 úmluvy.
» k roku sv. Jeronyma » A. 20 4 »
Celkem r. 1681. 6 úmluv.
1682 k suchým dnům postním fol. A. 28 1 úmluva.
» » » » letničním » A. 28*b*) 1 »
1683 k suchým dnům postním a let. » A. 29*b*) 1 »
» k roku sv. Jeronyma » A. 30*b*) 1 »
1684 k suchým dnům postním » A. 31*a*) 3 »
» » » » letničním » A. 33*b*) 4 »
1685 k roku sv. Jeronyma » B. 6 1 »
1686 k suchým dnům postním » B. 8*b*) 7 »

1687	k suchým dnům postním	»	B.	14	4	úmluvy.
»	» » » letničním	»	B.	18	8	»
»	k roku sv. Jeronyma	»	C.	1*b*)	3	»
1688	k suchým dnům postním	»	C.	4*b*)	6	»
»	» » » letničním	»	C.	14	2	»
»	k roku sv. Jeronyma	»	C.	15*b*)	3	»
1689	k suchým dnům postním	»	C.	21*b*)	2	»
»	» » » letničním	»	C.	25	1	»
»	k roku sv. Jeronyma	»	C.	26	3	»
1690	k suchým dnům postním	»	C.	29*b*)	4	»
»	» » » letničním	»	D.	2*b*)	2	»
»	k roku sv. Jeronyma	»	D.	5	2	»
1691	k suchým dnům postním	»	D.	8*b*)	2	»
1692	» » » »	»	D.	12*b*)	3	»
»	» » » letničním	»	D.	16	1	»
»	k roku sv. Jeronyma	»	D.	17	3	»
1693	k suchým dnům postním	»	D.	30	5	»
1694	» » » »	»	E.	4	4	»
»	» » » letničním	»	E.	8	8	»
»	k roku sv. Jeronyma	»	E.	13	1	»
1695	k suchým dnům postním	»	E.	14	1	»
»	» » » letničním	»	E.	15	1	»
»	k roku sv. Jeronyma	»	E.	16*b*)	1	»
1696	k suchým dnům postním	»	E.	17*b*)	1	»
»	» » » letničním	»	E.	19	2	»
»	k roku sv. Jeronyma	»	E.	21	2	»
1697	k suchým dnům postním	»	E.	24	5	»
1698	» » » »	»	F.	1*b*)	4	»
»	» » » letničním	»	F.	10*b*)	3	»
1699	» » » postním	»	F.	10*b*)	4	»
1700	» » » »	»	F.	16*b*)	7	»
1702	» » » »	»	F.	26	5	»
»	k roku sv. Jeronyma	»	F.	30*b*)	5	»
1703	k suchým dnům postním	»	G.	6*b*)	1	»
»	» » » letničním	»	G.	7*b*)	2	»
»	k roku sv. Jeronyma	»	G.	11*b*)	1	»
1704	» » » »	»	G.	12*b*)	4	»
1705	k suchým dnům postním	»	G.	17	1	»
»	k roku sv. Jeronyma	»	G.	19	2	»
1706	k suchým dnům postním	»	G.	20*b*)	1	»
»	» » » letničním	»	G.	22	3	»
»	k roku sv. Jeronyma	»	G.	24	2	»
1707	k suchým dnům postním	»	G.	26	3	»
1708	» » » letničním	»	G.	30	2	»
1709	» » » postním	»	H.	7	12	»

1710 k suchým dnům postním » H. 19*b)* 5 úmluv.
» » » » letničním » H. 29 1 »
Celkem 186 úmluv.

» k roku sv. Jeronyma až do r. 1782. nerozděluje se dle období soudního zasedání. V tomto čase zapsáno na listech G. 27*b*) až P. 46 236 úmluv. Zapsáno tedy od r. 1564. do 1782. celkem 7192 úmluv.

Kvaterny tyto jsou formátu v deskách od r. 1541. vůbec obvyklého vesměs na papíře psány. Vedle uvedených řad úmluv obsahují vždy ještě: *a)* Uvázaní, brání, popisování, ran, škod a míst spatření, a to do roku 1580. za úmluvami, od tohoto času, kvaternem č. 7. (= D. Z. M. 139.) na prvém místě: *b)* Zvody, *c)* Panování, *d)* Půhony k odporu, *e)* Přiznání k půhonům a konečně *f)* outratu při výpravě komorníků.

Podrobněji sluší poznamenati, že první písmeno v slově »Dej« vždy označeno jest buď ozdobami neb alespoň vždy větším rozsahem. Po obou stranách necháno vždy něco místa pro poznámky. Takové jsou buď záznam, kolik komorník obdržel, neb tak zv. juxty. Zde časem i poznamenáváno, zdali vyzvaný při úmluvě pro správu stál či nestál. Tak v kvat. č. 1. (= D. Z. M. 168) fol. B. 4 *a)* jest: Pán nestál (t. j. Jan Bezdružický z Kolovrat), neb na následující straně: pán neráčí zastupovati (t. j. Jan st. Bořita z Martinic); tamtéž: nestál pán Jetřich z Raychu atd. Tolikéž víza zde poznamenávána a ustoupení od exekuce. Mezi jednotlivými úmluvami v ponechané prostoře poznamenával se nahoře komorník, který na úmluvě byl, kdy a komu jí dodal; dole kdy vložen útěk a kvatern desk zemských, kde se zápis nalézal, na jehož základě exekuce se stala.

Datování dnem zápisu v nejstarší době se neschledává, teprve koncem XVI. věku ojediněle nalézáme označení jako na př. D. Z. M. 149 H. 24 z r. 1586.: Actum ve čtvrtek po třech králích, tedy dle svátků; od r. 1608. děje se však již pravidlem. Aby den označen byl řádným číslem před Obnoveným Zř. se též neshledává; jako vůbec v deskách tak i při úmluvě nový způsob označení teprve po cizím vlivu se vyskytuje, a to ještě nikoliv snad ihned. Poprvé našli jsme takové datováno v kvat. D. Z. M. 62 fol. K. 6 *b*) k letnicím r. 1631.: Actum 10. Aprilis 1631., ač současně ještě stále svátkový kalendář jest v užívání současném.

Jako veškeré jednání soudní, pokud zapisovalo se buď na listiny neb v registru vůbec, všude latinsky sepisována byla, bylo i v Čechách. To od počátku. Nejdéle zachovala se asi latina v zápisech vnitřního úřadování při deskách, a tu asi i při úmluvě. Teprve 13. března 1494. učiněno snesení sněmovní: aby již všichni vkladové ve dsky zemské, buď u větší neb menší, v trhové nebo zápisné, památné i půhoné, všecko česky psáno bylo a to věčně aby tak držáno bylo a zachováváno. (Archiv český V. p. 456.); což zároveň do Vladislavova Zřízení Zemského (§ 249.), Zř. Z. z r. 1549. § H. 19. a z r. 1564. F. 7. přijato. A tak jsou úmluvy od této doby pouze jazykem českým psány.

Obnoveným Zřízením zemským však uvedena jako druhá, rovnoprávná řeč, němčina. Praví tento zákonník v § C IV.: A poněvadž tomu milostivě chtíti ráčíme, aby řeč česká a německá v našem dědičném království Českém zároveň průchod a vzrůst svůj měla; protož spisové buď v české nebo německé řeči podáváni býti mají; na takový však způsob, aby, kdež vědomé jest, že obviněný německé řeči povědom není, žaloba v české, a když české řeči není povědom, tehdy v německé; a když obviněný rozený Čech anebo Němec není, v jedné neb druhé řečí dodána, a tak potom v té řeči až do skončení pře procedirováno bylo, a v takovém procesu, tak dobře při soudu zemském jako při dskách zemských, žádnou jinou řečí nic podáváno, jednáno a konáno býti nemá.

Ač zřízení toto datováno jest dnem 15. května 1627, nalézá se první německý zápis teprvé k soudu letničnému r. 1630.: Zní takto:

Gib die Umluwa oder bespreche von dem Hochwürdigen Caspar von Questenberg, Abtes des Closter bergs Sion oder Strahoff vnndt Scheliw Röm. Kay. Math. rath vnndt Visitatorn Praemonstratenser Ordens im Behemb Mehren Schlesien vnndt Polen etc. Unndt Fratre Georgio Chrisurgo Priore sambt des gantzen Convent desselben Closters,

Davidt Heinrichen Freiherrn von Tchiernhaus vnd Polckenheimb etc. als dieser Zeit in Vormundtschafft seynes Pupillen vndt respective Vetters Hansen Frydrych Francisci von Tschiernhaus vnndt Polckenheimb possessorn des guets Lüben über der

Muldaw vndt Tzernuz wegen nicht Parir vnndt genuegtuen dem rechtspruech vnndt Sentenz, so zwischen höchtsgedacht Caspar von Questenbergkh Abtes, Georges Chrisurgo Priorn vnndt dem gantzen Convent des Closterbergs Sion oder Strahoff als Clagers an einem, unndt berurtes Davit Heinrichen Freyherrn von Tziernhaus Vormundes bey dem Cammerrecht gefelt worden, damit er es versorge Vermöge der Landesordnung innerhalb vierzehn tagen. Actum v pondělí po neděli křížové. Zanechal Jiřík Řehoř.

Poměr pak českých a německých zápisů jest v následujících letech tento:

roku	českých	německých	roku	českých	německých
1631	95	3	1665	16	3
1632	8	—	1666	16	2
1633	1	—	1667	25	6
1634	18	—	1668	18	15
1635	14	—	1669	25	3
1636	35	2	1670	17	12
1637	25	—	1671	8	10
1638	40	—	1672	18	4
1639	16	—	1673	10	9
1640	10	—	1674	5	3
1641	52	1	1675	5	4
1642	59	5	1676	6	7
1643	10	3	1677	4	1
1644	36	1	1678	4	5
1645	27	1	1679	8	1
1646	26	1	1680	1	—
1647	33	1	1681	1	5
1648	22	2	1682	1	1
1650	48	4	1683	2	—
1651	19	2	1684	4	3
1652	23	6	1685	—	1
1653	16	18	1686	—	7
1654 až			1687	8	7
1657	104	21	1688	5	6
1658 až			1689	1	5
1660	45	28	1690	6	2
1661	23	1	1691	2	—
1662	9	6	1692	1	6
1663	6	8	1693	5	—
1664	6	7	1694	9	4

roku	českých	německých	roku	českých	německých
1695	1	2	1705	2	1
1696	—	5	1706	2	4
1697	1	4	1707	—	3
1698	3	3	1708	—	2
1699	—	4	1709	2	10
1700	1	6	1710	1	1
1702	4	6	1710 od soudu jeronymského až do r. 1782. 3 české a 233 německých.		
1703	1	3			
1704	—	4			

Poslední dva české zápisy nalézají se na fol. K. 17., a L. 25. Tento zní:

Dey umluwu od Tobiasse Sasska Janowi Frydrichowi Florianowi Gakožto držytely Polowicze Statku Pasadowskeho, aby on to przy Wyssocze Slawnem Král. Saudu Zemskym wietssym letha 1727. dne 27. Juny wynossene w Quaternu Modrym odporůw a O Mordy Patem pod lit. D. 4. do desk zemskych wložene weypowiedi, ktera skrze opusstiene Revisorni Requisita. W Mocz Prawni wzrostla zadost uczynil a dle tyž weypowiedi po dáwno prosslem ssestinedielnym tam uloženym terminu nynii w cztrnaczti dnech o tu na polowiczy statku Possadowiczych od nieho possedirowane pozůstawagiczy mateřzskau pozůstalost poržadnie dilczy czedule tu kdež naleži složil a nasledownie swrch gmenowanemu Tobiassowi Sasskowy dil geho materzsky przysauzeny una cum fructibus a die mortis maternæ perceptis po sražcze toho czo by gemu Execuci trpiczymu dle tež weypowiedi napřzedchazegiczy naleziti průwod k dobremu odečzteno byti mohlo skutecznie widal, gakož y tak a wsselykere na tuto umluwu wzessle sskody a autraty zaplatil, czemuž kdyby zadost neuczynil, dalssy Execuci dle Kral. Zr. Zemského oczekawati ma. Cæterum salvo ulteriori iure quocunque.

Waczslaw Neuman
z Puchsolcze.

Letha 1728. w Patek po Swatczych Swatodussnich to gest 21. Maii weypis teto Umluwy Jan Fridrich Florian przygal od Francze Jozeffa Schwellera komorníka przy kral. Dskach Zemských.

Poslední německá úmluva fol. P. 46 zní:

Thue die Ankündigung Umluwa genannt der Frauen Veronica Faraborkin Verwithibten Gazzinelli gebohrenen Steidlin, alss Bessitzerin des Guths Tworschowitz, damit dieselben demjenigen der Kgl. Landtaffel in dem 3ten Roth.-Korallenfarben Quatern dto. 1773. den 9ten Junii sub lit. M. 23. zugesprochenen Capitali per 16.215 fl. 55 $^{3}_{4}$ kr. noch bereits hie von cedirten 13.789 fl. und annoch ruckstandigen 2426 fl. 55 $^{3}/_{4}$ kr. samt denen von diessen Capitali lauffenden Interessen innerhalb 14 Tägen nebst ersetzung deren auf diese Umluwa gemachten Schäden vnd Unkosten ein genügen leiste, wiedrigen diesselbe der ferneren Execution gewärtig seyn solle Salvo jure competente quocunque.

Wentzl Ignatz Graf Radetzky proprio et tutorio nomine Obrmann J. O. D.

Anno 1782. an Freytag der gedächtnuss deren heyl. Cosmæ und Damiani das ist den 27ten Septembris ist diesse gerichtliche Ankündigung Umluwa genannt in gedachten Guth Tworschowitz vollzohen vnd der Frauen Executæ Tochter Maria Veronica Gazzinallin in abwesenheit des dortigen Beambtens übergeben worden von dem Joh. Joseph Lemlein Landtäffl. Kammerling.

Jako zvláštnosť sluší zde podotknouti ještě, že v řádce datovací, české označení se udržuje po několik let po r. 1631. i při úmluvách německých. Tak hned něm. úmluva ve kvat. D. Z. M. 62 L. 7 *b*) z r. 1631. jest česky datována, ovšem jiná fol. L. 13 má Actum des 23. Augusti.

Jako za všechny výkony dle řádu desk zemských bylo i při úmluvě straně platiti některé poplatky, které přijímal starosta komorničí, aby je sám rozdělil jednotlivým komorníkům a sobě. Placeny směly býti až do r. 1627. jen v groších českých (Vlad. Zř. Zemské § 124. Archiv Český V., p. 65.). Kdežto člověk zcela chudý nic neplatil — ustanovení, které skoro bylo pouze formálné povahy — srov. Všehrd (VIII. 33 § 2.), platil každý jiný dle Ondřeje z Dubé komorníkovi na úmluvu jedoucímu věrdunk (Cod. Jur. Boh. 2/2 p. 381 § 97.). Když písař (notarius) jel na úmluvu dvorskou dostával též věrdunk a od vložení té úmluvy 4 gr. č. (D. D. 30 p. 286. Vlad. Zř. Z.

§ 343.; tak i Zř. Z. z r. 1549. § O. 40., P. 3.). Dle Vladislavova Zřízení, když kdo vzal komorníka na úmluvu, platil 21 grošů, z toho dostal komorník 15 gr. a od relací 4 gr. a starosta sám podržel si 2 gr. (§ 131. p. 67.), dodává však, že při úmluvě pro nesprávu, kolika koli osobám se dá úmluva, od zapsání té úmluvy platiti bylo od každé osoby 4 gr. (§ 160. str. 84, § 161. p. 93. Srov. Zř. Z. z r. 1549. § L. 20.).

IV. Relace.

I. Soudu komorního.[1])

Věcně příslušným byl dle Čelakovského (Archiv Český V., 444) soud komorní v případech, o kterých se nedalo prokázati, že náleží k rozsouzení některému výsadnímu soudu aneb které tento výsadní soud z kterékoliv příčiny nemohl rozhodnouti ... Takovým spůsobem (počátkem XVI. věku) soud komorní odkázán jest na případy rušení míru zemského a na rozmanité menší pře. Kompetence taková vyvinula se ale znenáhla, samo zřízení zemské z r. 1500. ještě obsahuje nápadně málo ustanovení o příslušnosti soudu.

Registra úřadu toho se z větší části zachovala, tvoří vzácný pramen poznání staročeského práva i dávné doby vůbec v každém ohledu. Nejstarší části z konce XV. věku otištěny jsou v Archivu českém, kde se u jich vydání pokračuje.

Relace dávány:

a) Jako oznámení rozsudku ku další exekuci.[2]) Jako příklad slouží relace z r. 1541.: Léta páně 1540. v pondělí po Narození P. M. Jan Voračický z Paběnic obeslal před nejvyššího hofmistra kr. č. Alexandra Kuštu z Koutův vině ho z 100 k. gr. č. pokuty podle zř. zemského propadené pro ručnici, že týž Alexander l. 1540. v neděli po sv. Jiří s ruč-

[1]) Srov. vůbec v. Auersperg. Liber curialis I p. 23 sl.

[2]) Srovnej Obecný nález o ustání práva na soudě komorním 1489, 19. bř. (zapsáno ve dsky památné:) Ktož jsú kolivěk pohonivše do komory před J. M. Kskú právo jedni na druhých ustali aneb ještě potom ustoji, ti se takto zachovati mají: Aby relací z registr K. Mti toho práva staného vezmúc ke dskám zemským, a ten jeden každý, na komž jest právo ustál, bude ho moci ku právu zemskému pohnati jedním půhonem z toho, což jest na něm ustál, z čehož jest pohnal. A tomu pohnanému žádné hojemství dáti se nemá (Archiv český IX, 487); a roku 1498. sněm dne 15. června uzavřel: kdožby v komoře na kom právo ustál, má relací vzíti ke dskám a potom má úmluvu vzíti od desk a právo před se vésti až k odhádání (ib. V, 488). Srov. Všehrd I, 2 § 8.

nicí jest chodil a z ní střílel na rybník jeho Jana Voračického Velšánek etc. jak obeslání ukazuje. Tu J. M. pan Zdislav Berka z Dubé na Lipém a Zákupí, nejv. kr. č. též krále J. Mti, obou dědicův arciknížat J. Mti hofmistr, markrabství Horních Lužic lantfoyth s pány a vladykami krále J. Mti radami o tom nalézti a jemu Janovi Voračickému proti němu Alexandrovi za právo dáti ráčili, tak aby on Alexander jemu těch 100 k. gr. č. v obeslání jmenovaných dal a to od dnešního dne ve dvou nedělích pořád zběhlých. Dal památné. Stalo se v úterý po sv. Žofii l. C. 41. Po kterémžto nálezu svrchupsaný Jan V. z P. po právě jíti chce. Stalo se v sobotu po sv. Mauricii l. 1541. (D. Z. M. 123 A. 4).

b) Jako základ pře škodní a útratní.[1]) Tak zní relace z téhož roku ib. A. 5.: Léta p. 1540. v sobotu po sv. Remigi Pavel Zárybnický, měštěnín města Čáslavi pohnal do soudu komorního kr. č. Bernharta Žehušického z Nestajova na Tupadlích vině ho z hanlivých slov, kdež jest týž Bernhart z úst vůči jemu lháře dával atd., jak půhon ukazuje. Tu jeho Milosť pan Zdislav Berka z Dubé etc. s pány a vladykami krále J. Mti radami o tom nalézti a jemu Bernhartovi za právo dáti ráčili. Dal památné. Stalo se v pondělí po sv. Stanislavu 1541. Po kterémžto nálezu svrchupsaný Bernhart Ž. z N. viniti chce dotčeného Pavla Z. měšť. m. Č. ze škod toliko útratních a nákladních 210 k. gr. podle nálezu obecního. Stalo se v sobotu po sv. Mauriciu l. 1541.

c) Jako svolení ku vykonání některých processuálních činů kromě exekuce a to:

1. Určení a dokázání sumy v rozsudku naznačené. Takový doklad nachází se již r. 1541. L. 1540. ve čtvrtek před sv. Jiřím Jindřich Čech z Prostěboře pohnal do soudu kom. kr. č. Zdeňka Trčku z Lípy na Vlašími, viniti ho chtě z neužívání 950 k. gr. č. dluhu spravedlivého někdy Albrechtovi st. Kordulovi ze Sloupna spravedlivě povinných a soudem komorním přisouzených, z kteréhožto neužívání dotčený Albrecht téhož Zdeňka Trčku do soudu kom. pohnal etc. jakž půhon ukazuje a v tom umřel a po smrti své jemu Jindřichovi Čechovi všecku

[1]) Všehrd, I, 2 § 6—7.

svou spravedlnosť řádně jest odevzdal a na něj toto neužívání 950 k. gr. č. jest převedl, jakž též dání plněji svědčí. Tu J. Mti p. Zdislav Berka z Dubé etc. s pány a vladykami král J. Mti radami takto o tom nalézti ráčili: poněvadž jest on Jindřich Čech to vedle práva prokázal, že jest jemu někdy Albrecht Kordule právo své — podle smlouvy mezi nimi učiněné dal, a týž Jindřich Č. jeho Zdeňka Trčku z neužívání z té sumy výš psané pohnal, pokládaje sobě toho neužívání 600 k. gr. č. I z té příčiny dává se jemu Jindřichovi Č. proti němu Zdeňkovi Tr. za právo tak, aby strany před úředníky menšími d. z. ve středu po Provodní neděli nejprv příští stáli, a což tu on Jindřich Č. do té sumy 600 k. gr. v půhonu jmenovaných před týmiž úředníky provede a prokáže, to aby on Zdeněk Trč. jemu Jindřichovi Č. dal od téhož průvodu ve 2 nedělích pořad zběhlých. D(al) p(amátné). Stalo se v pátek po Božím křtění l. 1541. Po kterémžto nálezu svrchupsaný Jindřich Č. půhon svůj provozovati chce. Dána relací v pátek po sv. Julianě l. 1541. (ib. A. 2).

2. Spravení nemoce: Léta 1541. v pátek po sv. Osvaldu Jindřich Janovský z Janovic obeslal Jetřicha Bezdružického z Kolovrat a na Buštěhradě, aby postavil člověka a podaného svého Vávru, rychtáře z Kněževsi, viniti téhož Vávru chce z toho, že v sobotu před sv. Žofii l. 1541., když Jan Michálkův syn z Janovic, podaný téhož Jindřicha Jan. po své potřebě jda za Pohořelcem na silnici jdouc ke klášteru sv. Markéty nadepsaný Vávra rychtář sám několiký z Prahy beze vší příčiny od téhož Jana jemu Vávrovi dané, bíti a zamordovati na své všeckno jiným svým tovaryšům toho Jana nabízel a sám s koně skočiv ruku levou témuž Janovi uťal a jeho za mrtvého odšel, toho mimo řád a právo tak výtržně učiniti nemaje. Stání před nejv. p. hofmistrem kr. č. etc. v pátek po sv. Jilji o 41. Tu Duchek z Kněževsi položil Vávru bratra svého v půhonu jmenovaného za nemocného. Nemoc spraviti má v kapli Všech Svatých v pátek o suchých dnech postních nejprve příštích. Stalo se ve čtvrtek po sv. Martině l. 1541 (ib. A. 16).

3. Složení přísahy rozhodovací: Léta 1541. v sobotu den sv. Řehoře Anna z Mezilešic pohnala do soudu komor. kr. č. Václava Bikaneckého z Bikanče viniti ho chtíc z 83 k. a 20 gr. č. dílu jeho. Tu kdež jest rukojmí za věno podle jiných za někdy

Jiříka Vrbka manžela jejího a zaplatiti jí podle slibu svého zanedbává etc. jakž půhon ukazuje. Tu jest p. Hendrych st. ze Švamberka a na Zvíkově nejv. sudí dvorský kr. č. etc. na místě J. Mti nejv. p. hofmistra téhož kr. č. s pány a vladykami kr. J. Mti radami o tom nalézti ráčili, aby on Václav B. to spravil vedle práva a zř. z. jakž jemu o tom rozkázáno bude a to v ponděli po Svátosti v hodin XIIII., že jest jí Anně za to věno neslíbil. Pakliby nespravil neb spraviti nechtěl, aby ji těch 83 k. 20 gr. č. věna jejího dílu svého dáti povinen byl a to ode dne nesprávy ve 2 nedělích pořád zběhlých. Dala p. Actum f. IIII. die Dorothee 1544. (ib. B. 27 *b*).

Když r. 1545. uložena byla taková přísaha Markétě Kocovské z Křimic pohnané Eliškou z Křimic v kostele sv. Jiří na hradě pr. ráno v pátek o suchých dnech postních poznamenáno ku konci relace: Jakož jsou z soudu komorního kr. č. podané strany ku přísaze do kláštera sv. Jiří na hradě pr. Eliška z Křimic s Markétou Kocovskou odtud z Křimic (tak jakž relací a podání z téhož soudu komorního to vše v sobě šíře obsahuje), tu J. Mti páni nejv. úředníci zemští s úředníky pr. m. d. z. slyševše strany a zř. z., toho považivše v klášteře sv. Jiří na hr. pr. nalezli: Poněvadž ona Eliška, původ, podle zř. z. jest se nezachovala a prve než jest za vstoupení J. Mti žádala, s přátely bez povolení do téhož kláštera vstoupila a v tom se jest tak, jak zř. z. vyměřuje nezachovala; i z té příčiny ona Markéta Kocovská z Křimic jest té přísahy prázdna. Dala památné.

4. Podání pře na zemský soud pro vlastní nekompetenci: Tak zní relace v D. Z. M. 123 D. 20 *b*) z r. 1545.: Jakož statečný Šebestyán Markvart z Hrádku, purkrabí karlsteinský obeslal Hynka a Petra bratry Křinovce z Křinova v Merklíně. Tu kdež drží ves Dnešice ke klášteru Kladrubskému náležící, pravě týž Šebestyán Markvart z H. k dotčené vsi a rybníkům i s jiným vším příslušenstvím výplatou i jinak právo jmíti, jakž obeslání to v sobě zavírá. Kteréžto pře jest J. Mt nejvyšší p. hofmistr kr. č. s pány a vladykami krále J. Mti radami na Jich Milosť pány a vladyky na plný soud zemský jsou podati ráčili, tak aby strany v pondělí po suchých dnech letničních se všemi

potřebami před týmž soudem zemským stáli a budou-li strany chtíti co ještě dále mluviti, vésti a ukazovati, toho budou míti vůli. Stalo se ve středu po sv. Vitališi l. 1545.

Nejstarší v deskách zachovaná relace z r. 1541. zní takto:

Leta božího M°V°xLI. ve středu dne nalezení sv. Štěpána. Jakož jest Jan Mikeš z Hrobčice měštěnín Starého M. Pražského obeslal do soudu komorního král. českého Petra Chotka z Vojnína na Budenicích, vině jej jménem a na místě Matesa Byny z Velikého Palče, člověka poddaného svého z toho, že jest týž Petr Chotek ten úterý před sv. Duchem nyní minulém dotčenému Matesovi člověku jeho vzal na gruntích téhož Jana Mikše tři klisny pod řádem a právem, jak též obeslání šíře ukazuje.

Tu jeho Milosť pan Zdislav Berka z Dubé na Lipém a Zakupí, nejvyšší král. českého a též kr. M. obou dědicův arciknížat J. Mti hofmistr a markrabství horních Lužic landtfoyt s pány a vladykami krále J. Mti radami, o tom vypověděti ráčili, aby on Petr Chotek ty klisny člověku témuž zase navrátil neb jestli že je na rukojemství má, z rukojemství propustil a to ve dvou nedělích pořád sběhlých. Dal památné. Stalo se v úterý dne sv. Víta 1541.

Po kteréžto vejpovědi svrchupsaný Jan jinak Mikeš z Hrobčice měštěnín Starého M. Pražského viniti chce jménem a na místě Matesa Byny z Velikého Palče, člověka poddaného svého jeho Petra Chotka z Vojnína a na B. ze škod toliko útratných a nákladních 210 k. gr. č. podle nálezu obecního. Dána relací leta oxLI v pátek po narození Panny Marie. (D. Z. M. fol. A. 1).

Z doby před Obnoveným zřízením zemským uvádíme relaci z kvaternu D. Z. M. 107 fol. G. 2 z r. 1623.: Leta toho v úterý po sv. Jakubu apošt. páně Jan Cyryl z Kyršfeldu, měštěnín Nového M. Pražského (kterýž v ceduli Janem Cyryllusem z Kyršfeldu položen jest) pohnal do soudu komorního král. č. Adama Daniele Hrobčického z Hrobčice na Bedrnicích a Kamenným Mostě (na onen čas) J. M. knížete z Lichtensteyna fendrycha, viníc jej ze 486 kop 30 gr. 3 den. vše míš. dluhu pravého a spravedlivého, jakž týž půhon to v sobě šíř obsahuje a zavírá. Tu J. M. vysoce urozený pán pán Adam z Valdsteina na Hrádku nad Sázavou, Lovosicích, Židlochovicích a Dobrovici

J. M. C. tajný rada, komorník a nejv. hofmistr kr. č. s pány a vladykami J. M. C. jakožto krále českého radami soudův dvorského a komorního o tom nalézti a témuž Janovi Cyrylovi z Kyršfeldu původu proti němu Adamovi Danielovi Hrobčickému z Hr. pohnanému za právo dáti ráčili z příčiny v témž nálezu doložené. Dal památné. Stalo se v sobotu po obrácení sv. Pavla na víru křesťanskou leta 1624. Po kterémžto nálezu svrchupsaný Jan Cyryl z. K. viniti jeho Adama Daniele Hrobč. z H. chce ze škod útratních a nákladních, kterých jmenoval 4 kopy 20 gr. č. Stalo se v pátek po sv. Valentinu letha 1624.

Poslední relace česká zní takto: Leta Panie 1728. 14. dne Miesýcze octobris do G. M. Cz. Král: Saudu komorního w Král. Czeském gest zemrzeli Jan David Newrkal swau liquidací na 20207 fl. 40 kr. 5 d. podle té odtud 7. dne gminuleho 1725 Leta publicowane: a od Geho Czy. Milti.. dle toho pod datum Laxenburgu 23. dne Mage 1726 leta Negmilostiwieg prossleho Rescriptu confirmowane Sentenczy proti Johannie Jozeffie owdowiele Dubskey swobodné Paní z Wittinowa rozene Wltawský z Mansswertu a Helffenburgu gakožto nad gegimy syrotky gmenov. Karlem, Leopoldem, Maximilianem a Victorii Maximilianou Ustanoweneg poruczniczý, pak proti Janowi Waczlawowi a Cajetanu Dubským Swobodným Panům z Wittinova Složil, gakž takowe wsse ta liquidací a ta giž pod Datum 20. octobris Leta 1728 ku Král. dskam zemským na to odeslana Relací wiczegi w sobie obsahuge; Podle ktere liquidací bylo gest przi nadprawenem Král. Saudu Komorním 2. dne Miesycze Decembr. Leta 1730 za Prawo dano takto: Zie nadgmenovaný liquidant gim excipientum a excipienti zase gi rozliczný puncta liquidantu ty na který mu przisaha Deferirowana: a taky od nieg skutecznie in tempore praestirowana byla, wýnahraditi se magi, Gakž to ta od Král. Saudu komorniho pod Lit: A: przilożena Sentenczy wiczegi protkazuge: Poniewadž pak wicze praweny liquidant od nadřzečzené Sentenczý primae instantiae Revisi interponirowal, tak gsou Go: Czý: a Král. M: dle gednoho pod Datum 31. Januarii Leta bieżiczýho 1738. Negmilostiwieg prossleho Rescriptu spolu s pržiloženau a Negsprawedliwieg wynessenau Revisorni Wegpowiedi pod Lit. B. nadprawenau Sentenczý primae Instantiae dilem confirmirowati, a dilem refor-

mirowati raczily. Na kteraužto Negmilostiwiegssy Resoluci ý taký prosslau Sentenczý primae Instantiae tý Newrkalowskými wierzitelni Interessanti gsau tuto Relaczý ku Král. dskam zemským k wiedomosti a pro dalssi toho zaopatrženi zadali, kteraužto take se gim tuto dawa. Actum przi Aurzadie Král. Saudu Komornýho 7. dne Miesycze Novembris Leta 1738. (D. Z. V. 580 L. 23 *b*).

Waczlaw Pržibik Müldtner
Wrchný Pisarž.

Nejstarší německá relace pochází z r. 1629. a takto počíná: Im Jahr 1629 dem 11 Monatstag Augusti nach St. Laurentii beklagt bey den königl. Cammer-Recht im Königreich Behaimb der Wolledl. Unnd Gestrenger H. Hanss de Witte von Lilienthal Röm. kayss. Mäy. Rath. etc. die W. Edle Tugentsambe Frau Christinam Cartulam Czerninin geborne Helmielchin auff Hostaw weges 4000 f. rh. Capital liquidirter schulden atd. Podepsáno: Zachariass Vogelhaubt Referendarius und Schreyber bey dem königl. Cammer Recht deutschen Expedition. (D. Z. M. 107 H. 17).

Příklad relace z doby po Obnoveném Zřízení uvádíme tento z r. 1640. v kvat. D. Z. M. 107 L. 19 *b*) až L. 20 *b*): Leta Páně 1637, 26. dne měsíce Martii Jan Podzimek, měštěnín N. M. Pr. obžaloval na soudu J. M. královském kom. v kr. č. Bohuslava Michala Zvěčovského z Korkyně a Cholovic viníce jeho z slov hanlivých a to takových — jakž dalejí ta žaloba v sobě to šíře obsahuje. Na kterémžto soudu J. M. C. ráčil jest dáti Janovi Podzimkovi proti němu Bohuslavovi Michalovi Z. z K. za právo tak, že jemu Janovi P. výš dotčená hanlivá slova od něho Bohuslava M. Z. promluvená k ujmě jeho dobré cti a pověsti býti nemají a on Bohuslav M. Z. témuž P. pokutou obnoveným zřízením zemským vyměřenou, t. j. 50 k. gr. č. dáti a složiti, a to od dnešního dne ve dvou nedělích pořád sběhlých, jako škodní, útratní a nákladní zaplatiti jest povinen, tak jakž táž výpověď na témž soudu mezi týmiž stranami učiněná, kteréž jest Actum 23. dne měsíce Novembris l. 1640. pl. svědčí. Po kteréžto výpovědi týž Jan Podzimek dále po právě svém kráčeti chce pro škodní, útratní a nákladní protu při u úřadu téhož soudu vynaložené totižto:

Dáno za žalobu a registrování jí		52 gr. č.
Poslu od chůze a za relací		34 » » 1 den.
Za repliku	1 k.	
Za 13 obeslání k svědomí, relací a od dodání jich	10 k.	28 gr. č.
Item od zapsáni 6 svědkův a za výpis jich	2 »	24 » »
Památného po výpovědí	2 »	
Za rejstřík a sečtění škod		16 gr.
Summa	18 k.	25 gr. č. 1 den.

Dána relací ke d. z. o škody 12. dne Měsíce Novembris l. 1640. Jan Stehlik.

Od r. 1541. zachovány jsou samostatné kvaterny, do kterých pouze tyto relace vpisovány byly. Jsou to:

1. Kvatern relací od soudu komorního hřebíčkový od l. 1541.—51. (D. Z. M. 123).

2. Kvatern relací od soudu komorního l. 1552.—1564. (D. Z. M. 217). Na deskách: W. P. C. S. — B. M. Z. F.

3. Kvatern relací černý od l. 1564.—84. (D. Z. M. 218). Na deskách W. P. C. S. — B. M. Z. F.

4. Kvatern relací od soudu komorního zelený od l. 1584. do 1610. (D. Z. M. 219). Na deskách W. P. C. S. — B. M. Z. F., na prvém listu: Krystoff Kober etc. Pane Bozie racz dati Sstiastnie.

5. Kvatern relací soudu komorního žlutý od 1610—1646. (D. Z. M. 107). Na deskách I. B. P. ZB. A. N. B. M. P. K. CZE.

6. Relací soudu komorního druhý pomerančový l. 1647. až 1699. (D. Z. V. 579).

7. Kvatern relací soudu komorního třetí pomorančový leta 1699.—1750.

8. Kvatern relací soudu komorního třetí pomorančový od 1738. Na deskách: Ian Karel Hynek Guntler Ingrosator vetsich desk zemskích.

Relace komorní nebyly podávány jménem určité osoby (snad nejv. hofmistra), jako ostatní, než jen zcela všeobecně; jen uprostřed textu jmenuje se sudí. Dle toho vydány za úřadování:

Zdislava Berky z Dubé, nejv. hofmistra od r. 1541.—53. 452 relace.

Jana st. z Lobkovic, nejv. sudího kr. č. na místě nejv. hofmistra 1543 6 r.

Pánů a vladyk krále J. Mti radů na místě nejv. hofmistra 1543 6 r., 1545 16 r.

Hendrycha ze Švamberka, nejv. sudí dvorského na místě hof. 1544 110 r.

Adama ze Šternberka nejv. sudí dvorského na místě hof. 1549—1555 94 r.

Jana ml. z Lobkovic, nejv. komorníka kr. č. na místě hof. 1553 11 r.

Jana st. z Lobkovic na Zbiroze, nejv. hofmistra kr. č. 1555 674 r.

Jana z Valdšteina na Hrádku nad Sázavou, nejv. sudí kr. č. na místě hof. 1555 11 r.

Jana st. ze Švamberka, nejv. sudí dvorského na místě hof. 1556 14 r.

Jana Bořity z Martinic, purkrabí na Karlštejně na místě hof. 1558 42 r.

Adama ze Švamberka, nejv. sudí dvorského na místě hof. 1560 139 r.

Ladislava st. z Lobkovic, maršálka dvoru J. M. na místě nejv. hof. 1569 34 r., jako nejv. hofmistra 530 r.

Joachyma Novohradského z Kolovrat, purkrabí Karlsteinského na místě nejv. hof. 5 r.

Jošta st. z Valdsteina, nejv. sudí dvorského na místě nejv. hof. 13 r.

Jiřího z Martinic, nejv. sudí dvorského na místě nejv. hof. 1584 30 r.

Jiřího st. z Lobkovic, nejv. hofmistra od r. 1585 198 r.

Václava z Říčan, nejv. sudí dvorského 1592 118 r.

Jana nejst. z Valdsteina, nejv. komorníka, jakožto správce úřadu nejv. hofmistra 1597 5 r.

Adama ze Šternberka, nejv. sudí dvorského na místě nejv. hofm. 1597 47 r.

Kryštofa z Lobkovic, nejv. hofmistra 1600 216 r.

Ferdinanda purkrabí z Donína, nejv. hofmistra 1603 8 r.

Adama ml. z Valdsteina, nejv. hofmistra 1601 134 r.
Volfa Novohrad. z Kolovrat, nejv. sudí dvorského 1602 5 r.
Vilíma st. z Lobkovic, nejv. hofmistra 1620 18 r.
Adama z Valdsteina, nejv. hofmistra 1625 39 r.
Hendrycha Libsteinského z Kolovrat, nejv. hofm. 1627 1 r.

V dobách následujících ale upuštěno od označování soudce, a tak podáváme statistiku relací jen dle let. V letech 1627.—1645. vydáno 215 č. a 23 něm. rel. tuším od Vilíma Slavaty z Chlumu, od úředníků 285 r. Dále vydáno relací:

roku	českých	německých	roku	českých	německých
1647	7	1	1682	—	2
1648	5	2	1684	2	2
1650	8	3	1685	—	3
1651	10	1	1686	1	5
1652	7	10	1687	2	2
1653	4	7	1688	1	—
1654	7	6	1689	2	2
1655	7	7	1690	3	3
1656	4	6	1691	—	2
1657	3	13	1692	2	7
1658	5	7	1693	8	1
1659	2	4	1694	8	—
1660	1	30	1697	3	3
1661	4	4	1698	5	3
1662	12	11	1699	2	3
1663	4	5	1700	—	4
1664	9	7	1701	1	—
1665	1	4	1702	2	1
1666	3	5	1703	1	7
1667	5	2	1704	—	1
1668	12	5	1705	4	3
1669	7	3	1706	2	3
1670	1	4	1708	2	4
1671	9	7	1709	—	4
1672	14	5	1710	—	1
1673	4	8	1711	—	2
1674	1	3	1713	1	1
1675	2	3	1714	—	3
1676	4	1	1715	—	1
1677	4	4	1716	—	4
1678	1	3	1717	1	—
1679	3	3	1718	—	5
1681	1	3	1719	—	5

roku	českých	německých	roku	českých	německých
1720	1	1	1731	—	10
1722	—	6	1732	—	4
1723	—	3	1733	—	5
1724	—	7	1734	2	12
1726	—	4	1735	—	10
1727	—	6	1736	—	13
1728	—	4	1737	—	6
1729	—	7	1738	—	10
1730	—	7	1739	1	5

Odtud vydávány napořád jen německé relace:

1740 3, 1741 3, 1742 1, 1745 1, 1746 4, 1747 1, 1748 1, 1749 2. 1750 2, 1751 4, 1752 5, 1753 1, 1754 5, 1755 4, 1756 4, 1757 7, 1758 5. 1759 3, 1760 3, 1761 10, 1763 1, 1764 3, 1765 3, 1766 6, 1767 2, 1768 2. 1769 1, 1770 2, 1771 3, 1772 2, 1773 3, 1774 7, 1775 3, 1776 6, 1777 16. 1778 1, 1779 8, 1780 4, 1781 3, 1782 6, 1783 4, 1784 2, 1786 1.

Zaneseno tedy v deskách relací celkem 4144, z nichž jest 3597 českých a 547 něm.

Poslední vůbec relace zapsána byla 25. dubna 1786. (D. Z. V. 581 K. 7 *b.*)

II. Soudu purkrabství pražského.[1])

Kompetenci soudu tohoto obmezuje Vladislavovo Zř. Z. na listy na dluhy, kteréžby svědčily na peníze (§ 384. p. 176—7) jako i Všehrd (I. 5., § 1., který nic jiného než listy na peníze s rukojměmi vedle práva súdí a súditi má), který ale dodává: a tu jest zpráva o listech, o dobrých vólech, o ležení, o lání i o škodách i o jiných věcech, kteréž k listovniemu právu příslušejí.

K tomu dodati jest podrobněji, že soudil též o:

1. Neudělání listu hlavního. Srov. rel. z r. 1539., kdy Beneš Sendražský ze Sendražic pohnal Zdeňka Trčku z Lipého vině jeho z neudělání listu hlavního právem listovním na sumu 300 k. gr. č. i s úrokem (D. Z. V. 41 C. 5 *a).*

2. Vyvazení z rukojemství, z kteréhož pohnal r. 1541. Zdeslav Vrábský z Vrábí Jetřicha Tluxu Vráb. z Vr. a na Ostrově, tu kdež jest za něj rukojmí se soudruhy v listu hlav-

[1]) Srov. vůbec v. Auersperg Liber curialis I p. 129.

ním na 75 k. gr. s úrokem Lidmile Kulové z Nové Vsi svědčícím, právě on Zdeslav, že za něj v tom rukojemství déle státi nechce (ib. E. 15 *b*).

3. Nekvitování, jak na př. pohnal téhož roku Jiřík Flašár z Dolan Jaroslava Hrabani z Přerubenic, kdež on Jiřík jsa rukojmím vedle jiných v listu hlavním na 83 k. gr. s úrokem jemu Jaroslavovi svědčícím za Bohuslava Flašára z D. a on Jiřík jsa pohnán z dílu svého i přijav on Jaroslav tu sumu dílu jeho Bohuslava Flašára zanedbává jeho Jiříka z dílu jeho kvitovati, (ib. H. 21 *a*).

4. Nepřijetí peněz výplatních, jako na př. roku 1547., kdy pohnal Pavel Tomek z Čejkov na místě svém i na místě Jana a Václava Tomkův z Č. strýcův svých nedílných let nemajících, synův někdy Jindřicha T. Petra Cíle ze Svojšic, aby sumu svou podle listu hlavního jmenem prodeje zástavního na vsi Častkavy a Maršovice, kteráž na výplatu položena, přijal a těch vesnic a lidí postoupil (D. Z. V. 47 A. 26 *b*).

5. Nedodržení smlouvy, byla-li pokuta peněžitá proto smluvena. Tak na př. r. 1556.

6. O meze a hranice, jak obeslal příkladem r. 1541. Jan Mikšův z Hrobčice podle odkladu v soudu komorním učiněného na meze a hranice a na grunty pod rybníčkem Budinickým v obci Šlapanské Petra Chotka z Vojnína a na Budeničkách. (D. Z. V. 41 K. 14 *b*).

Z podaných relací mají pro kompetenční otázku význam dále i tyto příkladové:

Léta 1542. ve čtvrtek po přenesení sv. Václava Jan Voračický z Paběnic a na Prčicí obeslal jest před úřad Apolenu Pavovu z Nové Vsi a na Prčicí z toho, kterak od ní zatčen byl nepořádně listem zatýkacím od úřadu desk zemských vyšlým, právě že jí tu sumu v zatýkači položenou, pro kterouž jest jej zatkla, vyplnil, tak jakž též obeslání šíře ukazuje; podle kteréhožto obeslání on Jan Voračický žádného jest nepořadu, kterýž by se při tom zatčení státi měl, neprokázal, při kterémžto zatčení on Voračický jest zůstaven a dáno jest jí Apoleně obeslané za právo (ib. F. 5 *b*). O zatčení listem soudu komorního srov. ib. G. 21 *b*).

Léta 1541. ve středu po Všech Svatých Gabriel Klenovský

ze Ptení pohnal Jiříka a Jana bratří vlastních a nedílných Odkolkův z Ujezdce na místě jich i na místě Vilíma, Petra, Jaroše, Vaňka, Fridricha a Adama bratří jich mladších let nemajících, vině je jakožto dědice a držitele statku někdy Jana Odkolka z Ujezdce a na Pečicích z 10 k. gr. č. jorgeltu za dvě pololetí zůstalého a to podle zapsání listem na papíře pod pokutou právem listu hlavního a ze škod a nákladův 16 k. gr. č. (ib. B. 20 *b*).

Léta 1544. v pondělí před sv. Ambrožem Kateřina Seletická ze Lhotky pohnala Arnošta Krajíře z Krajku z té příčiny, aby postavil před úřadem purkrabství pražského Annu Hadovu, vdovu pozůstalou po někdy Viktorínovi Hadovi ze Lhotky, kmetičnu svou z Mladé Boleslavi, aby položila před týmž úřadem list hlavní na pergaméně na summu 400 k. gr. č. a úrok z nich svědčící témuž někdy Viktorínovi Hadovi ze Lhotky, v němž jest ještě Markvart Stranovský ze Sovojovic na Novém Stranově a rukojmí zaň v tom listu zapsaní, tak jakž týž list hlavní plněji svědčí a v sobě zavírá. Ke kterémužto listu a k summě v něm zapsané i k úrokům ona Kateřina praví se právo a spravedlnosť míti nápadem po témž někdy Viktorínovi lepší nežli ona Anna ani kdo jiný. Pakli by nepoložila toho listu pokládá sobě pokuty podle zřízení zemského 400 k. gr. č. Ke kterémužto půhonu ona Kateřina původ jest nedala (ib. C. 29 *a*).

Léta 1543. v pondělí před sv. Divišem Mikuláš Majer z Vopřetic, ingrosator desk zemských památných, pohnal Matouše Zachaře, měštěnína města Loun, jakožto držitele statku a za sebou mající summu peněz někdy Petra Spomullara z Mostu, ze 30 k. gr. dluhu spravedlivého a to podle zapsání téhož někdy Petra Spomullara registry úřadu purkrabství pražského pod závazkem cti a víry na sumu 33 kop gr. m. témuž Mikulášovi Majerovi svědčící, tak jakž týž zápis plněji svědčí; na kterýž zápis toliko 30 k. gr. č. týž někdy Petr Spomullar pozůstal jest, a on Zachař maje za sebou sumu peněz dotčenému někdy Spomullarovi náležitou podle smlouvy mezi nimi učiněné, zanedbává jemu Mikulášovi takové sumy peněz podle zápisu znění pozůstalé a nedodalé, dáti a plátce býti až posavad, škod a nákladův 8 k. gr. Ale on Matouš, když na tu při přišlo, k tomu půhonu jest nestál (ib. F. 5 *a*).

Léta 1538. v úterý před sv. Bartolomějem statečný Mikuláš Trčka z Lípy a na Veliši pohnal před úřad Zdeňka Trčku z L. a na Vlašími, vině jeho vedle Jana ml. Trčky z L. a na Opočně z toho: kdež on Zdeněk jemu Mikulášovi vedle téhož Jana ml. Trčky 450 k. $40^1/_2$ gr. 27 p. vše č. listem na papíře pod pečetí svou a na svědomí tří neb čtyř dobrých lidí pečetmi a rukojměmi pod ležením a s těmi všemi pokutami, kterýchž země česká za právo pro dluhy obyčej užívati má podle notule kanceláře pražské k zaplacení na časy rozdílné, totiž léta 1547. na sv. Havla 100 k. gr. č. a na sv. Jiří ihned po témž sv. Havle přišlém 50 k. gr. a tak na každého sv. Jiří a sv. Havla po 50 k. gr. č. platiti a klásti na Smiřicích až do vyplnění té sumy. I takového listu výše dotčeného udělati až posavad zanedbává (ib. K. 9 *b*).

Léta 1547. ve středu den Mláďátek Mandalena z Chřenovic obeslala Zdeňka Víta z Rzavého z toho: kterak by Burjan Medek z Valdeka, místokomorník král. českého podle úřadu svého na statek její, na Podolí, vyjeti měl, pravě ona Mandalena, že by nebyla povinna dopustiti odhadovati, z příčin v témž obeslání dotčených (ib. C. 9 *a*).

Léta 1549. v pátek u vigilii sv. Petra a Pavla ap. božích Albrecht purkrabí z Donína a na Grabsteině obeslal pana Jiříka Šleinice z Šleinic na Tollsteině a Šluknově z toho: kterak by podle smlouvy a z poručení jeho pana Jiříka paní Anně z Trautenberka, manželce jeho pana Albrechta list hlavní věnní s hodnými rukojměmi podle pořádku království českého udělal a jemu jeho v moc jeho podával. Ale týž pan Jiřík, že jest takového listu věnního přijíti nechtěl a tudy že by jemu panu Albrechtovi překážku činil, že on k té sumě přijíti nemůže, žádaje v tom poněvadž se listu hlavního věnního dotýče, kterýž jest i k úřadu purkrabství pražského položen, v té věci za opatření a jeho pana Jiříka k přijetí téhož listu hlavního věnního za napomenutí (D. Z. V. 48 D. 4 *b*).

Léta 1549. v pátek u vigilii sv. Ondřeje ap. b. Jan Tetaur z Tetova etc. obeslal Jana Popela z Vesce a na Sukdole z toho, kterak by se on Jan Popel svolil, aby on Jan Tetaur s Vilímem Baršem z Kamenice se smluvil o summu peněz, kdež jest zatčen po přísudku při úřadu purkrabství pražského za rukojemství

Votíka Hokovského z Hokova, po kterémžto přísudku jej jest zatekl. Kdež pak on Jan Tetaur s týmž Vilímem Baršem o to jest se smluvil a jemu Popelovi od Barše kvitanci na 100 k. gr. č. zjednal, ale on že takové kvitancí přijíti ani jej Jana Tetaura kvitovati nechce (ib. D. 5 *a*).

Léta 1550. v úterý po Všech Svatých. Dorota ze Šenfeldu obeslala pana Jiříka Zeidlice ze Šenfeldu a na Zvoliněvsi z té příčiny: Jakož jest jí týž Jiřík Z. při témž úřadě purkrabství pražského po přísudku list hlavní na 200 k. gr. č. svědčící položil na ten způsob, aby týž list od úřadu vydáván nebyl, leč by od ní obeslán byl, že sám při kvitování býti chce. Kdež témuž Jiříkovi Z. psaním od úřadu oznámeno, aby stál ve čtvrtek po Všech Svatých a takový list že Dorotě vydal, a ona když ten a takový list vyzdvihne, jeho že kvitovati chce a pakli by toho neučinil a jí takového listu nevydal, že po právu jíti před se chce. (D. Z. V. 49 B. 9 *a*).[1])

Neméně důležitý pramen ku poznání kompetence jsou případy, kdy soud purkrabský odmítl rozhodování pře a podal

[1]) Jako příspěvky další k poznání činnosti tohoto úřadu uvádíme ještě tyto vybrané případy z relací:

Balcar Hirspergar z Kynygsheinu a na Vartnberce pohnal Hendrycha Hiršpergara z K. a na V. z 100 kop gr. č. pokuty jemu Balcarovi Hirspergarovi propadených a to pro dosti neučinění smlouvy, kteráž mezi týmž Balcarem H. z K. s jedné a jim Hendrychem H. z K. s strany druhé leta božího 1549 ten čtvrtek po hodu slavném Vzkříšení Pána Krista, jinak po sv. Jiří, učiněna jest, kteroužto smlouvu ve všech artykulích přijali a jí zadosti učiniti se podvolili a to pod pokutou 100 k. gr. propadení a tu pokutu na sobě dobývati mají právem listu hlavního, jakž to táž smlouva v sobě šíře zavírá. Kteréžto smlouvě Hendrych H. zadosti neučinil v tomto artykuli, kdež v též smlouvě doloženo jest: Co se hnání vod na též rybníky neb pouštění vod s jedněch rybníků na druhé dotýče, mají strany vody bez odpornosti pouštěti, tak aby rybníci pro nedostatek vody úzkosti neměli. I maje on Hendrych H. podle znění téhož artykule vody bez odpornosti pouštěti na rybník Balcara H., tak jakž ten artykul to v sobě zavírá, toho jest neučinil, ale leta 1551 v zimě i v letě touž vodu on Hendrych H. zdržoval, tak že voda nechodila na rybník Balcara H., který slove Malý Medvěd. (D. Z. V. 52 F. 24).

Léta 1557 v uterý po Nanebevzetí Panny Marie Václav Král z Dobré Vody pohnal před úřad Jiříka Kopydlanského z Kopydlna a na Černíně z 100 k. gr. č. pokuty propadené a to podle smlouvy trhové o statek Černín učiněné, kteréžto smlouvy datum jest léta tohoto 57. ve čtvrtek po sv. Fabianu a Šebestianu. Vedle kteréžto smlouvy on Jiřík Kopydlanský tomu jest dosti neučinil a vkladu dotčené smlouvy dskami zemskými jest přijíti a to což zase od sebe učiniti měl, nechtěl, a zapsavše se touž smlouvou v pokutě dotčené pro nedosti učinění v čemkoli právem listu hlavního. (ib. E. 7 *b*).

ji k místu jinému. Z přehojných tu případů uvádím tyto nejcharakterističtější.

a) Popírání pravosti listin: Léta 1540. v pondělí u vigilii sv. Petra a Pavla Jan starší Škorně z Stranova pohnal Markvarta Stranovského z Sovojovic z 25 k. gr. č. jistiny, k tomu z úroku ročního o sv. Jiří minulém zadržalého z 3 k. gr. dluhu spravedlivého dílu jeho. Tu, kdež jest rukojmě sám druhý v listu na papíře právem listu hlavního na sumu 50 k. gr. č. s úrokem svědčícím za Petra Zahrádku z Černé, tak, jakž týž list dluhu šíře ukazuje, k tomu ze škod a nákladův. Kdež po vyslyšení té pře Jan Byšický z Byšic s radou svou, poněvadž zřízení zemské to v sobě zavírá, kdož by koliv pečeti své odpíral, že purkrabí toho souditi nemá ale podati na soud zemský. I z té příčiny jí podává na Jich Mt pány a vladyky do plného soudu zemského, tak aby on Markvart Stranovský ze Sovojovic i také Petr Zahrádka před J. Mi osobně na plném soudu zemském stáli a dostáli a tu při vedli. A to ten úterý o suchých dnech postních nejprv příštích, to jest ten úterý na den sv. Longina a což tu Jich Mt páni v té při je vyslyšíce stranám ráčí najíti, tak při tom aby se zachovali. (D. Z. V. 41 C. 29 *a*). Podobně D. Z. V. 43 A. 9 *a*) atd. atd.

b) Nářek cti: Léta 1575. v pondělí po sv. Trojici Zikmund Vrábský Tluxa z Vrábí a na onen čas na Hodkově pohnán jest od Jana Crkovského z Zahrádky a na Crkovicích, vinicího Zikmunda Vrábského z 100 kop gr. č. dobrých stříbrných rázu pražského jistiny, k tomu ze 6 kop gr. úroků pololetních o sv. Jiří nyní minulém léta tohoto 1575. vzešlých z 18 kop gr. č. dluhu spravedlivého. Tu kdež jest rukojmím již toliko sám jediný živý pozůstalý v listu dluhu na papíře právem listu hlavního za někdy Hynka Vrábského Tluxu z Vr. a na Sibříně Anně dceři neboštíka Víta Trnky, měštěnína Starého M. Pražského svědčící, tak jakž týž list to šíř v sobě obsahuje a zavírá, právě on Jan Crkovský ze Zahrádky, že má sobě týž list od Kateřiny Crkovské z Vrábí, kterýž jest na ní po napřed psané Anně dceři neboštíka Víta Trnky měštěnína Starého M. Pr. máteří její právem dědickým přišel a připadl pořádně s dobrou volí. K tomu ze škod a nákladův. Kdež pan Čeněk Mičán z Klinsteina — s radou svou vyrozuměvše zpočátku

průvodův té pře vedených, že se tu nářku poctivosti i také titule starožitnosti rodu dotýče, z těch příčin tato pře podává se na pány J. Mt a vladyky na plný soud zemský větší (D. Z. V. 62 J. 13 *b*).

c) Nařknutí svědků z křivé přísahy: Léta 1576. v pátek před narozením Panny Marie Havel Diviš a Jeronym bratří vlastní Hrobčičtí z Hrobčice obesláni jsou před úřad na žádosť Vilíma Komedky z Rovin z neřádného zatčení, tu kdež jest on Vilím K. od nich listem zatýkacím od úřadu nejv. purkrabství pražského vyšlým po nálezu zatčen, tak jakž týž zatýkač, jehož datum na Hradě Pražském ve středu po Navštívení sv. Alžběty léta tohoto o. 76 plněji svědčí, nepořádně z příčin těchto: Jedno, jedouc on Vilím Komedka v pátek den sv. Bartoloměje nyní minulého léta tohoto o. 76 nočním časem po potřebě své Platnýřskou ulici v Starém M. Pražském na voze, tu jest jemu zatýkač od písaře podrychtářového dodán a tak od rychtáře a práva zatčen není. Druhé, když po potřebách svých jede na voze, zatčen býti nemá, nebo Zřízení zemské na to se nevztahuje ale světle vyměřeno jest, jakým způsobem zatčen býti nemá. Třetí, kdož koho zatýká, má míti původa a ten původ má požádati práva, aby zatýkal, a přijímá-li za zatčení, ale všeho toho jest pominuto. Tu pan Čeněk Mičán z Klinsteina etc.: Poněvadž se od Vilíma Komedky skrze Hanuše z Ditmansdorfu přítele jeho po přečtení svědomí Tomáše Taubmana promluveno jest, že on Tomáš Taubman křivě a neprávě svědčí, z té příčiny tato pře vedle vyměření Zřízení zemského podává se na J. Mť pány a vladyky na plný soud zemský větší. (D. Z. V. 63 F. 18 *a*).

e) Nápad. Leta 1598. ve čtvrtek den Památky Navštívení sv. Alžběty Kateřina Otmarová z Hustiřan a na Chvalkovicích obeslala jest do soudu nejv. p. p. pana Zikmunda Smiřického z Smiřic a na Skalách a Dubu, Císaře římského J. Mti mundšenka, strejce někdy pana Jaroslava Smiřického z Smiřic a na Kostelci nad Černými Lesy, Císaře J. Mti jakožto krále českého dvoru hofmistra v král. českém, předního a prvního nápadníka statku všeho a všelijakého, kterýž tehdaž měl neb ještě míti mohl po něm panu Jaroslavovi Smiřickém z S. pozůstaleho tak, jakž tím titulem on pan Zikmund Smiřický ze Sm. předním

a prvním nápadníkem statku všeho a všelijakého v kšaftu od něho pana Jaroslava Smiřického z Sm. učiněným, položen jest, jakž týž kšaft v kvaternu trhovém Plavém pod lit. E. 2 to v sobě šíř obsahujíc zavírá; z toho: Jakož jest na onen čas do soudu nejv. p. p. někdy Zdéna Dobřenská z Hustiřan a na Barchově a Svinišťanech, jakožto vlastní sestra někdy Zdenka Chvalkovského z Hustiřan pohnala pana Jaroslava Smiřického ze Smiřic, viníc pána týmž půhonem jakožto držitele statku po někdy Jetřichovi Vostrovcovi z Kralovic z 600 k. gr. č. vedle kteréhožto půhonu, když na při přišlo, taková rozepře mezi ní někdy Zdénou Dobřenskou, původem s jedné, a ním panem Jaroslavem Smiřickým z Smiřic pohnaným z strany druhé na témž soudu nejv. p. p. vyslyšena jest, tak jakž z počátku dotčený půhon v registřích a převedení mezi dotčenými stranami vedle téhož půhonu vzešlé, v Zelených Nálezových pod lit. N. 3 zapsané to v sobě šíř obsahujíce zavírá. Ale dříve nežli na touž při nález se stal táž Zdéna Dobřenská, původ, prostředkem smrti s tohoto světa jest sešla, po jejížto smrti též někdy Václav a Jiřík bratří vlastní a nedílní Chvalkovští, jakožto nápadníci kšaftem zřízení od někdy dobré paměti Zděnka Chvalkovského z Hustiřan a na Svinišťanech, statku jeho, obeslali jsou do téhož soudu nejv. p. p. jeho pana Jaroslava Smiřického z Sm. a na Kostelci nad Černými lesy J. M. C. radu a hofmistra dvoru J. Mti v král. českém majíce k těm 600 k. gr. č. s počátku v tom půhonu obsažených a k té již oznámené při vyslyšané právo a spravedlnosť, aby on pan Jaroslav Smiřický z Smiřic, když na tu při vyslyšanou přijde stál, a též slyšel, jakž tolikéž takové obeslání v registřích téhož soudu nejv. p. p. v Rozynových obesláních H. 13 to v sobě obšírněji zavírá. Kteréžto obeslání tolikéž prvé nežli jest na touž při vyslyšenou a předopáčenou nález se stal, pro smrt Václava Chvalkovského, jakožto jednoho původa jest minulo a k svému přetržení přišlo, za kterýmižto příčinami ta pře s počátku dotčená a vyslyšaná až posavad nálezem spravedlivým k mistnému skončení jest nepřišla. K kterýmžto 600 k. gr. č. a k té již oznámené při vyslyšané ona spočátku paní Kateřina Ottmarová z Hustiřan etc. majíce sobě od někdy Elišky Polcarové z Hustiřan a na Chvalkovicích, sestry své vlastní, jakožto též mající sobě od Jiřika Chvalkov-

ského z Hustiřan etc. poněvadž na něho jakožto již samého živého zůstávajícího bratra vlastního a nedílného někdy Václava Chvalkovského z Hustiřan po smrti jeho nápadem všecek a všelijaký statek, všecka a všelijaká práva přišla a připadla, léta 1594 ve čtvrtek ochtáb sv. Tří Králův zápisem dskami zemskými v dluhu jednom 100 k. gr. č. ona Eliška Polcarová z Hustiřan, sestra jeho, i její budoucí, všeho dědictví jeho, všech a všelijakých práv a spravedlností jeho na něho Jiříka Chvalkovského z Hustiřan po někdy Václavovi Chv. odtudž z H. bratru jeho vlastním a nedílném přišlých a připadlých, postoupených, jakž týž zápis dále v obšírnějších slovích v kvaternu menším zápisném Brunatném pod lit. N. 24. plněji svědčí, zápisem dskami zemskými zase od ní Elišky Polcarové daný, poručený a odkázaný, tak jakž tolikéž takové dání a odkázání od ní někdy Elišky Polcarové z H. a na Ch. jí Kateřině Otmarové z H., sestře vlastní, svědčí v kvaternu trhovém rudém l. 1595 ve čtvrtek den středopostí pod lit. I. 9 o všem a šíř v sobě dále obsahujíce zavírá, vedle již oznámených dání a zápisův právo a spravedlnosť míti se praví. Protož aby on pan Žikmund Smiřický ze Sm. když na tu při vyhlášenou a již předopáčenou k nálezu zavdáno bude, stál a týž nález slyšel.

Tu pan Jiřík ml. Vratislav z Mitrovic na Zalši a Protivíně, purkrabí hradu pražského s radou svou vyslyšavše tu při, obeslání, půhon, svědomí, kšaft, postoupení práv dskami zem., nálezy, zřízení zemské a tomu na vedení této pře vyrozuměvše, že Kateřina Otmarová z Hustiřan obeslavši pana Zikmunda Smiřického z Sm. — v kteréžto při nápadův podle kšaftu, postoupení práv dskami zemskými vykonaných, vyměření J. Mti z plného soudu zemského — vysoce dotýče, což tomutu soudu souditi nenáleží, z těch příčin tato pře všecka podává se na J. Mti nejvyšší pány úředníky a soudce zemské na plný soud zemský větší, tak aby oboje strany — tu při dále vedli. — Stalo se ve čtvrtek po památce sv. Jana Kř. l. 1602. Dána relací ve čtvrtek po sv. Matouši l. 1602.

e) Legitimnosť zrození. Léta 1597. v pondělí po sv. Prokopu Jan Jiří Hamza Borek z Zábědovic a na Radostově pohnal jest do soudu nejv. p. p. Zbynka Šťastného Kapouna z Svojkova vině jeho z 229 k. 10 gr. vše č. k tomu ze dvou

úrokův pololetních od datum listu t. j. ode dne sv. Jiří rytíře l. pominulého o 96 až do sv. Jiří r. léta tohoto 97. na summu svrchupsanou vzešlých a zadržalých z 13 kop 45 gr. vše č. dluhu sprav. dílu jeho. Tu kdež jest on Zbyněk Št. Kapoun z Sv. rukojmím sám šestý v listu dluhu na papíře — za Jiříka st. Vratislava z Mitrovic a na Humburcích a Jeřicích na sumu 1375 k. gr. vše č. Václavovi Kordulovi z Stoupna s úrokem svědčícím, tak jakž týž list dluhu, kteréhož dotčený Jan Jiří H. Bořek z Z. maje jej sobě od téhož Václava Kordule z St. pořádně s dobrou vůlí daný a odevzdaný na ten čas před rukama nemá a kde by zůstávati měl o něm dokonce věděti nemůže, plněji svědčí a to všecko v sobě obsahuje. Jestliže jest pak co na výš psané úroky dáno a to se pořádnými kvitancemi provede a ukáže, toho on Jan Jiří Hamza B. užíti nežádá. K tomu ze škod a nákladův. Tu rada soudu nejv. p. p. slyšavši tu při a tomu vyrozuměvši, že Mikuláš Rydl, poručník Jana Jiřího Hamzy původa, Jana Brunku, obyvatele v městě Hradci, že z nepoctivého lože a pankhart jest, za kterouž příčinou kvitancí k této při od něho dána, že postačiti nemůže, zjevně naříká a soudu tomuto o poctivost souditi nenáleží, z těch příčin tato pře podává se na J. Mti pány a vladyky na plný soud zemský větší. (D. Z. V. 173 H. 10 *b*).

f) Věc deskovú. Léta 1552. v sobotu po sv. Apoštolů rozeslání Dorota Vrábská z Kojkovic obeslala před u. n. p. p. Zdeslava Vrábského Tluxu z Vrábí — z toho, kterak by Vilém z Hradešína, místokomorník král. českého podle úřadu svého na statek její, tak jakž o tom listové obselací na odhad vyšlí šíře ukazují, vyjeti měl, pravě ona Dorota Vrábská, že by nebyla povinna dopustiti odhadovati. Jedno, protože v zápisu, po kterémž vyžádal sobě relací na její škodu proti relaci sobě prvé dané nesvědčí, aby ona týž dluh, pro kterýž právo to vede jemu zaplatiti povinna byla. Druhé, že pro týž dluh prvé se v statek uvázal podle téhož zápisu znění a podnes téhož statku v držení jest. Třetí, že jest ona téhož dluhu nikda dlužna jemu Zdeslavovi Vrab. nebyla a není a tak z těch příčin že jest se těch a takových listův na odhadování dožadovati neměl, tak jakž též obeslání plněji svědčí. Kdež po vyslyšení té pře p. Jan Byšický z Byšic, purkrabí hradu praž. s radou svou

takto o tom vypovídá: poněvadž se v té při znamenitě desk, zápisu dskami učiněného, nálezu pánův úředníkův při deskách zem. též i práv vedení dotýče, z těch příčin tato pře se podává na J. Mt pány a vl. do pl. soudu zem. (D. Z. V. 49 L. 3 *a*).

g) Věc sirotčí. Léta 1556. v úterý po sv. Bartoloměji ap. p. Alena z Doubravice pohnala před ú. n. p. p. Kateřinu Tetaurku z Tetova, viníc ji jakožto sestru někdy Stefána Tetaura z Tet. nedílnou a nevybytou pány J. M. a vladykami na pl. soudu zem. při opatrování dětí a statku po témž někdy Stefanovi Tetaurovi zůstavenou z 1000 k. gr. č. jistiny dluhu oprav. a to vedle zapsání jeho někdy Stefana v listu dluhu na pergaméně na summu nadepsanou svědčicím, tak jakž týž list dluhu šíře ukazuje, z škod a nákladův. Tu Albrecht ze Svojkova s radou svou vyslyšav tu při list hlavní, svědomí, vejpovědi, nálezy, zřízení zemské a jich s obou stran pře líčení pilně váživ, takto o tom nalezá: Poněvadž se tu znamenitě syrotkův, desk zemských, nedotištění jedné pečeti k listu dotýče, i z té příčiny tato pře podává se na J. Mt pány a vl. do pl. soudu zem. (D. Z. V. 53 C. 24 *a*).

h) Nařízení královská. Léta 1557. v uterý po sv. Mikuláši Lukeš z Pereftu, bratr vlastní zůstalý po někdy Václavovi z P. pohání před ú. n. p. p. Reginu Štolcovou na ten čas obyvatelkyni v St. M. Pr. vině ji z toho, aby položila před ú. n. p. p. list hlavní na 150 k. gr. č. svědčicí někdy Dorotě ze Šenfeldu manželce Václava z Pereftu, v němžto jistec jest Maryana z P. a rukojmí za ní statečný Zikmund Údrčský z Údrče a na Brzvech, Jiřík Zeidlic ze Šenfeldu na Zvoleňevsi a Benjamin z Vlkanova, jakž týž list plněji svědčí, pravě on Lukeš, že má k témuž listu a dluhu v něm zapsanému na místě Václava strejce svého let nemajícího syrotka pozůstalého po témž někdy Václavovi z Pereftu a též i někdy Dorotě z Šenfeldu, máteři jeho, lepší právo a spravedlnosť k ruce témuž syrotku nežli ona Regina Štolcova ani kdo jiný. K tomu ze škod a nákladův. Tu p. Albrecht Kapoun ze Svojkova — s radou svou — takto o tom nalezá: Poněvadž se tu rozkazu J. Mti Arciknížecího na místě J. M. Císařské, syrotka, výpovědí pánův Pražan Star. M. Praž., též vysvětlení též výpovědí, zřízených rad J. M. C. nad appelacemi a zřízení zemského znamenitě

dotýče, i z těch příčin tato pře se podává — na plný soud zemský. (D. Z. V. 53 E. 23 *b*.)

i) Ustanovení smlouvy Svatováclavské. L. 1607. v úterý po ochtábu Tří králův Jiřík Miletický z Lužce a ve vsi Lužici, měštěnín Nového M. Pr. obeslal do soudu n. p. p. Jana Podskalského, měštěnína St. M. Pr. vině jeho z neřádného zatčení, jakož jest on Jan Podskalský vyžádal sobě list zatýkací od úřadu d. z. na něho Jiříka Miletického z L. pro sumu 100 k. m. nepořádně, předně ježto týž Jan Podskalský vyžádal jest sobě na něj Jiříka Miletického půhon, kterýmž jest jej tak do soudu zemského menšího kr. č. z 100 k. m. dluhu pohnal proti smlouvě Svatováclavské a Zřízení Zemskému W. 20, X. 1 a 2, kteréž o tom tak vyměřuje (totiž X. 2), že osoba městská osedlá neb obyvatel městský o dluhy všecky kromě listovních dluhův, item o smlouvy, kdyžby měštěnín s měštěnínem činiti měl, ti že hleděti mají právem svým, co by se věcí zemských nedotýkalo než toliko samých šosovních; a zřízení zemské W. 20; jakož smlouva mezi stavem panským a rytířským a městským učiněna jest, z kterých věcí lidé městští před soudy zemské nemají pohánění býti, kteřížto artykulové jsou ve smlouvě Svatováclavské mezi stavy učiněné zejména postavení, o ty artykule starosta komorničí ani písař od jiných soudův na lidí městské nemají půhonův vydávati ... Tu rada soudu n. p. p. slyšavše tu při — a tomu vyrozumivše, že se tu půhonu na soud zemský menší, který by proti smlouvě Svatováclavské vyjíti měl — dotýče, z těch příčin tato pře podává se na pány úředníky pražské menší d. z. (D. Z. V. 182 D. 10).

k) Stav panský. L. 1608. v sobotu po sv. Bartoloměji Jan Želinský ze Sebuzína pohnal Mandalénu ze Sebuzína rozenou z Hrušova, manželku někdy Kryštofa Ž. z S. a na Březanech, J. M. C. rady a místokancléře kr. č. jakožto od téhož někdy Kryštofa Želinského z S. kšaftem jeho nad syny jeho Maximilianem, Gabrielem Kryštofem a Václavem a dcerami jeho Annou Kateřinou a Johankou nařízenou poručníci, vině ji z 1900 k. gr. m. dluhu jeho Kryštofa Ž. z S. Po přečtení půhonu Jan Jezbera se ohlásil, že sobě má to od pohnané paní poručeno oznámiti, že někdy Kryštof svobodný p. z Seb. titule panského užíval, tento pak paní Mandaléně manželce páně v pů-

honu tomto jiný titul nepanský dán jest. Na to dáno ku přečtění vidimus majestátu J. M. C. na stav panský pánu ze S. daný, kteréhož datum l. 1596. 24. dne Februarii, zřízení zemské A. 41. — a k tomu mluvil, že každá manželka po manželu svém titule toho, kterého stavu byl, užívá. Proti tomu Jan Švehla od původa promluvil, že se to od pohnané paní nic neukazuje ani neprovozuje, aby ta milosť od J. M. C. někdy panu Kryštofovi z S. daná vedle zřízení zem. od pánův stavův kr. č potvrzena býti měla. Zase Jan Jezbera, že J. M. C. neráčí téhož někdy Kryštofa z S. za takového pána, jakž v království tomto obyčej jest, vyzdvihovati, nýbrž za svobodného pána jej vyhlašovati ráčí. — Tu Jakub Menšík z Mensteina, purkrabí hradu pr. s radou svou vyslyšavše tu při, a vyrozuměvše, že se tu majestátu J. M. C., podle kteréhožby paní Mandaléně z S. titul stavu panského dán nebyl, velice dotýče, což tomuto soudu souditi nenáleží, z té příčiny se ta pře podává — na pl. soud zemský větší kr. č. (D. Z. V. 182 P. 15 *b)*.

e) Závadný důvod vzniku pohledávky (t. zv. handle židovské). L. 1623. v pondělí po sv. Dorotě Anna Vidersperkarová roz. z Chuděnic a na Pteníně pohnala do soudu nejv. purkr. p. Jana z Klenového a z Janovic a na Kloušově, viníce jeho z 1200 k. m. summy jistinné, k tomu z úrokův od čtvrtku po neděli květné l. 1621. — a to vedle zapsání vlastního jeho — v listu dluhu na papíře právem listu hlavního psaném s přitištěním k němu pečeti a s podpisem v něm jména rukou jeho vše vlastní, též s přitištěním pečeti a s podpisem jiných dvou poctivých rytířských lidí na dožádání jeho — k tomu ze škod a nákladův.

Po přečtení půhonu od původa — Daniel Jelínek podal listu dluhu ku přečtení, svědomí listovní, též registry vedení, psaní poselací o přitištění na svědomí — a žádal za nález. Zacharyáš Světlík od pohnaného k tomu mluvil: maje to Anna V. provozovati, jak jest s pohnaným v té půjčce upřímně zacházela a zdali mu na hotově půjčovala, toho neprovozuje, ale ze svědkův se to najde, že ten dluh z handlův židovských pochází, a pohnaný jakožto člověk mladý jest v něj uveden. I to jest provedeno, že ona Anna V. zakázala se jemu Janovi z Kl. na hotově půjčiti, ale když jest zapsání dostala, že jest toliko

obilí a ňákých věcí na toto zapsání Šalamounovi Cikánovi, a ne jemu odvedla; nadto nadsadivši sobě žito po 4 k. m. zase jest je po $1^1/_2$ k. m. kupovala, což jest proti těžké zápovědi zř. z. a sněmovnímu snešení a že žádný takových nespravedlivých půjček dopouštěti se nemá, a kdožby se toho dopustil, pokuta jistá ho následovati má. Podal zř. z. P. 1 ku přečtení, sněm 1610. léta folio 59. 60. 61. 62. Ona jest se toho dopustila, davši jemu žito po 4 k. m. sama je zase po $1^1/_2$ k. m. kupovala. A pan purkrabí takových věcí souditi nemá, nýbrž má to na slavný soud zemský podati. — Tu pan Jiří ml. Mitrovský z Nemyšl — s radou mu vyslyšavše tu při — vyrozuměvše, že se tento list dluhu a dluh v něm zapsaný, že by z handlů a praktyk židovských pocházeti měl, zjevně naříká, nic méně jak zřízení zemská těžká tak i sněmovní snešení na pokutu J. M. C. a trestání osob se vztahující od obojí strany jsou ukazována, což tomuto soudu souditi nenáleží, z těch příčin tato pře podává se na J. Mti na pl. s. z. větší kr. č. (D. Z. V. 293 D. 15).

— L. 1652. dne 13. martii Adam Matyáš Pfefferkorn z Ottopachu žaloval jest právně Annu Alžbětu Fruweinovou a již nyní Rennovou z Kolichratu jakožto poručníci po Benjaminovi z Podolí z 1500 k. gr. m. — Tu jménem J. M. C. rada n. p. pr. — vyrozuměvše, že by tu dle zjevného nařízení — právy těžce zapověděný contractus simulatus stíhati se měl, což soudu tomuto rozsuzovati nesluší — z té příčiny podává se na s. z. v. (D. Z. V. 421 J. 22).

m) Vznik pohledávky neb akcesorií dle práva již neplatného. L. 1629. ve středu po Novém Létě Jiří Havel, Rudolf a Ladislav bratří vlastní Hrobčičtí z Hrobčice, synové a dědicové někdy Jana Hrobč. z Hr. na Petrovicích a Příčině i na místě Jana Bořivoje bratra jich ml. a let. nem., obžalovali Václava Jindřicha Běšína z Běšín a na Svinné z 1100 k. gr. č. jistiny i s úrokem od datum listu dluhu, neděle den sv. Jiří l. 1617. — tu kdež jest on Václav Jindřich Běšín z Běšína rukojmím již toliko sám jediný živý zůstávající v listu dluhu na papíře pr. l. hl. za někdy Petra Levharta Běšína z Běšín a na Svinné témuž někdy Janovi Hrobč. z H. svědčícím. Tu Humprecht Račín etc. vyrozuměv, že se tuto obža-

lovaný na staré Zř. z. P. 1 o sedlání, jakož i na rozdílná od J. M. C. obnovení zř. z. potahuje, a tento dluh za nepořádný býti praví — v takových případnostech soudu tomuto žádných rozsudkův činiti nepřísluší. (D. Z. V. 421 G. 26).

n) Řízení konkursní. L. 1628. v sobotu po sv. Prokopu Joachym Novohradský z Kolovrat a na Vimberce obžaloval Jindřicha Michala Hysrli svob. p. z Chodův etc. z 349 k. a 39 gr. č. — a od téhož Mikulášovi Vitanovskému z Vlčkovic — za rukojemství daných. — Tu p. Humprecht Račín z Račína p. hr. p. — vyrozuměv, že se tu podání na průvod věřitelův a rukojmův jeho p. Jindřicha Michala H. před úředníky pražské menší d. z., rozvržení mezi věřiteli téhož, deposicí, smlouvy trhové, výpovědí týchž úředníkův a tak D. Z. dotýče, čehož soudu tomuto rozeznávati nepřísluší, z těch příčin tato pře podává se na též úř. pr. m. d. z. (D. Z. V. 296 H. 28).

o) Exekuce. Léta 1561. ve středu po sv. Skolastice Jan Letinský ze Snopaušov a na Nedražicích obeslán před úřad n. p. p. na žádosť Václava Karla ze Svarova z toho, kterakby od něho listem zatýkacím od úřadu desk zemských po staném právu vyšlým zatčen byl nepořádně, z příčiny té, že on Václav Karel v takovém obeslání po kterémžto stané právo vyžádané jest, aby jemu dodáno bylo, vědomosti neměl a nemá, a tak že jest on Jan Letinský nedavše jemu dodati obeslání starého práva se dožadovati a po něm zatýkače a jim jeho nepořádně zatýkati dáti neměl, tak jakž též obeslání plnějí svědčí. Tu pan Albrecht Kapoun z Sv. — s radou svou — takto o tom vypovídá: Poněvadž se tu staného práva na plném s. z. o škody daného a po témž staném právu listu zatýkacího od desk zemských vyšlého dotýče, z té příčiny tato pře podává se před úředníky menší desk zem. (D. Z. V. 55 C. 29 *a*).

Léta 1561. ve čtvrtek po sv. Voršile Stanislav Rekovský z Rokova obeslal před úř. n. p. p. Václava Straníka z Kopydlna a na Třevači z toho, že nálezu na plném soudu zem. větším mezi oním Stanislavem Rekovským s jedné a jim Václavem Stran. jakožto pohnaným ze strany druhé o dvůr ve Velké Bystřici s dědinami, lukami etc. se vší zvolí. což k tomu přísluší s plným panstvím učiněnému a k tomu v nákladích plným právem etc. jakž týž nález to v sobě šíře obsahuje a zavírá,

on Václav Straník dosti učiniti zanedbával až posavad a jeho Stanislava R. po témž nálezu, úmluvě, zvodu a listu obraním od úřadu desk zemských tudíž od úř. n. p. p. vyšlým dotčeného dvoru ve Velké Bystřicí, s dědinami, lukami . . . klenotů, hotových peněz, dluhův, listův, pečetí a sekretů, což jest tu po někdy Vojtěchovi ze Svizav zůstalo, a čehož on Václav Straník tu v držení jest, v skutečné držení vpustiti zanedbával až posavad. — Tu pan Albrecht — takto o tom vypovídá: Poněvadž se tomu z obeslání a z promluvení obojích stran porozumívá, že se tu nálezu Jich Mti pánů a vl. na plném soudu zemském učiněného a po témž nálezu úmluvy, zvodu, listův obranních, relací holomka dotýkati chce, z té příčiny tato pře se podává na plný soud zemský. (D. Z. V. 55 H. 21 *b*). Podobné odkázání od soudu komorního z r. 1476. srov. v Archivu Českém IV., str. 309. čís. 79.

p) Jednání na úkor věřitele. Léta 1542. v pondělí po vtělení P. Krista Aleš Landtfoyt z Seči pohnal před úřad purkrabství pr. Lacka Vostrovce z Královic ze 400 k. gr. č. jistiny, k tomu ze 7 úrokův ročních o sv. Havle nyní minulém zadržalých z 280 k. gr. a to z těch; kdež jest týž Aleš Landtfoyt list hlavní na pergaméně s vysutými pečeťmi na sumu svrchupsanou 400 k. gr. č. s úrokem na Jaroslava ze Šelnberka a z Kosti na Hrádku nad Sázavou, nejv. komorníka král. č., svědčící a rukojmě za něj někdy pan Zdeněk z Rožmitálu a z Blatné, Jan z Pernsteina a na Helfensteině, někdy Jan Trčka z Lípy a na Lipnici a někdy Mikuláš Trčka odtudž z L. na Veliši, kteryžto list na těch 400 k. gr. on Lacek bez vůle a vědomí téhož Alše nepořádně přijal věda, že po témž listu on Aleš se ptal a jeho jest se doptati a dosáhnouti nemohl. A on Lacek maje týž list před ním jest se zachoval a sobě přivlastnil, ježto jemu nesvědčil a jemu Janovi z Pernsteina týž list jest dal a ke zkáze přivedl a sumu jistinou nadepsanou s úroky od téhož pána přijal, ano jemu na témž listu nic nenáleželo toho mimo téhož Alše Landtfoyta spravedlnosť učiniti nemaje.

(D. Z. V. 43 A. 1 *a*).

Úřad tento jako i úřad purkrabství kraje hradeckého vedly svá registra zvláštní, která však nedostatečným porozuměním věků minulých zničena byla. V následujícím upotřebili jsme

řadu citátů v relacích úřadů se nalézajících k rekonstrukci alespoň částečného obrazu, jaké knihy vedeny byly a co do nich vpisováno. Byl-li k tomu použit pouze material relací znamená to předce tolik co materiál vůbec v deskách se nalezající. Neb kromě relací najde se jinde pokud nám známo velmi málo.

Jmenují se pak tato registra:

Druhý Tobiášový. (X. 12 D. Z. V. 64, J. 22).
Sedmý » (N. 17 D. Z. V. 166 O. 33*a*).
Devátý » (B. 11 D. Z. V. 64 O. 23*b*).
Desátý » (C. 6 D. Z. V. 67, A. 23; H. 19, D. Z. V. 64 N. 23; S. 2 D. Z. V. 64 N. 23).
Jedenáctý Tobiášový. (C. 5 D. Z. V. 65 J. 16).
Dvanáctý » (J. 11 D. Z. V. 66 J. 17).
Sedmnáctý » (B. 20 D. Z. V. 169 A. 7*a*, H. 6 D. Z. V. 169 A. 6*a*).
Nový Půhony první (D. 20 D. Z. V. 68 Q. 25, Q. 11 D. Z. V. 68 N. 11*b*; S. 19, 69 A. 24; W. 14, 69 H. 21*a*; Z. 6, 69 B. 18*a*).
Nový Půhony druhý (M. 16, D. Z. V. 68 R. 6*a*; N. 19; D. Z. V. 69 F. 30*a*).
Nový Půhony čtvrtý (A. 16 D. Z. V. 168 C. 3*b*).
» » šestý (S. 18. D. Z. V. 169 J. 4*a*).
» » osmý (N. 14 D. Z. V. 170 B. 19*a*).
» » devátý (D. 20 D. Z. V. 170 K. 26*b*, X. 20 D. Z. V. 168 L. 11*b*).
Nový Půhony desátý (A. 14 D. Z. V. 170 H. 4*a*; B. 17, 170 O. 1*b*; N. 8, 169 M. 14*b*).
Nový Půhony dvanáctý (E. 20 D. Z. V. 169 po H. 2*b*; O. 20, 172 E. 5*a*; W. 1, 170 N. 24*b*).
Nový Půhony třináctý (F. 10 D. Z. V. 172 N. 14*b*; F. 11, 173 B. 1*b*).
» » čtrnáctý (F. 1 D. Z. V. 170 K. 1*a*).
» » patnáctý (J. 7 D. Z. V. 172 N. 15*b*, Z. 23 ib. N. 15*a*; Y. 8, 173 B. 2*a*).
Nový Půhony šestnáctý (R. 19 D. Z. V. 171 B. 25).
» » sedmnáctý (H. 10 D. Z. V. 171 C. 29*a*, L. 18 ib. D. 24*a*).
Nový Půhony osmnáctý (P. 20 D. Z. V. 172 G. 23*b*).
» » dvacátý (F. 19 D. Z. V. 172 H. 30*b*).
» » jednadvacátý (O. 11 D. Z. V. 173 G. 9*a*).
» » dvacátý osmý (Z. 19 D. Z. V. 181 K. 1; Z. 31, D. Z. V. 179 G. 3*b*).
Nový Půhony třicátý (L. 6 D. Z. V. 178 L. 16*a*).
Nový Půhony třicátý první (C. 9 D. Z. V. 179 N. 18*b*; E. 20, 181 J. 30; F. 11, 178 P. 23*b*).
Nový Půhony třicátý druhý (O. 5 D. Z. V. 180 H. 14).

Nový Půhony třicátý třetí (A. 10 D. Z. V. 180 E. 13; M. 3, 182 K. 12; Q. 14, 184 A. 7).

Nový Půhony třicátý čtvrtý (L. 5. D. Z. V. 182 G. 28*b*; T. 28, 184 E. 19*b*).

Nový Půhony třicátý pátý (M. 18 D. Z. V. 184 B. 11).

» » » šestý (W. 17 D. Z. V. 182 O. 26).

» » » sedmý (P. 10 D. Z. V. 183 P. 25).

» » » osmý (O. 16 D. Z. V. 183 J. 9).

» » » devátý (B. 14 D. Z. V. 183 Q. 25; M. 9, 182 N. 25; P. 6, 183 P. 28; Q. 7, 182 H. 7*a*).

Nový Půhony čtyřicátý (C. 15 D. Z. V. 183 A. 13; K. 7 ib. E. 6*b*; M. 11, 182 P. 14; O. 1, 185 N. 12*b*).

Nový Půhony čtyřicátý první (G. 20 D. Z. V. 183 G. 26; H. 1, 184 A. 9; N. 4, 185 G. 30).

Nový půhcny čtyřicátý druhý (E. 15 D. Z. V. 184 E. 25*b*; L. 17, 184 E. 16*b* L. 19, 186 M. 2; M. 2, 188 P. 1; Q. 1, 185 L. 24 a 25; V. 2, 185 L. 27*b*; X. 6, 189 K. 26).

Nový Půhony čtyřicátý třetí F. 1 (D. Z. V. 184 A. 13 a 14; K. 3, 186 K. 1; O. 14, 188 O. 22; O. 17, 185 A. 9; Z. 18, 186 K. 24).

Nový Půhony čtyřicátý čtvrtý (K. 20 D. Z. V. 184 P. 23*b*; L. 1, 184 A. 21*b*; P. 16, 184 L. 29*b*; S. 2; 184 P. 24; T. 3, 185 L. 28, 187 C. 10; X. 7, 187 C. 14).

Nový Půhony čtyřicátý pátý (O. 14 D. Z. V. 187 C. 22; P. 5, 185 A. 22*b*; S. 13, 188 N. 23*b*; Z. 3 185 N. 13*b*; Z. 4, 185 N. 14*b*).

Nový Půhony čtyřicátý šestý (H. 7 D. Z. V. 186 F. 26; X. 2, 188 F. 24*b*).

Nový Půhony čtyřicátý sedmý (N. 12 D. Z. V. 188 G. 2; O. 11, 184 M. 9*b*; R. 10, 185 H. 24; F. 7, 185 L. 26; X. 3, 185 O. 21; X. 4, ib. O. 22).

Nový Půhony čtyřicátý osmý (B. 14 D. Z. V. 186 F. 14*b*; BB. 6, 188 H. 7; X. 13, 187 K. 9).

Nový Půhony čtyřicátý devátý (A. 15 D. Z. V. 186 F. 9; B. 2, 186 L. 2; C. 10 186 K. 25; F. 15, 186 D. 21*b*; O. 17 185 P. 27; R. 1, 186 L. 7.)

Nový Půhony padesátý (B. 10 D. Z. V. 188 F. 10*b*; D. 4, 187 M. 24*b*; F. 8, 189 D. 3; X. 19, 187 H. 23, M. 25; X. 20, 187 H. 24, M. 26; Z. 12, 187 H. 27.

Nový Půhony padesátý první (B. 2 D. Z. V. 188 F. 30*b*; BB. 17, 188 G. 1; D. 3, 187 H. 25 M. 23; M. 14, 188 F. 30; V. V. 30, 187 M. 22*b*).

Nový Půhony padesátý druhý (A. 3 D. Z. V. 187 N. 15; CC. 23, 188 D. 30*b*; F. 5, 187 J. 1; J. 1, 188 M. 3; Q. 11, 189 K. 13*b*; S. 16, 293 D. 14; V. 20, 190 D. 9*b*).

Nový Půhony padesátý třetí (J. 3 D. Z. V. 191 E. 23; L. 9, 189 C. 6; S. 17, 193 D. 13; Z. 14, 188 M. 14; Z. 28, 189 C. 20).

Nový Půhoný padesátý čtvrtý (R. 2 D. Z. V. 190 B. 1; T. 13, 189 J. 24; ? 6, 190 C. 3*b*).

Nový Půhoný padesátý pátý (BB. D. Z. V. 190 D. 20; D. 10, 190 D. 24*b*; D. 12, 189 K. 14; D. 15, 190 M. 30*b*; R. 6, 190 P. 20*b*; W. 10, 190 D. 20).

Nový Půhoný padesátý šestý (A. 7 D. Z. V. 190 A. 30; A. 15, 190 A. 29; E. 6, 186 O. 28; L. 18, 189 O. 11; X. 9, 190 D. 22*b*; Z. 26, 190 F. 9).

Nový Půhoný padesátý sedmý (A. 3, A. 3 D. Z. V. 190 D. 25*b*; C. 20, 190 N. 29*b*; R. 7, 192 A. 8; W. 7, 191 E. 26).

Nový Půhoný padesátý osmý (AA. 1 D. Z. V. 295 E. 1; AA. 10, 295 E. 2; B. 14, 395 D. 22*b*; V. 3, 191 M. 22; V. 4, 191 M. 22*b*).

Nový Půhoný padesátý devátý (? D. Z. V. 187 M. 15; X. 7, 293 N. 9).

Nový Půhoný šedesátý (A. 17 D. Z. V. 193 D. 28*b*).

Zelený půhoný první (B. 15 D. Z. V. 294 C. 9*b*).

» » druhý (R. 19 D. Z. V. 295 N. 10).

» » třetí (R. 4 D. Z. V. 295 D. 23*b*; X. 19, 300 B. 27*b*).

» » čtvrtý (C. 8 D. Z. V. 301 B. 10*b*; S. 4, 293 O. 27; V. 5, 293 M. 19).

Zelený půhoný pátý (D. 15 D. Z. V. 293 M. 24*b*; D. 16, 293 M. 25*b*; Q. 15, 295 K. 10*b*; Q. 16, 295 K. 11; W. 5, 296 M. 19*b*).

Zelený půhoný šestý (M. 4, D. Z. V. 295 D. 21; S. 1, 297 R. 4*b*; T. 9, 297 J. 17; T. 13, 296 E. 18).

Zelený půhoný sedmý (A. 14 D. Z. V. 295 M. 6; C. 3, 295 C. 22*b*; J. 14, 296 G. 28*b*, 29*b*; Z. 2, 297 P. 12).

Žalobní červený první (E. 5 D. Z. V. 298 C. 21*b*; K. 16, 301 Q. 22*b*; Q. 13, 296 J. 22*b*; V. 17, 298 P. 11*b*; W. 3, 300 A. 5).

Žalobní červený druhý (D. 14, 300 O. 2*b*; K. 5 295 N. 11; T. 1, 295 L. 11; W. 2, 297 G. 12*b*; 24. 296 D. 12; X. 4, 296 B. 16).

Žalobní červený třetí (L. 20 D. Z. V. 301 D. 29*b*; M. 17, 196 M. 2*b*).

» » čtvrtý (D. 17 D. Z. V. 296 M. 3).

» » pátý (A. 17 D. Z. V. 298 P. 13*b*; H. 13, 299 G. 10*b*; V. 20, 299 E. 28).

Žalobní červený šestý (B. 4 D. Z. V. 299 L. 28; D. 20, 301 L. 8*b*; N. 10; 301 H. 23*b*).

Žalobní červený sedmý (B. 4 D. Z. V. 299 L. 28; O. 20, 301 P. 18; S. 3, 30 P. 17; Z. 8, 302 E. 15*b*, Z. 11, 300 O. 19*b*).

Žalobní červený osmý (F. 18 D. Z. V. 302 E. 18; Q. 10, 302 K. 2).

Žalobní první (D. 12 D. Z. V. 298 F. 9; P. 10, 297 L. 11*b*).

» třetí (W. 20 D. Z. V. 298 N. 17).

» čtvrtý (A. 13 D. Z. V. 297 J. 21; E. 3, 298 C. 20*b*; J. 15, 297 L. 18; V. 11, 297 E. 29; X. 10, 298 J. 6*b*).

Žalobní pátý (B. 7 D. Z. V. 296 M. 7*b*; C. 3, 297 N. 25).

Žalobní šestý (B. 19 D. Z. V. 298 G. 19*b*; D. 14, 298 G. 23; ? 421 K. 28*b*).

Žalobní Nový výpovědní (A. 78 D. Z. V. 296 A. 15, 25*b*).
Půhonný červený čtyřicátý šestý (N. 7 D. Z. V. 302 A. 10).
» » padesátý čtvrtý (V. 7 D. Z. V. 297 Q. 21).
» » padesátý šestý (V. 12 D. Z. V. 299 F. 17).
» » šedesátý (J. 5 D. Z. V. 298 C. 21).
Registrum dání milosti (D. Z. V. 54 B. 3*a*).
» » » červený (L. 8 D. Z. V. 296 E. 19).
» » » zelený (A. 18 D. Z. V. 299 N. 5; A. 20, D. Z. V. 301 M. 16).
Nálezový první zelený A. 11 a C. 3 (D. Z. V. 421, A. 1).
Registrum deposicí (D. Z. V. 181 M. 14—15).
» » listovní červený (L. 34 D. Z. V. 299 N. 6).
Registrum první ingrossovaný (S. 18 D. Z. V. 167 O. 9*a*).
Zápisný nový první (A. 8 D. Z. V. 168 E. 22*b*; M. 4 D. Z. V. 168 E. 11*b*).
Manual T. (list 29 D. Z. V. 68 K. 10*b*).
» W. (list 76 D. Z. V. 68 K. 9*b*, M. 27*a*).
» Zápisný Zelený H. 9 D. Z. V. 65 K. 16).
» » Plavý S. 7 (D. Z. V. 166 D. 22*b*).

Relace purkrabství úřadu pražského byly dvojího druhu: *a)* buď směřovaly jen, by soud zemský jednotlivé výkony, a to jmenovitě přísahu, strany processuální předsevzal, neb (*b*) aby celé řízení exekuční touže instancí bylo vedeno, *c)* neb odkazovaly celé líčení udávajíce důvody vlastní nekompetence soudu zemskému jako instanci ev. kompetentní.

Podávány byly místopurkrabím buď osobně neb relatorem, jen v řídkých případech — pravidelně, týkala-li se věc místopurkrabího — nejv. purkrabím. Tak podali:

Jan Byšický z Byšic, 1541 18 relací, 1542 92 r., 1543 84, 1544 67, 1545 65, 1546 49, 1547 83, 1548 36, 1549 11, 1550 24, 1551 25, 1552 32, 1553 53, 1554 32, 1555 12, 1556 9. Celkem 701 relace.

Jiřík Kalenice z Kalenic a na Zruči, 1556 11 relací. 1557, 1 celkem 12 relací.

Jan ml. Lobkovic, 1557 1 (D. Z. V. 52 H. 18) relace.

Albrecht Kapoun ze Svojkova a na Hlušicích, místopurkrabí, 1557 12 relací, 1558 37, 1559 55, 1560 31, 1561 24, 1562 30, 1563 32, 1564 70, 1565 64, 1566 31, 1567 33, 1568 35, 1569 36, 1570 21. Celkem 511 relací.

Vilím z Rožmberka na Krumlově, nejv. purkrabí, 1570 40, 1571 55. Celkem 95 r.

Mičán z Klinsteina a z Roztok na Hostivaři, místopurkrabí, 1571 21 r., 1572 63, 1573 57 relací. Celkem 141 r.

Vilím z Rožmberka, nejv. purkr., 1573 3 r.

Mičán z Klinsteina, místopurkr.. 1573 6 r.

Vilím z Rožmberka, nejv. p., 1573 1 r.

Mičán z Klinst., m. p., 1572 5 r. 1574 9 r. Celkem 14 r.

Vilím z Rožmberka, nejv. p. 1574 1 r.

Mičán z Klinsteina, m. p., 1574 70 r., 1575 75, 1576 101, 1577 22. Celkem 168 relací.

Vilím z Rožmberka, nejv. purk., 1577 7 rel.

Mičán z Klinsteina, m. p., 1577 59 r., 1578 66 r. Celkem 125 r.

Vilím z Rožmberka, nejv. purkr., 1578 1 r.

Mičán z Klinsteina, míst. purkr., 1578 25 r. 1579 1 r.

Vilím z Rožmberka, nejv. purkr., 1579 1 r.

Mičán z Klinsteina, míst. purkr., 1578 25 r. 1579 1 r.

Vilím z Rožmberka, nejv. purkr., 1579 1 r.

Mičán z Klinsteina, míst. purkrabí, 1579 9, 1580 10 r.

Vilím z Rožmberka, nejv. purkrabí, 1580 94 r. 1581, 74 r.

Jiřík Mošauer z Valdova a na Dobřejovicích, purkrabí hradu pražského, 1581 17 r., 1582 29, 1583 91, 1584 72, 1585 77, 1586 100, 1587 124, 1588 91, 1589 73, 1590 86, 1591 85, 1592 12 r. Celkem 857 relací.

Vilím z Rožmberka, nejv. purkrabí, (D. Z. V. 168 F. 11) 1592 1 r.

Mošauer z Valdova, místopurkr., 1592 61 r.

Daniel Beneda z Nečtin a na Přemyšlení, od J. M. C. jakožto krále českého nařízený správce a místodržící úřadu a soudu nejv. purkr. pražského, 1593 29 relací.

Jiřík Vratislav z Mitrovic a na Zalši, purkrabí hradu pražského. 1593 46 r., 1594 99 r., 1595 81 r., 1596 152, 1597 133, 1598 84, 1599 106, 1600 99, 1601 102, 1602 92, 1603 24. Celkem 1018 relací.

Jakub Menšík z Mensteina a na Velkém Vosově a Skřipli, J. M. C. rada, prokurátor král. českého a purkrabí hradu pražského: 1603 78 r., 1604 77, 1605 71, 1606 74, 1607 96, 1608 111, 1609 93, 1610 89, 1611 109, 1612 143, 1613 108, 1614 24.

Adam ze Šternberka na Bechyni, nejv. p. p., 1614 (D. Z. V. 187 F. 5) 2 r.

Zacharyáš Kába z Rybňan, J. M. C. rada a p. hr. pr., 1614 (D. Z. V. 187 G. 24) 3 r.

Adam ze Šternberka, nejv. p. p., 1614 (ib. G. 27*b*) 4 r.

Zacharyáš Kába z Rybňan, p. hr. p., 1614 (ib. H. 2) 19 r.; 1615 215, 1616 185, 1617 185, 1618 70.

Bohuchval Berka z Dubé a z Lipého na Bělé, Kuřívodě a Chýšech, J. M. C. kr. rada, komorník a nejv. p. p., 1619 (D. Z. V. 191 E. 13*b*) 10 r.

Ernfryd Berbisdorf z Berbisdorfu a na Sluhách, p. hr. p., 1619 (D. Z. V. 191 E. 26) 5 r., 1620 93 r.

Václav Viduna Obitecký z Obitec, p. hr. pr., 1622 (D. Z. V. 191 J. 24) 5 r., 1623 10 r.

Jiří Mladší Mitrovský z Nemyšle na Záběhlicích, p. hr. p., 1623 (D. Z. V. 292 C. 15*b*) 10 r., 1624 48, 1625 30, 1626 67, 1627 42, 1628 92, 1629 11.

Humprecht ml. Račín z Račína, J. M. C. rada a purkrabí hr. pr., (D. Z. V. 295 O. 11) 1629 92, 1630 29.

Radní soudu nejv. p. pr. (Humprecht Račín byl stranou) 1630 (D. Z. V. 297 E. 27*b*) 1 r.

Humprecht ml. Račín z Račína, purk. hr. pražsk., 1630 (ib. E. 28 29) 69, 1631 63, 1633 11 r.

Jan Jezberovský z Olivé Hory a na Chotči, J. M. C. rada a purkr. hr. p. (D. Z. V. 198 N. 16) 1629 12, 1635 30 č. 1 něm. (D. Z. V. 299 F. 17*b*); 1636 11 č. 2 n.

Adam z Valdsteina na Hrádku nad Sázavou, Lovosicích etc., J. M. C. skutečný tajný rada a komorník, a nejv. p. pr., 1636 (D. Z. V. 299 K. 16) 17 č., 1637 25 č., 1638 19 č.

Ladislav Jindřich Častolár z Dlouhé Vsi, starší rada soudu nejv. p. p., 1638 3 č.

Adam z Valdsteina, nejv. p. pr., 1638 (D. Z. V. 299 M. 12*b*) 1 č.

Karel Vilím Heinc z Hiršperku, místopurkr. pr., 1638 (D. Z. V. 299 M. 17*b*) 6 č., 1639 10 č., 1640 20, 1641 30 č., 1 n., 1642 23, 1643 19 č., 1644 21 č., 1645 1 č., 1646 41 rel. českých a dvě německé (D. Z. V. 421 B. 5, C. 3).

Jan Jezberovský z Oliví Hory a na Cholči J. M. C. rada a purkrabí hradu pražského (D. Z. V. 421 fol. G. 7) 1 českou.

Karel Vilím Heinc z H. (ib. od G. 10) 9 českých.

Humprecht Račín z Račína na Hrádku a Bělči, J. M. C. rada a p. hr. pr. (od fol. G. 25) 2 české (1631.

Karel Vilím Heinc z H. (od G. 27) 20 č.

Ladislav Jindřich Častolár z Dlouhé Vsi, soudu nejv. p. p. rada (1634) 7 č. (ib. fol. J. 3).

Jan Vilém Gerštorf z Gerštorfu a z Malšvic J. M. C. rada a místopurkr. hr. pr. (1644) 6 č. (ib. fol. J. 13*b*).

Ladislav Jindřich Častolár z Dl. V. (1650) 1 č. (ib. J. 27).

Jan Vilím Gerštorf z G. (ib. J. 30) 39 č. a 2 n.; v kvaternu D. Z. V. 422 8 č. a 3 n.

Bernard Šmerovský z Litkovic a na Bračicích a Nové Vsi J. M. C. radda a místopurkrabí hr. pr. (od fol. A. 30*b* 1653) 28 č. 8 n.

Václav Karel Kořenský z Terešova na Mezeřičí a Budkově J. M. C. radda a místopurkrabí pražský (od r. 1654 fol.) 34 č. 2 n.

Královského soudu nejv. purkr. pražského radové (fol. F. 29*b*) r. 1656 3 č.

Václav Kořenský z Terešova 15 č. 4 n.

Karel Vilím Heinc z H. (fol. H. 20*b*) 1 č. (1657).

Václav Kořenský z Terešova (od fol. H. 24) 34 č. 20 n.

Dess königlichen obristen Burggraffen Ambtes Räthe 1 n. (fol. L. 28 z r. 1660).

Václav Kořenský z Terešova (od fol. M. 2 z 1660) 30 č. 5 n.

Lambert František Hřebenář z Harrachu, J. M. C. rada a místopurkr. p. 2 č. 2 n. (fol. N. 29 z r. 1661).

Václav Kořenský z Terešova (fol. O. 4) 1 n.

Lambert František H. z Harrachu (fol. O. 8) 6 č. 7 n.; v kvaternu D. Z. V. 423 (A. 1 z r. 1663) 7 č. 6 n.

František Leopold Račín z Račína J. M. C. rada a místop. hr. p. (od fol. A. 30 z r. 1664); 67 č. 29 n.

Ignác Gotfrid z Houssonu, J. M. C. rada a místop. hr. p. (od fol. F. 28 z r. 1671) 16 č. 5 n.

Frant. Leop. Račín (G. 29 z r. 1673) 1 č.

Ig. G. Housson (H. 1*b*) 4 č. 8 n.

Fr. Leop. Račín z R. (H. 26*b* z r. 1675) 1 č.

Ign. G. Housson (H. 28*b*) 6 č. 4 n.

Albrecht Václav Hložek ze Žampachu, J. M. C. rada a místop. hr. p. (od J. 16 z r. 1676) 5 č. 8 n.

Ign. G. Housson (K. 11 z r. 1680) 1 č.

Alb. V. Hložek (K. 12 z r. 1680) 5 č. 3 n.

Jan Karel z Goltzu, J. M. C. rada a soudu dvorského a komorního přísedící, místopurkr. hr. p. a hejtman kraje Slánského (od K. 27*b* z r. 1683) 11 č. 27 n.

Alb. V. Hložek z Ž., (M. 27*a* z r. 1687) 1 č.

Jan K. z Goltzu (M. 29*b*) 35 n. 4 č.

Václav Ehrenfrid Binago, J. M. C. rada, lenního a komorního soudu přísedící a místop. pr. 1695 (D. Z. V. 423 P. 29 — D. Z. V. 424 F. 30 1711) 77 n. a 10 č. (D. Z. V. 424, B. 14, 29, C. 30, D. 6, 8, 9, E. 12, F. 8, G. 7, G. 16).

Ferdinand Frant. Karel Čejka z Olbramovic, J. M. rada, dočasný místop. hr. p. 1712 (D. Z. V. 424 H. 2) — 1714 (D. Z. V. 424 H. 27) 7 n.

Frant. Mikuláš Alsterl z Astfeldtu, J. M. C. rada a místop. pr. 1714 (D. Z. V. 424 J. 2) — 1717 (ib. J. 25) 10 n.

Jan Frant. z Goltzu, J. M. C. rada a místop. pr. 1718 (D. Z. V. 424 K. 3*b*) 10 n.

Radové s. p. p. 6. bř. 1720 (D. Z. V. 429 K. 25) 2 n.

Jan Frant. z Goltzu, místop. hr. p. 1720—1735 (D. Z. V. 425 C. 28*b*) 94 n. 11 č. (D. Z. V. 424 L. 22*b*, M. 1, 8, N. 15*b*, 17*b*, 24*b*, 26; 425, B. 29, C. 1, 3, 4).

Jiří Norbert Malanotte z Galdes, J. M. C. rada a ředitel úřadu n. p. pr. 1735 (D. Z. V. 425 C. 29*b*) 6 n.

Maxmilián Josef Bechyně z Lažan, místopurkr. hr. pr. 1736 (D. Z. V. 425 D. 11) — 1740 (D. Z. V. 425 H. 3) 73 n. 1 č. (D. Z. V. 425 G. 1).

Frant. Václav Hochberg z Hennersdorfu, ředitel úřadu nejv. p. pr. 1740 (D. Z. V. 425 H. 3*b*) 3 n.

Ferdinand Joachym z Rumerskirchu, místopurk. hr. pr. 1741 (D. Z. V. 425 H. 9) — 1742 (ib. H. 28*b*) 16 n. 1 č. (ib. H. 11*b*).

Jan Arnošt Ant. Schafgotsch, nejv. p. pr. 1743 (ib. H. 30) 1 n.

Ferdinand Joachym z Rumerskirchu, místop. hr. pr. 1743 (ib. J. 2) — 1746 (K. 26) 34 n.

Martin Leopold Krocín z Drahobeje, ředitel úřadu nejv. p. pr. 1747 (ib. K. 27*b*) — 1747 (ib. L. 4) 5 n. 1 č. (L. 2).

Maxmilián Viedersperger z Viedersperku, místopurkr. hr. pr. 1748 (ib. L. 7) — 1764 (D. Z. V. 426 G. 10) 90 n.

Joachym Neslinger z Šellengrabenu sede vacante viceburgraviatus, přísedící úřadu nejv. p. pr. 1765 (D. Z. V. 426 G. 19*b*) 1 n.

Maxmilian Wiederpergar z V., místopurkr. 1765 (D. Z. V. 426 G. 21) 1 n.

Joachym Neslinger z Šellengrabenu, místopurkrabí hr. pr. 1766 7 n.

Relatory byli:

Jindřich Strajčkovský z Dražkovic 1542—1546.
Jindřich Kopryc z Kopryc 1542.
Petr Doupovec z Doupova 1543—53.
Václav ze Slatanéř 1544—52.
Jiřík z Vacovic 1554—56.
Bartoloměj Kynest z Kynestu 1554—57.
Václav Bilský z Kařišova 1557—81.
Jan starší Víta z Rzavého 1557—62.
Dr. Řehoř Oryn z Chocemic 1558—62.
Jiřík Dlask Vchynský z Vchynic 1559—65.
Zdeslav Tluxa z Vrábí 1561—67.
Jan z Prošovic 1563—69.
Bohuslav Šleibor z Tisové 1563—68.
Litmír z Háje 1566.
Jan Žďárský ze Žďáru a na Červeném Újezdě 1567—70.
Adam Myslík z Hyršova a v Košířích 1568—78.
Sixt z Ottersdorfu 1569—78.
Václav Vencelík z Vrchovišť 1570—71.
Jeroným starší z Hrobčice 1571.
Jiřík Mošauer z Valdova a na Dobřejovicích 1571—81.
Jaroslav Vchynský z Vchynic a na Drastech 1573—87.
Tobiáš Nejedlý z Vysoké 1573—84.
Bohuslav Ojíř z Očedelic 1574—80.
Bohuslav Vchynský z Vchynic 1578.
Jan Kutovec z Úrazu, hofrichtéř J. M. císařové 1580—86.
Zikmund Sluzský z Chlumu 1580—85.
Jiří Kapoun ze Smiřic 1581—95.
Daniel Svík z Lukonos 1585—1602.
Jakub Menšík z Mensteina 1585—93.
Zacharyáš Kába z Rybňan 1586—1599.
Herman Diviš Slepotický ze Sulic 1587.
Daniel Beneda z Nečtín 1588—90.
Adam Ryzmberský z Janovic 1589—1601.

Jetřich Vřesovec z Vřesovic 1590.
Jeronym Čejka z Olbramovic 1590—91.
Jan Zikmund Knobloch z Knoblhofu 1593—1602.
Jan z Proseče a na Jirnách 1597—1605.
Šebestián Lažanský z Bukové 1601.
Jiří Jan Pětipeský z Chýš a Egerburku 1602—1608.
Bohuslav Rut z Dirného 1602—3.
Pavel Veis z Petřína 1603—1618.
Adam Šturm z Hiršfeldu 1604—1609.
Václav Beneda z Nečtin 1604—5.
Václav Viduna Obitecký z Obitec 1611.
Václav Heraklius z Blíživé 1613—15.
Vojtěch Had z Proseče 1615.
Jan Václav Šarovec z Šarova 1620.
Adam Kapoun z Karlova 1623—1629.
Tobiáš Myška z Liboše 1629—1647.
Jiřík Bareš 1630—46.
Šimon Berounský 1643—50.
Jan Václav Hradištský 1647—48.
Adam Erl 1650.
Řehoř Bureš Hředelský 1650—73 (písař úřadu nejv. p. p.).
Samuel Ignac Třebický 1650.
Hans Friedrich z Friedberku 1672—79.
Jiřík Martin Kousek 1679.
Maxmilián Benolt 1681—87.
Jiří Vojtěch Jemnický 1683—86.
Daniel Bernardt Fitsche 1684—1730.
Ondřej Gallehe 1686—1720.
Ignác Martin Fitsche 1721—1761.
Jan Ignác Bisato 1734—1749.
Ignác Fidelis Finger 1762—65.
Václav Josef Wimmer 1762—63.
Jan Schöpflug z Gamsenberka 1764—80.

Jako vzor relace prvého druhu (a) uvádíme případ nejobyčejnější v praxi, totiž o nemoc. Takový zápis v D. Z. V. 68 D. 18*a* z r. 1586. zní takto: Léta o. 86 ve čtvrtek po sv. Fabiánu a Šebastiánu Václav Robnháp ze Suché a na Sedči obeslán jest před úřad nejv. purkrabí pražského od Alše Klenovského ze Ptení a na Vlašimi, vině jeho z neřádného zatčení a to takového, jakož jest on Václav Robnháp od úřadu nejv. purkr. pražského list zatýkací vyžádal po staném právě na něho Alše Klenovského daném Albrechtovi Bruknarovi z Bruksteina a na Libni nad Vltavou, JMC. radě a na onen čas prokuratoru v král.

českém, pravě Václav Robnháp z S. sobě právo a spravedlivosť tu všecku postoupenu a odevzdánu míti od téhož Albrechta Bryknara z Br. a týmž zatykačem jeho Alše Klenovského nepořádně proti právu zatknouti jest dal, a to z příčiny v témž obeslání položených . . . I když jest na též obeslání přišlo a zavoláno bylo v úterý po sv. Matouši léta ↄ. 86, tu jest Ondřej, posel z Vlašímě jeho Alše Klenovského přiveda podle práva za nemocného položil, kterémužto Vondrovi poslovi z úřadu nalezeno jest, aby on v kapli sv. Jiří na hradě pražském na zejtří sv. Jeronyma nejprve příštího léta tohoto ↄ 86 stál a tu nemoc jeho Alše Klenovského podle práva přísahou spravil. Datum relací v sobotu po sv. Matouši ↄ. 86.

Jako veškeré zápisy deskové stále většího i většího rozšíření doznávaly, tak i relace druhého druhu (b), jako základ řízení exekučního, vzrůstaly časem objemem, tak že z několika řádkových zápisů z r. 1542. a sl. staly se zprávy několik listů zaujímací v letech 50tých XVII. věku. Nejstarší relace v deskách zapsaná zní (D. Z. V. 41. A. 2.): Jan Byšický z Byšic, místopurkrabí pražský. oznámil p., že léta ↄXLI° v pondělí po novém létě Věnek Černín z Černína a na Bartoušově pohnal před úřad purkrabství pražského Adama Lva z Rožmitálu a Blatné, vině jeho ze sta dvaceti kop pr. č. jistiny, k tomu z úroku pololetního o sv. Havle minulém zadržalého z VI k. gr. č. dluhu spravedlivého, a to podle zapsání jeho listem na papíře právem listu hlavního, tak jakž půhon plněji svědčí; škod a nákladův VIII gr. č. Podle kteréhožto půhonu dáno jest témuž Věnkovi původu přísudkem za právo z příčin v témž přísudku dotčených, po kterémžto přísudku on Věnek vedle zřízení zemského po právě jíti chce.

K tomu poznamenávaly se některé exekuční výkony jako především úmluva. Tak při uvedené relaci juxtou připsáno: Leta CXLI v pátek po sv. Petru a Pavlu apošt. bož. Fridrich Zychovec komorník od Věnka Černína z Černína byl na úmluvě u Adama Lva z Rožmitálu a z Blatné a to po přísudku před úřadem purkrabství pražského, v(yznání) t(oliko) k(omorníka).

Rozšíření potkáváme především v první polovici relací, a to nejvíce podrobnějším určením stran processualních. Tak na př. zní i jinak zajímavá relace D. Z. V. 167. B. 3*a* z r. 1590.:

Jiřík Mošauer z Valdova, purkrabí hradu pražského, oznámil p., že léta ɔ. 89 v sobotu po sv. třech králích Anna z Aventinu manželka mistra Daniela Adama z Veleslavína, sestra vlastní někdy Jiřího Melantrycha mlad. z Aventinu, vedle ní a spolu s ní Jan a Jiří bratři Pětikostelí z Aventinu i na místě Václava bratra jich mladšího let nemajícího, strejci vlastní téhož někdy Jiřího Melantrycha z Aventina, pohnáni jsou do soudu nejvyššího purkrabství pražského na žádosť Fridricha Fraje z Reytlinku, papírníka pražského, vině je jakožto nápadníky po témž někdy Jiřím Melantrychovi ml. z Aventinu zůstalého z 600 k. gr. č. dobrých stříbrných, rázu pražského jistiny, k tomu z pěti úroků pololetních ode dne sv. Jiří léta ɔ. 86 až do dne sv. Havla minulého léta ɔ. 88 na summu svrchupsanou vzešlých a zadržalých, z 90 kop gr. č., dluhu spravedlivého, tak jakž týž příhon to v sobě dále a šířejí obsahuje a zavírá. Podle kteréhožto půhonu dáno jest jí Anně z Aventynu, manželce mistra Daniela Adama z Veleslavína, sestře vlastní někdy Jiřího Melantrycha ml. z Aventinu, vedle ní a spolu s ní Janovi a Jiřímu bratřím Pětikostelům z Aventinu i na místě Václava, bratra jich mladšího let nemajícího, strejcům vlastním téhož někdy Jiřího Melantrycha z Av. za právo, tak že jemu Fridrichovi Frajovi z Reytlinku, papírníku pražskému, tím, z čehož od něho pohnáni jsou, povinni nejsou. Stalo se v pátek den sv. Urbana léta ɔ. 90. Po kterémžto odsouzeni ona Anna z Aventina, manželka mistra Daniela A. z V., sestra vlastní někdy Jiřího Mel. ml. z Av., vedle ní a spolu s ní Jan a Jiří, bratři Pět. z Av. i na místě Václava, bratra jich ml. let nem. jeho Fridricha Fraje z R. ze škod útratních a nákladních vedle práva viniti chce. Dána relací ve středu po památce Seslání Ducha sv. léta ɔ. 90.

Však neobyčejný rozsah relací počíná se teprv zavedením Obnoveného Zřízení a to i v druhé části. Tu jmenovitě podrobný výčet útrat a nákladův zaujímá značný často rozsah. Z doby té stůjž zde tento doklad český (v palaeografickém opise).

Karel Wylim Heyncz z Hirsspergku G. M. Czc. Radda a misto Purgkrabie Prazsky, po Ssimonowi Beraunskym Oznamil p. zie 11. dne Octobris Letha 1644. Krystoff Karel Przehorzowsky z Kwasegowicz na Mlady Wožiczy, Ssenbercze a Mie-

sticzych, Syn a diedicz niekdy Jana Sstiastnyho Przehorzowskyho z Kwasegowicz na Mlade Wožiczy, Ssenbercze a Miesticzych pozůstaly, zialowal gest do Saudu G. M. Krale Negwyžssiho Purgkrabstwi Prazského na G. M. Czc. Rychtarze, Purgkmistra, Konssely y wsseczku obecz Miesta Hradisstie hory Tábor; Kterziž w niežie dotčeném listu dluzním tak tím Tytulem Purgkmistr a Radda Starrsy Obeczni y wsseczkna obecz nyniegssy y budauczy položeni gsou. Winicze ge z Ssesti Tysycz Kop Missenskych, Summy Gistinny Za trzi Letha od Swateho Hawla Letha 1640 až do Swateho Hawla letha 1643. pozůstawajiczych Terminův k zaplaczeni Przisslych [poniewadž giž Przednie Prwni Termin Swateho Hawla Letha 1634. totiž 2000 ss. Miss. s Auroky se wssemi na Summu gistinnau 20000 ss. Miss. až do Actum Weypowiedi, to gest od Strzedy po Narozeni Blahoslawene Panny Marie, genž bylo 12. dne Miesycze Semptembris Letha 1635. Kteru dale prossle Terminy od Swateho Hawla 1634 až do Swateho Hawla Letha 1640. totiž 17000 ss. Miss. z Auroky toliko z 18000 ss. miss. až do Actum druhe Weypowiedi to gest po Swate Worssyle 26. Octobris Letha 1641 wzesslymi a zadrzialymi na nich Taborských przisauzeno gest. K tomu z Aurokuw od též Posledniegssy Weypowiedi po Swate Worssile 26. Octobris Letha 1641 wynesseno na Summu gistinnou toliko 6000 ss. miss. wzesslich zadrzialych, poniewadž giž na tech 14000 ss. miss. przedchazegiczych Terminůw k zaplaczeni prosslych a przisauzenych Aurok na tauž Summu dale gdauczy, tolikež przisauzen gest, dluhu praweho a sprawedliweho. A to wedle Zapsaní tychž G. M. C. Rychtarze Purgkmistra a Konsselůw y wssy Obcze Miesta Hradisstie hory Thabor (tak tim Przipomenutym tytulem) w Listu dluhu na papirze psanem Listu hlawniho psanem na Summu dotčzienau Dwadczeti Tisycz Kop miss. temuž někdy Janovi Sstiastnymu Przehorzowskymu z Kwasegowicz s Aurokem a plnienim po wygiti Pieti Leth od dattum tehož Zapsani dlužniho každoročznie Desaty dil též Summy hlavní, to gest po dwau Tisyczych Kopach Miss. s placzenim Swiedčziczym, tak jakž tyž lyst dluhu Plniegi swiedčží.

Proczież Puvod za to ziada, aby obzialowanii wedle wymierzeni Zrzizeni Zemskeho Obeslani gsaucz, gemu z takowe

Summy hlawni i Auročžní, K tomu ze Sskod a Nakladuw prawi byli.

Wssak pokudž czo na Summu hlawni neb Auroczni dano a to porzadnie Kwitan czymi approbirowano bude, toho Pâvod užiti neziada.

Wedle Kterežto Zialoby dano gest Krystoffowi Karlowi Przehorzowskymu z Kwasegowicz Puwodu proti G. M. Cz. Rychtarzi Purgkmistru a Konsselum y wssy Obczy Miesta hradisstie hory Thabor Obzialowanym, w Sobothu den Pamatky Swate Lydmilly 16. dne Septembris Weypowiedi za práwo.

Po kteréžto Weypowiedi Krystoff Karel Przehorzowsky z Kwasegowicz dale po prawie giti chce.

Sskod Aurzadnich se sesslo gmenowitie:

Za Zialobu a na posla	6 fl.	40 kr.
Ode Czteni zialoby	2 fl.	34 kr.
Za Repliku	2 fl.	20 kr.
Za Obeslani k Inrotulaczy	5 fl.	reynských
Za Relaczy na prawa wedení	4 fl.	40 kr.
Summa činí	21 fl.	14 kr.

Dana Relaczy ke dskam Zemskym na Prawa wedeni w Autery po Swate Katerzinie 28 dne Novembris Letha 1645. f.

(D. Z. V. 421 B. 5 *b*).

Za příklad německých relací od Obnoveného Zřízení se objevivších uvádíme tuto nejstarší: Johann Gezberowsky von Oliwenberg vnnd auff Chotesch Ihr Kay. May. Rath vnd Purgkraff Prager Schloss durch den Thobias Mischka von Libosch hatt sich bekent vndt vorr denn unter Ambtleutten bey der Landtaffel angezeügt, das am Mittwoch nach S. Luciae A. 1635 der Johann Baptysta Verdeman Kauff vnnd Handlesman der Kleiner Statt Prag hat bey dem obristen Burgkraffambt zu Prag rechtlich angeklagt herr Franciscum Graffen von Vertugo auf Maschtiow vndt Wintschaw vnd dennselben beschuldiget wegen zwey Tausent acht hundert und sieben gulden reinisch vnd zwaintzig krey. guetter gangbahren Müntz, darzue wegen von einer Summa Zwey Tausent zwey hundert drey und funftzig gulden zwey und viertzig kreytz. betreffendt a dato den 14 Novembris Ao 1634, das ist von der Zeit als die selbige Summa

hette sollen bezalt werden, anlauffen der Interesse wahre rechtmesige Schuldt und zwar für unterschiedlich wahren, so derselbe herr Graff auss seinen des Johann Baptista Werdemans Laden herauss genomen. (Abschriefft der Verschreibung litt. A.) Gestalt die Verschreibung bemelten herrn Francisci Graffen von Vertugo dessen alhier glaubwirdige Abschrift beygelegt wirdt, solches mit sich bringt. Biettet er Clager des beklagten herrn Graffen zum dem Obristen Prager Burgkrafftambt citirt vnd ihm wegen der Summa und nutzug in gleichen der schäden und aufgewenten Unkosten halber gerecht werde.

Der Unkosten und Schäden ist aufgangen als nemlich 6 fl. 20 kr.

Neben welicher Clag ist besagten Clagers Johann Baptysta Werdeman wider obgemelten beklagten hern Franciscum Graffen von Vertugo als es auf die Clage in der Ordnung khomen ist des Montag nach Unsens lieben fruwen geburth des Jahres 1635 ein erstandenes Recht geben worden.

Nach welichen erstandenen Recht Clager seine fernere Noturfft zu prosequiren in willen ist. Geben Relation der Rechtsführung in der Landtaffell Mittwoch S. Felix. A. 1636.

(D. Z. V. 299 F. 18).

III. Relace purkrabského úřadu kraje hradeckého.

Celkem podobnou kompetencí jako předešlý soud měl i purkrabský v Hradci Králové. Stranský v Respublica Bojema určuje ji přesněji takto: Cognoscitur autem in eo ex iure necdum plane descripto (1608), sed partim terrestre, partim consuetudinario, cum de causis paulo ante memoratis (t. j. při soudu purkrabství pražského) tum etiam de factis provincialium contractibus, ex obligacione sive verbali sive chirographaria, ex stipulatu pro dote vel mutuo repetendo, de refundendis in litem expensis, tum de condictione ex delicto vis privatae cuiusvis, itemque non redditi post denuntiationem fugitivi, aliisque nonnullis.[1]) Z kněh soudních nezachovalo se nám nic, jen výňatky

[1]) Cap. XVI, 4. Srov. i Jos. v. Auersperg, Balbin's Liber curialis c. VI von den verschiedenen Gerichtshöfen des Königreichs Böhmen (1810) díl I. str. 196 a sl. a Solaře, Děje Kr. Hradce str. 467.

delší chovají se v Náchodě[2]) a v Praze na Strahově, jichž vydání jest si velmi přáti.

Relace tohoto soudu k zemskému soudu zapisovány byly do desk památných a to v kvaternech nyní č. 139.—191. desk větších. Pocházejí z let 1575.—1616. Dle zapsaných úmluv nepodáno před r. 1575. žádných relací. V příčině povahy jich sluší poznamenati, že jsou exekuční; výminečně oznamují nekompetenci.

Poněvadž památky činnosti hradeckého soudu jsou vzácné, uvádíme všechny relace jeho v D. Z. V. zapsáné ve více méně stručných výtazích jako příspěvek ku poznání jeho kompetence:

Relace hradecké, na jichž základě úmluvy tyto vydány byly, jsou následující:

1. Albrecht Kapoun ze Svojkova a na Hlušicích, purkrabí kraje Hradeckého, oznámil, že léta 1575. ve čtvrtek po neděli Reminiscere Tobiáš Pentamerus z Vosového, měštěnín města Hradce nad Labem pohnal jest do soudu purkrabství kraje hradeckého Jana Kadrmana z Kelče a na Hořiněvsi, vině jeho i na místě Karla a Jakuba Kadrmanův z K. strejců jeho vlastních a tet nemajících, syrotkův po někdy Matoušovi K. z K. bratru jeho vlastním, pozůstalých, jakožto statku po témž Matoušovi pozůstalého držitele, ze 200 k. gr. míš. a to takových: Jakož jest někdy Mikuláš Kydlín z Plotišť zahradníky, lidi své ve vsi Plotištích s platem a povinnostmi na nich, s poddanosti na nich, s robotami, kteréž spravedlivě činiti mají, někdy Jakubovi Kadrmanovi a Kateřině manželce jeho, otci a máteři dotčených někdy Matouše a Jana bratří K. v sumě 600 k. gr. m. úplně od nich jemu Mikulášovi Kydlínovi půjčených, zastavil, jakž zástava a smlouva s jistými výminkami učiněná a knihami městskými města Hradce nad L. stvrzena plněji svědčí. Podle kteréžto zástavy a smlouvy znění někdy Mikuláš Kydlín těch 600 k. gr. m. při právě téhož města Hradce n. L. složil a touž sumu peněz ty zahradníky lidi své vyplatiti chtěl, obeslav k tomu listem od téhož práva města Hradce n. L. vyšlým a vyžádaným někdy Matouše Kadrmana, aby na jistý den před

[2]) Srov. zprávu Čelakovského v Pam. arch. X, p. 503. O jiném výpise mluví se tamtéž str. 549.

purkmistrem a radou téhož města stál a zápisy té zástavy jemu Mikulášovi Kydlínovi propustil, a dále, pokudž náležité jest, se zachoval. Ale on Matouš Kadrman jsa tím povinen, jakož nejstarší v rodu Kadrmanském a držitel týchž zahradníkův zastavených, toho jest se svémyslně obmeškal a zanedbal, nebo netoliko té zástavy nepropustil, ale ani se na obeslání při témž právě nepostavil. A tak takovým jeho Matouše K. obmeškáním a zanedbáním s vyčítání sumy zástavní i s výplaty příčinou jeho Matouše nestání jest sešlo. A po smrti jeho Mikuláše Kydlína statek jeho i s těmi zahradníky na J. M. C. jakožto krále českého právem lenním připadl, v kteréžto zástavní sumě třetí díl, t. j. 200 k. vše míš. jemu Tobiášovi Pentamerovi po někdy Anně Kadrmance z K., manželce jeho a vlastní sestře jmenovaných Matouše a Jana Kadrmanův, jakožto jejímu společníku, hromaždníku a nápadníku spravedlivě náleží. O kterýžto díl tak sobě náležitý neví ke komu jinému hleděti nežli k němu Janovi Kadr. i na místě výš dotčených Karla a Jakuba strejcův jeho let nemajících, jakožto držiteli statku někdy Matouše K. bratra jeho z příčin výš dotčených, jakž týž půhon to v sobě plněji obsahuje a zavírá. Ke kterémužto půhonu on Jan Kadr. i když na při přišlo, jest nestál, pro kteréžto nestání jeho dáno jest jemu Tobiášovi P. původu i na místě dotčených Karla a Jakuba Kadrmanův z K. proti němu Janovi Kadrmanovi pohnanému v témž soudu, který po smrtedlní neděli léta o. 78. za právo stané, jakž též stané právo plněji svědčí. Po kterémžto starém právu on Tobiáš P. i na místě dotčených Karla a Jakuba po svém právu jíti chce. Dána relací v Hradci n. L. v pondělí po sv. Petru a Pavlu l. p. 1578. (D. Z. V. 64 C. 13 *b*). Úmluva r. 1581. v D. Z. M. 139 C. 2.

2. Týž oznámil, že léta 1581. v pátek po sv. Vítu Modestu Jan Škopek st. z Bílých Otradovic a na Pecce pohnal jest do soudu p. kraje hrad. Mandalénu z Nestajova a na Rysmburce viníc jí z 350 k. gr. č. jistiny, k tomu z $10^1/_2$ k. č. úroku pololetního od sv. Havla l. 1580. až do sv. Jiří l. 1581. a od téhož sv. Jiří výše z té sumy vzešlého, dluhu prav. a sprav. podle zapsání v listu na papíře právem listu hlavního s přitištěním pečetí její vlastní a na svědomí dvou dobrých lidí, podle kteréhožto půhonu dáno jest jemu Janovi Škopkovi původu proti

ní Mandaléně z N. pohnané ve čtvrtek po neděli Smrtedlné l. totižto 1582. nálezem za právo. Po kterémžto nálezu etc. Datum relací v Hr. n. L. v pondělí den památný sv. Jiří l. c 82. (D. Z. V. 65 P. 25.). Úmluva r. 1582. D. Z. M. 139 H. 2.

3. Týž oznámil, že l. 1581. ve středu po památce sv. Trojice Bartoloměj Kerštein, měštěnín v městě Hradci n. L. pohnal jest do soudu purkr. kr. hrad. Karla Žampacha z Potnsteina vině jeho z 350 k. gr. m. dluhu jemu spravedlivě povinného, jakž list na papíře psaný pod pečetí a s podpisem vlastní ruky pana Karla v sobě obsahuje a zavírá, podle kteréhožto půhonu dáno jest jemu Bartoloměji K. p. proti němu Karlu Ž. poh. pro jeho když na vyhlášení půhonův přišlo, ku právu nestání, v úterý den sv. Prokopa l. o 81. za právo stané etc. Datum relací v Hr. n. L. v pátek o suchých dnech letničních l. o 82. (ib. Q. 6. *b*). Úmluva r. 1582. v D. Z. M. 139. H. 2.

4. Týž oznámil, že léta 1583. v úterý den památný Navštívení Panny Marie sv. Alžbětou Mandaléna Otmarová z Rysmburka pohnala do soudu p. kr. hr. Johanku Krušínskou z Konecchlumí a na Malé Bukovině, jakožto jistce z 100 k. gr. a z jednoho úroku pololetního i také co více od datum jistoty až podnes z té sumy podle nového nařízení přijde a zadrženo jest, podle znění a zavázání listu na sebe, na papíře právem listu hlavního s přitištěním pečetí její Johanky Krušínské a podle ní na svědomí dvou dobrých lidí rukojmův na onen čas za ní s přitištěním též pečetí jich učiněného, jakž týž list, jenž jest dán v úterý den sv. Havla l. 82. v sobě šíře obsahuje a zavírá. Vedle kteréhožto půhonu pro její Johanky Krušínské poh. ku právu, když po třikráte na strany voláno bylo, nestání, dáno jest týmž soudem jí Mandaléně Otmarové z R. původu proti ní Johance Kr. z K. pohnaní ve středu po památce proměnění Pána Krysta l. o. 83. za právo stané. Po kterémžto etc. Datum relací při registřích v Hradci n. L. ve čtvrtek před památkou sv. Bartoloměje ap. l. o. 83. (D. Z. V. 66. E. 11. *b*).

5. Týž oznámil, že léta 1583. v sobotu den sv. Klimenta Karel Škopek z Bílých Otradovic i na místě Petra a Adama bratří svých vlastních let nemajících z B. O. pohnal do soudu p. kr. hrad. Mandalénu z Nestajova a na Rysmburce vině ji z 100 k. gr. č. dobrých stříbrných rázu pražského dluhu sobě

i na místě dotčených bratří jeho od ní Mandalény z N. podle znění listu s přitištěními pečetí její i pod pečetmi dvou lidí na svědomí právem listu hlavního na papíře psaného, spravedlivě povinného až posavad nezaplaceného, k tomu i z jednoho úroku pololetního od sv. Jiří l. 83. až do sv. Havla téhož l. 83. a od tohoto času výše podle nového nařízení z té sumy vzešlého a nevyplněného. Podle kteréhožto půhonu jemu Karlovi Šk. i na místě bratří jeho původu proti ní Mandaléně z N. pohnané ve středu před sv. Bartolomějem l. c 83. nálezem za právo dáno jest .... Actum relací v pondělí po sv. Gorgoně c 84. Dáno za relací 8 gr. č. (D. Z. V. 67. D. 12.). Úmluva r. 1585. D. Z. M. 147. F. 12.

6. Týž oznámil sám osobně před úředníky pražskými menších desk zemských, že léta c 84. v sobotu po sv. Petru v okovách Baltasar Reichnbach jinak Biler na Kizlingsvaldu pohnal před úřad p. kr. hrad. Jindřicha, Kryštofa, Zikmunda, Fridricha, bratří z Regeru a na Hamru, viníc je jakožto držitele statku po neboštíkovi Hendrychovi st. Regeru z R. z 115 k. gr. m. dluhu spr. za někdy téhož Hendrycha z R. otce jich vlastního Jiříkovi Podvinskému z Levojid na onen čas úředníku na Opočně rukojemstvím daných a splněných, jakž půhon to .. zavírá. V kteréžto při, když oni .. bratří — z R. nařkli svědomí Jakuba Lhotského, Matouše Vinklera, Mikuláše Kubova, Mikuláše Petrova ze vsi Volešnice, lidí poddaných Jaroslava Trčky z Lípy a na Opočně, že by křivě, neprávě a falešně svědčili. A poněvadž zřízení zemské to v sobě obsahuje a zavírá: trefilo-li by se kdy při soudu dvorském, komornim i také purkrabském, aby svědkové tak naříčeni byli, že té při mají na J. M. královskou neb na soud zemský k rozsouzení podati. Z té příčiny ve čtvrtek po slavné pam. Hromnic l. o 86 ta pře podána jest na J. Mti pány a vladyky na plný soud zemský (D. Z. V. 68 A. 20 *a*).

7. Týž sám osobně oznámil p. že l. o. 82 v pondělí po pam. Obrácení k víře sv. Pavla Kateřina Kordulová z Hustiřan a na Jeřicích pohnala do soudu purkr. kr. hrad. Karla Říčanského z Říčan a na Novém Zámku, viníc jej z 680 k. gr. č. jistiny, k tomu z úroků z té sumy vzešlých a zadržalých dluhu prav. a spr. vedle znění listin na papíře. Podle kteréhožto půhonu jí Kateřině — proti němu Karlovi Ř. — l. 1582. ve

čtvrtek po neděli Smrtné dáno jest za právo stané, jakž též stané právo plněji svědčí. Kteréžto právo i spravedlnosť svou podle tohoto staného práva všecku táž Kateřina — Václavovi Kordulovi ze Sloupna a na Vřeštově, synu svému, žádného práva ani spravedlnosti tu sobě nic více ani žádnému z budoucích svých nepozůstavujíc, jest zúplna postoupila. Pravě týž Václav Kordule etc. (D. Z. V. 68 M. 25 *b*).

8. Týž oznámil, že l. o. 82 v pondělí den sv. Jiří táž pohnala téhož z 25 k. gr. č. škod útratních a nákladních v té při o 280 k. gr. č. (ib. M. 26).

9. Týž sám osobně oznámil, že l. o. 87 v úterý po neděli Exaudi Mandalena Zilvarova z Valdsteina a na Dubenči obeslala do soudu p. kr. hr. Adama Bukovského z Hustiřan a na Žampachu, viníc jej z škod útratných a nákladných v té při o 250 k. gr. č. a úroky — jakž obeslání to vše v sobě šíře obsahuje a zavírá. Podle kteréhožto obeslání jí Mandaleně — proti němu Adamovi — ve středu po pam. sv. Markéty l. o. 87 nálezem za právo dáno a těch škod 3 k. 21 gr. $3^1/_2$ p. č. přisouzeno jest, jakž týž nález plněji svědčí, pravíc ona M. že pro túž sumu právo vésti chce. Actum v pondělí po sv. Linhartu l. p. 1587. (ib. Q. 7 *a*). Úmluva v D. Z. M. 149 GG. 14.

10. Týž osobně oznámil, že léta 1586. v pondělí před památkou Proměnění Pána Krysta pohnala táž téhož viníc jej z 250 k. gr. a z úroku od sv. Havla 1585 přišlého . . . Actum téhož dne (ib. Q. 8 *a*).

11. Týž oznámil, že léta 1587. v sobotu po památce sv. Doroty táž obeslala téhož jakožto mocného otcovského poručníka syrotkův a statku po někdy Budivojovi Třemešským ze Železna zůstalého, viníc jej ze škod útratných a nákladných v té při o nevydání listu zhostního na Václava Příborského ženu a syna jeho, lidi poddané syrotčí, pronaložených. — Podle kteréhožto obeslání jí Mandaleně z Valdsteina původu proti němu Adamovi Bukovskému z H. obeslanému ve středu po neděli Průvodní léta tohoto o. 87 nálezem za právo dáno a těch škod 6 k. 36 gr. č. přisouzeno jest, jakž týž nález plněji svědčí, pravíc ona Mandalena z V. že pro tu summu etc. Actum téhož dne (ib. Q. 8 *a*).

12. Týž osobně oznámil p. že l. 1586. ve čtvrtek po sv. Mikuláši biskupu kněz Martin, opat Břevnovský a na Broumově pohnal do soudu p. kr. hrad. Zikmunda Čertoryského z Čertorej a na Skalách, vině jej z 500 k. gr. č. — dluhu sobě od něho podle znění listu s přitištěním pečeti jeho a pečeťmi 4 dobrých lidí na svědomí spravedlivě povinného a posavad nezaplaceného — podle kteréhožto půhonu jemu knězi Martinovi opatovi Břevnovskému původu proti němu Zikmundovi Č. pohnanému v úterý po pam. sv. Markéty léta tohoto ɔ. 87 nálezem za právo dáno jest ... Actum při úřadě na hradě Hradeckém n. L. ve čtvrtek po pam. sv. Matouše l. p. ɔ. 87 (ib. Q. 23 *b*).

13. Jan z Vřesovic a z Doubravské Hory na Podsedicích a Libčevsi, purkrabí kraje hradeckého sám osobně před úředníky pražskými desk zemských menších oznámil, že l. ɔ. 90 v pátek po památce sv. Kryšpína Jan Jiří Straka z Nedabylic a na Šonově pohnal do soudu p. kr. hr. Václava Chvalkovského z Hustiřan a na Chvalkovicích vině jej z 500 k. gr. č. sobě od dobré paměti Zděnka Chvalk. z H. poručených a to vedle znění listů — právem listu hlavního na papíře psaného — s úroky .. Vedle kteréhožto půhonu jemu J. .. původu proti němu V. pohnanému ve středu po pam. sv. Mikuláše biskupa l. ɔ. 92 nálezem dáno jest za právo .. Actum ve středu den pam. sv. Blažeje l. ɔ. 93.

Václav Placel z Elbinku,
úřadu purkr. kr. hrad. písař.

(Úmluva v D. Z. M. 140 A. 11). (D. Z. V. 168 O. 16 *b*).

14. Týž — oznámil, že l. 1592. v pondělí den sv. Klimenta p. Zikmund Smiřický ze Smiřic na Skalách a Dubu pohnal do soudu purkr. kr. hr. Jindřicha Zlivského z Labouně a na Chomutičkách, vině jej jakožto samého třetího živého pozůstalého za Jana Kopydlanského z Kopydlna a na Hoření Dobré vodě rukojmě z pravého a spr. dluhu 200 k. gr. č. na díl jeho přišlých a úroků v od datum listu, t. j. úterý den sv. Jiří l. 91, porážíce jeden úrok pololetní z té sumy na díl jeho přišlý, totiž 6 k. gr. č. až posavad zadržalých, kdež se rukojmím sám čtvrtý vedle jiných tří rukojmův Karla Bukovského z Hustiřan a na Červených Poličanech etc., Jindřicha

Kule z Chotče, a na Chotči, již s světa sešlého, Jana Jiřího Kule z Ch. a na Okrouhlím, v listu dluhu na papíře právem listu hlavního, na sumu 600 k. gr. č. i s úrokem podle nového nařízení za dotčeného Jana Kopydlanského postavil, jakž to vše půhon šíře obsahuje a zavírá. Vedle kteréhožto půhonu jemu Zikmundovi S. z S. původu proti němu Jindřichovi Zlivskému z Labouně pohnanému v pondělí po památce sv. Prokopa l. tohoto o. 93 dáno jest nálezem za právo, jakž týž nález plněji svědčí, pravě on Zikmund Sm. z S... Actum v úterý den sv. Klimenta l. p. o. 93 (D. Z. V. 169 G. 6 *a*). Úmluva v D. Z. M. 140 D. 24.

15. Týž oznámil, že l. 1592. v pondělí den sv. Klimenta týž Zikmund Sm. z S. pohnal Těmína z Těmic a na Doubravici nad Úpou, vině jej jakožto jistce z pravého a spr. dluhu 500 k. gr. č. a z úroků z té summy od úterý dne památného sv. Jiří ryt. l. 1591. až posavad zadržalých, jakž půhon to.. zavírá, vedle kteréhožto půhonu jemu Z. — v pondělí po pam. sv. Prokopa léta tohoto o. 93 dáno jest nálezem za právo, jakž týž nález plněji svědčí, pravě on .. jíti chce. Eodem die (ib. G. 6 *b*). Úmluva v D. Z. M. 140 D. 24 *b*).

16. Týž oznámil, že l. 1592. v pondělí po Božím Těle Johanka Jestřibská z Pašinětysi a na Homile pohnala do soudu p. kr. hr. Zikmunda Straku z Nedabylic a na Vesci viníc jej z 250 k. gr. m. a z úroků — jakž půhon to — zavírá. Vedle kteréhožto půhonu dáno jemu — ve čtvrtek po pam. sv. Mikuláše l. o. 93 za právo stané, jakž též stané právo — svědčí, praviс ona Johanka .. etc. Actum v úterý po neděli Reminiscere l. p. 1594. (ib. J. 23 *b*). Úmluva r. 1594. v D. Z. M. 140 F. 16.

17. Týž oznámil, že táž pohnala téhož dne téhož z 25 k. gr. č. (ib. J. 24 *a*).

18. Týž oznámil, že léta o. 93 v pondělí den pam. sv. Lucie Otilie Johanka Jestřebská z Pašinevsí pohnala téhož z 25 k. gr. č. škod a nákl. Actum v pátek po neděli Reminiscere l. p. o. 94 (D. Z. V. 169 J. 27 *a*).

19. Týž oz., že táž pohnala téhož času téhož z 15 k. gr. škod útr. a nákl. (ib. J. 27 *b*).

20. Týž oz., že léta 1593. v sobotu po sv. Jiljí Vilím Vostroměřský z Rokytníka pohnal do soudu purkr. kr. hr. Jana

Kamenického z Vitiněvsi a na Popovicích, vině jej jakožto samodruhého živého pozůstalého za Adama Kam. z V. a na Lužanech rukojmí z prav. a spravedl. dluhu 75 k. m. na díl jeho přišlých a z úroku, jakž týž půhon to v sobě šíře obsahuje a zavírá. Vedle kteréhožto půhonu jemu Vilímovi Vostr. z R. původu proti němu Janovi Kam. z V. pohnanému ve středu den pam. sv. Urbana léta tohoto ɔ. 94. dáno jest nálezem za právo . . pravě týž . . Actum v pondělí po pam. Božího Těla 1594. (ib. N. 13 *b*).

21. Týž ozn. sám osobně, že léta ɔ. 94. ve středu na zejtří pam. sv. Mikuláše biskupa Jiřík Vodička z Lesky a v Pšankách pohnal do soudu purkr. kr. hrad. Jana Jiřího Vachtla z Pantenova a na Smrkovicích vině jej z 59 k. gr. č. dobrých stříbrných rázu pr. a z úroku — jakž týž půhon to v sobě — zavírá. Vedle kteréhožto půhonu jemu Jiříkovi Vodičkovi z L. — ve čtvrtek po sv. Matouši l. p. ɔ. 95. dáno jest nálezem za právo, jakž týž nález svědčí, pravě etc. — Actum v pondělí nazejtří pam. sv. Šťastného l. p. 1596. (ib. M. 22 *b*). Úmluva v D. Z. M. 176 E. 2.

22. Týž ozn. sám osobně, že l. p. 1595. v pondělí po sv. Šťastném Dorota Sudová z Lipan vlastní máti a poručnice dětí a statku po někdy Petrovi Sudovi Řeneckém z Řenec manželu svém obeslala do soudu purkr. kr. hrad. pana Jana st. z Valdsteina a na Kyšperku a Chotěšicích viníc pána ze škod útratních a nákladních v té při ɔ 20 k. gr. č. pokuty pro nezastavení krčmy nespravedlivé a v ní šenku piva ve vsi dětí její Verniřovic s druhé strany řeky na gruntech páně, na gruntu, na kterémž Jan Kroft jinak krejčí sedí, pronaložených, jakž obeslání to v sobě šíře obsahuje a zavírá. Vedle kteréhožto obeslání jí Dorotě Sudové z Lipan, vlastní máteři a poručnici dětí a statku po někdy Petrovi Sudovi Řeneckým z Řenec, manželu jejím původu proti němu Janovi st. z V. obeslanému ve středu po pam. mistra Jana z Husince l. p. ɔ. 95. jest nálezem za právo dáno, a těch škod 24 k. 55 gr. vše č. přisouzeno jest, jakž týž nález plněji svědčí. Po kterémžto nálezu l. p. 1595. v sobotu po památce sv. Matouše ev. táž Dorota Sudová z L. nadepsanou sumu jí na panu Janovi st. z V. dotčeným nálezem přisouzenou i všecko právo a spravedlivosti své k ní

Václavovi Plácelovi z Elbingu, úřadu p. kraje hradeckého a města Hradce n. L. přednímu radnímu písaři i jeho budoucím rejstry úřadu p. kr. hr. jest postoupila a dala, sobě ani budoucím svým žádného práva ani spravedlnosť v tom nepozůstavujíc, jakž též postoupení a dání to v sobě obsahuje a zavírá, pravě nad dotčený Václav Plácel z Elbingu, že pro nadepsanou sumu 24 k. 55 gr. č. právo vésti chce. Actum v pondělí po sv. Šťastném l. p. 96. (ib. M. 23 *a*). Úmluva r. 1596. v D. Z. M. 176 E. 2.

23. Týž sám osobně přiznal se před úředníky desk zemských, že urozený vladyka Jan Absolon z Ledská na Křenovicích v sobotu den pam. Moudrosti Boží l. 1594. pohnal do soudu purkr. kr. hr. urozeného vladyku Adama Šťastného Hrzaně z Harasova a na Potnsteině a Kostelci n. O. vině jej z 300 k. gr. č. a z úroků. — Vedle kteréhožto práva dáno jest jemu Janovi Absolonovi A. ve středu po pam. mistra Jana z Husince l. o. 95. za právo. Pravě — (D. Z. V. 171 L. 12 *b*). Úmluva r. 1597. v D. Z. M. 207 B. 27 *b*).

24. Týž sám osobně př. se p. u. d. z., že jest pohnal před úř. p. kr. kr. v sobotu po pam. sv. Víta léta tohoto o. 97. statečný Kryštof Václav Kapoun ze Svojkova a na Hlušicích, vlastní bratr někdy Zikmunda K. z Sv. a na Janovičkách, urozeného vladyku Jana Kopydlanského z Kopydlna, vině jej z pravého a sprav. dluhu, co jest se sešlo úroků 318 k. gr. vše m. dobr. stř. rázu pr. někdy Zikmundovi K. z Sv. a na J. povinných a jemu Kryštofovi K. při rozdělování statku po něm Zikmundovi K. pozůstalého na díl jeho přišlých, jakž půhon to vše v sobě šíře obsahuje a zavírá. Vedle kteréhožto půhonu nadepsanému Kryštofovi Václavovi K. původu proti němu Janovi Kop. z K. pohnanému v pondělí po památce sv. Vavřince l. tohoto o. 97. dáno jest za právo stané, jakž též stané právo svědčí, pravě nadepsaný Kryštof Václav Kap. z S., že pro nadepsanou summu peněz na dědiny téhož Jana K. právo vésti chce. Actum v úterý den sv. Jeronyma 1597 (D. Z. V. 172 E. 20). Úmluva r. 1598. v D. Z. M. 207 F. 13.

25. Týž oznámil, že pan Jiří Štos z Kounic o. v pátek po památce sv. Fabiána a Šebestiána léta tohoto o. 97. pohnal do soudu p. kr. hr. pana Mikuláše Štose z K. a na Starých Budcích, vině jej z dluhu pravého a sprav. 1000 k. gr. č. dobr.

stř. rázu pr. a k tomu z úroku podle nového nařízení od datum listu t. j. od pondělí po Novém létě léta 1596. zadržalých, jakž půhon plněji svědčí. Vedle kteréhožto půhonu nadepsanému panu Janovi Jiřímu původu proti témuž ... ve čtvrtek po památce sv. Matouše léta tohoto 97. dáno jest nálezem za právo, jakž to vše týž nález v sobě šíře obsahuje a zavírá. Pravě nadepsaný — Actum ve čtvrtek po nazejtří pam. sv. Kateřiny léta o. 97. (ib. H. 3 *a*). Úmluva r. 1598. v D. Z. M. 207 F. 17.

26. Týž ozn., že urozený vladyka Jan ml. z Bubna v sobotu po památce sv. Víta l. 97. pohnal před úřad p. kr. hrad. Heřmana Varlicha z Bubna a na Hořením Jelení vině jej z 500 k. gr. č. i z úroku ode dne sv. Jiří l. 96. z té summy přišlých, jakž půhon to v sobě — zavírá. Vedle kteréhožto půhonu — v úterý po pam. Početí Panny Marie l. o. 97. dáno jest nálezem za právo. — Po kterémžto nálezu týž Jan ml. z B. práva a spravedlnosti své nad dotčeným nálezem na něm Heřmanovi ml. z B. a na Lhotě Lipanské, bratru svém, registry téhož úřadu postoupil, jakž též postoupení svědčí, pravě etc. (ib. H. 2 8 *a*). Úmluva z r. 1598. v D. Z. M. 207 F. 19.

27. Týž ozn., že urozená vladyka Johanka Hořenovská z Bubna a v Ujezdě Hořením ve čtvrtek po památce sv. Víta l. 97. pohnala před u. pr. kr. hrad. téhož Heřmana V. z B. a na H. J. viníc jej z 500 k. gr. etc. ut supra (ib. H. 28 *b*).

28. Týž před úředníky pražskými menšími desk zemských sám životně oznámil, že Kateřina Kapounová, na onen čas již Drahanovská z Zábědovic v sobotu na zejtří pam. sv. Jakuba ap. páně l. 1597. pohnala do soudu p. kr. hrad. Jana st. Kamenického z Vitiněvsi a na Popovicích, viníc jej z dluhu pravého a spravedlivého 500 k. gr. č. a z úroku podle nového nařízení na tu sumu ode dne sv. Jiří l. o. 97. přišlého, dílu jeho, rukojemstvím za Václava ml. Kapouna z Sv. na Bartoušově a Borovnici jistce, i na místě Albrechta Kap. z Sv. bratra jeho léta majícího, též na místě bratří jeho let nemajících Jiřího a Petra Kryštofa K. odtud z Sv. povinného, jakž týž půhon etc. Vedle kteréhožto půhonu — v sobotu na zejtří pam. sv. Doroty léta tohoto o. 98. dáno jest nálezem za právo, jakž týž nález — svědčí, pravíc etc. (D. Z. V. 172 L. 10 *a*). Úmluva r. 1598. v D. Z. M. 207 F. 22.

29. Týž ozn., že táž v sobotu na zejtří pam. sv. Jakuba ap. p. l. 97. pohnala do soudu p. kr. hr. Bořka ml. Dohalského z Dohalic a na Milčevsi viníc jej z dluhu prav. a spr. 500 k. gr. č. týmže rukojemstvím — povinného. — Vedle kteréhožto půhonu téhož dne ut. supra dáno jest za právo, pravíc etc. (ib. L. 10 *b*).

30. Týž ozn., že táž pohnala téhož dne Jana Jiřího Vachtla z Pantenova a na Smrkovicích z téhož důvodu z 500 k. gr. č. Ut. supra. (ib. L. 11 *a*). Úmluva r. 1598. v D. Z. M. 207. F. 22.

31. Týž ozn. po Kryštofovi Václavovi Kapounovi ze Sv. a na Hlušicích, jakožto soudu purkr. téhož kraje hrad. radě, před úředníky pražskými menšími d. z., že v pondělí den sv. Chrysostoma l. p. 97. Hynek Stařimský z Libsteina pohnal před n. p. kr. hr. Karla Stařimského z L. a na Lukavci vině jej z pravého a spr. dluhu z 334½ k. gr. č. a z úroků. — Vedle kteréhožto půhonu — v pátek den pam. sv. Doroty l. o. 98. dáno jest za právo stané. Po kterémžto staném právě l. p. 98. v pátek po neděli Smrtedlné on Hynek Stař. z L. sám životně se přiznal, že vedle téhož staného práva všeho práva svého a spravedlnosti své na Karlovi St. z L. postupuje Jiříkovi Vodičkovi z Lesky, dědicům a budoucím jeho, sobě ani budoucím svým dále v tom žádného práva ani spravedlnosti nepozůstavujíc, jakž též postoupení to v sobě šíře obsahuje a zavírá, právě on Jiřík Vodička etc. Actum v sobotu po neděli Smrtedlné l. p. 1598. (ib. M. 25 *a*). Úmluva z r. 1598. v D. Z. M. 207 F. 24.

32. Týž ozn., že Petr Straka Otmar z Holohlav a v Jesenici obeslal do soudu p. kr. hrad. Prokopa Střížka Otmara z H. a na Chvalkovicích bratra svého napomínajíc jej, aby zápisu, který jest dobrovolně jemu a budoucím jeho i tomu každému, komuž by on neb oni téhož zápisu postoupiti chtěl neb chtěli, věřitelům svým registry úřadu p. kr. hrad. v sobotu den památný sv. Markéty l. p. 1596. s plněním na den sv. Havla tehdáž nejprv příštího aneb ve dvou nedělích pořad sběhlých na sumu 215 k. 24 gr. 4 p. vše č. — učiniti dal, a ten se v registřích zelených dobrovolných zápisův v listu 98. dosavad nepřerušený nachází, dosti učinil a jemu tu nadepsanou sumu, poněvadž čas plnění dávno pominul, složil tak,

jakž obeslání to vše v sobě šířeji obsahuje a zavírá. Kteréžto obeslání, když na slyšení přijíti mělo, tu jest nadepsaný Prokop Str. Ot. z H. podle práva a zřízení zemského skrze Jana Sládka ze vsi Chvalkovic ve středu po pam. Početí P. M. l. p. 1597. za nemocného položil a tu nemoc vedle práva a zřízení zemského spraviti se svolil. Kterážto při zřízení zemském a sněmovním nařízení zanechána jest. Actum v první středu postní l. 1598. (ib. N. 25 *b*).

33. Týž sám osobně oznámil, že v sobotu po sv. Lukáši l. p. 1596. Hynek Bořek Dohalský z Dohalic a na Dohalicích pohnal do soudu p. kr. hrad. Kateřinu Otmarovou z Hustiřova, jakožto mající sobě od někdy Elišky Polcárové z Hustiřan a na Chvalkovicích, sestry své, všecken a všelijaký statek, který tehdáž měla aneb ještě by míti mohla mohovitý i nemohovitý, dědičný neb zápisný, též i všeckna práva její a spravedlnosti, kteréž měla aneb ještě by míti mohla, dskami zemskými dána, poručena a odkázana — vině jí jakožto držitelkyni téhož statku — odkázaného, poněvadž mezi ním i statek po nebožtíkovi Václavovi Chvalkovském z Hustiřan a na Chvalkovicích — drží a užívá z 800 k. gr. č. — sumy jistinné a 15 pololetních úroků z též sumy — od někdy Václava Chvalkovského z H. a na Chv. Janovi Bořkovi Dohalskému z Dohalic a v Jesenici povinných a to podle znění listu na papíře právem listu hlavního s pololetní výpovědí psaného pečetí jistce vlastní a pečeťmi dvou dobrých lidí na svědomí upečetěného, kteréhož datum na Chvalkovicích v sobotu den sv. Jiří l. p. 1588. Podle kteréhožto listu Jan Bořek ml. Dohalský z Dohalic Elišce P. z H., jakožto sestře a nápadníci statku téhož někdy Václava Chv. z H. touž sumu v něm zapsanou i s úroky zadržalými půl léta napřed listem od úřadu purkrab. kr. hrad. vypověditi dal. Právě on Hynek Bořek D. z D., že sobě týž list a dluh v něm zapsaný i s úroky i plné jeho právo všecko i spravedlivosť též také jeho všecku od téhož Jana Bořka ml. D. z D. a v J. pořádnou dobrou vůlí daný má; však poněvadž svrchudotčená Eliška P. z H. po pololetní výpovědi od Jana B. ml. D. Hynkovi Bořkovi z D. na sumu jistinnou léta o. 94 okolo času vánoc 150 k. gr. č. dala, těch podruhé ani úroků z nich od sv. Havla téhož léta 94. že užiti nežádá. A jestliže by také buď nebožtík Václav Chv.

z H. anebo někdy Eliška P. z H. i ona Kateřina Otm. z H. Janovi Bořkovi ml. D. kdy na ty úroky zadržalé co dali a odvedli a to pořádně ukázali, toho že častopsaný Hynek B. užíti nežádá, jakž půhon to vše — zavírá. A když na tento půhon a při zavoláno bylo a původ této pře list dluhu, podle něhož tento půhon vyžádán, na průvod čísti dáti chtěl, pohnaná jsouc toho sama osobně přítomna toho požádala, aby jí týž list na průvod od původa podaný k spatření při něm pečeti podán a ukázán byl. Kteryžto spatřivši dala od sebe promluviti, že při tom jí ukázaném listu není vlastní pečeť ta, které jest někdy Václav Chv. bratr její užíval, a aby při té jí ukázané jistotě pečeť jeho nebožtíka vlastní byla, tomu že odpírá, a ta poslední pečeť na svědomí k též jistotě přitištěná, aby byla pečeť Prokopa Střížka Ot., to že se nepoznává. Protož že žádá v této věci vedle zřízení zemského O. 33, kteréž čteno, na svém i dítek svých místě za spravedlivé opatření. Což slyše a maje ve svém bedlivém uvážení on Jan z Vřesovic etc. — se soudci téhož úřadu, že jest nadepsaným stranám to ze soudu nalezl: Poněvadž dotčená Kateřina Ot. z H. vlastní sestra někdy Václava Chv. z H. jsouc pohnána z dluhu Janovi Bořkovi ml. D. z D. od téhož Václava Chv. z H. bratra jejího povinného a již Hynkovi D. z D. s dobrou vůlí postoupeného pečetí Václava Chv. bratra svého zjevně odepřela a tímž odporem týž list dluhu zjevně nařekši za opatření v té věci podle Zřízení zemského O. 33 žádala z té příčiny, že ta pře se podává před J. Mti pány a vladyky na pl. s. z. Stalo se ve středu po pam. sv. Mikuláše l. 97. (ib. D. 21 *a*).

34. Týž oznamil po Jiříkovi st. Vratislavovi z Mitrovic a na Humburcích, že ve středu den pam. Alžběty vdovy l. p. 97. Hendrych Kapoun z Sv. a na Běruničkách pohnal před úřad do soudu p. kr. hrad. Karla Škopka z B. O. vině jej z pravého a spr. dluhu 175 k. gr. č. i z úroku — za jistce Rozinu Mířkovskou rozenou Bokovnu z Hermštorfu a na Vrchlabí povinných a na díl jeho přišlých, jakž týž půhon. — Vedle kteréhožto půhonu — v úterý po neděli Křížové l. t. 98. dáno jest nálezem za právo, pravě . . . (D. Z. V. 175 B. 13). Úmluva v D. Z. M. 74 H. 7.

35. Týž oznámil po Jiříkovi st. Vratislavovi z M., že týž

téhož pohnal z 25 k. gr. m. z rukojemství za pana Karla Křineckého z Ronova. Ut. supra. (B. 14 *a*). Úmluva ib.

36. Týž oznámil, že Fridrich z Ujezdce a Kúnic v sobotu po pam. sv. Martina ryt. l. p. 1596. již pominulého pohnal do soudu p. kr. hr. urozeného vladyku Václava Sudličku z Borovnice a na Lhotce, vině jej z 250 k. gr. č. a z úroku z té sumy — rukojemstvím za jistce někdy urozeného vladyku Adama Šťastného Hrzaně z Harasova a na Potnsteině povinných a na díl jeho přišlých, jakž půhon to vše v sobě — zavírá. Vedle kteréhožto půhonu nad dotčenému panu Fridrichovi z Ú. a K. původu proti němu Václavovi Sudl. z B. pohnanému ve čtvrtek po pam. sv. Matouše l. p. 1597. dáno jest nálezem za právo, jakž týž nález plněji svědčí. Kteroužto sumu jistiny i s úroky zadržalými týž pan Fridrich z Ú. a K. juxtou rejster Černých Nálezových svrchudotčeného úřadu p. kr. hr. v pátek po neděli Jubilate l. tohoto 1598. životně a ústně paní Anně rozené Štosové z Kounic, manželce své jest postoupil, a táž paní Anna rozená Št. z K. zase druhou juxtou tu summu jistinou i s úrokem z ní zadržalým urozenému vladyce Zikmundovi Bořkovi D. z D. a na Sobčicích dědicům a budoucím jeho ve čtvrtek po sv. Vítě téhož léta 1598. jest postoupila, jakž též oboje postoupení plněji svědčí, právě nadepsaný Zikmund B. D. z D. jakožto ten, který sobě to svrchupsané právo pana Fridricha z Ú. a K. nadepsaným způsobem pořádně dané a postoupené má, že pro nedosti učinění dotčeného nálezu od něho Václava Sudličky z B. na dědiny jeho Václava S. z B. právo — vésti chce. (ib. C. 24 *a*). Úmluva v D. Z. M. 74 A. 10.

37. E. 12 *b*. Týž oznámil sám osobně, že Petr Škopek z B. O. a na Bělohradě v sobotu po pam. sv. Jakuba ap. B. l. 1597. pohnal před úřad jeho do soudu p. kr. hrad. Rozinu Mířkovskou z Hermštorfu a na Vrchlabí, vině ji z 484 k. gr. m. a z úroků — jakž týž půhon — Vedle — v sobotu na zejtří pam. sv. Doroty l. tohoto 98. dáno jest nálezem za právo, akž týž nález — Pravě nadepsaný Petr Škopek — Stalo se v pátek po na zejtří pam. sv. Voršily l. p. 98. (ib. E. 12 *b*). Úmluva v D. Z. M. 74 A. 10.

38. Týž oznámil sám osobně, že v pondělí po neděli Jubilate l. p. 1601. Kryštof Václav Kapoun ze Sv. a na Hl. na

onen čas hejtman kraje hrad. pohnal do soudu purkr. kr. hrad. Zikmunda Freysichselbsta z Freydenpachu a na Konárovicích, vině jej z 500 k. gr. — od něho Zikmundu povinného podle znění listu — k tomu i úroku. — Vedle kteréhožto půhonu — ve středu po neděli Prosebné jinak Křížové l. 1601. na vyhlášení půhonu dána jest za právo stané, — pravě týž etc. Datum této relací v městě Hradci n. L. v sobotu po neděli Křížové l. tohoto 1601. (D. Z. V. 175. E. 13). Úmluva v D. Z. M. 113 D. 4.

39. Týž oznámil sám osobně, že Albrecht Slánský z Doubravice a v Lechovicích ve čtvrtek den pam. sv. Haštala l. 1598. pohnal před úřad jeho do soudu p. kr. hrad. Václava Sudličku z Borovnice (nedopsáno) (ib. J. 25). Úmluva v D. Z. M. 113 D. 8.

40. Týž ozn. sám osob., že Karel Škopek z B. O. v sobotu po pam. sv. Petra a Pavla ap. b. l. p. 1600. pohnal před úřad jeho do s. p. kr. hr. Rozinu Mířkovskou z Herrštorfu a na V. vině jí — z 1000 k. gr. jistiny a z úroku od pondělí po sv. Jiří 1599. až posavad zadržalého. — Vedle kteréhožto půhonu — ve středu den pam. sv. Mikuláše l. p. 1600. dáno jest nálezem za právo. — Pravě týž. — (ib. K. 26 *a*). D. Z. M. 74 B. 30 *b*).

41. Týž ozn. s. osob., že Jan Jiří Straka z Nedabylic a na Šonově ve středu na zejtří památky Stětí sv. Jana l. p. 1600. pohnal do soudu p. kr. hrad. Marše Dobřenského z Dobřenic a na Velkém Třebešově vině jej z pravého a spravedlivého dluhu jednoho sta kop a k tomu z úroků od čtvrtka den pam. sv. Maří Magdaleny l. p. 1599. zadržalých, jakž půhon plněji svědčí. Vedle kteréhožto půhonu — v pondělí po neděli Invocavit l. tohoto 1601. dáno jest nálezem za právo — Pravě. — Actum na zejtří ve čtvrtek pam. Obětování Blahoslavené Panny Marie l. p. 1601. (D. Z. V. 176 A. 20). Úmluva v D. Z. M. 113 E. 25.

42. Týž oznámil, že v pondělí po pam. sv. Petra a Pavla pohnal Petra Straku z N. a na Lhotě do soudu p. pr. téhož Marše Dobř. z 1500 k. gr. č. — Vedle kteréhožto půhonu — ve středu na zejtří pam. sv. P. Barbory 1601. — dáno jest za právo — Dána relací ve čtvrtek den sv. Antonína l. p. 1602. (ib. C. 15 *b*).

43. Týž ozn. s. osobně, že léta 1601. v pondělí po neděli Jubilate Kryštof Václav Kapoun ze Sv. a na Hl. na onen čas

hejtman kr. hrad. pohnal jest do soudu p. kr. hrad. Jana Marše Dobřenského z Dobřenic a na Velkých Svinařích vině ho z 200 k. gr. č. — a to vedle zapsání — v listu dluhu na papíře — Podle kteréhožto půhonu dáno jest jemu — nálezem za právo ve středu po pam. sv. Lamperta l. 1601. Pravě — Dána relací v úterý po pam. sv. Šťastného Zbožného l. p. 1602. (ib. C. 16). Úmluva v D. Z. M. 113 E. 26.

44. Týž oznámil s. osob., že l. 1600. v pátek po pam. sv. Petra a Pavla ap. B. Hendrych Kapoun ze Sv. a na Běruničkách, J. M. C. rada etc. pohnal jest do soudu p. kr. hr. Jana Přecha Třemeského ze Železna a na Lípě vině jej z 500 k. gr. jistiny — rukojemstvím za Karla Škopka z B. O. — povinného dluhu prav. a spr. a to vedle zapsání jeho Jana T. z Ž. v listu na papíře — na sumu 7000 k. gr. nadepsanému Hendrychovi K. z S. svědčícím. — Podle kteréhožto půhonu — nálezem — v úterý na zejtří pam. sv. P. Barbory 1600. — dáno jest za právo. — Dána relací v sobotu po sv. Dorotě l. p. 1602. (ib. D. 15). Úmluva v D. Z. M. 113 G. 10.

45. Týž oznámil, že téhož dne týž pohnal Vilíma Miřkovského z Tropčic a na Vrchlabí z 1000 k. gr. z téhož důvodu (ib.). Úmluva v D. Z. M. 113 G. 10.

46. Týž oznámil, že téhož dne týž pohnal téhož z 500 k. gr. z téhož důvodu (ib. D. 15 *b*).

47. Týž oznámil sám osobně, že léta 1600. ve středu po pam. sv. Jana Kř. panna Markéta Vančurka z Řehnice, dcera dobré paměti někdy Fridricha Vančury z Ř. a na Krnště pohnala do soudu p. kr. hr. Zikmunda Bořka Dohalského z D. a na Sobčicích viníc jej z 200 k. gr. č. — a to vedle zapsání jeho — v listu dluhu na papíře — kdež jest sám třetí za jistce Bořka nejst. D. z D. a na Sobětuši někdy Markétě Zachařové z Sloupna za sumu 600 k. gr. č. — v rukojemství postavil a pečeť svou vlastní k témuž listu dluhu přitiskl a ona Markéta Zachařova týž list dluhu kšaftem svým na mocný list královský učiněným jest poručila, tak jakž týž list dluhu a půhon to vše v sobě šíř obsahuje a zavírá. Podle — v úterý na zejtří pam. sv. Barbory l. 1610. nálezem za právo jest dáno — Dána relací v sobotu po neděli Misericordias l. p. 1603. (D. Z. V. 177 G. 26 *a*).

48. Kryštof Vratislav z Mitrovic na Lochovicích a Protivíně J. M. C. rada a purkrabí kraje hradeckého sám osobně p. že léta 1601. v úterý po pam. Početí P. M. Václav st. Záruba z Hustiřan na Žumberce obeslal do s. p. kr. hr. Arnošta Vitanovského z Vlčkovic vině jej jako majícího sobě od Václava Vitanovského z Vlč. a na Uhersku, strýce svého, kšaftem jeho mocný list jemu od J. M. C. na to daný, učiněným a ve dsky zemské po smrti jeho Václava Vit. vloženým, na splacení těch dluhův v tomto kšaftu položených všecky listy dlužní na sumy všelijaké, což mu lidé povinni byli, odkázané, jakž ten artykul v tom kšaftu, jenž jest dán a psán na Uhersku v pondělí po památce Krysta P. na Nebevzetí l. b. 1599. těmito slovy: »a na splacení těch dluhův všecky listy dlužní na sumy všelijaké, což mě lidé povinni, jakž se v krabici zapečetěné složeny najdou, odkazuji« položen jest. A jináče on Václav Vitanovský na výminku v tom hlavním kšaftu, kterýž jest učinil o statku svém, kdež sobě moci zůstavil, jestliže by co komu přes toto své zřízení a odkázání dal neb odkázal neb odpustil, jakoby mu to tím listem svým kšaftovním dáno bylo a odkázáno, a aby to tak jeho ústní neb listem zvláštním dání neb odkázání neb odpuštění takovou moc a platnosť mělo, jakoby do toho listu slovo od slova vepsáno bylo, tento artykul položil takto: A jakož mám list neb jistotu v Hradci n. L. za Václavem Hronšem na Václava st. Zárubu, ten také aby od něho Václava Hronše byl vyzdvižen a k jiným v krabici zapečetěným přiložen a na splacení a vydání podle znění hlavního kšaftu i toho odkázání jeho, a jakž týž list, k němuž jest svou vlastní pečeť přitisknouti dal vědomě na Uhersku v úterý po Krista nanebevstoupení l. 1579. plněji svědčí. Z 75 k. gr. č. škod útratních a nákladních v té při o 300 k. gr. č. pronaložených. Vedle kteréhožto obeslání dáno jest jemu Václavovi st. Zárubovi — za právo stané ve čtvrtek první postní l. p. 1602., po kterémžto staném právě etc. Dána relací v sobotu nazejtří sv. Petra v okovách l. p. 1603. (D. Z. V. 177 P. 21). Úmluva v D. Z. M. 39 E. 11.

49. Týž ozn. sám osobně před úředníky pr. d. z. m., že l. 1602. ve středu po sv. Michalu arch. vladyka Mandalena Vratislavova z Řehnic na Humburcích a Jeřicích pohnala — vladyku Vilíma Miřkovského z Tropčic a na Vrchlabí viníc jej

z 25 k. gr. č. rukojemstvím za někdy vladyku Karla Škopka z B. O. povinných a na díl jeho přišlých; tu kdež jest se sám druhý vedle druhého rukojmě ur. vladyku Jana Straníka z Kopydlna a na Studenci za téhož někdy Karla Šk. z B. O. v listu dluhu na papíře pr. l. h. psaném na summu 50 k. gr. č. jí Mandaléně — svědčícím v rukojemství postavil a vedle pečeti téhož jistce k témuž listu dluhu pečeť svou vlastní přitisknouti dal. Podle kteréhožto půhonu dáno jest jí Mandaléně — nálezem za právo v pondělí na zejtří sv. Markéty l. p. 1603., po kterémžto nálezu etc. Dána relací v pondělí po neděli Cantate l. p. 1604. (D. Z. V. 178 GG. 24 *d*). Úmluva v D. Z. M. 39 H. 4 *b*).

50. Týž ozn. sám os., že l. 1603. v pátek po sv. Martinu ryt. pohnal jest do soudu p. kr. hr. Václav Klucký z Libodřic Bořka nejst. Dohalského z Dohalic z dluhu 250 k. gr. č. vedle zapsání v listu dluhu na papíře pr. l. hl. — Vedle kteréhožto půhonu dáno jest — Václavovi K. — nálezem za právo v úterý po neděli Křížové l. p. 1604., po kterémžto etc. Dána relací ve čtvrtek po pam. Všech Svatých l. p. 1604. (ib. P. 7). Úmluva v D. Z. M. 83 B. 18 *b*).

51. Týž osobně ozn., že l. 1602. ve středu po sv. Kyliánu Václav st. Záruba z Hustiřan obeslal Jana Jiřího Hamzu Bořka ze Zábědovic ze škod útratních v té při o 100 k. gr. pokuty propadené pronaložených. Podle kteréhožto obeslání dáno jest — Václavovi st. Z. — nálezem za právo v úterý po nazejtří sv. Ondřeje ap. l. 1603. — po kterémžto nálezu etc. Dána relací v pátek na zejtří sv. Fabiána a Šebastiána l. p. 1605. (ib. R. 3). Úmluva z r. 1605. v D. Z. M. 83 B. 27 *b*).

52. Týž s. os. oznámil, že l. p. 1604. ve čtvrtek den sv. Lidmily Jan Diviš Okrouhlický z Divišova a v městě Hradci n. L. obeslal Vladislava Rychnovského z Rychnova z 3 k. gr. škod útratných v té při o 10 k. gr. pronaložených — podle kteréhožto půhonu dáno jest jemu Janovi D. O. — za právo stané ve středu na zejtří sv. Ondřeje ap. l. 1604., po kterémžto etc. Dána relací v sobotu po neděli první postní, kteráž slove Invocavit l. p. 1605. Non solutum. (ib. R. 27 *b*).

53. Adam Hrzan z Harasova na Skalce, Landškronu, Ladšperku, Červeném Hrádku a Blatné, Řím. císaře J. M. rada

a purkrabí kraje hradeckého, oznámil po Adamovi Zilvarovi ze Silbrsteina p. že l. 1606. v pondělí na zejtří Moudrosti Boží vladyka Anna z Němčího, na onen čas Klucká a tehdáž manželka vladyky Purkarta Kluckého z Libodřic a na Sloupně (a již nyní manželka vladyky Mikuláše Jestřibského z Ryzmburku) pohnala Václava Kluckého z Libodřic, bratra vlastního někdy Purkarta Kl. z L., držitele statku po témž Purkartovi z dluhu 500 k. gr. č. věna jí od něho Purkarta jí povinného a listem na pergaméně vlastní rukou jeho psaným zjištěného . . Podle kteréhožto půhonu dáno jest jí Anně Jestřebské z N. nálezem za právo ve čtvrtek den sv. Kryšpína 1607; po kterémžto nálezu etc. Dána relací v sobotu po Obrácení sv. Pavla na Víru kř. 1608. (D. Z. V. 181 B. 21). Úmluva v D. Z. M. 104 A. 23.

54. Týž oznámil po Mikulášovi st. z Bubna, soudu p. kr. hr. radě, že léta 1607. v pátek po sv. Šťastným 19. Januarii, Jan Jetřich Bořek Dohalský z D. pohnal Mikuláše Jestřibského z Rysmburku (nedokončeno). (D. Z. V. 181 L. 17). Úmluva v D. Z. M. 104 H. 4.

55. Týž ozn. po témž, že téhož dne týž Jan Jestřib. B. pohnal Bořka nejst. Dohalského z D. a na Sobětuši (nedokončeno). (ib. L. 17 *b*, srov. L. 27 *b*). Úmluva v D. Z. M. 104 H. 4 *b*.

56. Týž oznámil po témž, že l. 1607. v pondělí na zejtří sv. Jana Křtitele Bořek Vostrovský ze Skalky na Popovicích pohnal Mikuláše Jestřibského z Rysmburku z 35 k. gr. m. dluhu za 50 korců ovsa povinných a to podle zapsání v listu dluhu pečetí jistce s podpisem vlastní ruky upečetěného, jehož datum na Trnavech v pondělí po sv. Řehoři 1606. Podle kteréhožto půhonu dáno jest jemu Bořkovi V. z S. — nálezem za právo ve středu po památce sv. Tří králův l. p. 1608., jakž týž nález pl. sv. Po kterémžto nálezu l. p. 1609. ve čtvrtek po Početí P. M. Bořek V. z Sk. sám osobně nadepsaný přísudek a sumu v něm položenou a tak všecko právo a spr. svou na Mikulášovi J. z R. postoupil jest Bořkovi nejst. Dohalskému z D. a při městě Hradci n. L., kteryžto Bořek nejst. D. l. 1610. v pátek o suchých dnech letničních zase všeho práva svého (toho) — dává a postupuje Zděnkovi Bořkovi D. z D. — jakž též postoupení práva oboje a jednokaždé obzvláště v registřích

úř. p. kr. hr. Bílých Nálezových J. 13 pod nálezem zapsané to zavírá. Po kterémžto nálezu etc. Dáno relací v pátek o suchých dnech letničních l. p. 1610. (D. Z. V. 183. H. 15 *b*). Úmluva v D. Z. M. 35 G. 18 *b*.

57. Týž oznámil po témž, že l. 1607. v sobotu na zejtří sv. Tomáše ap. Zdeněk Bořek D. z D. a na Třešovicích pohnal téhož Mikuláše Jestř. z R. z dluhu 25 k. gr. č. — a to podle zapsání listem na papíře, jenž šuldpryf slove — jehož datum na Trnavech v sobotu po sv. Havle 1606. — Podle kteréhožto půhonu dáno jest jemu Zděnkovi Bořkovi D. — nálezem za právo ve středu po sv. Lidmile 1608. — po kterémžto nálezu etc. Dáno relací téhož dne. (ib. H. 16). Úmluva v D. Z. M. 35 G. 19.

58. Týž ozn. osobně, že l. 1610. v pátek po Narození P. M. Mikuláš Jestřibský z Rysmburka obeslal Lidmilu Nejedlou z Vysoké, jakožto vlastní dceru a dědičku statku všeho po Václavovi N. z V. vině jí ze škod útratných a nákladných v té při o 50 k. gr. m. pronaložených, jakž též obeslání ete.; po kterémžto obeslání dáno jest jemu Mikulášovi J. o nálezu za právo — jakž týž nález etc. po kterémžto nálezu etc. Dána relací v sobotu po sv. Filipu a Jakubu l. p. 1611. (D. Z. V. 183 Q. 6 *b*).

59. Týž ozn., že l. p. 1609. ve středu den sv. Šimona a Judy týž Mikuláš F. pohnal tutéž Lidmilu N., vině jí z půl řetězu zlatého z padesáti zlatých uh. dílem kroužkovým, kterýž jest on Mikuláš J. l. 1602. ve středu po sv. Trojici někdy Václavovi N. z V. v Nov. M. Pr. v domě Mandaleny z Chodův, manželky jeho Václava N., když mu se peněz nedostávalo v 10 k. gr. m. zastavil. — Podle kteréhožto půhonu dáno jest Mikulášovi J. — nálezem za právo ve čtvrtek po sv. Bartoloměji l. p. 1610., jakž týž nález etc. po kterémžto nálezu etc. Dáno relací v sobotu po sv. Filipu a Jakubu l. p. 1611. (ib. Q. 7). Úmluva v D. Z. M. 35 K. 7 *b*.

60. Týž ozn., že téhož času týž pohnal tutéž vině jí z 50 k. m. l. 1602. ve středu po sv. Diviši někdy Václavovi N. z V. — k žádosti jeho na výplatu řetězův zlatých, kteří zastaveny byly, půjčených, jakž etc. ut supra (ib. Q. 7 *b*).

61. Týž ozn., že l. 1610. v pátek po Narození P. M. týž

Mikuláš obeslal tutéž Lidmilu N. ze škod útrat. a nákladných v té při o půl řetězu zlatého — jakž etc. (ib. Q. 8 *a*).

62. Týž ozn. osobně, že l. 1610. ve středu po neděli Reminiscere Václav nejm. Vratislav z Mitrovic poh. Adama Fridricha Radeckého z Radče vině jej z 25 k. 48 gr. m. za 18 korců žita, jedenkaždý korec po 43 gr. č. povinných, a to vedle znění listu na papíře — jehož datum na Sedlicích ve středu den sv. Jana Kř. 1609. Podle kteréhožto půhonu dáno jest jemu Václavovi Vr. z M. — nálezem za právo ve středu po sv. Ondřeji l. p. 1610. jakž etc. po kterémžto etc. Dána relací v úterý po sv. Lidmile l. p. 1611. (D. Z. V. 184 D. 11). Úmluva v D. Z. M. 55 C. 2.

63. Týž ozn. osob., že týž pohnal téhož dne téhož z 44 k. m. za dvě klisny etc. ut supra (ib. D. 11 *b*).

64.—65. Týž ozn. osob., že týž pohnal téhož dne téhož z 6 k. gr. č. škod útrat. a nákl. v té při o 25 k. 48 gr. m. etc. Dána relací ut supra. (ib. D. 12). Podobně i pro č. 63. (ib. D. 12 *b*).

66. Týž ozn. po Mysliborovi Hamzovi Bořkovi ze Záběd ovic, že l. 1611. v pondělí po sv. Anně Ctibor Smil Pecingar z Bydžína pohnal obec města Hradce Králové n. L. z dluhu 2000 k. gr. m. a úroků rukojemstvím za J. M. C. — Rudolfa II. — jistce jemu povinného. — Podle kteréhožto půhonu dáno jest jemu Ctiborovi — nálezem za právo ve středu po Moudrosti Boží l. p. 1611. — po kterémžto nálezu atd. Dána relací ke dskám zemským na právo vedení v sobotu první postní l. p. 1612. (ib. N. 18). Úmluva v D. Z. M. 55 G. 17.[1])

[1]) Toho týkají se tyto dvě listiny archivu Musea Národního v Praze: Slowuthne pocztiwosti panu purkmistru a raddie miesta Hradcze nad Labem, panům a przatelům a sousedům mým zwlasstie milým k dodání.

Slowuthne pocztiwosti páni przatele a sausede mogí zwlasstie milí. Zdrawi y gineho wsseho dobreho przegi wam wiernie rad.

Yakož na was przisudek rukogemstvim za J. M. Czys. giž teď dwie neděle prži saudu gminulem purgrabstwi krage Hradeczkeho na gistau summu peněz mám, na schwale k wam posýlam a wiedieti žádam, že mi oznámíte, yak byste mnie chtěli w te przicznie, tak aby mi nebylo potrzebí dalssího porzadu prawa nasledowati, spokogiti. Nebo nestalo-li by se toho (než té naděge do was negsem) tehdy bych musyl, w czemz bysste mi za zle míti nemohli, dale po swem prawie, potrzebugicze pilne penez. kraczieti a na ty czesty pomysliti, yak a kudy bych k swemu przigiti mohl. Ale wzdy ussetrzugicze s wami dobrého przatelstwí a sausedstwí, než-ly bych tak czo dale przed sebe wzal, wam toto psaní

67. Týž ozn. osobně, že l. 1612. v pátek po sv. Pavlu na víru obrácení Václav Záruba z Hustiřan pohnal Vilíma Miřkovského z Tropčic z 2500 k. gr. č. — a to podle znění listu dluhu na papíře právem l. hl. — Podle kteréhožto půhonu dáno jest jemu Václavovi Z. — nálezem za právo v úterý po neděli Prosebné l. p. 1612. — po kterémžto nálezu etc. Dána relací v pátek den sv. Víta muč. l. p. 1612. (D. Z. V. 185 F. 10). Úmluva v D. Z. M. 55 K. 2 *b*.

68. Týž ozn., že týž pohnal téhož dne z 2000 k. gr. č. (ut supra) H. F. 10 *b*).

69. Týž ozn., že l. 1611. v pátek ochtáb památky sv. Martina Mikuláš Jestřibský z Rysmburka pohnal Petra Škopka z Bílých Otradovic na Bělehradě z 375 k. gr. č. — Heřmanovi Vostromířskému z Rokytníka — v rukojemství daných. Podle kteréhožto půhonu dáno jest jemu Mikulášovi J. — v úterý po ponděli Smrtelné l. p. 1612. nálezem za právo etc. Dáno relací v pátek na zejtří Nanebevstoupení Páně l. p. 1612. (ib. F. 11 *a*). Úmluva v D. Z. M. 55 J. 30 *b*).

70. Týž ozn., že l. 1610 v pátek o suchých dnech adventních Zděnek Žampach z Potnsteina obeslal Matyáše Licka z Rysmburka ze škod útr. a nákl. ve při o 203 k. $10^1/_2$ gr. m. — Vedle kteréhožto obeslání dáno jest jemu Zděnkovi — nálezem za právo ve středu po památce nanebevzetí P. Marie 1611. Po kterémžto přísudku l. p. 1612. v sobotu ochtáb sv. Matěje týž Zděnek Ž. osobním svým přiznáním při úřadě všecko právo

---

czinim a was za to žádám, že mi czo byste w ty prziczinie dale cziniti a yak mnie spokogiti chtieli oznámite. Tak abych czo cziniti wiedel odpowiedi žádage. S tím milosť boží s wami byti racz. Datt. na Kuncziczych w pondelí po Sv. Trzech Králích letha 1612.

Cztibor Smil Pecyngar
z Bydžina na Nechaniczych
a Kuncziczych.

Druhé jest cedule, která takto zní: Pan Cztibor Smil Peczyngar z Bydžína na Nechaniczych a Kuncziczych odwedl k aurzadu za půhon se wssym dwogiho prawa na pana purgkmistra a konssely, starssi obeczni y na mistie wssi obcze miesta Hradcze Kralowe nad Labem pro summu 2000 k. gr. pr. s urokem rukogemstwim za Geho Milosť Czysarzskou 2 k. 1 gr. č. Item pamatnýho proti týmž též dwogiho prawa 4 k. gr. č. Summa toho 6 k. 1 gr. wsse č. Actum seczteni przi aurzadu w Miestie Hradczy nad Labem w patek po Swatem Antoninu leta panie 1612.

Baltazar Tamme. (?)

své a spr. postoupil jest Karlovi z Potnsteina stryci svému etc. Dána relací v pondělí po sv. Trojici 1612. (ib. F. 11 *b*).

71. Týž ozn., že l. 1610. v pondělí po sv. Dorotě týž Zdeněk Ž. pohnal Šťastného Matyáše Licka z Rysmburka z 203 k. $10^1/_2$ gr. m. — rukojemstvím povinného dluhu. — Po kterémžto půhonu dáno jest jemu Zděnkovi Ž. — nálezem za právo ve středu po sv. Ondřeji l. p. 1610. — což tento postoupil Karlovi Zděnkovi z P. ut supra (ib. F. 12). Úmluva v D. Z. M. 55 K. 2.

72. Týž ozn., že téhož dne týž Zdeněk Ž. pohnal Václava Sudličku z Borovnice z dluhu 203 k. $10^1/_2$ gr. m. Po kterémžto půhonu dáno jest jemu Zděnkovi za právo téhož dne etc. ut supra. Úmluva z r. 1612. v D. Z. M. 55 K. 1.

73. Týž ozn., že l. 1610. v pátek o suchých dnech adv. týž pohnal téhož ze škod útr. a nákl. Ut supra (ib. F. 13).

74. Týž ozn. po Mysliborovi Hamzovi Bořk. z Záběďovic, že l. 1612. úterý po sv. Prokopu Maryána Kapounová z Vacovic pohnala Václava Kapouna ze Svojkova — z 400 k. gr. č. — vedle znění listu dluhu na papíře pr. l. hl. — podle kteréhožto půhonu dáno jest jí Maryáně — za právo stané v úterý po sv. Vavřinci 1612. — kteréžto svrchu psané stané právo postoupila jest táž M. l. p. 1612. v sobotu den Narození P. M. Hertvíkovi Myškovi ze Žlunic — a on Hertvík M. po právě jíti chce. Dána relací v sobotu den Narození P. M. l. p. 1612. (ib. J. 15 *b*). Úmluva v D. Z. M. 36 A. 19 *b*.

75. Týž ozn. osobně, že l. 1612. v sobotu po sv. Stanislavu Anna vdova po Tomášovi Bohdaneckém z Polehrad, souseda města Hradce n. L. pohnala Vilíma Jestřibského z Rysmburku z dluhu 200 k. gr. č. — vedle znění listu dluhu na papíře pr. l. hl. — podle kteréhožto listu dáno jest jí Anně — nálezem za právo ve středu po sv. Šimonu a Judovi l. p. 1612. etc. Dána relací v pátek den sv. Ondřeje l. p. 1612. (D. Z. V. 185 N. 12). Úmluva z r. 1613. v D. Z. M. 36 A. 25 *b*.

76. Týž ozn. osobně, že l. 1610. ve středu po sv. Diviši Adam Škopek z Bílých Otradovic pohnal Jana Bohuslava Těmína z Těmic jakožto dědice po Jiříkovi Karlovi T. z T. bratru jeho — vině jej z 65 k. 13 gr. č. rukojemství Heřmanovi Vostromířskému z Rokytníka daných — podle kteréhožto pů-

honu dáno jest jemu Adamovi Šk. — nálezem za právo v úterý po sv. Matouši 1611. etc. Dána relací ve čtvrtek po sv. Martinu l. p. 1611. (D. Z. V. 186 J. 4).

77. Týž ozn. osobně, že l. 1612. v pondělí po Rozeslání sv. ap. Hans Kryštof z Valdsteina pohnal Vilíma Mířkovského z Tropčic z 1000 k. gr. č. — a to vedle znění a zapsání v listu dluhu pr. l. hl. — podle kteréhožto půhonu dáno jest jemu Hans Kryštofovi z V. nálezem za právo ve středu po sv. Šťastným 1612. etc. Dána relací ve čtvrtek po sv. Pavlu na víru obrácení l. p. 1613. (D. Z. V. 186. J. 12.). Úmluva v D. Z. M. 36. E. 30.

78. Týž ozn. osobně, že l. 1614. v sobotu po sv. Tomáši ap. Anna Saloména Harantová roz. Hradišťská z Hořovic pohnala Vilíma Mířkovského z Tropčic jistce, vině jej z 2400 k. gr. m. podle zapsání v listu dluhu na papíře pr. l. hl. — jenž jest dán na Vrchlábí v pondělí po sv. Jiří 1611. Vedle kteréhožto půhonu dáno jest jí Anně — nálezem za právo ve čtvrtek po Navštívení sv. Alžběty 1613 etc. Dána relací ve středu po Všech Svatých 1613. (D. Z. V. 186. P. 2.). Úmluva v D. Z. M. 56. F. 1.

79. Týž ozn. osobně, že táž pohnala téhož dne téhož Vilíma z dluhu 200 k. gr. m. — dle zapsání listu na papíře — jenž jest dán na Vrchlabí v sobotu po památce sv. Jiljího 1611. etc. ut supra. (D. Z. V. 186. P. 2*b*).

80. Týž ozn. sám osobně, že l. 1613. v sobotu nazejtří Všech Svatých Adam st. z Valdsteina pohnal Myslibora Hamzu z Zabědovic z dluhu 2000 k. gr. č. — a to vedle znění listu dluhu na papíře — jehož datum ve středu po neděli Družebné l. p. 1612. — Podle kteréhožto půhonu dáno jest jemu Adamovi st. z V. — nálezem za právo ve čtvrtek po sv. Vavřinci 1614. etc. Dána relací ve čtvrtek po sv. Jiljí op. 1614. (D. Z. V. 187. F. 14.) Úmluva z r. 1615. v D. Z. M. 57. A. 17.

81. Týž ozn., že týž pohnal téhož dne téhož Myslibora z 1302 k. gr. č. Ut supra. (D. Z. V. 187. F. 14*b*).

82. Týž ozn., že l. 1614. v pondělí po sv. Antonínu Myslibor Hamza Bořek ze Zab. pohnal Kateřinu Štosovou roz. Třemeskou z Železna z dluhu 1750 k. gr. č. a to vedle zápisu na papíře etc. Podle kteréhožto půhonu dáno jest jemu Mysliborovi — nálezem za právo ve čtvrtek po památce sv. Šimona

a Judy l. 1614. etc. Dána relací v pátek po sv. Martině 1614. (D. Z. V. 187. J. 22*b*). Úmluva D. Z. M. 57. A. 23.

83. Týž ozn. po Hynkovi Bořkovi nejst. Dohalským z D., že l. 1614. v neděli po sv. Anně Rudolf Zeidlic ze Šenfeldu pohnal Hanibala a Hans Kryštofa bratry z Valdsteina jistce z 3805 k. gr. m. — ve kterých jsou Zděnka Popela z Lobkovic zastoupili — dle znění listu na papíře pr. hl. pečeťmi jejich vlastními s podpisy rukou, též přitisknutím pečeti s podpisy rukou poctivých rytířských lidí Jana Lhotského ze Ptení a Kašpara Lehna z Lukersdorfu — jehož datum léta 1613. v pondělí po sv. Vítu — podle kteréhožto půhonu dáno jest jemu Hynkovi B. — ve čtvrtek po neděli Smutné l. 1615. nálezem za právo atd. Dána relací v pondělí po sv. Filipu a Jakubu l. 1615. (D. Z. V. 188. D. 4.). Úmluva z r. 1615. v D. Z. M. 57. D. 10*b*.

84. Týž ozn. sám osobně, že l. 1614. v úterý po sv. Medardu Mandalena Dobřenská z Květnice pohnala Karla Šebestyána Litického ze Šonova z 150 k. gr. č. dluhu — a to podle zapsání v listě dluhu na papíře pr. l. hl. pečetí vlastní s podpisem ruky dotčeného Karla Š. L. jistce, též přitisknutím pečeti i podpisy rukou Matouše Belvice z Belvic a v Litici a Jana Újezdeckého z Újezdce na Kašovci — podle kteréhožto půhonu dáno jest jí Mandaleně — nálezem za právo ve čtvrtek nazejtří sv. Šťastného l. 1615. etc. Dána relací v sobotu po sv. Filipu a Jakubu 1615 (ib. E. 18*b*). Úmluva z r. 1615. D. Z. M. 57. D. 16.

85. Týž ozn. že l. 1614. v úterý velikonoční obec města Čáslavě pohnali Jana Vočického z Nové Vsi z 233 k. 20 gr č. dluhu. Jakož jest Adam Škopek z Bílých Obradovic jistec dlužen Alyně Holovouské z Slivna a na dvoře při městě Chlumci pravého a opr. dluhu 700 k. gr. č. — kteryžto dluh — za téhož Adama Š. — dotčený Jan Vočický — vedle Jindřicha Kamenického z Vitiněvsi a ve vsi Nové Vsi a Hendrycha Vočického z N. V. jmenované Alyně — v rukojemství se postavil — v pondělí den sv. Jiří ryt. 1612. — kteryžto list dluhu — táž Alyna — listem dobré vůle na pergaméně psaném pečeťmi vysutými jí Aleny — a na svědomí Otíka Holovouského z Ho-

lovous a též Jakuba Hasíka z Lomné a při městě Chlumci utvrzeným řádně — postoupila jest Václavovi z Vchynic a Tetova — ve středu den sv. Havla 1613. — On pak Václav z V. — ten list dluhu — zase také listem dobré vůle — městu Čáslavi jest postoupil — v úterý po sv. Ondřeji ap. 1613. — Podle kteréhožto půhonu dáno jest jim purkmistru etc. — ve čtvrtek po sv. Šimonu a Judovi 1614 nálezem za právo etc. Dána relací ve čtvrtek po neděli Misericordias l. 1615. (ib. F. 9.) Úmluva z r. 1615. v D. Z. M. 57. D. 17*b*.

86. Týž ozn. že týž den tíž pohnali Hendrycha Vočického z N. V. z 233 k. 20 gr. ut. supra (ib. F. 9.) Úmluva z r. 1615. D. Z. M. 57. D. 17*b*.

87. Týž ozn. že l. 1614. ve čtvrtek po Třech Králích obec města Hradce n. L. pohnali Petra Škopka z B. O. z 375 k. gr. č. — tu kdež jest se sám druhý s Vilímem Mířkovským z Tropčic za jistce Adama Škopka z B. O. — Alyně Holovouské ze Slivna — v rukojemství postavil — v pondělí den sv. Jiří 1612 — (srov. 85) — podle kteréhožto půhonu jim purkmistru etc. — ve čtvrtek po sv. Šimonu a Judovi 1614 etc. Dána relací v zelený čtvrtek 1615 (ib. F. 20.). Úmluva v D. Z. M. 57. D. 17*b*.

88. Týž oznámil, že téhož času pohnali tíž Vilíma Miřkovského z Tropčic etc. viz 87. Dána relací eodem die (ib. F. 21.).

89. Kašpar Kaplíř z Sulevic a na Neustupově a Miličíně J. M. C. rada a purkrabí kraje hradeckého ozn. sám osobně, že l. 1614. v sobotu den sv. Jana Ev. Jan Rudolf Trčka z Lípy pohnal Karla Šebest. Litického z Šonova z dluhu za 300 korců ovsa a za 10 korců hrachu a to vedle zapsání v listu dluhu na papíře — jehož datum na Litici ve středu po neděli druhé po Velkénoci 1614 — podle kteréhožto půhonu l. 1615. v pátek po sv. Šťastném Karel Šeb. Z. z Š. sám osobně s vůlí Jana Rudolfa Trčky z L. při úřadě přiznal se, že vedle nadepsaného půhonu i s nákladem za půhon dobrovolně za přísudek do sv. Jiří nejprv příštího a do dvou neděl potom pořád zběhlých přijímá — po kterémžto dobrovolném za přísudek přijetí on Jan Rudolf — po právě jíti chce. Dána relací v pondělí po

Stětí sv. Jana 1615 (D. Z. V. 189. C. 12.). Úmluva z r. 1616. v D. Z. M. 58. A. 24*b*.

90. Týž oznámil l. 1615. v úterý po památce Mláďátek Jindřich Lhotský ze Ptení pohnal Adama Kašpara Vančuru z Ř. z 500 k. gr. č. — a to podle zapsání v listu dluhu na papíře právem listu hlavního — ve čtvrtek den sv. Jiří 1615 — podle kteréhožto půhonu dáno jest jemu Jindřichovi — nálezem za právo v sobotu po sv. Šimonu a Judovi. 1616. — Dáno relací v pondělí po Novém letě 1617 (D. Z. V. 190 D. 6).

91. Týž ozn. osobně, že l. 1414. v úterý po sv. Antonínu Albrecht Ctibor Pecingar z Bydžína pohnal Mikuláše Vratislava z Bubna z 500 k. gr. č. a to podle zapsání v listu dluhu na papíře právem listu hlavního psaného pečetí vlastní s podpisem ruky téhož Mikuláše Vr. z B. jistce, též pečetmi a podpisy rukou k témuž listu na svědomí Reinhardta Lišvice z Lišvic a Jiříka Smrčky z Mnichu utvrzeného — jehož datum v úterý den sv. Jiří l. 1613. — na jmenovanou summu Ofce Pecingarové z Bubna — povinných — pravě nadepsaný Albrecht C. P., že sobě ten list — od Ofky Pecingarové, máteře své — listem dobré vůle na pergameně — řádně postoupený a daný má, kteréhož jest datum v úterý po sv. Třech Králích 1614. — Podle kteréhožto půhonu dáno jest jemu Albrechtovi — za právo ve čtvrtek po sv. Šimonu a Judovi 1614. — Dána relací v pondělí po sv. Antonínu 1615. (D. Z. 190 D. 28.) Úmluva r. 1617. v D. Z. M. 59 A 28 *b*.

92. Adam Hrzan z Harasova na Skalce, Červeném Hrádku a Landškrouně, purkrabí Karlštejnský ozn. po Vladislavovi Bukovském z Hustiřan p. že l. 1616. v sobotu den navštívení sv. Alžběty Jan Zylvar ze Silberšteina a Pilnikova pohnal Rudolfa Rychnovského z Rychnova a na Koclířově ze 100 k. gr. m. a to vedle znění a zapsání v listu, jenž slove šuldbryf, na papíře psaného — jehož jest datum na Koclířově na den sv. Jana Kř., l. p. 1615. — podle kteréhožto půhonu jemu Janovi Zilvarovi — dáno jest nálezem za právo v pátek po neděli smutné l. 1617. etc. Dána relací v úterý po sv. Vítu l. 1617. (D. Z. V. 191 B. 14*b*). Úmluva r. 1618. v D. Z. M. 60 A. 21*b*).

IV. Relace soudu hejtmanského.

Případy, o nichž hejtmané krajští vydávali relace, byly dle Riegrova Zřízení krajského v Čechách, sv. I., str. 175: 1. když někdo cizího poddaného svévolně držel ve vazbě; 2. když vrchnosť k cizí žádosti nepostavila před ně poddaného, jenž zhoubce zemské přechovával nebo podporoval; 3. při nezachování řádu o čeledi a zběhlých, při přestupcích řádu o myslivosti a lovu ryb, tedy hlavně v případech poddanství se týkajících. Tu pak i sami stavové po případě podlehali úřadu hejtmanskému. [1])

---

[1]) Ku poznání soudní kompetence uvedeny buďtež ještě tyto zápisy deskové:

1542. Vedle toho podání nálezem od úřadu hejtmanského mezi Janem z Rožmberka s jedné a Janem a Petrem Malovcemi bratřími z Chejnova o Jana Mikuláše Hodouškova syna s strany druhé, kteréhož praví týž Jan býti člověk krále J. Mti svobodný prokázaný . . , A poněvadž se zřetedlně gruntův, desk a majestátův i také nálezu předešlého dotýče, z těch příčin že se ta pře na soud zemský podává, tak aby strany před J. Mmi stáli se všemi potřebami a tu, pokudž které straně že bude náležeti mluviti neb ukazovati, že budou moci dobře učiniti etc. tak jakž též podání a relací dskami zapsaná plněji svědčí a na to ukázal tu relací . .« (D. Z. V. 42 A. 2 *a*). — 1579. »Čeněk Mičán z Klinsteina oznámil: že l. 1578. v sobotu po sv. Vítě Jiřík Otmar st. z Holohlav a na Hořicích obeslán jest před úřad nejv. purkrabí pražského na žádosť Jakuba jinak Vavřince, souseda v městě Novém Bydžově, viníc jej z neřádného zatčení a to z takového, jakož jest on Jiřík st. Otmar listem zatýkacím od úřadu soudu komorního po relací od hejtmanův krajských kraje Hradeckého, jakoby po výpovědi mezi týmž Jiříkem st. Otmarem z. H. z jedné a jím Jakubem Vavřincem z strany druhé učiněné o nevyplnění pokuty 25 k. gr. č. proto. že jest u téhož Jakuba Vavřince dělal a mlátil Matěj Klepeto poddaný jeho Jiříka st. Otmara bez listu fedrovního a vůle jeho podle sněmovního nařízení propadené, dosti nestalo, jakž týž zatýkač, kteréhož datum jest na Hradě Pražském ve čtvrtek ochtáb Božího Těla l. o. 78. to v sobě — zavírá, jej Jakuba Vavřince nepořádně zatekl a to z příčin těchto: Jedno, že on Jiřík st. Otmar při tom zatčení pořadu práva jest pominul a jej Jakuba Vavřince nepořádně zatekl, neopověděvší se purkmistru a konšelům v té věci na ten čas jakožto vrchnosti jeho. Ježto on Jakub Vavřinec tomu, aby se v příbytku a domě svém kdy před zatýkačem ukrývati měl, odpírá. Druhé, že týž Jakub Vavřinec jsa člověk J. M. C. poddaný stavu třetího neužívaje vrchnosť svou totiž J. M. Císařové pana podkomořího nad sebou zřízenou maje, Jiřík st. Otmar vedle nařízení sněmovního opověda se témuž panu podkomořímu teprv pokuty toliko 5 kop gr. č. ač by jí však on Jakub Vavřinec propadl, na něm právem staným dobývati a ne z 25 k. gr. č. před hejtmany krajské obsílati měl. Třetí, že zatýkač s výpovědí hejtmanův krajských srovnán není a to v tom nebo v té výpovědi tak doloženo jest, že on Jakub Vavřinec téhož Matěje u sebe na díle nádenním proti svolení sněmovnímu bez listu fedrovního přechovává a v zatýkači stojí, že jest pro něho dělal a mlátil Matěj Klepeto poddaný jeho Jiříka st. Otmara bez listu fedrovního a vůle

Souhlasně s tím jednají i relace o záležitostech poddanských. Celkem jest jich v deskách zachováno poskrovnu; úmluva pak vydána byla jen jediná a to r. 1616. (D. Z. M. 58 f. E. 29*b*). Zní takto:

Dej úmluvu od Kašpara Kaplíře ze Sulevic a na Neustupově a Miličíně JMC. rady Matějovi Kyptovi, svobodníku z Červeného Újezdce a to pro nedosti učinění stanému právu na soudu hejtmanském kraje Vltavského témuž Kašparovi Kaplíři z Sulevic původu proti němu Matějovi Kyptovi, svobodníku z Červeného Újezdce, obžalovanému pro jeho na den od hejtmanův krajských jim stranám v městě Sedlčanech kraje Vltavského krajským, v pondělí po památce svatých Šimona a Judy léta 1612. svěčenému nestání dánému. Ať to opatří podle práva do dvou nedělí.

Jako vzácnou pomůckou ku poznání formy relace soudu hejtmanského uvádíme zde plným obsahem dle zápisu v D. Z. V. 186 fol. A 18 a sled. Zníť takto:

Ve středu po neděli Oculi 1613.

Službu svou Vaším Milostem vzkazujem urození a stateční rytíři, páni ujcové, švagrové a páni, přátelé naší zvláště

---

jeho, ježto jest týž jistý Matěj Klepeto s volí téhož Jiříka st. Otmara tu při městě Bydžově dělaje u lidí z peněz živnosť provodil a on Jiřík st. O. témuž Matějovi Kl., aby se mezi dobrými lidmi, kdež může, kdyby u bratr jeho co dělati neměl, prací svou se živil, k tomu povolil. Čtvrté. že on Jiřík st. Otmar toho Matěje Kl. za svého poddaného pokládá, a on Matěj Kl. tomu odpírá, aby jeho poddaným býti měl... Kdež pan Čeněk Mičán .. o tom .. takto vypověděl: Poněvadž se to výpovědí a relací panův hejtmanův krajských i zatýkače po též výpovědí a relací od soudu komorního vyšlého, smlouvy trhové a zřízení zemského dotýče, z těch příčin se tato pře podává na J. M. nejvyššího pána hofmistra král. českého a J. M. C. pány rady soudu komorního (D. Z. V. 64 K. 13 *a*). Podobný případ jest i v D. Z. V. 167 J. 13 *a*): Jiřík Mošauer z Valdova, purkrabí hradu praž. oznámil, že l. 1589. ve čtvrtek po sv. Havle Eva Leksová. souseda v městě Klatovech obeslala jest do soudu nejv. p. p. Adama Radkovce z Radkovic a v Nepomuce, viníc jeho z neřádného zatčení a to takového, jakož jest dotčený Adam R. obeslal před úřad hejtmanský kraje Plzeňského vedle sněmovního snesení touž Evu Leksovu »obvinivši jí z 250 k. gr. č. pokuty sněmem obecním léta o. 85. pro přechovávání bez listu fedrovního u ní ve službě Anny dcery Tobiáše Kovandy z Nepomuka, podané uroz. pána Jiřího z Šternberka a na Zelené Hoře... Potom davše zprávu úředníkům pražským menším desk zemských týž Adam R. že jemu té výpovědi od hejtmanův krajských učiněné dosti učiniti .. zanedbává. A z té příčiny vyžádal jest na týchž pánech úřednících m. d. z. týž pan Adam list zatýkací proti Evě Leksové.«

milí, od pána Boha Vaším Milostem zdraví i jiného všeho dobrého žádajíce přejeme věrně rádi.

Vaším milostem oznamujeme, že by urozený statečný rytíř pan Kašpar Kaplíř z Sulevic na Neustupově a Miličíně J. M. C. rada před námi hejtmany krajskými Matěje Kyptu svobodníka J. M. C. poddaného ze vsi Červeného Ujezdce z pokuty půl druhého sta kop míš. pro přechovávání tří osob poddaných jeho bez listu fedrovního a povolení jeho obvinili a po druhém hojemství, když strana obviněná se nedostavila, proti též straně práva staného a teď i nyní toho za relaci, kdež by náleželo žádati ráčil. Protož na ušetření v tom práva a zřízení zemského a sněmovního snesení Vaší Milosti služebně a přátelsky žádáme, že táž acta dotčená a sekryty našimi upečetěná pro vyřízení mezi stranami prv jmenovanými v též příčině právního dopomožení od nás za relaci přijíti ano i také nás v tom i jiným ve všem při Vaší Milosti poručené míti ráčíte. S tím milost pána Boha rač býti se všemi námi. Datum na Kosově Hoře ve čtvrtek po památce sv. Kateřiny 1612.

Vaších Milosti k službám povolní

Vilím Ml. z Říčan

Maximilian Velemyšský z Velemyšlovsí.

Urozeným a statečným rytířům pánům úředníkům menším desk zemských v království českém, pánům ujcům, švagrům a pánům a přátelům naším zvláště milým k dodání.

Fol. A. 19 *a* počínají se:

Acta pře vyslyšané mezi stranami v též při dotčenými od nás hejtmanův kraje Vltavského vše v též při zejména dotčených léta 1612.

Mezi urozeným a statečným rytířem panem Kašparem Kaplířem z Sulevic na Neustupově a Miličíně J. M. C. radou s jedné a Matějem Kyptou svobodníkem v Červeném Ujezdci strany druhé.

Léta 1612. v pátek den památky sv. Matouše co tak od nich stran před námi Vilímem ml. z Říčan a na Kosově Hoře a Maximilianem Velemyským z Velemyšlovsi a na Mitrovicích a Vobděnicích, hejtmany kraje Vltavského v městě Sedlčanech téhož kraje krajským jest mluveno a vedeno, to všecko tuto nížejí poznamenáno jest atd.

Kromě toho zaneseny v deskách ještě tyto relace, úmluvy však k nim nejsou známé:

1. Léta 1542. ve čtvrtek před sv. Řehořem Adam Říčanský z Říčan, Adam Vrábský z Vrábí, hejtmané kraje kouřimského oznámili relaci p. v tato slova: Páni úředníci milí, tato se Vám zpráva dává na žádosť Jetřicha Vrábského, která se za relací pokládá podle zř. zemského, že jest na nás vznesl jakožto na hejtmany krajské Jetřich Vrábský, že pan Zdeněk Trčka z Lípy člověka jeho u vězení drží Petra jinak Píšu z Ostrova zúmysla pod příčinou stavuňku. I učinili jsme psaní Zděnkovi Trčkovi, aby jej z vězení propustil a den jsme toho položili a jemu jmenovali, aby toho člověka před námi vinil, že tomu vyrozuměti a vyslyšeti chceme a pokudž nám podle úřadu našeho náležité bude vyslyšíc, v tom že se spravedlivě zachovati chceme. Ale on Zdeněk Trč. podle rozkazu našeho jest se tak nezachoval a toho člověka z vězení pustiti nerozkázal. Dán na Zásmucích ve středu po přenesení sv. Václava l. 1542. (D. Z. M. 123 A. 9 *b*.)

2. Urozeným pánům úředníkům pražským menším desk zemských na hradě pražském, pánům přátelům naším milým společně nebo rozdílně.

Službu svou vzkazujem urození páni úředníci menší pražští, páni přátelé naší zvláště milí, zdraví i jiného všeho dobrého přejeme vaším milostem rádi. Oznamujem vám, že urozený pán Jan st. Litický ze Šonova a na Litici obeslal jest před úřad hejtmanský urozenou paní Markétu Zachařovou ze Sloupna a vedle ní a spolu s ní urozeného pana Kryštofa Plesa Heřmanského ze Sloupna, jakožto mocné otcovské poručníky syrotku a statku po někdy urozeném panu Frankovi Bohdaneckém z Hodkova pozůstalého, viníce je z 50 k. gr. č. pokuty sněmem obecním l. p. 1585. vyměřené pro přechovávání bez listu fedrovního Kateřiny dcery nebožtíka Milářka ze vsi Litice, podané jeho, propadené.

I majíce strana obeslaná k vyhlášení nálezu státi a jsa na ně třikráte podle práva zavoláno, jsou nestáli, a plnomocník původa za stanó právo proti ním paní Markétě Zachařové a panu Kryštofovi Plesovi obeslaným, ten pátek po slavném Hodu Vzkříšení P. Krista letha 1588. I spravuje nás týž pan Jan

Litický, že táž paní Markéta Zachařova a pan Kryštof Ples Heřmanský z Sloupna takovou pokutu padesáte kop gr. č. po témž staném právě jemu dáti zanedbávají, žádaje nás, abychom relací ke dskám zemským učinili, aby jemu list zatýkací podle téhož sněmovního snešení vydán býti mohl. I protož na žádosť puvoda tak činíme a tuto relaci naší psanou vaším milostem odsýláme a za to žádáme, že podle této naší relací jemu panu Janovi Litickému list zatýkací od úřadu d. z. vydati poručiti ráčíte. S tím milosť boží s námi býti rač. Datum na Heřmanicích, v středu den sv. Nykodema l. o. 88.

Wylim z Waldtssteyna a na
Hermaniczych
Mikulass z Bubna a na Liticzych.
(D. Z. M. 219 C. 4 *b*.)

3. Podobně referováno o Esteře, dceři Anny Severky z Nepomuku, která sloužila jsouc poddanou Jiřího ze Šternberka bez listu fedrovního u Šimona Konváře z Klatov (D. Z. M. 219 C. 18, srov. i C. 19, 25, D. 9 *b*, 19, E. 15, F. 3 *b*, 4, J. 22, z r. 1588. a 1589.).

V. Příloha.

Tři protokoly soudní.

1. Rozepře před soudem dvorským r. 1384.

Evikce.

Hinco filius olim Hanussii de Helffemburgk conqueritur super dominum Johannem archiepiscopum ecclesie pragensis, quia intromisit se ei minus iuste de hereditate sua feodali in castrum Helffemburgk cum suis pertinenciis. In eodem termino Hanussius de Tyelibe commissarius domini archiepiscopi predicti nomine ipsius domini Johannis archiepiscopi petivit sibi dari terminum de iure ad conveniendum disbrigatores hereditatum feodalium castri Helffemburgk et querele. Terminus in crastino dedicacionis pragensis.

Venerabilis in Christo pater et dominus, dominus Johannes archiepiscopus ecclesie Pragensis et ipsa ecclesia citant nobilem Johannem dictum Michalecz de Michalowycz, Sobiehrdonem et Wilhelmum milites de Erkeritz, Jesconem dictum Slotak et Jeskonem dictum Manyek de Wolfarticz. Terminus ter XIIII^{or} dies a feria quinta post festum Assumpcionis sancte Marie. Executor Fricz de Petypess. Item in primo termino dominus Johannes archiepiscopus predictus comparuit et ex parte ecclesie dominus Przibislaus Canonicus ipsius ecclesie comparuit et ibidem dominus Johannes archiepiscopus antedictus constituit procuratores suos Jeskonem de Kyg et Henricum notarium thezauri; ex parte ecclesie commissarii sunt dominus Przibico et dominus Vitko, ac dominus Nicolaus Calvus canonici ecclesie supradicte. Terminus ad iudicium in crastino dedicacionis Pragensis. In eodem termino dominus Benessius de Duba, iudex curie, ad mandatum domini regis hanc causam transtulit usque ad sabbatum quatuor temporum Adventus, quia ipse archiepiscopus fuit in servicio domini regis.

Item sabbato quatuor temporum Adventus Sobiehrd miles de Erkerzicz coram domino Benessio iudice curie regalis protestatus est, quod duas partes bonorum sive hereditatum feodalium castri Helfemburgk vult disbrigare et zazstupyl.

Hinco filius olim domini Hanussii de Helfemburgk coram domino Benessio de Duba dicto Scopek, iudice curie regalis, protestatus est, quod duas partes predictas bonorum sive hereditatum feodalium castri Helfem-

burgk, quas Sobiehrd miles de Erkerzicz vult disbrigare et zastupyl venerabili in Christo patri et domino domino Johanni archiepiscopo ecclesie Pragensis et ipsi ecclesie dimittit et libere dimisit.

Item dominus Johannes archiepiscopus et ipsa ecclesia ac Hinco filius Hanussii de Helfemburgk pro tercia parte bonorum et hereditatum feodalium castri Helfemburgk inter se terminum ad idem receperunt, sabbato quattuor temporum Penthecostes.

Anshelmus de Zandowa defendit asserens hereditates in Wolfarticz, quas Slotak possidet, Ramssonis de Mymonye nunquam fuisse nec esse quia easdem hereditates emit et annos hereditarios tenuit; de hoc offert se probaturum per tabulas terre. Terminus probandi sabbato quattuor temporum Quadragesimae.

Jesko dictus Marek de Wolfarticz defendit, dicens quod hereditates, quas ipse in Wolfarticz tenet et possidet, nunquam Ramssonis de Mymonye fuerint, de hoc offert se probaturum secundum invencionem dominorum baronum. Terminus sabbato quattuor temporum Quadragesime. Hinco de Helfmburg commisit causam suam Witkoni de Dworcze. Terminus ad idem Anzhelmo et Jesskoni dicto Marek sabbato quattuor temporum Penthecostes. Terminus ad idem domino Johanni archiepiscopo Pragensi et Hinconi de Helfmburg in crastino dedicacionis Pragensis. Terminus ad idem Jeskoni, Anzhelmo predictis in crastino dedicacionis Pragensis. Terminus ad idem domino Johanni archiepiscopo Pragensi et ecclesie Pragensi et Hinconi filio olim Hanussii de Helfmburgo sabbato quattuor temporum Adventus. Terminus ad idem Jesconi dicto Marek sabbato quattuor temporum Adventus. Terminus ad idem Anzhelmo sabbato quattuor temporum Adventus. In eodem termino Anzhelmus sepedictus coram baronibus et feodalibus regni Boemie docuit per tabulas terre, quod ipse hereditates, pro quibus Jesko dictus Slotak et Jesco dictus Marek ex parte domini archiepiscopi et ecclesie Pragensis citabantur, pro disbrigacione bonorum castri Helfmburg, emit apud Czenkonem patruum suum de Zandow et non apud Ramssonem de Mymonye prout in tabulis terre plenuis continetur et ob hoc datum est eidem pro iure obtento. Anno domini MCCCLXXXIIIIo. Domini barones et feodales Benessius de Duba dictus Scopek iudex curie, Henricus de Duba dictus Scopek camerarius supremus, Andreas de Duba zudarius supremus, Johannes de Drazicz prothonotarius terre, Petrus de Kosty, Zdenko de Konopistz dictus de Stermberg, Rathmyr de Krassycowa, Benessius de Duba, Jaroslaus, Zdeslaus et Albertus fratres de Stermberg ac alii quam plures fidedigni.

Venerabilis in Christo pater et dominus dominus Johannes archiepiscopus Pragensis et ipsa ecclesia Pragensis citant Anzhelmum de Zandow. Terminus ter XIIIIor dies ab octava Epiphanie domini. Executor Bohunco (fidem fecit) dictus Hagek de Tyssmycz. Item sabbato quattuor temporum Quadragesime, qui fuit ultimus terminus, dominus Johannes archiepiscopus ecclesie Pragensis comparuit et ibidem Anzhelmus de

Zandow defendit contra dominum archiepiscopum ecclesie Pragensis et ipsam ecclesiam ac quemlibet alium hominem hereditates in Zandow et alias prout in tabulis a Johanne de Michalowicz habet, dicens quod ipsas pro liberis hereditatibus emit et persoluit et docere vult per tabulas et si necesse est vult suos disbrigatores locare et ad hoc petit terminum ad statuendum, quando sibi terminum assignabunt et ad tabulas ostendendum. Terminus ad idem in crastino dedicacionis Pragensis. Terminus ad idem sabbato quattuor temporum Adventus. Ibidem Przedborius de Zandow posuit Anshelmum in servicio domini regis cum Johanne duce Gorlicensi.

(Anno LXXXVo). Terminus monicionis XIIIIor dies datus est Johanni dicto Michalecz, quia in termino per literam citacionis sibi assignato non comparuit. Qui sabbato in quattuor temporibus Quadragesime coram dominis baronibus regni Boemie et feodalibus comparuit dicens et recipiens super fidem et animam suam se non esse citatum, et domini barones fidem ei adhibentes fecerunt eundem ab ipsa citacione liberum et solutum.

(Anno quo supra.) Item sabbato quattuor temporum Quadragesime domini barones iudicio presidentes dederunt terminum finalem sabbato quattuor temporum Penthecostes domino Johanni archiepiscopo Pragensis ecclesie, et Hinconi filio olim Hanussii de Helfemburgk pro disbrigacione tercie partis bonorum vel hereditatum feodalium castri Helfmburgk et ad conveniendum disbrigatores ex mandato dominorum baronum: Benessii de Duba dicti Scopek iudicis curie regalis, Henrici de Duba dicti Scopek camerarii supremi, Andree de Duba zudarii supremi, Johannis de Drazicz prothonotarii terre, Petri de Kosti et Zdenconis de Konopiscz dicti de Stermberg et hoc ambe partes susceperunt.

(Anno quo supra.) Item sabbato quattuor temporum Penthecostes domini barones et feodales regni Boemie iudicio presidentes auditis proposicionibus parcium, videlicet Hinconis filii olim Hanussii de Helfmburg et Hanussii militis de Telibie commissarii domini Johannis archiepiscopi, invenerunt pro iure, quod, ex quo sunt due partes bonorum sine hereditatum castri Helfmburg per Sobyehrdonem et Wilhelmum de Erkerzicz disbrigatores bonorum predictorum Hinconi predicto disbrigate, eciam tercia pars bonorum antedictorum sive hereditatum feodalium castri Helfmburg antedicto Hinconi per dominum Johannem archiepiscopum ecclesie Pragensis et ipsam ecclesiam Pragensem debet disbrigari. Domini barones et feodales: Benessius de Duba iudex curie regalis, Purchardus de Janowycz, Johannes de Wlassymye, Petrus de Mastczow, Anzhelmus de Zandow et Ronowa, Odolen de Rzepan, Zdenco de Konopiscz, qui consilium dominorum promulgavit, Ptaczko de Pyrgenstein, Brzienco de Skaly, Rattmyr de Krassicowa, Zdeslaus, Jaroslaus et Marquardus fratres de Stermberg, Hinco iuvenis de Lipa, Hinco de Usty, Potho de Turgow, Hinco dictus Berka de Duba, Jesko de Sebyna et alii quam plures fide digni. Data est monicio domino Johanni archiepiscopo sepedicto XIIIIor dies.

(Anno quo supra). Dominus Johannes archiepiscopus ecclesie Pragensis et ipsa ecclesia citant Sobiehrdonem et Wilhelmum milites de Erkerzicz. Terminus ter XIIIIor dies a festo translacionis sancti Wenceslai. Executores Fritzko de Petypess et Bohunco dictus Hagek de Tyssmycz. Item sabbato post conductum Pasche, qui fuit ultimus terminus citacionis, Hanussius de Telibie commissarius domini Johannis archiepiscopi Pragensis, Sobiehrd et Wilhelmus milites de Erkerzicz comparuerunt, quibus datus est terminus ad iudicium sabbati quattuor temporum Penthecostes. Terminus ad idem in crastino dedicacionis Pragensis et ad plures feodales. Terminus ad idem sabbato quattuor temporum Adventus. In eodem termino domini barones et feodales regni Boemie auditis proposicionibus domini Johannis archiepiscopi Pragensis ecclesie et Sobiehrdonis de Erkerzicz ac Wilhelmi ibidem invenerunt pro iure, quod tercia pars bonorum sive hereditatum feodalium castri Helfmburg domino Johanni archiepiscopo predicto debet cum hereditatibus Ramsonis olim de Mymonye dicti de Zandow disbrigari et si cum ipsis hereditatibus ipsa tercia pars disbrigari non possit, tunc cum hereditatibus Sobiehrdonis et Wilhelmi de Erkerzicz debet suppleri. Domini barones, Henricus de Duba dictus Scopek camerarius regni Boemie supremus, Petrus de Kosti, Zdenko de Konopiscz dictus de Stermberg, Brzienco de Skaly, Jesco de Syebyna et alii quam plures fidedigni. Actum anno domini MoCCCLXXXVo die qua supra.

Terminus monicionis Anzhelmo possessori bonorum in Zandow videlicet medii opidi XIIIIor dies.

Item anno domini MoCCCLXXXVIo in die sancte Dorothee dominus Johannes archiepiscopus Pragensis inductus est super medietatem opidi Zandow cum hereditate et suis pertinenciis in disbrigacione tercie partis bonorum castri Helfmburg per Wenceslaum notarium curie regalis cum omni iure.

Item anno domini M°CCCLXXXVIto in die Kathedre sancti Petri dominatus est dominus Johannes archiepiscopus pragensis inmediate opidi Zandow cum Wenceslao notario curie cum pleno iure.

Item anno eodem videlicet M°CCCLXXXVI° taxata est domino Johanni archiepiscopo ecclesie Pragensi et ipsi ecclesie medietas opidi Zandow que fuit olim Ramssonis de Mymonye disbrigatoris castri de Helfmburg cum medio molendino, cum curia arature, cum municione, cum hereditate, pratis, silvis et qualibet libertate ad ea pertinente in ducentis et viginti quinque sexagenis gr. tercia parte plus in disbrigacione bonorum sive hereditatum feodalium castri Helfmburg, per dominum Henslinum de Duba viceiudicem curie regalis et Wenceslaum notarium curie eiusdem cum omni iure.

Hinco filius olim Hanussii de Helfmburg coram domino Henslino de Duba viceiudice curie regalis et Wenceslao notario causarum curie eiusdem protestatus est, quod tercia pars cum duabus partibus bonorum sive hereditatum feodalium castri Helfmburg et ipsum castrum Helfmburg cum suis pertinenciis per venerabilem in Christo patrem et dominum do-

minum Johannem archiepiscopum Pragensis ecclesie et per ipsam ecclesiam Pragensem ac per disbrigatores bonorum feodalium ipsius castri Helfmburg sunt et est eidem disbrigatum et proinde satisfactum. Et ideo Hinco predictus antedictum castrum Helfmburg cum hereditate et omnibus ad id spectantibus nil pro se ibidem dominii penitus reservando prenominato in Christo patri et domino domino Johanni archiepiscopo Pragensis ecclesie et ipsi ecclesie Pragensi sponte dimittit et dimisit ac libere atque hereditarie resignavit. Actum anno domini M°CCCLXXXVI° sabbato quattuor temporum Penthecostes.

Hinco dictus Berka de Hohenstein coram domino Henslino viceiudice curie ceterisque beneficiariis curie protestatus est, quod unionem et omne ius quodcumque cum Hincone filio olim Hanussii de Helfmburg habuit vel habere dinoscebatur in castro Helfmburg cum hereditate et suis pertinenciis domino Johanni archiepiscopo ecclesie Pragensis et ipsi ecclesie Pragensi libere dimittit et dimisit. Actum anno domini M°CCCLXXXVIto in crastino dedicacionis Pragensis.

Venerabilis in Christo pater et dominus dominus Johannes archiepiscopus ecclesie Pragensis et ipsa ecclesia coram domino Benessio de Duba, iudice curie regie, protestati sunt, quod bona in Zandow videlicet medietatem opidi Zandow cum hereditate et suis pertinenciis, que Ramsso olim de Mymonye in disbrigacione bonorum feodalium castri Helfmburg obligaverat, domino Johanni dicto Michalecz de Michalowycz libere dimittunt et dimiserunt, quia ipse dominus Johannes dictus Michalecz antedicto domino Johanni archiepiscopo Pragensis ecclesie et ipsi ecclesie pro dictis bonis in Zandow satisfecit. Actum Anno domini M°CCCLXXXVI° in crastino de dicacionis Pragensis. Nunccius a domino archiepiscopo superpremissa dimissione Hanussius miles de Thelibye.

(Liber citacionum I. de anno 1383. Nr. 18. fol. 53—56).

2. Rozepře před soudem purkrabství pražského r. 1616. o úmluvu.

Zacharyáš Kába z Rybňan J. M. C. rada a purkrabí hradu pražského po Pavlovi Veisovi z Petřína oznámil léta páně 1616. v pátek po památce sv. Bartoloměje p. Karel Hendrych Křinecký z Ronova, kterýž v níže dotčeném listu zatýkacím správcím statku Rožďalovského položen jest, obeslal jest do soudu nejv. purkrabství pražského p. Jana Albrechta st. Křineckého z Ronova již nyní na Rožďalovicích a Novém Ronově jakožto statku Rožďalovského držitele, vině jeho z neřádného zatčení a to z takového: Jakož jest týž p. Jan Albrecht st. Kř. z R. titulem svrchupsaným od úředníkův pražských menších desk zemských vyžádal sobě na něho p. Karla Hendrycha Kř. z R. list zatýkací, kterýmžto listem zatýkacím tíž úředníci pražští menší d. z. na vědomí dávají, že léta 1615. ve čtvrtek po neděli Cantate týž p. Jan Albrecht Kř. z R. obeslal jest před úředníky pražské m. d. z. k jistému dni téhož p. Karla H. Kř. z R. z toho: Jakož jest dáno na úmluvu od Mikuláše Vratislava z Bubna etc. spočátku psanému

p. Janovi Albrechtovi st. Kř. z R. jakožto držiteli dědin a dědictví na onen čas téhož p. Karla H. Kř. z R. totižto statku Rožďalovského, na kterémžto statku týž p. Karel H. Kř. z R. od téhož Mikuláše Vratislava z B. půhonem od úřadu nejv. purkr. pr. vyšlým že zastížen jest, a to pro nedosti učinění stanému právu na soudu nejv. p. pr. témuž Mikulášovi Vrat. z B. původu proti němu p. Karlovi H. Kř. z R. pohnanému, danému, aby to opatřil podle práva do dvou nedělí, jakž táž úmluva v registřích starostových práv vedení k soudu letničnímu l. 1615. to v sobě šíř obsahujíce zavírá. I poněvadž jest nadepsaný p. Karel H. Kř. z R. týž statek Rožďalovský smlouvou trhovou prodal témuž p. Janovi Albr. st. Kř. z R. za summu 75.000 k. m. a touž smlouvou se zavázal, že týž statek R. předně starými správami, potom čímž má neb budoucně míti bude, spravovati má, jakž táž smlouva trhová mezi nimi stranami l. p. 1614. v pátek po památce sv. Medarda učiněná, pečetmi jich vlastními upečetěná to v sobě šíř obsahujíce zavírá. Protož aby on p. Karel H. Kř. z R. jeho p. Jana Albr. st. Kř. z R. v té nadepsané vyšlé úmluvě a dalším právu vedení proti témuž Mikulášovi Vr. z B. zastoupil a to podle práva a zřízení zemského opatřil, tak jakž též obeslání v kvaternu obeslání k jistému dni l. 1615. ve čtvrtek po nedělí Cantate pod literou A. 18 plněji svědčí. Vedle kteréhožto obeslání l. tohoto 1616. v pondělí den sv. Prokopa, že dáno jest jemu p. Janovi Albr. st. Kř. z R. původu proti témuž p. Karlovi H. z R. obeslanému stané právo, po kterémžto staném právě nadepsaný p. Karel H. Kř. jeho p. Jana Albr. st. Kř. z R. v té nadepsané vyšlé úmluvě a dalším právu vedení proti na hoře jmenovanému Mikulášovi Vratisl. z B., že jest nezastoupil a to podle práva a zřízení zemského neopatřil a opatřiti zanedbává až posavad. Z té příčiny žádajíc týchž úředníkův pražských m. d. z., aby jemu p. Janovi Albr. st. Kř. list zatýkací od úřadu d. z. vydán byl, a to na takový způsob: kdežbykoliv on p. Jan Albr. st. Kř. nahořepsaného p. Karla H. Kř. buď na královském zámku, u pána neb rytířského člověka na kterémkoliv zámku aneb tvrzi jich, a též na kterémkoliv jich právě duchovním neb světským, též u Pražan anebo v jiných městech královských neb panských našel, optal neb zastihl, anebo ten, kdožby od něho s tímto listem poslán byl a na Jich Mti a jich toho požádal, aby jej p. Karla H. Kř. zatkli, že to učiniti mají a jej p. Karla H. Kř. hned slibem cti a věrou před zatýkajícím zavázati, aby on p. Karel H. Kř. ode dne zatknutí toho ve dvou nedělích pořád sběhlých v moc úřadu nejv. purkr. pr. na hrad pražský se postavil a odtud aby neodcházel, lečby rukou dáním propuštěn byl. A pakliby se skutečně tak nezachovali, listu toho zatýkajícího přijíti a jeho p. Karla H. Kř. zavázati ctí a věrou, tak jakž se nahoře píše, nechtěli, tehdy že častopsaný p. Jan Albr. Kř. podle práva bude moci o to o všecko, i o škody a náklady k takovému každému, kdožby se tak nezachoval, hleděti, jakž týž list zatýkací. jehož datum v pondělí po Proměnění Pána Krista l. 1616. to v sobě šíře obsahuje a zavírá. Kteréhožto staného práva a po něm listu zatýkajícího

p. Jan Albr. Kř. dožádal jest se, a též tím zatýkačem dal jest jej p. Karla H. Kř. zatknouti nepořádně z příčin těchto:

Jedné, že zřízení zemské kr. č. toho neprokazuje. aby kdo dadouc na úmluvu aneb obešlíc o zastoupení pro nesprávu vedle takového obeslání staného práva se dožadovati a po něm exekuci zřízenim z. vyměřené následovati měl.

Druhé, že v tom obeslání o zastoupení žádného terminu o zastoupení položeno není, což jest proti zř. z.. nebo zř. z. o tom vyměřuje, aby jedenkaždý poženouc anebo obešlíc druhého jistý čas k stání jemu položil, tak aby pohnaný neb obeslaný věděl, kdy státi a pře zastávati, čehož jest při tomto obeslání svrchupsaném pominuto a tak jest p. Karel H. Kř. nevěděl ktemuž obeslání kdy státi; a všelijaká stanní práva teprva se dožadovati mají, kdyžby termín k stání přišel. I poněvadž jest tuto žádného termínu k stání položeno nebylo a týž p. Karel H. Kř. nevěděl, kdy k témuž obeslání svému se ohlašovati, pročež jest týž p. Jan Albr. st, Kř. téhož staného práva an stání k témuž obeslání neprošlo, ani také po něm zatýkače se dožadovati a ním jeho p. Karla H. Kř. zatýkati dáti neměl.

Třetí, že ten všecken proces při tom obeslání, vyžadování staného práva, zatýkače a potom i zatčení jest proti všemu právu, nebo týž p. Jan Albr. st. Kř. obeslavši jeho p. Karla H. Kř., aby jej proti úmluvě svrchudotčené od Mikuláše Vrat. z B. dané a svrchudotčené v jistém dluhu a dalším vedení práva zastoupil, týž Mikuláš Vr. z B. jest předse dále právo vedl a je až k listům na odhad dovedl, a po témž dovedení práva jest týž p. Jan Albr. st. Kř. na něj p. Karla H. Kř. staného práva se dožádal. I poněvadž jest týž Mikuláš Vr. z B. na týž čas toliko jemu p. Janovi Albr. st. Kř. na úmluvu dal, tehdy jest téhož obeslání na další vedení práva, jakožto na věc nepřítomnou a budoucí vztahovati, podle něho staného práva, zatýkače se dožadovati a ním jeho zatýkati neměl.

Čtvrté, že týž zatýkač jest zatmělý a nejistého rozumu, neb se o něm nedokládá, kdy též stané právo dáno jest, zdaliž když termín téhož obeslání vycházel čili když na při po pořádku přišlo. Z kterýchžto příčin též stané právo s zatýkačem a vykonaným zatčením má minouti, zdviženo býti a jeho p. Karel H. Kř. osvobozen býti má vedle práva, v čemž žádá za opatření a z téhož zatčení za propuštění.

Po přečtení obeslání čten zatýkač od úřadu d. z. a dále Simeon Polydor mluvil, že jest p. Jan Albrecht Kř. jeho p. Karla H. Kř. nepořádně zatýkati dáti a na něho po úmluvě vyžádané staného práva se dožadovati neměl. Čtěno zř. z. B. 41, 42. K druhé příčině dal opáčiti obeslání od úřadníkův m. d. z., aby jeho p. Jana Albr. Kř. proti Mikulášovi Vr. z B. po vyšlé úmluvě zastoupil, v kterémžto obeslání žádného stání a terminu dostaveno není, ježto zř. z. C. 2. jináče o tom vyměřuje, jak by s braním a dodávání půhonův nebo obeslání zacházeno býti mělo. A tak nevěda o jistém terminu k stání, nevěděl jest on p. Karel H. Kř. kdy a kterého dne se stavěti a k témuž obeslání státi. Čtěno zř. z. B. 34,

43. Třetí, že jest ten všecken proces při vyžadování toho staného práva a zatýkání proti právu, nebo že se obeslání vztahuje na věc budoucí, a Mikuláš Vr. z B. nepřestal jest na úmluvě, nýbrž další právo vedl, když již na něho Karla H. Kř. stané právo dáno bylo. Čtvrté, že se zatmělosť v tom zatýkání nachází veliká, nebo se nedokládá, kdy a kterého času jest takové stané právo dané. Čteno zř. z. D. 33 K. 19. S tím vším, že bude zůstávati ta věc při uvažování ji spravedlivém a vidí se, že toto obeslání minouti a zatýkač i s vykonáním zatčení zdviženo býti má.

Proti tomu Jan Jezbera z Kolivé Hory před dáváním odpovědi podal ku přečtění smlouvy trhové mezi stranami učiněné, kteréž Actum l. 1614. v pátek po sv. Medardu, registřík vedle též smlouvy mezi týmiž stranami učiněný, u koho jest měl p. Jan Albr. Kř. jeho p. Karla H. Kř. zastupovati, mezi kterýmižto postami, tato, o kterouž nyní činiti jest, se nachází, výpis z d. z. o správě statku, obeslání správce statku Rožďalovského úmluvu, od Mikuláše Vr. z B. na p. Jana Albr. Kř. vyšlou, zvod, panování, smlouvu přátelskou o jisté věci mezi dotčenými stranami vykonanou, vedle kteréž jest se svoloval tu věc opatřiti a podle obeslání, rozeznání právního očekávati. Dále mluvil: Že ačkoliv jest p. Jan Albr. Kř. měl za sebou jistou sumu v správě zůstavajíc, však že jest potom nechtíce se z statku vysaditi dáti a vyvésti, musel s velkou škodou svou o mnoho tisíc víc nežli zač jest statek Rožďalovský ujal, splacovati, a tak příčina první v tom smýšleném obeslání jest ničimž, nebo jest proti právu, což že tak jest, tímto toliko jedním příkladem že se ukáže mezi Pavlem Čerhovským a Janem Vranovským, poněvadž podle takových obeslání o zastoupení vždy za právo stané dáváno bývalo, a každý ku právu svému státi má. I poněvadž jest pán svévolně k obeslání svému nestál a tím svým nestáním soud zlehčil, že jest jiného následovati nemohlo, než stané právo a po něm další exekucí. Čteno zř. z. B. 43, 42, 41, D. 58, 60. Podle ukázaných zř. z. že pán obeslaný očekávati bude. Druhá příčina proti právu a zř. z. čelící, že žádné podstaty nenese. Nebo měl-li jest on p. Karel H. Kř. jaký nedostatek v tom, neměl jest na sebe staného práva dopouštěti, nýbrž k obeslání svému státi a obranu svou předkládati. Čteno Zř. z. D. 34, 16, 19, příklady toho soudu mezi Jaroslavem Vojířem a Zikmundem Maternou, druhý mezi Mikulášem Přeborským a Jindřichem Mirkem. O terminu a stání v obeslání doloženém měl jest sobě jako prstem ukázáno, kdež se praví, jak po vyšlé úmluvě další právo se vésti má a patrně toho v témž obeslání doloženo, aby p. obeslaného v dalším vedení práva zastoupil; zř. z. D. 19, 21, 23, 24 čteno a tak toho druhá příčina jest tímto zř. z. přemožena. Proti třetí, kteráž v sobě žádné podstaty nemá, nic se neříká, a proti poslední tak praví: Kdyby p. původ byl do zatýkače nahlédl, byl by v něm našel, kdy jest stané právo na pána dáno, a dáno jest tehdáž, když jest termin vedení dalšího práva vycházel. Také obeslání toto nezašlo o nic jiného než o samé zastoupení. A kdyby stané právo průchodu a místa svého míti nemělo, chtěloby to čeliti proti soudu a pánům úředníkům, jakoby oni na ňákou zatmělosť

takového staného práva udělili. Čtěno Zř. z. D. 16, 34. A poněvadž jedna, druhá, třetí ani čtvrtá příčina v ničemž provedena není, naproti tomu pán obeslaný jak zř. z. tak příklady toto obeslání odvedl, že se poroučí soudu k spravedlivému opatření a vidí se, že původ při zatčení a pokutě zř. z. pátého dílu zůstaven býti má.

Zase Symeon Polydor, že podle takových nepořádných obeslání, v kterých se jistý čas neterminuje, nemůže dále exequirováno býti. A poněvadž jest to nebylo uvažováno a souzeno, byl-li by povinen on p. Karel H. Kř. zastupovati neměloť jest stané právo následovati. Třetí příčina založená na právu zůstává na svém místě, jako i čtvrtá, nebo jest slušné a podle práva jmenováno býti mělo, kdy a kterého času stané právo dáno. S tím vším poručil původa k opatření. A poněvadž se tuto dotýče vysoce desk z., vkladu, správy, vidí-li se této věci a rozepře před pány úředníky, odkudž původ svůj má podati, to že bude zůstávati při dalším uvažování.

Tu pan Zacharyáš Kába z Rybňan J. M. C. radda a purkrabí hradu Pr. s radou svou vyslyšavše tu při, obeslání, zatýkač, zřízení zemské, výpisy z desk, a tomu na vedení rozepře vyrozuměv, že se tu d. z., práva vedení, staného práva od pánův úředníkův pražských m. d. z. daného a po něm zatýkače vyšlého dotýče, z té příčiny podává se tato pře na též pány úředníky pr. m. d. z. kr. č. tak aby oboje strany před p. úř. v pondělí po památce Sv. Tří Králův nejprv příští stáli, tu při dále vedli a ukazovali, což jedné i druhé straně zapotřebí bude. A při čemž je páni úředníci zůstaví, tak aby se strany k sobě zachovali. Stalo se v sobotu po památce Blahoslavené P. Marie l. p. 1617.

(D. Z. V. 191 H. 1 — H. 5 *a*).

3. Rozepře před týmž soudem z r. 1624. o zastoupení.

Jiří ml. Mitrovský z Nemyšle etc. purkrabí hradu pražského oznámil, ze léta 1624. v pondělí po sv. Petru v okovách panna Libuše Hatašovna z Letošic a v N. M. Pr. pohnala jest do soudu nejv. p. pr. statečného Ladislava Lukavského z Lukavice a na Zaječicích, manžela někdy Anny Marie Lukavské z Damsdorfu na Zaječicích a Holejšovicích, kterémuž jest táž Anna Marie na onen čas Kapounová a potom Lukavská rozená z Damsdorfu a na Zaječicích zápisem dskami zemskými učiněným v jednom stu kopách gr. pr. č. ihned po smrti své postoupila všeho dědictví svého, všech a všelijakých práv a spravedlivostí svých, kteréžkoliv a kdežkoliv měla aneb potom ještě jmíti mohla, jakž týž zápis v týchž dskách z. v kvaternu menším záp. Novém Pomerančovém l. 1623. v pátek po sv. Prokopu A. 10 plněji svědčí a to v sobě šíř obsahujíce zavírá, a tak držitele statku všeho a všelijakého po též někdy Anně Marii na onen čas Kapounové a potom Lukavské rozené z Damsdorfu pozůstalého. Viníc jeho z 3500 k. gr. č. jistiny, k tomu z úroků ode dne sv. Havla ap. l. 1616. až dosavad vyšlého a až do zaplacení též summy jdoucího, dluhu pravého a spravedlivého a to vedle vlastního zapsání dotčené, někdy

Anny M. Kap. a potom Luk. roz. z D. v listu dluhu na papíře právem hlavního psaném, s přitištěním k němu pečetí a s podpisem v něm jména ruky její vše vlastní a též s přitištěním k témuž listu pečetí jiných dvou dobrých a poctivých lidí a s podpisem v něm jména ruky jednoho každého z nich obzvláštně na svědomí na sumu výš jmenovanou těch 3500 kr. gr. z. někdy Adamovi nejst. Přibkovi z Otoslavic i s úrokem svědčícím, tak jakž týž list dluhu to vše v sobě šíře obsahuje a zavírá. Pravě s počátku jmenovaná Libuše Hatašovna z L., že sobě má týž list dluhu a summu v něm zapsanou od Jana, syna téhož někdy Adama nejst. Příbka z O. pořádně s dobrou volí daný a postoupený. Avšak jestliže jest co témuž někdy Adamovi nejst. Př. z O. na summu uroční dáno a vyplněno, a to se podle práva kvitancími neb jinak provede a prokáže, toho ona Libuše H. užíti nežádá. K tomu ze škod a nákladův.

Po přečtení půhonu Vojtěch ml. Koutský dal čísti obeslání o zastoupení na Jakuba Vilíma z Achlaru vyšlé, ptavši se, zdali jeho Ladislava Lukavského zastupuje. Vojtěch starší Koutský od Jakuba V. z A. promluvil, že není povinen zastupovati žádaje, aby to bylo při půhonu poznamenáno. Vojtěch ml. Koutský od Ladislava Lukavského toho hájil pravě, že tomu ohlášení místa nedává, nýbrž že Jakub V. z A. jest povinen pohnaného zastoupiti a panna Libuše H. že jest jeho povinna za zástupce trpěti. Předně proto, že jest tuto činiti o právo, kdo z těchto dvou stran, totiž Libuše H. aneb on Jakub V. z A. měl by míti lepší právo k té summě, z kteréž se tuto pohání, nebo Libuše H. praví, že má sobě tuto summu v půhonu dotčenou za statek Holejšovice někdy Adamovi Př. z O. povinnou a jistotou právem listu hlavního zjištěnou od Jana Přibka, syna téhož Adama Př. pořádně s dobrou volí postoupenou, a tak že má lepší právo k tomuto dluhu nežli on Jakub V. z A. Zase proti tomu týž Jakub V. z A. uvázavše se na onen čas v statek někdy Anny Marie Lukavské pro tuto summu ten pravil tehdáž, že jest někdy Adam Příbek tuto summu tehdáž panně Kateřině dceři své a již nyní manželce jeho pořádně s dobrou volí dal a postoupil. A podle toho maje jí ona sobě postoupenou zase jí manželu svému postoupila, a tak prý, poněvadž ona sobě tu summu od otce svého sobě danou a on Achlar zase od ní postoupenou má, že měl a má lepší právo k této summě nežli ona panna Libuše H., kteráž sobě tu summu teprva od Jana Př. z O. syna téhož Adama Příbka postoupenou měla, kteréhožto práva, kdoby k té summě lepší měl, jemu Ladislavovi Lukavskému neslušelo proti sobě zastávati, nežli proti těm, kteří se proti němu za původy postavovali, aby summy davší jí prvé, podruhé platiti nemusil. Zná-li to prvé strany na onen čas, že to byli povinni prokázati. kdo lepší právo k tomu má. Pročež, když na onen čas Libuše H. z též summy poháněla, ačkoliv vedle smlouvy trhové on Jakub Vilím z Achlaru v týž statek se uvázal, nedav se jí Libuší Hatařovně předčíti, však žádal na onen čas k tomu půhonu připuštěn býti, čemuž ona tu přítomna jsouc, nic neodepřela, a tak k žádosti jeho byl k němu připuštěn, a nyní by nechtěl zastupovati. Dal čísti půhon a kdy jest vzat, vyměření při půhonu, kdy ho Actum a že toto

připuštění stalo se pod tím uvázáním, podal výpisu smlouvy od desk a kdy se uvázání stalo, kalendář, co prošlo času od Actum uvázání až do vzetí půhonu. Z toho průvodu se nachází, že se v to Jakub V. z A. dobrovolně uvoloval, že chce při rozepři Libuše H. práva svého zastávati. A tak bude povinen vedle svého uvolení při tomto půhonu práva svého hájiti a to proto, že jest se pro tu summu v statek uvázati mohl. Podal zř. z. X. 2.

Druhá příčina. že se tuto dvou rozdílných dobrých volí dotýče ode dvou osob a na jednu summu. Neb Kateřina Achlarova, pravě sobě tu summu míti od otce svého postoupenou, postoupila jí zase manželu svému. Naproti tomu Jan Přibek bratr její tomu místa dáti nechtěl, aby ta dobrá vůle, kteráž jí byla od pana otce jejího postoupená, měla pořádná býti, nýbrž že ta summa jemu jakožto dědici po témž Adamovi Př. otci jeho náleží a ne této Kateřině Achlarové. Ona pak Libuše H. na onen čas poháněje někdy Annu Lukavskou, toho do půhonu patrně doložila, že ona Kateřina A. tuto jistotu i pečetí vzala a pryč zanesla. Dal čísti půhon, odkudž se poznává, že se tu bude velkých neřádů dotýkati při dávání dobrých volí. Ježto jemu Ladislavovi Lukavskému zastávati toho nesluší nevěda o ničemž nic, jak se s těmi dobrými volemi dálo. Pročež pro průchod lepší spravedlnosti, aby se takový neřád vyhlídal, jest z podstaty práva potřebí. aby jeho Ladislava L. on Jakub Vilím z A. nyní zastoupil. Opáčeno uvázání sub nr. 1 při liteře A. Podal půhonu, kdy vzat, výpisu výpovědí z desk; půhon nynější opáčen. A tak tuto patrně mezi stranami o neřádné dobré vůle činiti jest, a jedna každá strana povinna jest své dobré vůle zastávati. Nechce-li Libuše H. Jakuba V. z A. za zástupce trpěti, tehdy z toho následuje, že její dobrá vůle pořádnější nežli jeho býti nemůže, a kdyby Jakub V. z A. zastupovati nechtěl, uvedl by to na sebe, že na onen čas podle neřádných dobrých vůlí v statek se uvázal.

Třetí. že když jsou na onen čas po vítězství J. M. C. práva odpočívala, tehdy Jakub V. z A. nemoha se v statek někdy Anny Marie Lukavské uvázati, dal se do supplikování J. M. C. a několikero poručení sobě vyžádal, aby jemu ona Anna Marie L. tu summu zaplatila, ale ona nemaje tehdáž peněz, a druhé, že k té summě mimo něho jiná strana pravila se míti spravedlnosť, nepominula zase J. M. Kr. své ponížené omluvy učiniti, a proč platiti nemůže, příčiny položiti. On pak Jakub V. z A. na tom nechtěl přestati a dále suplikoval až potom J. M. Kr. ráčil mezi nimi jistý reces učiniti. Podal poručení J. M. Kr., též recesu ku přečtení.

Čtvrté, když se Anna Marie Lukavská pro nemožnosť svou k tomu, aby ty peníze do deposicí vedle recesu J. M. Kr. položila, neměla, a v tom od J. M. C. práva zase v tomto království propuštěna byla, tu Jakub V. z A. dočkavši příhodného času, přišel jest ke D. Z. a předně přednesl pánům úředníkům pražským m. d. z. smlouvu trhovou mezi někdy Adamem nejst. Přibkem z O. a též někdy Annou Marií tehdáž Kapounovou o statek Holejšovice učiněnou, v níž toho doloženo jest, pokudžby Anna Marie tehdáž Kapounová těch 6000 k. gr. č. dvouma rozdílnými

jistotami pojištěných, z nichž jedna na 3500 k. gr. č. vedle nížto tento půhon vzešel, a druhá na 2500 k. gr. č. učiněna byla, platiti zanedbávala, tehdy aby on Adam nejst. Přibík aneb ten, kdožby sobě od něho ty jistoty postoupené měl, mohl se vedle té smlouvy jedním komorníkem od D. Z. v statek její uvázati. A při tom ukázal též pp. úředníkům dobré vůle dvě, kterýmiž někdy Adam nejst. Př. postupuje týchž dvou jistot Kateřině tehdáž Přibkové dceři své a potom manželce jeho Achlara a ona zase jemu Achlarovi žádaje při tom, aby vedle toho páni úředlníci pro nezaplacení té summy jistinné i úroční komorníka na uvázání povolili. Což jsou oni k žádosti jeho tak učinili, a tak jest se pro túž summu nadepsanou týmž komorníkem v statek někdy Anny Marie Lukavské uvázal. Mezi tím pak od této panny Libuše H. byla jest tolikéž z dotčené summy do soudu nejv. p. pr. pohnána a tak o jednu a touž summu byl jest k ní od dvou různých osob dvojí však rozdílný pořad práva zachován. Pročež obávaje se, aby té summy třebas dvakráte platiti nemusila, musila jest chtěj neb nechtěj z potřeby veliké pro opatření své jej Jakuba V. z A. k jistému dni, proč jemu po témž uvázání dále list obranní vydáván býti nemá, před pp. úředníky pražské m. d. z. obeslati a tu příčinu do téhož obeslání, že se tu k té summě pro kterou se uvázal, mimo něho tato panna Libuše H. a Jan Přibek lepší právo a spravedlnosť míti pokládají, doložiti.

A tak poněvadž jest toho, aby před druhými dvoumi stranami měl k té summě nejlepší právo a spravedlivosť míti nikdy neprovedl, z té příčiny že jemu list obranní vydáván býti nemá. Při kterémžto času zvěděvše panna Libuše H. o takovém uvázání Jakuba V. A. podala jest na kancelář J. M. C. českou supplikaci J. M. Kr. svědčící, oznamujíc J. M. Kr. že ona k těm penězům, pro kteréž se Jakub V. A. uvázal i k dědinám lepší nežli on právo má, žádajíce J. M. Kr., aby ráčila k tomu své povolení dáti, aby mohla tomu jeho nepořádnému uvázání s komorníkem odpor d. z. vložiti a jeho, proč jemu list obranní dále po takovém jeho uvázání vydáván býti nemá, k jistému dni obeslati. K čemuž když jí povoleno bylo, pominula toho, netoliko odporu a obeslání toho nevyžádala, ale ani když též obeslání slyšáno bylo, při tom se nehlásila, k tomu nic neříkala, práva svého nezastávala, tak že toliko mezi samým Achlarem a ní Annou Marii Lukavskou po mnohém sporu od panův úředníkův menších výpověď mezi stranami učiněna jest, jemu napřed k listu obrannímu povoleno, jí pak takové opatření touž výpovědí učiněno, že on Jakub V. A. z A. bude povinen jí proti jednomu každému až do té summy, o kterouž činiti jest, zastoupiti. Dal čísti smlouvu trhovou od desk, výpis uvázání jeho Achlara, jakým právem a proč se uvázal, obeslání k jistému dni a příčinu z něho, půhony Libuše H., kde pohání ji Annu Marii Lukavskou, supplikací jí Libuše H. i s tím, co vnitř i zevnitř poznamenáno. Opáčena výpověď sub nr. 2 s celým převedením.

Páté. Po té výpovědi nemeškal jest on Jakub V. A. týmiž listy obranními uvázal se v statek nědky Anny Marie Lukavské a v něm jak se jemu dobře líbilo, hospodařil, summoval, tak že před ním ani hrnce

v kamních ostati nemohli, pročež musela jest ona Anna Marie Lukavská nechtíce skrze to k dokonalé záhubě přivedena byti, chtíc neb nechtíc, vem kde vem, peníze shledávati a své staré dluhy, kteréž jest mezi lidmi před několika lety měla na té lehké minci vyzdvihnouti a jemu je ke d. z. do deposicí položiti, zapsání své vyvaditi a jeho aby jí větších škod neučinil o vyzdvižení takových peněz před pp. úředníky pr. m. d. z. obeslati. Kdež opět velmi těžce toho bránil a zastával, že není povinen těch peněz na té minci lehké bráti. Však po výpovědi pp. úředníkův teprva jest to uvázání z desk propustil, summu vyzdvihl a z té přijaté summy vykvitoval, jakž se to z těchto původů najde a vyhledá. Opáčeno uvázání sub N. 1. a něho kdy list obranní vyšel, táhl se na relací holomčí, výpis deposící peněz, obeslání k vyzdvižení peněz, převedení, kde se bránil, že jich na té lehké minci vyzdvihnouti povinen není, kdy se propuštění stalo.

Šesté. Potom pak po smrti Anny Marie Lukavské když jest tento Ladislav Lukavský, manžel její, statku jejího maje jej sobě pořádně pořízením d. z. od ní učiněným daný a odkázaný v držení a užívání vešel, tehdy Jakub V. A. proti pouhé božské i lidské spravedlnosti proti dvojí výpovědi pp. úředníkův pr. m. d. z., proti své vlastní kvitancí d. z. učiněné chtěl to na tomto Ladislavovi Lukavským míti, aby jemu tu tak velikou summu zase znovu po druhé na této vůbec nyní jdoucí minci zaplatil, commissí sobě o to od J. M. C. vyžádal. A když on Lukavský k té commissi státi nemohl, do suplikování stěžného na J. Mti pány místodržící proti němu se vydal, tak že ani J. M. C. ani Jich Mti páni místodržící nespravedlivou žádostí neušanoval: Pročež JMti majíce tu a takovou neslušnou žádost jeho jako i odpovědi JMti od Ladislava Lukavského dávané ve svém bedlivém povážení ráčili jsou mezi nimi jistý recess učiniti a týmž recessem jemu Jakubovi Vilímovi z A. takové vyměření učiniti, že na té přijaté summě, kteréž pořádně kvitoval, uvázání se s komorníkem propustil, přestati a dědice aneb držitele statku po častopsané Anně Marii Lukavské pozůstalého proti jednomu každému, kdož by, jak se nadpisuje, touž summu podruhé na nich jmíti chtěl zastoupiti povinnen bude a jest, jakž se to z tohoto recessu patrně nachází, že Jakub Vilím Achlar má a jest povinnen jej Ladislava Lukavského jakožto držitele statku někdy Anny Marie L. proti ní Libuši H., která tu summu na něm podruhé míti chce, zastoupiti. Opáčen půhon, že jest pohnán jakožto držitel statku po manželce své.

Sedmé. Nadto výš i to jest před rukami, že Ladislav Lukavský, nevědouc jak by jej Jakuba Vilíma A., aby jej Lukavského před právem zastoupil, k tomu přivésti měl obávaje se, kdyby jej obeslal, aby tu něco proti vyměření JMti na slavném soudu z. mezi nimi učiněnému neučinil, podal jest supplikací nejprve na kancelář a potom Jich Mti do tohoto nyní jminulého s. z. žádaje v tom od J. Mt opatřen býti. Na kteroužto supplikaci jeho ačkoliv jest Achlar svou odpověď dal a touž odpovědí svou, že by jeho Ladislava Lukavského do té summy, o kterouž nyní činiti jest, zastoupiti nemohl, se vymlouval, zvlášť prý proto, kdyby ji panně Libuši H. mělo tu co na něm přisouzeno býti, že by on nepřijavší

sobě na té dlouhé minci vedle nynějšího valoru nežli toliko 2000 k. m. nemohl jeho v větší summě zastupovati. Avšak JMti majíce tu věc na tomto s. z. ve svém bedlivém povážení, ráčili jsou opět ty vše věci při předešlé výpovědi pánův úřed. pr. m. d. z. a při posléz učiněném JMti pp. místodržících mezi stranami v té věci recessu strany zcela a zúplna zůstaviti a zanechati. Podal supplikací Nr. 11, 12, 13, 14 a že třetí vyměření od JMti bylo, že on Achlar byl povinen zastupovati. A poněvadž jest to prokázáno, že jemu Achlarovi výpovědí pp. úředníkův pr. potom recessem JMti učiněném jako i vyměření JMti na sl. s. z. jim stranám učiněném to nalezeno, že jest on Achlar povinen jeho Ladislava Lukavského v té věci proti ní Libuši H. přijavší již prve vedle svého uvázání tuto summu zcela a zúplna zastoupiti. A Libuše H. věda, že on Jakub V. A. vedle uvázání svého tyto summy se na Anně Marii L. dosuzuje, že jest k tomu nic neříkala, práva svého někdy proti němu nezastávala a když jest on k tomu půhonu připuštěn býti žádal, tomu neodporovala, nýbrž to, že od soudu k půhonu tomuto připuštěn byl, trpěla, až uvážení soudu jest již nalezeno, že on Achlar podle téhož připuštění práva a spravedlnosti proti Libuši H. a ona zase proti němu zastávati povinna jest. Podal na to příkladu mezi Adamem nejst. Geronysem z Libušína a purkmistrem a konšely města Stříbra i s převedením, zř. z. D 16. Poručil dále jest Ladislava Lukavského soudu k opatření spravedlivému.

Vojtěch st. Koutský z Jensteina od Jakuba V. z A. ohlášení učinil, že jest pominulého soudu bylo dodáno jemu Jakubovi V. z A. obeslání o zastoupení, on že jest se na místě jeho ozval, že z jistých příčin není povinen zastupovati. žádaje aby to při témž půhonu poznamenáno bylo táhna se na touž žádosť. A kdyby na tyto tak obšírné řeči měl odpovědí dávati, činilo by u soudu daremné zaneprázdnění, nýbrž že toho při předešlém svém ohlášení zůstavuje přiloživši k tomu Zř. Z. B 44 a příklad soudu tohoto mezi sestrami Kaplířkami a Kateřinou Belvicovou, poroučejíce jeho Achlara soudu k opatření spravedlivému.

Pavel Lhotský, že tím obšírným mluvením a ukázanými allegáty nemůže Ladislav Lukavský spravedlnosti Libuše Hatašovny zahájiti, ona že se nechce do žádné dlouhé odpovědi dávati, nýbrž summovně na některé artykule odpovídá a praví, že proti sobě v tomto půhonu jeho Achlara za zástupce přijíti a trpěti nechce a nemůže a vedle práva povinna není, protože zř. z. kr. tohoto zjevně vyměřuje, že jeden každý zápisu a listu svého dlužního má užíti tak s těmi výminkami, jakž mu svědčí. Item komužby koliv nápadem po komkoli statek přišel, že jest povinen všecky závady i dluhy umrlého vyvozovati. A poněvadž někdy Anna Marie Lukavská v tento dluh, z něhož se pohání, sama se zapsala a na sebe i na dědice své pokutu toho dobývání uvedla, a on Ladislav Lukavský kšaftovním dědicem statku jejího jest, pročež nemůže on Jakub V. A. jakožto osoba cizí v tuto při pojímán a připojován býti, neb žádným držitelem statku jí Anny M. L. není, než Ladislav L. povinen jest sám jakožto držitel statku jejího k tomuto půhonu státi a rozepři svou vésti; a jestli že by co prosoudil a jakou škodu nesl vedle výpovědi pp. úře-

dníků může k němu zase o to hleděti. Opáčen půhon, že toliko mezi dvěma osobami činiti jest; čtena jistota zregistrovaná. zř. z. O 23, 29, dobrá vůle, výpis zápisu z desk k tomu cíli, že on Ladislav Lukavský jest držitelem statku po někdy Anně Marii L., příklad soudu tohoto mezi Michalem Pehemem a Hanušem st. Tucharem, zř. z. E 20, 22, J. 23, S 2. Dále mluvil, že nadto výše jest jiné zř. z. patrné, že byť správce kterýkoliv zastoupil držitele dědin nebo nezastoupil, že on předse k tomu půhonu stavěti a o tu věc souditi se má. A hned to zřízení zemské opatruje takovou osobu, jestli co dáti musel, k tomu správci o to hleděti. Nadto ještě výše, že ta moc zřízením z. daná propůjčuje, že může listy právem listu hlavního psané souditi, ne aby lidé z toho vytažení býti měli a postranním ňákým obesláním překážka se činila, toto zř. z. B. 44 a O. 35 straňuje, kteréž dal ku přečtění přiloživši k tomu příklad první mezi Annou Častolárovou a Melicharem Kolichreiterem, druhý mezi Malovcem z Malovic a Anyžkou Vostrovcovou, poroučejíce jí Libuši H. soudu k opatření v té nadějí, že to Ladislavovi L. nalezeno bude, aby sám k této rozepři stál a jí zastával. Co se pak příčin od Ladislava L. ukázaných dotýče p ř e d n ě, že by v této rozepři činiti bylo o právo kdo z těchto dvou stran Libuše H. nebo on Achlar k té summě lepší právo má, ta příčina jest marná proto, že ona Libuše H. nezaložila toho půhonu na žádném právě Achlara a na něm se ničehož nedosuzuje, než pohnala jej Ladislava Lukavského a to vedle zapsání někdy manželky jeho. I kterakž se trefiti může, aby s jinou osobou, která se v nic nezapsala aniž pohnána jest, měla rozepři trpěti. Neb jest to sněmovním snešením opatřeno, že jeden každý z křivdy své viniti a odpovídati má; a ačkoliv Jakub Vilím A. byl k předešlým půhonům připuštěn, však jsou ti půhonové přetržením pro smrť minuly; čten sněm l. 1610 fol. 46, dal vyznamenati půhon v Prvních půhonných E. 18 v tom artykuli, že jest přetržením minul a tak i to připuštění mrtvé jest. Dal vyznamenati nový půhon, že se při něm připuštění nenachází.

Druhá pak obrana nemůže Libuši H. nic škoditi proto, že tento půhon není založen na žádné dobré vůli, která by jemu Achlarovi svědčila, než jest založen na samé jedné dobré vůli, kterou jest Adam ml. Přibek jí Libuši H. dal. A protož mimo půhon a mimo samou materii nemůže nic jiného vedeno býti a bylo by to proti Zř. z. C. 15, kteréž jest čteno. Jestliže jest pak Achlar uvázání své vykonal na tom nic nezáleží, neb Anna Marie L. věděla o tom, že Libuše H. k ní o tento dluh na soudu tomto s půhonem přistoupila a ten půhon že starší jest, byla povinna jí Libuše H. k tomu obeslání, proč list obranní vydán býti nemá, obsílati a ne sama se v soud vydávati. Na to Zř. z. B 42. 44. Nic méně ani ta výpověď pp. úředníkův pr. m. d. z. nemůže jemu Ladislavovi L. platnosti přidati proto, že jest vstažena na to, že kdyby prvé Anna Marie L. jakou škodu nesla, že Achlar povinen jí bude zastoupiti. A poněvadž ještě žádné škody nenesla, nemůže se před časem tou výpovědí zastírati, než teprvé když tento dluh Libuši H. přisouzen bude, může zase Ladi-

slav L. k němu Achlarovi o to co by prosoudil a jakou škodu nesl, hleděti. Táhl se na tu výpověď.

Co se pak jiných poslednějších pěti příčin dotýče, ty všecky sobě rovny jsou, summovně na ně jedna odpověď se dává, že jest Ladislav L. vedle těch recessů, na které se potahuje, se nechoval, neb bylo jemu vyměřeno, aby peníze kladl na tento způsob, kdoby k nim právo lepší měl. Ale on s manželkou svou kráčel jináče a sám domněle připisoval právo jemu Jakubovi Vilímovi z A·, jeho o vyzdvížení obsílal a k tomu ho nutkal, aby peníze bral; i když se mu jednou líbilo poručení JMti protrhovati, bez Libuše H. se souditi a samému Achlarovi to připisovati, nechť se jemu také líbí nyní to, že povinen jest zřízení zemskému obvykati a vedle zapsání někdy manželky jeho dluh platíti. A kdyby na onen čas takové supplikování jeho Ladislava Luk. bylo ji Libuši H. v známosť uvedeno, těší se tomu, že by nikterakž ani tím recessem byli nevyšli; a byť vyšli, tehdy zřízení z. v takových případnostech jistou odpověď dává. A když jest kdo tak maje pořad práva v supplikování se dával, recessy vyjednával, že mu to nestačovalo. Podal též zř. z. K 18, O 35, 2. C 20, výpis z D. 2. A poněvadž Ladislav L. sám původem svým to ukazuje, že Achlar jest osoba povětrní, na niž by se nic dosáhnouti nemohlo, protož ona Libuše H. není povinna jeho za zástupce trpěti, neb by to bylo proti spravedlnosti, aby někdo maje dluh platiti měl na jisté osoby ukazovati.

Vojtěch ml. Koutský zase po ukázaném původu promluvil, proč by Jakub V. z A. jeho Ladislava L. proti ní Libuši H. zastoupiti neměl, že žádné příčiny od něho předložené není, nýbrž k tomu průvodu od Ladislava L. ukázanému mlčí a svoluje. A tak vedle latinské regule qui tacet consentire videtur, nepochybně že také žádné obrany podstatné nemá. Nebo ví o tom dobře, že jest Annu Marii Lukavskou k tomu uvázáním svým s listy stranními a plundrováním statku jejího všedše v něho držení bezděčně přinutil, že jest peníze ke dskám z. složiti, zapsání své vyvaditi a tomu, proč se uvázání stalo, zadosti učiniti musila aniž obrany nemá proti výpovědi pp. úředníkův, proti recessu JMti pp. místodržicích JMC ani proti Jich Mtim na sl. s. z. vyměření. A kdyby i co chtěl proti tomu říkati, co předkládati, jakých obran požívati, čím se hájiti, že by mu to proti Zř. z. D. 16. nic stačiti nemohlo. Neb takovým výpověděm J. Mti žádný se na odpor postavovati nemůže a učinil-li by to proti svému dobrému svědomí neb uchvátivši jednou peníze před druhou stranou a utratě je, nadto provedši to před pp. úředníky, že k té summě právo má, a nechtěl-li by nyní jeho Ladislava Lukavského zastupovati, a místo jiných všech obran bére k sobě ku pomoci Zř. z. B. 44 a toliko oblotu obranu požívaje praví, že to zřízení z. zastup správce neb nezastup, že ten kdo pohnán jest předse k půhonu státi a souditi se musí. Ta věc jest od téhož zř. z. velice rozdílná, jedno v tom, že tuto se ukazuje troje poručení Achlarovi, aby Ladislava L. v tom půhonu zastoupil, druhé že on Ladislav L. není tuto od Libuše H. ze žádného dědictví pohnán, o kteréž by, kdyby je prosoudil, dadouc Achlarovi na úmluvu,

mohl zase pro nesprávu právo vésti, než jest tuto činiti o peníze, které někdy Anna Marie L. jemu Achlarovi podle výpovědí pp. úředníkův ke dskám z. položila, ačkoliv se tím hájila, že ještě dvě strany k tomu dluhu právo se míti praví. Čteno obeslání Kateřiny Belvicové na Jana Albrechta Vlka vyšlé. Ta zř. z. ani příklad mezi sestrami Kaplířkami žádné platnosti nenesou, nebo ten příklad od této věci jest daleko rozdílný. Tam Kateřina Belvicová učinivši na sebe zapsání chtěla na při toho dobývati, aby jí p. bratr její zastoupil, že jest ten dluh od předešlých poručníkův jeho byl učiněn; ale poněvadž toho neprokázala, aby za příčinou jeho takový dluh učiniti měla a oni sestry Kaplířky to provedly, že zapsání na sebe vztáhla, nemohlo jí to stačiti. Dal čísti týž nález v Zelených nevázaných B. 7. Ale tuto se neukazuje žádná jistota, která by Libuši H. aneb Janovi Přibkovi, kterýž ji tuto jistotu s dobrou volí postoupil, než ukazuje se jistota panu Adamovi Přibkovi svědčicí, kterouž on dceři své a ona zase manželu svému postoupila, podle čehož ona Anna Marie L. ten dluh zaplatila. Co pak se obran Libuše H. předložených, proč by Achlara za zástupce trpěti nechtěla, dotýče, v přístupu obran svých dokládá, že toho nemůže učiniti proto, že jeden každý zápisu svého, jakž mu svědčí užívati má. Tato obrana jest ničímž, protože žádného zapsání takového, kteréž by Libuši H. svědčilo, neukazuje, nýbrž ukazuje zapsání osobě cizí svědčicí, kteréž za živobytí svého tuto jistotu odcizil a žádného práva po smrti své tomuto synu svému Janovi Přibkovi nepozůstavil, ačkoliv Ladislav L. statku manželky své vdržení vešel, však poněvadž jest ona dluh zaplatila, podruhé jeho platiti povinen nebude. Že jest pak Anna Marie L. pokutu dobývání dluhu na sebe uvedla, zůstává to na svém místě. Ale tu pokutu pozůstavila těm, kdožby sobě tu summu od Adama Přibka s dobrou volí postoupenou měli; táhl se na smlouvu. A zř. z. O. 29 žádné platnosti nenese, jakožto dobrá vůle od Jana Přibka již po smrti otce jeho jí Libuši H. daná, protože tu summu někdy Adam Příbek již jinému prvé odevzdal. Nebo Jan Přibek dává tu dobrou voli vedle ňákého kšaftu Adama Přibka, ježto takového kšaftu nikdy před rukami nebylo. Ten příklad mezi Michalem Pehemem a Hanušem Tucharem též sem žádné platnosti nepřináší, neb jest v jinší materii založeno.

V druhém artykuli přístupu táhne se na Zř. z. B. 44., na to prvé dává odpověď. A co se příkladu mezi Annou Častolárovou a Melicharem Kolichreyterem dotýče, jest opět od této věci rozdílný, nebo tam Melichar K. dostavše na sebe přísudku, když byl zatčen a z neřádného zatčení obsílal, teprva chtěl o zastoupení obsílati, an se prvé na při ničímž nebránil. Dále praví, že by první příčina nebyla ničímž, že půhon není na právu Achlara založen. Ta obrana jest nepodstatná. Neb ačkoliv půhon Libuše H. na právu Achlara založen není, však proti tomu Ladislav L. ukázal při této příčině, že on Achlar pravil i ukázal, že má právo k této summě podle dobré vůle; Libuše H. také praví, že má právo. I sluší to považiti, kdo jest povinen cizího práva zastávati, zdaliž Ladislav L. bez Achlara může bezpečně státi, protože práva cizího, jak praví, proti sobě tak proti

Libuši H. zastávati nemůže. Kdož to může z podstaty práva lépe učiniti jako Achlar? A protož, poněvadž o právo jedné i druhé straně běží, jsou povinni strany zástupce trpěti. A kdež ukazuje sněmovní snešení, že jeden každý sám křivdy své zastávati má, i tehdy Achlar téhož práva podle nejednoho vyměření J. Mti zastávati a Ladislava L. zastoupiti jest povinen. Ačkoliv půhonové přední smrtí Anny Marie L. minuly, však jest věděl a znal povinnosť svou, že zastupovati má, a nyní chtěl by se z toho vytáhnouti.

Druhé praví, že tento půhon nezáleží na této dobré vůli nežli Jana Přibka. Tuto jest opět mezi stranami spor, která dobrá vůle pořádnější jest, zdali jest mohl otec za živobytí svého komu postoupiti, čili syn jeho mohl s těmito dobrými volemi, jak mu se dobře líbilo, činiti. A Ladislav L. jak jsou ty dobré vůle dávány byly nemaje vědomosti, nemůže k tomu půhonu státi a jeho zastávati. Neb Libuše H. v předešlých půhonech patrně doložila, že by Kateřina Achlarova otci svému jak pečeť tak i ty jistoty ustranila, tehdy povinen jest Achlar toto zastávati, a že na tom nezáleží, že se uvázání stalo, a že měla jí Libuši H. k svému obsílaní o zastoupení obsílati. I poněvadž Libuše H. uměla na J. M. Kr. vznášeti, suplikací podávati, že k těm penězům i dědinám lepší právo nežli on Achlar má, žádajíce aby mohla tomu odpor učiniti, i když jest jí bráněno nebylo, proč jest po právu svém nekráčela? Na to Zřízení Z. D. 29, K. 17, B. 42, E. 22. Podle toho zř. z. nechtěla-li toho trpěti, aby Achlar summy té nedosoudil, měla tehdáž práva svého zastávati. A že jsou jistoty zregistrovány, na tom nezáleží, protože v té smlouvě ty pokuty pro neplacení byly doloženy, jestli by ta summa těmi jistotami pojištěná při určitém terminu zaplacena nebyla, že se má uvázání s komorníkem státi. A on Jakub V. z A. vidouce, že Libuše H. z těch jistot poháněla, uspíšil a chytil se exekucí právní a uvázal se v statek, aby tím dříve k summě své přijíti mohl, pročež nechtěla-li se dáti jemu uspíšiti, měla sobě s ním spor o to, tu kdež náleží, učiniti. Pročež opět to Zř. z. B. 42. žádné platnosti nenese, nebo jest se někdy Anna Marie L. tím nezavázala, že ji Libuši H. zastávati chce. Opáčeno též Zř. Z. a čteno jiné E. 22.

Pavel Lhotský: že jest od panny Libuše H. již na to všecko odpověď krátce však podstatně dána, nechce více soudu zaneprazdňovati.

S tím se poručili obě strany k opatření spravedlivému.

Tu pan Jiří ml. Mitrovský z Nemyšle etc. s radou svou, vyslyšavše půhon, obeslání o zastoupení na Jakuba V. z A. vyšlé, ohlášení jeho Zř. z. a co tak dále od stran vedeno a ukazováno bylo, z toho všeho tomu vyrozuměl, že se v této při D. Z., smlouvy trhové, uvázání komorníkem, výpovědí pp. úř. d. z. m., listu obranního, kvitancí d. z. učiněné, vyměření recessu Jich Mti i jiných případností dotýče, což tomuto soudu rozeznávati nenáleží, z té příčiny tato pře podává se na pp. Jich Mt a vladyky na pl. s. z. etc. Stalo se v pátek po sv. Janu Kř. 1627.

D. Z. V. 294 C. 18*b*—C. 30.

Seznam jmen osobních a místních.

(Číslo znamená stranu.)

Absolon z Ledské Jan 148.
Adrspach z Dubé Hynek a Jan 76, 77.
Achlaru Jakub Vilém 181 a sl.
Albín z Veisenblutu Samuel, kr. prokurator 71, 72.
Alsterle z Astfeldu Frant. Mikuláš 132.
Ambrož, písař na Svadově 11.
» komorník desk z. 76, 77.
Arnošt, arcikníže rakouský 57.
z Aventinu Anna 136.
Bachtel (Vachtel) z Pantenova Jiří 77, Jan Jiří 147, 150.
Bareš Jiří 134.
» z Kamenice Vilém 113, 114.
Barchov 117.
Bartoušov 135, 149.
Baštěk Malý 62, 63.
Bedrnice 104.
Bechyně, město 130.
» z Lažan Maxmilian Jos. 132, Ludmila Voršila, Anna Markéta a Anna z Dobrše 65.
Bejchorský z Raškovic Jan a Jiří 9, 10, 14, Zdeslav, Fridrich, Adam 14.
Bělá 31.
Bělohrad 153.
Belvicová Kateřina 185, 188.
Belvic z Belvic, Matouš 164.
Benátky (v Čechách) 9, 70.
Benda Cerekvický Václav, Beneš, Jan, Adam 18.
Beneda z Nečtin Daniel 130, 133, Václav 134.
sv. Benedikta klášter v Praze 57.
Benolt Maxmilian 134.
Berbisdorf z Berbisdorfu Ernfryd 130.
Berka z Dubé Václav nejst. 17, Zdislav 33, 34, 101, 102, 104, 108, Bohuchval 130, Hynek 174.
Berka z Hohensteina Hynek 176 (viz z Dubé).
Bernartic Martin 5.
Bernštorf 34.
Berounský Šimon 134, 136.
Běruničky 152, 155.
Beřkovice 26, 73.
Beřkovský ze Šebířova Joachym 21.
Běšín z Běšín Jindřich Václav, Petr Levhart 123.
Bezdružický z Kolovrat Jan 94, Jetřich 102, Zbyňka Polyxena 11, Anna 13.
Bikanecký z Bikanče Václav 102, 103.
Bilina 26.
Bilský z Kaříšova Václav 133.
Binago Václav Ernfryd 132.
Bisato Jan Ignác 134.
Blatná 76, 125, 135, 157.
Bleileblová Anna Marie 11.
z Bližívé Václav Heraklius 134.
Bohdanecký z Hodkova Heřman 12, 13, 58, 59, Lukrecie 59, Franěk 170. Bohdanecká z Nečtin Lukrecie 12, 59.
Bohdanecký z Polehrad Tomáš, Anna 162.
Bokovna z Hermštorfu Rozina 152 až 154.
Boleslav Mladá 112.
Borovnice 149.
Bořek Dohalský viz Dohalský.
Bořek Hamza viz Hamza.
Bořita z Martinic Jan 8, 108, Jan st. 94, Jiří 108.
Bračice 12, 58, 59, 131.
Brandejs 68.
Brozany 21.
Brunek Jan v Hradci Králové 119.
Bruneřov 28.
Bryknar z Brukšteina Albrecht, kr. prokurator 14, 18, 134.

Brzvy 120.
Břevnovský klášter 145.
Březí, vrch 62.
Březno Velké 29.
Březany 13, 17, 25.
z Bubna Jan ml. 149, Heřman ml. 149, Mikuláš st. 158, 171, Mikuláš Vratislav 166, 176 a sl.
Budce Staré 148.
Budenice 104, 111.
Budov 15.
Budovec z Budova Adam 58, 59.
Bukovina Malá 22, 142.
» Velká 22, 23.
» z Přetluk Vilém 4.
Bukovský z Hustiřan Adam 144. Karel 145, Vladislav 166.
Buštěhrad 13, 102.
Bydžov Nový 167, 168.
Byna Mates, člověk z Velikého Palče 104.
Bystřice Nová 70.
» Velká 124.
Byšický z Byšic Jan 115, 119, 129, 135.
Calta z Kamené Hory 4.
Celler z Rozentalu Jan Rudolf 63, 64, Jan Karel, Eva Mundová, Jan Václav 64.
Cerhovský Pavel 179.
Cetenský z Cetně Jiřík 9, 70.
Cikán Šalamon 123.
Cíl ze Svojšic Petr 111.
Crkovice 115.
Crkovský ze Zahrádky Jan 115, Crkovská z Vrábí Kateřina 115.
Cukr z Tamfeldu Jan 4.
Čáslav 101, 164, 165.
Částkava 111.
Častolár z Dlouhé Vsi Ladislav Jindřich 131, Častolárová Anna 186, 188.
Čeč z Neničevsi Václav 6.
Čech z Prostiboře Jindřich 101.
Čejka z Olbramovic Jan ml. 22, 23, Ferdinand Fr. Karel 132, Jeronym 134.
z Černhauzu a Polkenhaimu David Jindřich 95, 96, Hans Fridrich Frant. 95.
Černín 114.
Černín z Černína Věněk 135.
» z Chuděnic Jan Karel, Eva Kateřina 23, Jan Petr, Černínová z Přichovic Anna 51, Černínová roz. Helmilchová Kristina 106.
Černuc 96.
Čertoryjský z Čertorej Zikmund 145.
Češov 56.
z Ditmansdorfu Hanuš 116.
Dlask Vchynský z Vchynic Jiří 133.
Dnešice 103.
Dobešovský z Malenovic Jan 14.
Dobronice 104.
Dobřejovice 130, 133.
Dobřenský z Dobřenic Mareš 134, 155, Dobřenská Zdéna z Hustiřan 117. Dobřenská z Květnice 164.
Dohalice 151.
Dohalský z Dohalic Bořek Hynek 17. 151, 152, Bořek ml. 150, Jan 151, 152, Zikmund 153, 155, Bořek nejst. 155, 157, 158, 164. Jan Jetřich 158, Zdeněk 158, 159.
Dolany 19.
Domoratice 18.
z Donína purkrabí Jindřich 9, 70, Zdislav Jan 34, Ferdinand 108, Albrecht 113.
Doubravice nad Úpou 146.
z Doubravice Alena 120.
Doupovec z Doupova Petr 133.
Drahanovská ze Zábědovic Kateřina 149.
Drahobuzský z Roztok Petr 6.
Drasty 133.
z Dražic Jan 173, 174.
Dřemčice 67.
Dub 116, 145.
z Dubé Beneš Škopek 172—174, Jindřich Škopek 173—175, Ondřej 173, 174, Beneš 173, 176, Henslin 175. 176 viz Berka z Dubé.
Dubeneč 144.
Dubjany 70.
Dubský z Vitínova, Karel, Leopold, Maxmilian, Jan Václav, Kajetán, Johanna Josefa, Viktorie Maxmiliana 105.
Duchek jinak Spirit, komorník desk zemských 69.
Duchek z Kněževsi 102.
Duchkov 68.
z Dvorce Vítek 173.
Eckersdorfova Anna 24.
z Erkeřic Soběhrd a Vilém 172—176.
Erl Adam 134.
Faraborkova Veronyka 98.
Felnerová Voršila Lidmila 65.
Ferdinand, arcikníže rakouský 8, 18.
Finger Ignác Fidelis 134.
Fitsche Daniel Bernart, Ignác Martin 134.

Flašár z Dolan Jiří 111.
Florián Jan Fridrich 10, 97.
Fraj z Reitlinku Fridrich 136.
Freisichselbst z Freidenpachu Zikmund 154.
z Friedberka Hans Friedrich 134.
Fruveinová Anna Alžběta 123.
Frydstein 12.
z Fürstenberka Anna 72.
Gallehe Ondřej 134.
Gangelch z Lutychu 39.
Gazzinelliová Marie Veronyka 10, 98, Veronyka 98.
Gerštorf z Gerštorfu Oldřich 13, Jan Vilém 131.
z Goltzu Jan Karel 132.
Grabstein 113.
Griespek z Griespachu 62, 63.
Gunther Karel Hynek ingrossator d. z. 107.
z Gutsteina Burján 4, Hendrych a Volf 31.
Had z Lhotky Viktorin 112, Anna 112.
Had z Proseče Vojtěch 134.
Hájek z Tismic Bohuněk 173, 175.
z Háje Litmír 133.
Hamza Bořek ze Zábědovic Jan Jiří 118, 119, 157. Myslibor 160, 162, 163.
Harant z Polžic a z Bezdružic Jiří Fridrich 23, Eva Kateřina 23, Anna Salomena 163.
Hasík z Lomné Jakub 165.
Hasisteinský z Lobkovic Bohuslav Felix 29.
z Hasmburku a z Kosti Jan 21, 22, 69.
Hatašovna z Letošic Libuše 180 a sl.
Haugvic z Biskupic Jindřich, Jan, Ladislav 56.
Heinc z Hiršperku Karel Vilím 131, 136.
Hejda Albrecht Jiří 11.
Helfenburk 54, 172—176.
z Helfenburku Hanuš, Hynek 172 až 176.
Helfenstein 125.
z Helfensteina Anežka 53, 54.
Helmilchová Kristina Černínka 106.
Heřmanice 171.
Hiršpergar z Kynygsheimu Balcár Hendrych 114.
Hlivej 70.
Hložek ze Žampachu Albrecht Václav 132.
Hlušice 129, 140, 148, 150, 153, 154.
z Hodějova Jan ml. 69.
Hodkov 115.
Hof 23.
Hochauzar z Hochauzu Bernart 62, 63.
Hochberg z Hennersdorfu Fr. Václav 132.
Hokovský z Hokova Votík 114.
Holousy 68.
Holejšovice 180, 182.
Holovouský z Holovous Otík 164. Holovouská ze Slivna Alina 164, 165.
Homile 146.
Hora Zelená 168.
» Kosová 169.
Horský z Grynfeldu Jan 13.
Hořenovská z Bubna Johanka 149.
Hořešovice Velké 57, 58.
Hořice 167.
Hořiněves 140.
Hořovic Hradištská Anna Salomena 163.
Hostice 64.
z Hostivice Jindřich 10.
Hostouň 106.
z Houssonu Ignác Gotfrid 132.
Hozlauer z Hozlan Wolf, Petr Pavel 16, Alena Marie 64.
Hrabaně z Přerubenic 111.
Hradec Králové 119, 139 a sl.
Hradecká z Malovic Markéta
Hrádek 64.
» Červený 18, 52, 157, 166.
» nad Sázavou 104, 108, 125, 131.
z Hradešína Vilém 119, Johanka 17.
Hradiště 6.
Hradištská z Hořovic Anna Salomena 163.
Hradištský Jan Václav 134.
Hrobčický z Hrobčice Adam Daniel 104, 105, Havel Diviš, Jeronym 116. Jiří Havel, Rudolf, Ladislav, Jan, Jan Bořivoj 123, Jeronym 133.
Hroneš Václav 156.
z Hrušova Magdalena Sebuzínská 13, 121, 122.
Hrzan z Harasova Adam 52, 53, 55, 56, 157, 166, Adam Šťastný 148. 153.
Hřebenář z Harrachu Lambert 132.
Hřebeny, les 71.
Hředelský Bureš Řehoř 134.
Humburky 119, 152, 156.

z Hustiřan Kateřina Otmarová 116—118, 151, 152, Polcarová Eliška 117—118, 151, 152.
Hysrle z Chodův Karel Mikuláš, Adam 16, Jindřich Míchal 124, Mandalena 16, 159.
Chanovský z Dlouhé Vsi Jindřich 16.
Chlum z Chlnmu Jan 59.
Chlumec 24, 164.
z Chmelic Oldřich 69.
Cholovice 106.
Cholupice 17.
Chomutičky 145.
Chomutov 8, 18, 76.
Choteč 131, 138, 146.
Chotek z Chočkova Jan 59, 60.
» z Vojnína Petr 104, 111.
Chotěšice 147.
Chotouň 17.
z Chrástu Pešíková Eva 8.
Chropíň 17.
Chroustovice 18.
z Chřenovic Magdalena 113.
Chvalkovice 116, 150, 151.
Chvalkovský z Hustiřan 117, Zdeněk 145, Václav 145, 151, 152, Jiří 117, 118.
z Illburka Vilém 53, 54, Anna 54.
Jakub Vavřinec z Nového Bydžova 167.
Jan, arcibiskup pražský 172—176.
Jan, vévoda Zhořelský 174.
Jan Michálkův syn z Janovic 102.
Jan Mikuláš Hodouškův 167.
Janovice 13, 102 z J. Pukard 174.
Janovičky 148.
Janovský z Janovic Jindřich 102.
Javornice, potok 70.
Jelení Hoření 149.
Jelínek Daniel 122.
Jemnický Jiří Vojtěch 134.
Jenikovice 16.
Jeřice 119, 143, 156.
Jesenice 150, 151.
Jestřibský z Rysmburka Mikuláš 17, 158, 161. Vilím 162. Jestřibská z Pašiněvsí Johanka 146.
Jesuité na Starém M. Pražském 73., u sv. Mikuláše na Malé Straně 64.
Jezbera Jan z Kolivé Hory 121, 122, 179.
Jezberovský z Olivé Hory 130, 138.
Jilemnice 12.
Jindřich, arcib. notář pokladu 172.
Jindřich, komorník desk zemských 10.
Jirny 134.
Jírov 6.
Jiřetín 57.
Jiří Chrisurg, prior Strahovský 95, 96.
Jiřice 17.
Johanna z Prahy 26.
Kába z Rybňan, místosudí kr. Č. 16, 130, 133, 176 a sl.
Kacerov 62.
Kadrman z Kelče Jan, Karel, Jakub, Matouš 140—141, Kateřina 140, Anna 141.
Kalenice z Kalenic Jiří 129.
Kamenice 52.
Kamenický z Vitiněvsí Jan 146, 147, Adam 147, Jan st. 149.
Kapoun z Karlova Adam 134.
» z Smiřic Jiří 133.
» ze Svojkova 118, Zbyněk Šťastný 119, Albrecht 120, 124, 125, 129, 140, 149, Kryštof Václav 148, 150, 153, 154, Václav ml., Jiří, Petr, Kryštof 149, Hendrych 152, 155, Kateřina 149, Maryána z Vacovic 162, Marie z Damsdorfu 180 sl.
Kaplíř ze Sulevic Karel 111, Jan Košťálovský 66, 67, Václav 67, Kašpar 165, 168, 169, Zbyňka Polyxena 11, Kaplířky z S. 185, 188.
Karel ze Svarova Zikmund 23, 24, Kryštof Hynek 24, Václav 124, Anna 24.
Karlovic Kryštof 18.
Karyk z Řezna Zikmund 62, 63, Jan Zikmund a Ondřej 63, Sidonie 62.
Kašovec 164.
Kašpar, komorník desk zem. 77.
Kateřina z Litic 170.
Kekule ze Stradonic Václav 30.
Kerštein Bartoloměj 142.
Kfelér z Zakšova Mikuláš 5.
Khan Frant. Eusebius 24.
Kheltornová Kateřina 25.
Khynová Dorota Frant. 20.
Kizlingsvald 143.
Kladrubský klášter 103.
Klatovy 168, 171.
Klepeto Matěj 167, 168.
z Klenového a z Janovic Jan 19, 51, 122, Vilím 19, Alžběta Benigna 19.
Klenovský ze Ptení Gabriel 111, Aleš 134, 135.

Kloučov 122.
Klucký z Libodřic Václav 17, 157, 158, Purkart 17, 158, Anna 17, 158.
Klumín 62.
Klusák z Kostelce Albrecht st. 58, 59.
z Klušce Beneš a Mnich 10.
Knobloch z Knoblhofu Jan Zikmund 134.
Kober Krištof 107.
Koc z Dobrše Diviš 11, Diviš Albrecht 64, Jaroslav Joach. 65, Maxm. Jiří 65, 66, Karel Heřman, Jan Václav, Karel a Anna Bechyňová 65.
Koclířov 166.
Kocovská Markéta z Křimic 103.
Kokořovec z Kokořova Kryštof, Jan Vilím 12, Anna K. z Svarova 12, Kateřina K. z Vrtby 64, 65.
Kolešovice 51.
Kolín 14.
z Kolichreitu Melichar 186, 188, Anna Alžběta Rennová 123.
z Kolovrat Hanuš 4. Srov. Novohradský a Bezdružický z K.
z Komarova Dorota 66, 67.
Komedka z Rovin Vilím 116.
Konárovice 154
z Konecchlumí Krušinská Johanka 141.
z Konopíště a Šternberka Zdeněk 173, 175.
Kopryc z Kopryc Jindřich 133.
Kopydlanský z Kopydlna Jiří 114, Jan 145, 146, 148.
Kopydlno 56.
Kopysty 60.
Kordule ze Sloupna Zikmund Jindřich 25. 26, Albrecht st. 101, Václav 119, 144; Kordulová z Hustiřan Kateřina 143, 144.
z Korkyně Bohuslav Michal Zvěčovský 106.
Kornhauz 57.
Korotice 58, 59.
Kořenský z Terešova Václav 131, 132.
Kostelec nad Černými lesy 116.
» » Orlicí 148.
z Kosti Petr 173—175.
Kostka z Postupic Bohuše 28—30.
Kostomlaty 60.
Košátky 13.
Košetický z Horek Jiří 13.
z Košíně Bohuslav 4.
Košíře 133.
Košmberk 17.
z Kouče Petr 69.
Kousek Jiřík Martin 134.
Koutský z Jenšteina Vojtěch ml. a st. 181 a sl.
Kovanda z Nepomuku Tobiáš a dcera jeho Anna 168.
z Kovářovic Mikuláš 26.
Krajíř z Krajku Arnošt 77, 112.
Krakovec 51.
Krakovský z Kolovrat 51.
Král z Dobré Vody Václav 114.
z Krasikova Ratmír 173, 174.
Krnsko 155.
Krocín z Drahobeje Martin Leopold 133.
Kroft Jan 147.
Krosendorf 52.
Krušinová z Lichtenburka Apolena Novohradská 59.
Krušinská z Konecchlumí Johanka 141.
Křenovice 148.
Křič 71.
z Křimic Markéta Kocovská, Eliška 103.
Křinecký z Ronova, Karel 153, Karel Hendrych, Jan Albrecht 176 a sl., Elena Eustachie 12.
Křinovcové z Křínova Hynek a Petr 103.
Kubův Mikuláš z Volešnice 143.
Kule z Chotče Jindřich 145, 146, Jan Jiří 146.
Kulová z Nové Vsi Lidmila 111.
Kunčice 161.
Kundratice 16.
z Kunovic Vartenberská Magdalena 13.
Kurcbach z Trachmburka Ladislav Julius 52, 53, 55, 56, Hendrych 52—55, Vilím 53—55, Anna 54.
Kušta z Koutův Alexander 100. 101.
Kutovec z Úrazu Jan 133.
z Květnice Dobřenská Magdalena 164.
Kydlín z Plotišť Mikuláš 140, 141.
z Kyj Ješek 172.
Kynest z Kynestu Bartoloměj 133.
Kynikšperk 34.
Kypta Matěj, svobodník 168, 169.
z Kyršfeldu Jan Cyryl 104, 105.
Kystra 66.
Kyšperk 147.

Lamberk 54.
Landfoit ze Seči Aleš 125.
Landškroun 52, 157, 166.
Landšperk 52, 157.
Lažanský z Bukové Šebastian 70, 71, 134, Oldřich 71.
Lehn z Lukersdorfu Kašpar 164.
Lechovice 154.
Leksová Eva v Klatovech 168.
Lemlein Jan Jos., komorník d. z. 10, 98.
Leskovec z Leskovic Kryštof 18.
Letinský z Snopaušov Jan 124.
Lev z Rožmitálu Adam 76, 135, Zdeněk 76, 77, 125.
Lhota 62, 154.
« Lipanská 149.
Lhoták Václav 11.
Lhotka 153.
z Lhotky Kateřina Šeletická 112.
Lhotský Pavel 189, Jakub z Volešnice 143.
Lhotský ze Ptení Jindřich 166.
Libčeves 145.
Libeň 14, 95, 134.
« Nová 17.
Libenický z Vrchovišť Jan, Vilím Všebor, Magdalena, Veronyka a Anna 13.
Libšteinský z Kolovrat Albrecht, Jan 72, Hendrych 109.
Licek z Rysmburka Matyáš, Šťastný Matyáš 161.
z Lichtenšteina Karel 19, 104.
Lípa 155.
z Lipan Sudová Dorota 147.
Lipé 52.
z Lipé Hynek ml. 174, srov. Berka.
Lipnice 125.
z Lípy Švihovcová Kateřina 77.
Líska 52.
Lišvic z Lišvic Reinhart 166.
Liteň 58, 59.
Litice 52, 164, 165, 170, 171.
Litický ze Šonova Karel Šebestian 164, 165, Jan st. 170, 171.
z Litohlav Anna 10.
z Lobkovic Václav, kníže zahaňský 24, Vilím na Bělině 26, 71, Mikuláš 28, Jan Václav 57, 58, Jan nejst. 57, 70, 71, Ladislav st. na Zbiroze 63, 108, Anna Fürstenberková z L. 72, Alžběta 72, Anna Marie 72, Jan st. 108, Jan ml. 108, 129, Jiří st. 108, Kryštof 108, Vilím st. 109, Eva Malcánová z L. 53—55.
z Lobkovic Popelové: Oldřich Adam 72, Alžběta Apolena, Kryštof Ferdinand 73, Frant. Vilím 73, 74, Oldřich Felix 73, Jan ml. 76, Zdeněk 164.
Lodrant. rybník 60, 61.
Lochovice 156.
Lokšanová z Lokšan Salomena 25.
Louny 112.
Lovosice 104, 131.
Lukavec 150.
Lukavský z Lukavice Václav 17, Jan 62, Heřman 62, Ladislav 180 a sl., Lukavská z Damsdorfu Marie 180 a sl.
Lukavský z Lukavce Jan st. 17.
Lužanský z Lužné Vilím 62.
Lužec 121.
Maceškov 6.
Majer z Vopřetic Mikuláš 112.
Malanotte z Galdes Jiří Norbert 132.
Malcán Joachym 53, Malcánová z Lobkovic Eva 53—55.
Malovec z Chýnova Jan a Petr 167.
Malovec z Malovic 186, Ofka Šturmová 13, 14, Hrádecká Markéta z M. 13.
Malšvice 13, 131.
z Mansdorfu Kateřina 69.
Markvart z Hrádku Šebestián 103.
Maršovice 111.
Martin, opat břevnovský 145.
Marvan z Uherska Jan 14.
Maštov 138, z M. Petr 174.
Matěj, komorník d. z. 77.
Materna z Květnice Adam Jiří 19, Zikmund 179.
Mazanec, rybník 60.
Medek z Valdeka Burján 68, 113.
Medvěd Malý, rybník 114.
Melantrych z Aventínu Jiří ml. 136.
Měňany 58.
Menšík z Menšteina Jakub 122, 130, 133.
Merklín 103.
Městice 136, 137.
Metudius Jan, komorník d. z. 23, alias Strachota 7.
z Mezerod Kryštof 34.
z Mezilesic Anna 102.
Mičán z Klinsteina a z Roztok, Jan, Jaroslav 57, 58, Fridrich 57. Čeněk 115, 116, 129, 130, 167, 168.
z Michalovic Jan Michalec 172, 174, 176, Bohuslav 13.
Mikeš, vesničan 10.

Mikeš z Hrobčice Jan 104, 111.
Mikuláš řečený Holý, kanovník kostela sv. Víta 172.
Milč 52.
Milčeves 150.
Milařík, vesničan 170.
Milešov 11.
Miletice 11.
Miletický z Lužce 121.
Miličín 165, 168, 169.
z Mimoně Rameš 173, 175, 176.
Mirek Jindřich 179.
Mířkovská z Hermštorfu Rozina 152—4.
Mířkovský z Tropčic Vilím 155, 156, 161, 163, 165.
Mitrovice 169.
Mitrovský z Nemyšle Jiří ml. 123, 130, 180 a sl.
Mlázovský z Těšnice Jan ml. 14, Jan na Syrovátce 14, 16, Jindřich 14.
Modřovice 71.
z Moravěvsí a z Hostice Jindřich 5.
Most 18, 60, 112.
» Kamenný 104.
Mošauer z Valdova Jiří 130, 133, 136, 138.
Mrácký z Dubé, Karel Eusebius, Dorota 12.
Muchek z Bukova Oldřich 77.
Mundová Eva 64.
Müldner Václav Přibík 106.
Myslík z Hyršova Adam 133.
Myška z Liboše Tobiáš 134, 138.
» z Žlunic Jan, Václav, Jiří 14, Hertvík 162.
Mýto Vysoké 28.
Napajedly 13.
Nečepínský z Nečepína Samuel 13,
z Nečtin Bohdanecká Lukrecie 12. 59.
z Neděliště Jan 10.
Nedražice 174.
Nechanice 161.
Nejedlý z Vysoké Tobiáš 133, Václav 159, Lidmila 159, 160, z Chodův N. Magdalena 16.
z Nemčího Anna 17, 158.
Nepokojnice 56.
Nepomuky 168.
Neslinger ze Šellengrabenu Joachym 133.
Neumann z Pucholze Václav 97.
Neustupov 165, 168, 169.
Nevrkal Jan David 105, 106.
Novohradský z Kolovrat Šťastný 66, 67, Joachym 108, 124, Volf 109. N. z Lichtenburka Apolena 59.
Nosticová Anna Marketa 65.
Nostvic dr. 34.
Obitecký z Obitec Viduna Václav 130, 134.
Odkolek z Újezda Jan st. 10. Jiří a Jan 112, Vilím, Petr, Jaroš, Vaněk, Fridrich, Adam 112.
Ojíř z Očedělic Bohuslav 133, Jaroslav 179.
Okrouhlí 146.
Okrouhlický z Kněnic Václav 30.
» z Divišova Jan Diviš 157.
Oltařík 54.
Ondřej, posel 135.
Opočno 113, 143.
z Oprsdorfu Vilím st. 12, 58, 59.
Oryn z Chocemic Řehoř dr. 133.
Osek 19.
Ostrov 110, 170.
Otmarov z Holohlav Petr Straka 150, Prokop Střížek 150—152, Jiří st. 167, 168, Ot. z Rysmburku Magdalena 141, Ot. z Hustiřan Kateřina 116—118. 151, 152.
z Ottersdorfu Sixt 133.
Paleč Velký 104.
Panvicová z Lomnice Johanka 17.
Papazoni Jan Bonav. 87.
Paravicini Jan Jakub 19.
Pátek 72.
Pavová z Nové Vsi Apolena 111.
Pecingar z Bydžína Ctibor Smil 160, 161, Albrecht Ctibor 166. Pecingarová z Bubna Ofka 166.
Pecka 141.
Pečice 70, 112.
Pehern Michal 186, 188.
Pelhřimov 18.
Pecelius z Adlersheimu a na Starém Dvoře Adam 66.
Pentamerus z Vosového Tobiáš 140, 141.
z Pětichvost Mirek 26.
Pětikostelové z Aventina Jan, Jiří, Václav 136.
Pepřík z Pohořovic (?) 5.
z Pereftu Lukeš, Václav, Marjána 120.
Pernstein 29 z P. Jan 76, 77, 125.
Pešík z Komárova Bořivoj 8. Pešíková z Chrástu Eva 8.

z Pětipes Fricek 172, 175.
Pětipeský z Chýš a Egerburka Jiří Jan 134.
Petr Píša 170.
Petráš Matouš Maxm. 19.
Petrovice 64, 123.
Petrův Mikuláš ve Volešnici 143.
Pfefferkorn z Ottopachu Adam Matyáš.
Pchov, les, 63.
Picenoni Jan Anton, Maria Maxm., Marjána, Anna Cecilia 25.
Pirkštein 64, z P. Ptáček 174.
Plácel z Elbinku Václav 145, 148.
Platná 52.
z Plavna knížata 8, Jindřich 28, 29.
Ples Heřmanský ze Sloupna Kryštof 170, 171.
z Plesu Jetřich 8.
z Plotiště 140.
Plzeňský kraj 168.
z Pnětluk a z Bukoviny Vilém.
Podivinský z Podivína Tobiáš 15.
Podolí 113, z P. Benjamin 123.
Podsedice 145.
Podskalský Jan 121.
Podvinský z Lerojid Jiří 143.
Podzimek Jan 106.
Pohořovice 5.
z Pohořovic Machník 5.
Poker Jan Bened., komorník d. z. 11.
Polcárová z Hustiřan Eliška 117, 118, 151, 152.
z Polehrad Bohdanecký Tomáš, Anna 162.
Poličany Červené 145.
Polydor Symeon 180.
Popel z Lobkovic viz z Lobkovic.
Popel z Vesce Jan 113.
Popovice 10, 147, 149, 158.
Popudil, rybník 60.
Posadovský statek 97.
Postoloprty 56, 57.
Poštovice 23.
Potštýn 148, 153.
Prčice 111.
z Proseče Jan 134.
z Prošovic Jan 133.
Protivín 118, 156.
Prus z Drast Beneš 69.
Přehořovský z Kvasejovic Kryštof Karel 136, 138, Jan Šťastný 137.
Přech, komorník d. z. 10.
Přemyšlení 130.
Přibek z Otoslavic Adam nejst. 181 a sl.
Přibík, kanovník sv. Vítský 172.
Přibyslav, kanovník sv. Vítský 172.
Příborský Mikuláš Václav 144, 179.
Příčina 123.
z Příchovic Anna Černínová 51.
Pšanky 147.
Ptenín 122.
z Questenberka Kašpar, opat Strahovský 72, 95, 96.
Račín z Račína Humprecht 123, 124, 131, Frant. Leopold 132.
Radecký z Radče Václav Ignác 98, Adam Fridrich 160.
Radkovec z Radkovic Adam 168.
Radoušov 52.
Radhošt 61, 62.
Radostov 118.
z Rajchu Jetřich 94.
Rataje Hrazené nad Sázavou 22, 23.
z Regeru Hendrych st. Jindřich, Kryštof, Zikmund, Fridrich 143.
Reichenbach Biler Baltazar 143.
Rekovský z Rokova Stanislav 124, 125.
Rennová z Kolichraitu Anna Alžběta 123.
Riesenburk 76, 141.
Robnháp ze Suché Kryštof 56—58, Václav 134, 135.
Rohlík, rybník 60.
Rohozec 52.
Ronov 52—56.
» Nový 176.
z Rothalu Jan 72, 74.
Roudnice 24.
Roupovský z Roupova Jan, Václav 31.
Roveň 16.
z Rozdražova Alžběta Benigna 19
Rožďalovice 176 a sl.
z Rožmberka Vilím na Krumlově 129, 130, Jan 167.
Rožmitál 62.
z Rumerskirchu Ferd. Joach. 132, 133.
Ruperstorf 34.
Rut z Dirného Bohuslav 134.
Rvenice 13.
Rydl Mikuláš 119.
Rychmburk 17.
Rychnovský z Rychnova Vladislav 157, Rudolf 166.
Ryzmberský z Janovic Adam 13, 133.
z Řepan Odolen 174.
z Říčan Václav 108, Vilím ml.

169, Říčanský z Ř. Karel 143, Adam 170.
Řítecký Jan 6.
Řítká 6.
z Sebína Ježek 174, 175.
z Sebuzína viz Želinský ze S.
Sedč 134.
Sedlčany 168, 169.
Sedlice 160.
Sedlo Nové 13.
Sekerka ze Sedčic Baltazar 15, Bohuslav 60, Jindřich, Adam, Bohuslav 60, Přibík Beneš 61, 62, Mikuláš 62, Kateřina S. z Šanova 60.
z Selčic Jakub 34.
Seletická z Lhotky Kateřina 112.
Sendražský z Sendražic 110.
Severka Anna z Nepomuku, Estera její dcera 171.
Sezima z Sezimova Ústí Jan, Jindřich, Jiří 21, Adam 30.
Schafgotsch Jan Arnošt Ant. 132.
Schönpflug z Gamsenberka Jan 134.
Sibřín 115.
Skalka 52, 157, 166.
Skály 52, 76, 116, 145; z S. Břeněk 174, 175.
Skřiple 13, 130.
Skřiváň 59.
Skuhrov 58.
Slabce 64.
Sládek Jan 151.
Slánský kraj 132.
z Doubravice Albrecht 154.
Slatanéř Václav 133.
Slatina 62.
Slavata z Chlumu a Košumberka Jindřich 17, Zacharyáš 18, 61, Diviš 28, 60, 61, Adam Jindřich, Albrecht 61, 62, Vilím 109.
Slavětice 12.
Slepotický ze Sulic Heřman Diviš 133.
z Slivna Holovouská Alina 164, 165.
Sloupno 17.
Sluhy 130.
Sluzský z Chlumu Zikmund
Smekvice 34.
Smiřice 113.
Smiřický ze Smiřic Jan 4, Zi 116, 118. 145, 146, Jaroslav 117, Kateřina Vartnberská z 16.
Smrčka z Mnichu Jiří 166.
Smrkovice 147, 150.
Sobčice 153.
Sobětuš 155, 158.
Sochov 22.
Solhaus z Solhausu Konstantin 11.
Spirit, jinak Duchek, komorník d. z. 69.
Spomullar Petr 112.
Srbeč 57.
Stařimský z Libsteina Hynek, Karel 150.
Staršice 63.
Stehlík Jan 107.
z Sternberka Frant. Mat. Karel 64, Adam 72, 77, 108, 130, Jiří 168, 171, Elena Eustachie 12, Lidmila Benigna 64, Anna Marie 72.
z Sternberka a Konopíště Zdeněk, Zdeslav, Jaroslav, Albert 173, 174.
Stevenstein 24.
Stolenský z Kopyst 69.
Stolinky 52, 53, 54.
Strahovský klášter 72, 95, 96.
Strachovští bratři 11.
Strajčkovský z Dražkovic Jindřich 133.
Straka Jiří Vojtěch 19.
Straka z Nedabylic Jan Jiří 145, 154, Zikmund 146, Petr 154.
Stráň 52.
Stráně, les 71.
Straník z Kopydlna Václav 124, 125, Jan 157.
Stranov Nový 112.
Stranovský z Sovojovic Markvart 112, 115.
Strážnice 14.
Strejčkov 64.
Střela 64.
Studenec 157.
Studeněvský z Libošína Jan 69.
Studený 70.
Suda z Kundratic Martin 69.
Suda Řenecký z Řenec Petr 147.
Sudová z Lipan Dorota 147.
Sudlička z Borovnice Václav 153, 154, 162.
Sukdol 113.
Sulevice 66, 69.
Sulík Václav a Kateřina, manželka jeho 5.
Sušický Tomáš, měštan Žlutický 15.
Svadov 11.
Světlík Zacharyáš 122.
Svijany 16.
Svinaře Velké 155.
Sviništany 117.

Svinná 123.
z Svizav Vojtěch 125.
Syrovátka 14.
z Šanova Kateřina Sekerková 60.
Šarovec z Šarova Jan Václav 134, Šarovcová z Chodů Magdalena 16.
Šašek Tobiáš 97.
z Šelnberka a z Kosti Jaroslav 125.
Šenberk 136, 137.
z Šenfeldu Anna 58, Dorota 114, 120.
Šenporn 34.
Šeška Jan 10.
Šídlovice 62.
Šimon Konvář z Klatov 17.
Škopek z Bílých Ohradovic Jan st. 141, Karel 142, 143, 152, 154, 155. 157, Petr 142, 153, 161, 165. Adam 142, 162—5.
Škorně ze Stranova Jan st. 115.
Šlapanice 111.
Šleibor z Tisové Bohuslav 133.
Šleinic ze Šleinic Arnošt 34, Jiří 34, 113, Šleinicová z Lobkovic Lidmila 56, 57.
Šluknov 113.
Šlumberger Václav, komorník d. z. 11.
Šmerovský z Litkovic Bernart 131.
Šmitnerová Sidonie 62.
Šondorf 6.
Šonov 145.
Špetle z Janovic Hynek, Jan, Jetřich 77.
Špigl z Roglovic 62.
Štampach z Štampachu Matyáš 57, 58.
Štědrá 5.
Štolcová Regina 120.
Štos z Kounic Jan Jiří 148, 149, Mikuláš 148, Salomena a Kateřina 25, 26, 163, Anna 153.
Šturm z Hiršfeldu Adam 13, 134, Anna Marie 13, Ofka Št. z Malovic 13, 14.
z Šumburka Aleš 28, 29.
z Švamberka na Zvíkově Hendrych st. 103, 108, Jan st., Adam 108.
Švehla Jan 122.
Šveller Fr. Jos., komorník d. z. 10, 97.
Švihovcová z Lípy Kateřina 77.
Švík z Lukonos Daniel 133.
Tábor 137, 138.
Tamme(?) Baltazar 161.
Tatous z Vraního Daniel 8, 31, 32, 68. Hanuš Moric, Karel 8, Abraham 31. Jiří 68.
Taubmann Tomáš 116.
Tejnová z Taupoltu Dorota 22, 23.
Tejn z Tejna Gotfried 22, 23.
Těšřovský z Enzidle 71
z Tělibě Hanuš 172—6.
Těmín z Těmic 146. Jan Bohuslav' Jiří Karel 162.
Terčice 70.
Tetaur z Tetova Jan 113, 114, Kateřina, Štěpán 120.
Tillyová Alžběta Apolonie 73.
Tluxa Vrábský z Vrábí Zdeslav 110, 111, 119, 133, Jetřich 110, 170, Zikmund, Hynek 115, Adam 170, Kateřina Crkovská z Vrábí 115; viz z Vrábí.
Tobiáš, písař na Svadově 11.
Točník 70.
Tollnstein 113.
Tomek z Čejkov Pavel, Jan, Václav a Jindřich 111.
Toušeně Anna 77.
Trachmburk 52.
z Trautenberka Anna 113.
Trčka z Lípy Zdeněk 101, 102, 110, 113, 170, Mikuláš 113, 125, Jan 125, Jaroslav 143, Jan Rudolf 165.
Trmal z Toušic Vilím 22, 23.
Trmice 69.
Trnavy 17, 159.
Trnka Vít, měšťan pražský, Anna 115.
Trojovice 13, 64.
Trusnov 60.
Třebešov Velký 154.
Třebický Samuel Ignác 134.
Třemešský z Železna Budivoj 144, Jan Přech 155, Kateřina 163.
Třešovice 159.
Třeštík z Hyršova Šimon 77.
Třevač 124.
Tuchar Hanuš st. 186, 188.
Tuchoměřice 52.
Tunkl z Brnička Jan 77.
Tupadla 101.
z Turgova Půta 174.
Tváň 30.
Tvořice 10, 98.
Tychner dr. 10.
Týn Hořšovský 76.
Údrčský z Údrče Zikmund 68, 120.
Uhersko 14, 27, 60, 156.
Újezd Červený 133.

Újezd Hoření 149.
z Újezdce a Kúnic Fridrich 153.
Újezdec Červený 168, 169.
Újezdecký z Újezdce Jan 164.
» z Červeného Újezdce Šebestian 71.
z Uněklas Protiva 22.
z Ústí Hynek 174.
Ústrašice 16.
Úštěk 21, 30.
Václav, notář soudu dvorského 175.
z Vacovic Jiřík 133.
z Valdeka Oldřich, Anežka 5.
Valderode z Eckhausen Hubert 24.
z Valdšteina Zdeněk 70, Adam 104, 109, 131, Jan, Jošt 108, Jan st. 147, Hans Kryštof 163, 164, Vilím 171, Jan nejst. 108. Adam ml. 109, Hanibal 164.
Vančura z Řehnice Fridrich, Markéta 155, Adam Kašpar 166.
Varlejch z Bubna Heřman 10, 14, 149.
z Varnštorfu Zikmund 34.
Varobíl 10.
Vartnberk 114 z V. Zdeněk 13, Jaroslav 16, Jan Jiří, Otto Hendrych, Zikmund 52, Jan 52, 53, 55, 56, Václav 77, Eva 53, 55, Magdalena V. z Kúnovic 13, Kateřina V. z Smiřic 16.
Vávra, rychtář z Kněževsi 102.
Veis z Petřína 134, Pavel 176.
z Veitmile Krabice Šebestian 29, 76, Hynek 31, Jan Lorenc, Beneš 57, Magdalena, Anna 18, Alžběta K. z Žerotína 56, 57.
Velemyšský z Velemyšlovsi Maxmilián 169.
z Veleslavína Daniel Adam 136.
Veliš 113, 125.
Vencelík z Vrchovišť Václav 133.
Verdemann Jan 25, 138, 139, Frant. Ignác 25, dědicové 19.
Verdugo Frant. 139.
Vernířovice 147.
Ves Nová 131.
Vesec 146.
Vchynský z Vchynic Jaroslav, Bohuslav 133, Václav 165, Alena Marie 64, Jiří Dlask 133.
Viedesperger z Viederspergu Maxmilian 133, Anna V. z Chuděnic 122.
Vimperk 69, 124.
Vimmer Václav Josef 134.
Vinařice 69.
Vinkler Matouš z Volešnice 143.
Vita z Rzavého Zdeněk 113, Jan st. 133.
Vitanovský z Vlčkovic Jan, Václav 60, 62, Arnošt 61, 156, Mikuláš 124, Václav 156, Dorota Františka 20.
Vítek, kanovník sv. Vítský 172.
de Vitte z Lilienthalu Jan Albert 24, Hans 106.
Vlaším 101, 154, 135, z Vl. Jan 174.
Vlence 58.
Vlk (z Kvítkova) Albrecht 188.
z Vlkanova Benjamin 120.
Vltavská z Manšvestu a Helfenburku Johana Josefa 105.
Vltavský kraj 168, 169.
Vobděnice 169.
Vočický z Nové Vsi Jan 164, Hendrych 165.
Voda Dobrá Hoření 145.
Vodička z Lesky Jiří 147, 150.
Vogelhaubt Zacharyáš, písař komorního soudu 106.
Volešnice 143.
Volfartice 173, z V. Ješek Sloták, Ješek Marek 172, 173.
Voračický z Paběnic Jan 100, 101, 111.
Vostroměřský z Rokytníka Vilím 146, 147, Heřman 161, 162.
Vosov Velký 13, 130.
Vostrovec z Královic Vilém 60, 62, Jetřich 117, Lacek 125, Anežka 186.
Vostrovský ze Skalky 158.
Vožice mladá 136, 137.
z Vrábí Jan 10, Vrábská z Kojkovic Dorota 119.
Vranovský Jan 179.
Vratislav z Mitrovic Jan st. 58, 59, Jiří ml. 118, Jiří st. 119, 152, Kryštof 156 a sl. Václav nejml. 160, Magdalena V. z Řehnic 156, 157.
Vrbek Jiří 103.
Vrbičany 22.
Vrchlabí 152—156, 163.
Vrcholtice 13.
z Vrbna Jan Fridrich 64.
z Vrtby Sezema 13, Kateřina Kokořovcová 64.
z Vřesovic a z Doubravské Hory Joachym 5, Jan 5, 145, 152, Volf 67, Jetřich 134.
Vřeštov 25, 144.

Vyšehorovice 10.
Vyšmek 68.
Záběhlice 130.
Zábřeh 77.
Zahaňský kníže Václav z Lobkovic 24.
Zahrádka z Černé Petr 115.
Zachař Matouš, měšťan lounský 112.
Zachařová ze Sloupna Markéta 17 155, 170, 171.
Zaječice 180.
Zákupy 33, 34.
Zalší 118, 130.
Zámek Nový 52, 143.
Zamrsk 17, 62.
Záruba z Hustiřan Václav st. 156, 157, 161.
Zárybnický Pavel, měšťan čáslavský 101.
Zbiroh 63, 108.
Zbislav, komorník d. z. 77.
Zeidlic ze Šenfeldu Jiří 114, 120, Rudolf 164. Viz ze Šenfeldu.
z Zhudovic Jindřich, komorník d. z. 10.
Zičský rybník 61.
Zikmund, komorník d. z. 10.
Zilvar ze Silbersteina Adam 158, Jan166, Zilvarov á z Valdsteina Magdalena 144.
Zlivský z Labouně Jindřich 145, 146.
Zruč 129.
Zvířetice 52.
Zvoliněves 114, 120.
Zychovec Fridrich, komorník d. z. 135.
Žampach 144.
» z Potnšteina Karel 142, Zdeněk 161, 162, Karel 162.
Žandov 174—6. z Ž. a Ronova Anselm 173—5, Čeněk 173, Předbor 174 (viz z Mimoně).
Žatecký z Veikrštorfu Jan 76.
Ždárský ze Ždáru Jan 133.
Žehušický z Nestajova Bernart 101, Magdalena 141—143.
Želinský ze Sebuzína Gabriel Kryštof 17, 121, Václav 17, 121, Jan 121, Kryštof 121, 122, Maxmilian, Anna Kateřina a Johanka 121, Magdalena Hrušovská ze S. 13, 121, 122.
Želivský klášter 72, 95.
z Žerotína Jan Jetřich ml. 14.
Židlochovice 104.
Žumberk 156.*)

*) Tak jako i v následujícím seznamu, tak i zde vypuštěna použitá místa jinde již tištěná.

II. Seznam důležitějších věcí právních.*)

cti nářek 115.
curator ad litem 19, 20.
činže věčná 5.
darování 27.
dědic 14.
deposice 6.
depositor 13.
desková věc 119.
držitel 17.
duchovenstvo 19.
dům svobodný 31.
exekuce 58, 100. 124, 135.
forma trhové listiny 34 a sl.
hejtmanský soud viz soud hejtmanský.
hranice 62, 111.
impedimenta 64 a sl.
jorgelt 112.
juxta 15.
kancelář královská 8.
klášter 19.
knihy purkrabství pražského 15, 17, 23, 126 a sl.
knihy purkrabství hradeckého 15.
knihy soudu komorního 15.
knihy komorničí 10—12, 75 a sl.
komora česká 19.
kompetence 103, 114 a sl., 139 a sl., 167 a sl.
konkurs 9, 124.
krále českého titul 55.
královská kancelář 8.
královské nařízení 120.
královská rodina 18.
kšaft 53 a sl.
kupec 15.
kvitování 31, 111, 114.
legitimnosť zrození 118.
list hlavní 110.
» mocný královský 12.
» na papíře 113.
» věnní 113.
listina obligační 26.
listina trhová 34 a sl.
listiny pravosť 115.
litera confessata 8.
mandata 64 a sl.
mandatář 19.
manství 63.
město 19.
místodržící v kr. č. 19, 20.
nájem doživotní 30.
nápad 116.
nezvěstný 18.
obeslání 5 a sl.
» k vyzdvižení deposice 6.
obligační listiny 26.
odhad 113.
odpor 5, 26.
» pečeti 23.
» podpisu ruky 23.
opat 19.
pečeť zemská 9, odpor pečeti 23.
podpisu ruky odpor 23.
podrobení se 8.
pohledávky vznik závadný 122 a sl.
pohnaný 12.
pokuta smluvená 111, 114.
poručník 12—14.
postup 16, 31.
právo stané passim
prodej pře 15, 26.
promlčení 67.
pře prodej 15, 26.
pře škodní a útratní 101.
příkazy 64 a sl.
přísaha 9, 102—3, křivá 116.
původ 12.
relátoři 129 a sl.
regress 66.
rozsudek 7.
rukojemství 17, 33, 110.
řeč česká 95 a sl., 109 a sl.
» latinská 95 a sl. 109 a sl.

*) Srov. pozn. na str. 202.

řeč německá 95.
smlouva postupní 16.
» trhová viz trh.
soud arciknížete 8.
» purkrabí pražského 8, 110 a sl.
» » hradeckého 8, 139 a sl.
soud dvorský 5, 78.
» hejtmanství 8, 167 a sl.
» komorní 6, 68, 69, 100 a sl.
» zemský passim.
» smirčí 8, 32.
společníci 14.
spravení nemoce 102, 134.
starosta komorničí 9.
starožitnosť rodu 116.
statut rodový 18.
stav panský 121.
summy v rozsudku určení 101.
Svatováclavská smlouva 121.
sirotek 58—60, sirotčí věc 120.
šílený 22.
trh 27 a sl.
ubrmané 5, 8.
úroky 24, 51.
vdova 59, 60.
věc desková 119.
věc sirotčí 120.
věřitelé na úkor jednání 125.
Vladislavovo privilegium o odúmrtěch 14.
vlastnictví vznik 52, rušení 60 a sl.
výplata 56, 111.
výpověď činže roční 5.
výpověď zástavy 57.
zástava 30, 57.
zástupce rodu 18.
zatčení 111 a sl.
žaloba excindenční 26.

ERRATA.

Strana 9. řádek 10. z dola dodej: A. MCCCLX. Sdyslaus de Dobre beneficiarius subcamerarii cum camerario Gyran . . induxerunt actorem super hereditates citatorum.

Strana 17. řádek 14. s hora čti Rysmburk.
» 19. » 7. z dola » příkladem.
» 27. » 8. s hora » Planck.
» 50. » 5. z dola » Kounického místo Tišnovského.
» 64. » 11. » » Vchynské.
» 70. » 14. » » Lažanského.
» 94. » 11. » » neshledává.
» 118. » 3. » » Bořek.
» 123. » 18. » » Kolichraitu.
» 131. » 20. s hora » Olivé.
» 143. » 19. z dola » Lerojid.
» 151. » 11. s hora » Hustiřan.
» 172. » 16. s hora » Marek.

OBSAH.

Str.

Dějiny slova monitio (úmluva) v středověku 1
I. Úmluva pro nedosti učinění 7
II. Úmluva správní 27
III. Zápis úmluvy v deskách zemských 75
IV. Relace
1. Soudu komorního 100
2. Soudu purkrabství pražského 110
3. Úřadu kraje hradeckého 139
4. Soudu hejtmanského 167
V. Příloha. Tři protokoly soudní.
1. Rozepře před soudem dvorským r. 1384. (evikce) 172
2. Rozepře před soudem purkrabství pražského r. 1616. (úmluva) 176
3. Rozepře před týmž soudem r. 1624. (zastoupení) 180
Seznam jmen osob a míst 191
Seznam důležitějších věcí právních 203